



Oslo

# Budsjett 2025 Handlings- og økonomiplan 2025-2028

Bydelsdirektørens forslag



## Innhold

|  |            |
|--|------------|
| Bydelsdirektørens forord .....                                   | 2          |
| Bydelens organisering.....                                       | 4          |
| Budsjett fordelt på funksjonsområder .....                       | 6          |
| Strategisk plan for Bydel Søndre Nordstrand 2024-2027 .....      | 8          |
| Demografi og sosiale forhold.....                                | 10         |
| Folkehelse .....   | 14         |
| Klimavurdering .....   | 15         |
| <b>DEL 2. BUDSJETT 2025 OG ØKONOMIPLAN 2025-2028 .....</b>       | <b>17</b>  |
| 2.1 Byrådets budsjettforslag 2025 og økonomiplan 2025-2028 ..... | 17         |
| 2.2 Budsjettrammer i økonomiplanperioden 2025-2028 .....         | 19         |
| 2.3 Budsjett og økonomiplan Bydel Søndre Nordstrand .....        | 23         |
| 2.4 Økonomisk omstillingsbehov 2025-2028 .....                   | 27         |
| 2.5 Økonomisk risikovurdering .....                              | 32         |
| <b>DEL 3 BUDSJETT PER RESULTATENHET .....</b>                    | <b>33</b>  |
| 3.1 Bydelsadministrasjon.....                                    | 33         |
| 3.2 Oppvekst .....   | 51         |
| 3.2.1 Stab/støtte oppvekst .....                                 | 66         |
| 3.2.2 Barnehage .....  | 67         |
| 3.2.3 Barnevern.....   | 72         |
| 3.2.4 Fritid.....  | 77         |
| 3.2.5 Helsetjenester .....                                       | 79         |
| 3.3 Helse, omsorg og mestring .....                              | 82         |
| 3.3.1 Stab og støtte helse, omsorg og mestring.....              | 92         |
| 3.3.2 Hjemmetjenester .....                                      | 93         |
| 3.3.3 Psykisk helse voksne.....                                  | 96         |
| 3.3.4 Forvaltning.....   | 98         |
| 3.3.5 Tilrettelagte tjenester .....                              | 103        |
| 3.4 NAV .....  | 106        |
| 3.5 Samfunn og innbyggerdialog .....                             | 117        |
| <b>VEDLEGG.....</b>  | <b>122</b> |
| Gebyrliste.....  | 122        |
| Økonomireglement og instruks for økonomiforvaltning .....        | 129        |
| Økonomiske tabeller .....  | 135        |

## Bydelsdirektørens forord

Søndre Nordstrand er med sine nær 40.000 innbyggere en mangfoldig bydel hvor nærmere 60 % av befolkningen har en flerkulturell bakgrunn. Bydelen har en ung befolkning med en høyere andel barn og unge enn resten av Oslo. Jevnt over scorer bydelen dårlig på levekårsindikatorer som inntekt, sysselsetting, utdanning og trangboddhet - noe som igjen bidrar til en uro på flere nivåer knyttet til oppvekstvilkår og ungdomskriminalitet. I tillegg har bydelen en langt høyere andel innbyggere med funksjonsnedsettelse. En stor andel av befolkningen lever marginalt. Med den senere tids kraftige vekst i levekostnader, er situasjonen for mange familier blitt mer krevende. Dette har gitt store utslag i utbetaling av økonomisk sosialhjelp. En merkostnad som kommer i tillegg til allerede store utfordringer innenfor helse- og omsorgsområdet knyttet til yngre innbyggere.

Byrådsleder varslar mørke skyer i den økonomiske horisonten for Oslo kommune. Samtlige sektorer har fått beskjed om å spare penger. Byrådet foreslår å kutte 700 millioner kroner i budsjettet for 2025. Litt i overkant av én tredjedel av pengene skal hentes fra bydelene. Dette skjer i en periode hvor de fleste av bydelene i Oslo kommune melder om store underskudd for 2024. Det største underskuddet er i Bydel Søndre Nordstrand, som per september melder om et merforbruk på 175 millioner kroner.

Vår bydel peker seg ut ved at de store kostnadsdriverne innenfor helse- og omsorgsområdet ligger i aldersgruppen *under 67* år og utgjør hele 70%. Samtidig tildeles denne aldersgruppen gjennom kriteriesystemet 46% av potten. Yngre med utviklingshemming og utviklingsforstyrrelser krever stadig mer av oss og sammenlignet med gjennomsnittet i Oslo kommune har bydelen dobbelt så mange ressurskrevende brukere. I løpet av to år har vi hatt en netto kostnadsøkning inn mot habiliteringsområdet på ca. 70 mill. kroner – et kostnadsbilde som vil følge oss i lang tid og som forsterkes grunnet bydelens mangel på egnede boliger.

Det finnes mye kraft, engasjement, initiativer og folk som bidrar i å finne løsninger på bydelens samfunnsutfordringer. Bydelen må lykkes med å aktivere sivilsamfunnet og frigjøre det potensial som ligger i befolkningen, næringsliv, trossamfunn og lag/foreninger. Flere må oppleve tilhørighet og engasjere seg i lokalmiljøet. Bydelen må styrke sin posisjon som samfunnsaktør og tilrettelegge for en bred innbyggerdialog og deltakelse.

Dette er vi helt avhengig av når budsjetttrammene kuttet slik det nå ligger an til både i 2025 men også i de neste årene. På lik linje med resten av landet, har Oslo kommune økonomiske utfordringer, og det er i den sammenheng behov for rask kostnadsreduksjon. Nå holder det ikke bare å effektivisere og omstille, nå er tiden inne for å gjennomføre kutt i offentlig sektor. Bydel Søndre Nordstrand står overfor betydelige kutt.

I *Instruks for økonomiforvaltningen i bydelene*, står det at Bydelsutvalget skal vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak. *Bydelsutvalgets budsjett* skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret. Videre står det: *Bydelsdirektøren* har ansvar for å fremlegge et saldert budsjettforslag for behandling i bydelsutvalget, og for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året, herunder også foreslå nødvendige justeringer innenfor tildelt budsjetttramme, eller aktivitetsnivå.

Det smerter å legge frem et budsjettforslag med betydelig kutt. Det foreslås nå kutt i antall ansatte, kutt i lederstillinger, kutt i tilskudd, kutt i ikke-lovpålagte tjenester og en nedskalering innenfor de lovpålagte tjenester. Det gjør vondt å se hva den økonomiske situasjonen og de foreslåtte kuttene vil bety for mange av våre innbyggere. Ikke minst gjelder dette for bydelens barn og unge. Vi må nok dessverre regne med at utenforskap og dårlige levekårsindikatorer vil øke med de konsekvenser kuttene får i et lengre perspektiv.

Nedskalering av tjenester og et strengere faglig skjønn, vil også få konsekvenser for våre medarbeidere som nå får en enda strammere line å balansere på for å sikre forsvarlighetsperspektivet og at helse- og sosiallovgivningen faktisk overholdes.

Med relativt ny ledelse i bydelen, er det satt fart på et nødvendig omstillingsarbeid. I budsjettprosessen er det i nær dialog med tillitsorganisasjonene, jobbet med å identifisere potensielle innsparings- og omstillingsmuligheter. Omstilling handler mye om bygge en utviklingsorientert organisasjonskultur med bred involvering av både medarbeidere, ledere, tillitsvalgte og politikere. En god samhandling mellom alle parter er helt avgjørende for at bydelen skal lykkes med å løse de store samfunnsutfordringene vi står overfor innenfor stadig trangere økonomiske rammer.

*Det langsiktige utfordringsbildet* innebærer fortsatt betydelig reduserte økonomiske rammer for bydelssektoren, økte brukerbehov, krav og forventninger til bydelen som leverandør av velferdstjenester og som lokal samfunnsutvikler. Derfor har Byrådet igangsatt arbeidet med å utrede oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt med mål om bedre og tilgjengelige tjenester til innbyggerne samt vurdere mulighetene for at et sterkere samarbeid kan gjøre tilbudet også mer effektivt.

Både regjeringens Perspektivmelding og Helsepersonellkomisjonens rapport viser at vi stadig blir færre til å betjene en sterkt økende gruppe som står utenfor arbeidslivet og at samfunnsøkonomien fremover blir underlagt et betydelig press. Det innebærer at omstillingsarbeidet i bydelene ytterligere må forsterkes. Nå må bruk av maskinlæring, kunstig intelligens (AI) og velferdsteknologi i enda sterkere grad løftes frem og gi et betydelig bidrag både hva gjelder innsparing og ikke minst til å effektivisere personeltunge arbeidsoppgaver.

Oslo kommune står overfor store økonomiske utfordringer på lik linje med en rekke kommuner i landet ellers. Disse utfordringene slår uten tvil hardt i en allerede sterkt levekårsutsatt bydel som Søndre Nordstrand.

Budsjettforslaget for 2025 rammer hardt og det rammer bredt.

Odd Rune Andersen

bydelsdirektør

## Bydelens organisering

Bydel Søndre Nordstrand står foran store behov for omstilling i årene framover. På bakgrunn av endringer i demografi, øker etterspurte årsverk i helse- og omsorgstjenester markant i årene fremover. Helsepersonellkommisjonens NOU utredning 2023:4 «Tid for handling», tar til orde for at vi må gjøre det vi kan for å utdanne, rekruttere og beholde nok helsepersonell. Likevel vil vi trolig ikke lykkes med å utdanne og bemanne oss ut av den demografiske utfordringen. Vi må tenke nytt, og oppgavene må løses på nye og smartere måter. Bydel Søndre Nordstrand har i tillegg en utfordring som flere av de andre bydelene ikke har, dvs. en stor økning i antall personer med behov for tjenester innenfor habiliteringsområdet – personer med autismespekter forstyrrelser og personer med nedsatt funksjonsevne.

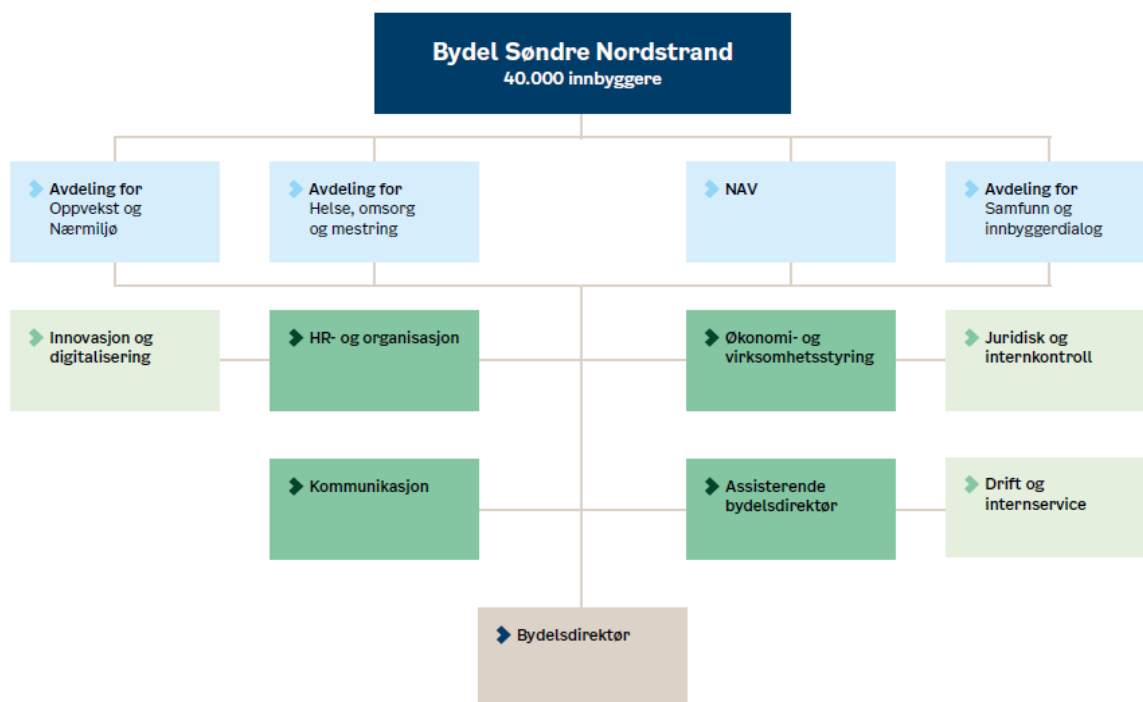
Parallelt blir det helt avgjørende å lykkes med en mobilisering av samfunnets ulike aktører og enkeltpersonenes egne ressurser. BSN må gjennom gjensidige og robuste partnerskap, utvikle seg som en tydelig samfunnsaktør med fokus på innbyggerdialog. I en situasjon der ressurstilgangen synker, mens utfordringenes kompleksitet og innbyggernes forventninger øker, må vi tenke annerledes om både tjenesteleveranser og samhandling med instanser og aktører utenfor egen organisasjon. For å koordinere og sikre en slik ønsket utvikling ble Avdeling for Samfunn & Innbyggerdialog etablert våren 2024.

Det er en erkjennelse at BSN ligger etter sammenliknet med andre bydeler hva gjelder å få fart på bruk av teknologi og digitalisering. Bruk av maskinlæring og kunstig intelligens (AI) er alt tatt i bruk i sykehus og i andre offentlige institusjoner. AI, RPA (robotiserte løsninger), velferdsteknologi og nye digitale verktøy er av avgjørende betydning for å lykkes i fremtiden. Derfor ble det også i 2024 etablert en egen seksjon for innovasjon og digitalisering.

Virksomhetsstyring – viktigheten av compliance – handler om å ha orden på styringsdimensjonen i bydelen. Samordning er krevende og utfordrer både organisering og utøvelse av tillit. Både økonomi-, juridisk og HR vil være sentrale bidragsyttere når bydelen tar krafttak for å rette opp økonomien.

Til tross for bydelens krevende økonomiske situasjon er det viktig å opprettholde disse funksjonene slik at bydelen lykkes med nødvendig omstilling i tiden som kommer.

I 2024 er det utover endringer beskrevet over gjennomført mindre organisatoriske endringer.



### I 2025 foreslås følgende endringer:

- 100% stilling overføres fra enhet barnevern til FACT Ung
- 200% stilling overføres fra Oslohjelpa til FACT Ung
- 100% stilling helsesykepleier overføres fra enhet helsetjenester til "økt grunnbemanning i barnehage"
- 300% stilling overføres fra Oslohjelpa til "økt grunnbemanning i barnehage"
- 200% stilling overføres fra Rask psykisk helsehjelp og til FACT Ung
- 100% stilling overføres fra barnevern til NAV

Enhet drift- og internservice organiseres fra 2025 inn under HR- og organisasjonsavdelingen. For å oppnå et budsjett i balanse er det behov for å effektivisere arbeidsprosesser opp mot både;

- lederfunksjoner,
- stab- og støttefunksjoner og
- fag- og tjenestefunksjoner

Dette vil også kunne bety endring i framtidig organisering.

I tillegg sees det på om det er innsparingsmuligheter i samarbeid bydeler på tvers i forhold til oppgaveløsning.

## Budsjett fordelt på funksjonsområder

Budsjettet er bygget opp etter funksjonsområder. KOSTRA-funksjon er styrende for hvilket funksjonsområde budsjettet knyttes til.

- Funksjonsområde1 Administrasjon og fellestjenester
- Funksjonsområde 2A Barnehager
- Funksjonsområde 2B Barnevern
- Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste
- Funksjonsområde 3 Helse og omsorg
- Funksjonsområde 4A Sosiale tjenester
- Funksjonsområde 4B Kvalifiseringsprogram
- Funksjonsområde 4C Økonomisk sosialhjelp

Funksjonsområde 1 er politiske råd og utvalg, administrasjon og fellesutgifter for bydelen.

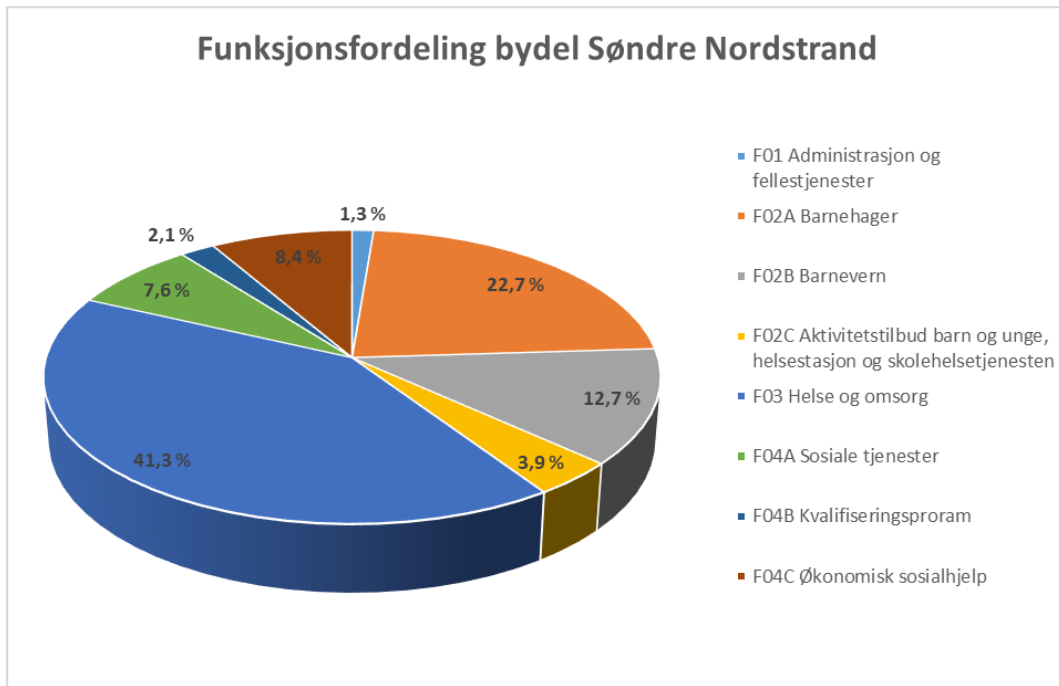
Funksjonsområde 2A er drift av barnehager og inkluderer også forsterket tilbud til førskolebarn.

Funksjonsområde 2B er barnevernstiltak og drift av bydelens barnevernstjeneste.

Funksjonsområde 2C er øvrige tjenester rettet mot barn og unge. Det omfatter blant annet drift av fritidsklubber, helsestasjon- og skolehelsetjeneste og ungdomstiltak.

Funksjonsområde 3 er tjenester som retter seg mot brukere som har helseutfordringer og ulike former for funksjonsnedsettelse. Eksempler på denne type tjenester er kjøp av sykehjems- og dagsenterplasser, drift av eldresentre og omsorgsboliger. I tillegg inneholder dette funksjonsområdet hjemmebaserte tjenester til innbyggere som har behov for praktisk bistand og helsehjelp, heldøgnsbemannede botilbud, avlastningstilbud for familier som har barn med nedsatt funksjonsevne, omsorgslønn, personlig assistent og støttekontakt, transporttjenester, TT-tjenester m.m.

Funksjonsområde 4 består av 4A - sosiale tjenester, herunder råd, veiledning, forebyggende arbeid, sysselsettingstiltak, introduksjonsordning for flyktninger og tilbud til personer med rusproblem. 4B - kvalifiseringsprogrammet og 4C - økonomisk sosialhjelp.





## Strategisk plan for Bydel Søndre Nordstrand 2024-2027

### Hovedmål: Innbyggervennlig, inkluderende og mangfoldig bydel

*BSN skal være en levende mangfoldsbydel hvor de ulike ressurser tas i bruk. Vi skal ha et helsefremmende og forebyggende fokus som motvirker utenforskap og ensomhet. Vi bidrar til at innbyggere tar større ansvar for eget liv og nærmiljø og at lokalsamfunn styrkes. Samhandlingen med sivilsamfunn, næringslivet og andre offentlige aktører styrkes. BSN er en aktiv pådriver i en bærekraftig bolig- og samfunnsplanlegging og jobber aktivt for å skaffe bydelen flere arbeidsplasser.*

Fokusområder i planperioden:

- Styrke lokalsamfunnet og muliggjøre at individet tar større ansvar for egen helse og nærmiljø
- Innbyggerdialogen og nabolagsansvar. Aktive medborgere
- Mangfoldsressurser motiveres til frivillighetsarbeid
- Livssynsneutrale møteplasser for innbyggerne
- Tilrettelegging for folkehelseaktivitet
- Styrket og tilgjengelig kommunikasjon med innbyggere
- Samhandlingen med skolene
- Næringsplan og flere arbeidsplasser til bydelen
- Utenforskap og dropouts blant unge
- En mer differensiert boligmasse som fremmer fellesskap
- Samordning mellom kommunale tjenester
- «Dugnadsskolen»

### Hovedmål: Forebyggende, tilgjengelige og kvalitative tjenester

*BSN skal i sin tjenesteutvikling ha et helsefremmende og forebyggende fokus, jobbe koordinert, være utforskende og ta i bruk innovative metoder. Bydelen skal være en foregangsbydel i å ta i bruk velferdsteknologi for å øke helseeffekten og gi en mer effektiv ressursbruk. Vellykket bruk av velferdsteknologi forutsetter opplæring, endring av arbeidsrutiner og vilje til å gi tjenester på en annen måte. Teknologi må erstatte hele eller deler av tjenesten slik at gevinster faktisk kan tas ut, samtidig som det bidrar til økt kvalitet og trygghet i omsorgen. Det må også legges til rette for samhandlingsarenaer som sikrer effektive tjenester på tvers av interne og eksterne fag- og systemgrenser. Summen av dette antas til å bidra til økt tilfredshet hos de som mottar tjenester fra bydelen.*

Fokusområder i planperioden:

- Helsefremmende og forebyggende fokus (forebyggende plan)
- Innbyggere tar større ansvar for egen helse
- Tjenestemottakeres deltakelse i utformingen av tjenesten
- Foreldre som ressurs og ansvarlige samarbeidspartnere
- Tydeliggjøre hvilke tjenester bydelen leverer og hvilke (ned)prioriteringer som må gjøres
- Målrettet og kunnskapsbasert tiltaksutvikling
- Kjennskap til bydelens ulike tjenester blant ansatte, innbyggere og samarbeidsaktører
- Oppgavedeling/kompetansejobber
- Sykehjem for en mangfoldig befolkning (religion, kultur og språk)

- Samarbeid med frivilligheten og sosiale entreprenører
- Arenafleksible tjenester
- Kvalitetsstandarder
- Styrket innsats for bistand inn i jobb/aktivitet

### **Hovedmål: Attraktiv og ansvarlig arbeidsgiver**

*Bydelen skal utvikle kompetente, fleksible og engasjerte medarbeidere. Lederskap er i stadig utvikling. Det skal derfor være fokus på lederutvikling på alle nivåer. For å rekruttere og beholde de riktige ledere og medarbeidere, skal bydelen tilstrebe et inkluderende og lystbetont arbeidsmiljø.*

Fokusområder i planperioden:

- Trepertssamarbeidet
- HR-strategi
- Evaluering policydokumenter
- Kompetanse- og lederutvikling
- Bydelen som en attraktiv arbeidsplass og arbeidsgiver
- Samarbeidet med OsloMet
- Organisasjonsutvikling
- Jobbrelatert sykefravær og turn-over
- Livsfasetilpassede stillinger og fleksible arbeidstidsordninger
- Tilsette fast studenter
- Læringer/trainee/hospitering på tvers
- Tjenesteboliger
- Tilpassede fagstillinger => oppgavegliding/kompetansejobber
- Karriereplan for den enkelte
- Mangfoldsrekruttering

### **Hovedmål: Trygg forvaltning av fellesskapets ressurser**

*Bydelen har som mål å sikre at fellesskapets ressurser forvaltes på en trygg og forsvarlig måte. En robust økonomi sikrer en bærekraftig utvikling. Dette innebærer at bydelen ikke kun skal fokusere på de kortsiktige planer, men også se på utfordringene og mulighetene innenfor hele planperioden. For å ivareta dette er det viktig med god økonomi- og virksomhetsstyring.*

Fokusområder i planperioden:

- Mål og resultatstyring
- Analyse og kunnskapsbaserte beslutninger
- Porteføljestyling av strategiske satsinger
- Effektmåling og evaluering av planlagte og igangsatte tiltak
- Forbedring av arbeidsprosesser
- Innovasjon og digitalisering
- Risikostyring og internkontroll
- Anskaffelser
- Forebygging av korrupsjon og misligheter

## Demografi og sosiale forhold

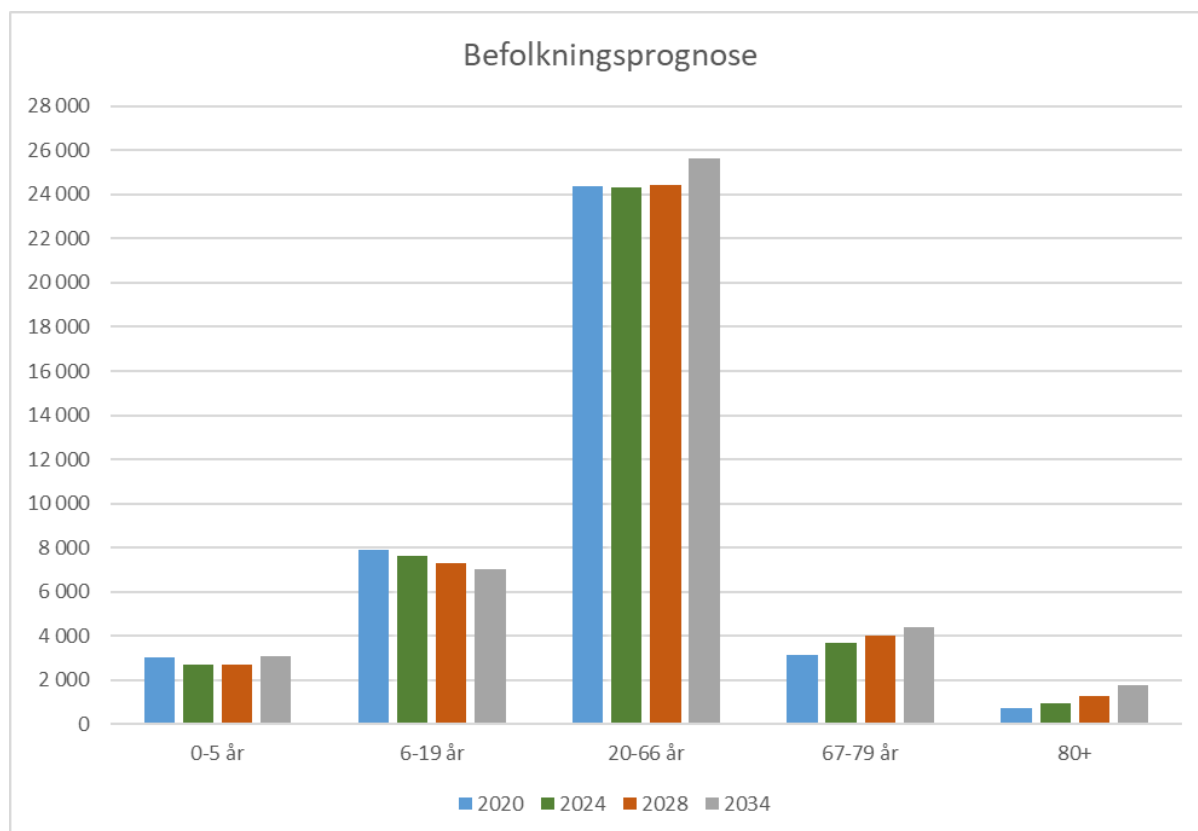
### Befolkningsprognose

Befolkningsutvikling påvirkes av mange forskjellige faktorer og benyttes til planlegging av framtidig tjenestebehov.

Antall innbyggere og utviklingen i ulike aldersgrupper påvirker både investeringsbehov og tjenestebehov, f.eks. behov i forhold til barnehageplasser, helse- og omsorgstjenester, boliger o.l.

Anslag om framtidig fruktbarhet, dødelighet, netto innflytting og boligbygging ligger til grunn for beregningene. Resultatene fra befolkningsframskrivningen viser forventet fordeling etter alder, kjønn og bosted per år i framskrivingsperioden. Det er usikkerhet knyttet til alle faktorer som inngår i framskrivingene og usikkerheten øker jo lenger inn i framtiden det framskrives.

Tallene for bydelen nedenfor viser at det antakelig vil være være noe boligutbygging i perioden fram til 2034. De største boligutbyggingsprosjektene vil antakelig ikke skje før etter 2032.



Bydel Søndre Nordstrand har totalt sett ikke hatt noen befolkningsvekst i perioden 2020 til 2023. Befolkningsprognosene viser en svak vekst i antall innbyggere i perioden 2024 til 2028, ca. 0,3 prosent per år. I perioden 2029 til 2034 viser prognosen en noe høyere vekst - i snitt ca. 0,9 prosent per år. Størst økning anslås å være i aldersgruppen 80 år og over. Aldersgruppen 0 til 5 år antas vil øke jevnt fra og med 2028 og utover i perioden, mens aldersgruppe 6-19 år vil fortsette å ha en svak nedgang.

Aldersgruppen **0-5 år** har i perioden 2020 til 2023 hatt en nedgang på 10,8 prosent. Prognosene framover viser at antallet vil stige noe - totalt 0,7 prosent. I perioden 2028 til 2034 vil stige jevnt - i snitt ca. 2,0 prosent per år.

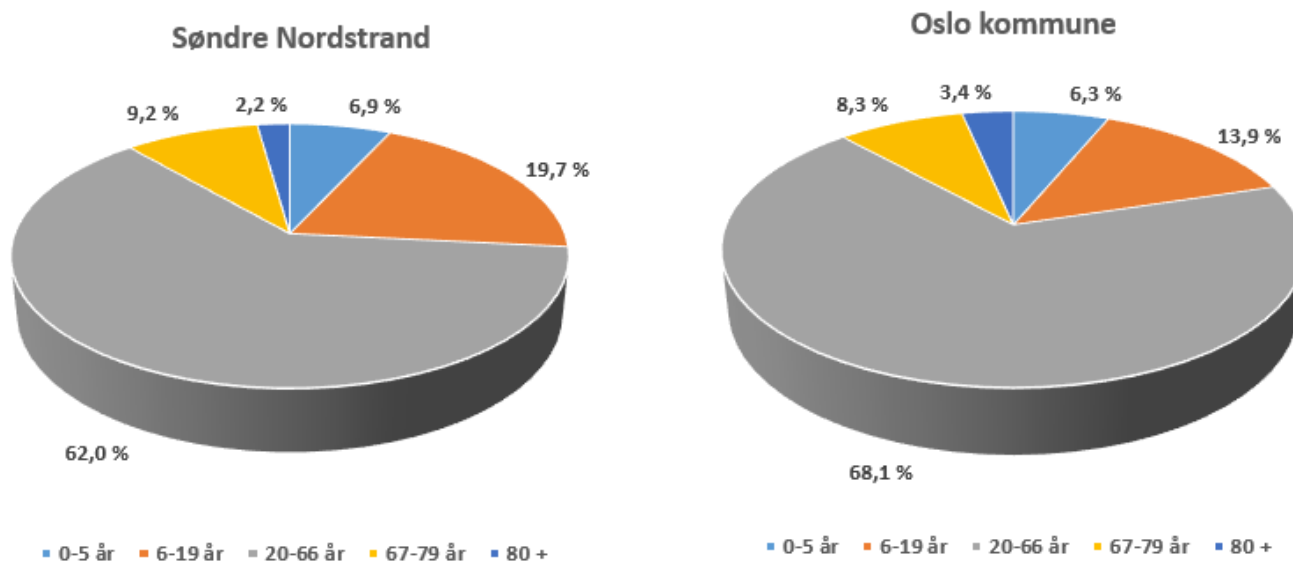
Aldersgruppen **6-19 år** har i perioden 2020 til 2023 hatt en nedgang på 2,5 prosent. Prognosene framover viser at antallet i denne aldergruppen vil fortsette å synke jevnt - i snitt ca. 0,8 prosent per år.

Aldersgruppen 20-66 år har i perioden 2020 til 2023 hatt en nedgang på 0,4 prosent. Prognosene framover viser en svak økning fra 2024 til 2028 på totalt 0,6 prosent og 2028 til 2034 en jevn økning - i snitt ca. 0,8 prosent per år.

Aldersgruppen 67-79 år har i perioden 2020 til 2023 hatt en relativt stor økning på totalt 14,7 prosent. Prognosene framover viser at denne aldersgruppen også vil øke relativt mye videre framover - i snitt rett i underkant av 2 prosent per år.

Aldersgruppen 80 år og over har i perioden 2020 til 2023 hatt en høy vekst på totalt 19,5 prosent. Prognosene framover viser at denne aldersgruppen også vil øke mye videre framover - i snitt 6,7 prosent per år fram til 2034. I antall innbyggere anslås det en dobling fra dagens nivå.

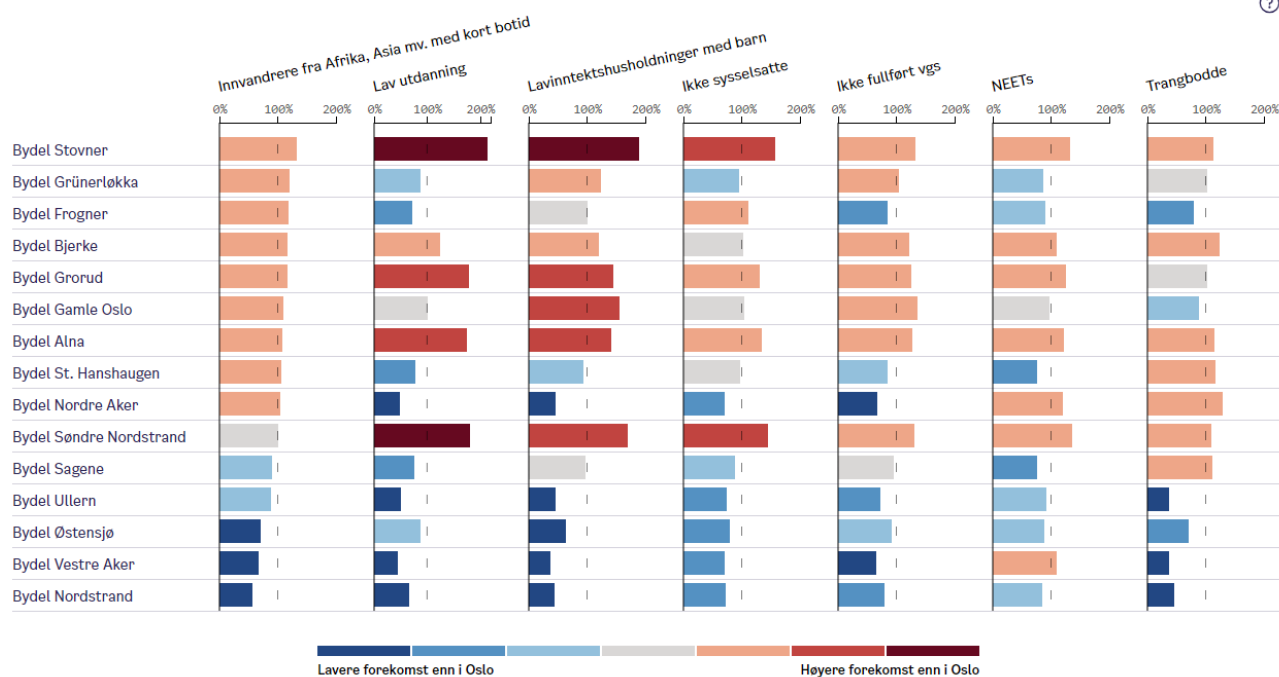
## Alderssammensetning



Bydel Søndre Nordstrand har en alderssammensetning som skiller seg noe ut fra gjennomsnittet i Oslo kommune. Andelen unge i alderen 0 til 19 år er 26,6 prosent i bydelen, mens den er 20,2 prosent i gjennomsnittet for Oslo kommune. Tilsvarende er aldersgruppen 80+ lav, det vil si 2,2 prosent i motsetning til gjennomsnittet av Oslo som er 3,4 prosent. Sistnevnte har imidlertid økt mer i bydel Søndre Nordstrand enn i gjennomsnittet av Oslo kommune.

Andelen i yrkesaktiv alder er også høyere i Oslo kommune enn i bydel Søndre Nordstrand.

## Levekårsindikatorer



Bydel Søndre Nordstrand er blant de bydelene i Oslo som har;

- Lavest utdanning
- Lavest inntekt i husholdninger med barn
- Høyest andel ikke sysselsatte
- Høyest andel med innbyggere som ikke har fullført videregående skole
- Høyest andel i alderen 15-29 år som er utenfor arbeid, utdanning eller opplæring (NEETs)
- Høyest andel som bor trangt

## Utvikling i tjenestekjøp innenfor helse- og omsorgsområdet

| Tjenestekjøp                  | Antall og beløp | Regnskap 2020 | Regnskap 2021 | Regnskap 2022 | Regnskap 2023 | Prognose 2024 |
|-------------------------------|-----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Avlastning i bolig            | Antall - gj.sn. | 7,65          | 8,16          | 6,26          | 8,6           | 12,1          |
|                               | Enhetspris      | 4 463 000     | 4 844 000     | 4 988 000     | 5 681 000     | 6 005 000     |
|                               | Beløp totalt    | 34 145 000    | 39 524 000    | 31 228 000    | 48 856 000    | 72 666 000    |
| Heldøgns omsorg i institusjon | Antall - gj.sn. | 126,6         | 121,2         | 119,5         | 125,3         | 133,4         |
|                               | Enhetspris      | 774 000       | 783 000       | 837 000       | 926 000       | 892 000       |
|                               | Beløp totalt    | 97 965 000    | 94 869 000    | 100 028 000   | 116 060 000   | 119 046 000   |
| Personlig assistent (BPA)     | Antall - gj.sn. | 41            | 41            | 44            | 50            | 53            |
|                               | Enhetspris      | 983 000       | 972 000       | 1 047 000     | 1 098 000     | 1 135 000     |
|                               | Beløp totalt    | 40 295 000    | 39 851 000    | 46 049 000    | 54 906 000    | 60 134 000    |
| Kjøp av dagsenterplasser      | Antall - gj.sn. | 54            | 54            | 56            | 61            | 62,5          |
|                               | Enhetspris      | 523 000       | 583 000       | 579 000       | 664 000       | 731 000       |
|                               | Beløp totalt    | 28 229 000    | 31 471 000    | 32 404 000    | 40 480 000    | 45 678 000    |
| Heldøgns omsorg i bolig       | Antall - gj.sn. | 66            | 68            | 69,4          | 69,3          | 71,2          |
|                               | Enhetspris      | 2 230 000     | 2 256 000     | 2 562 000     | 2 846 000     | 3 277 000     |
|                               | Beløp totalt    | 147 155 000   | 153 376 000   | 177 823 000   | 197 204 000   | 233 330 000   |
| Samlet                        | Antall - gj.sn. | 295,25        | 292,36        | 295,16        | 314,2         | 332,2         |
|                               | Enhetspris      | 1 178 000     | 1 228 000     | 1 313 000     | 1 456 000     | 1 598 000     |
|                               | Beløp totalt    | 347 789 000   | 359 091 000   | 387 532 000   | 457 506 000   | 530 854 000   |

Bydelens kostnader til kjøp av dyre plasser har økt vesentlig de siste årene, spesielt i forhold til habiliteringstjenester som avlastningstilbud, heldøgnsbemannede boliger, personlig assistent og dagsenterplasser. Spesielt har det vært en stor økning fra slutten av 2022 og videre inn mot 2025. Bydelen har mange hjemmeboende med nedsatt funksjonsevne - hvorav de aller fleste er i alderen 35 +. Bydelen må derfor påregne en ytterligere vekst innenfor denne gruppen i årene som kommer.

## Økonomisk sosialhjelp

| Tjenestekjøp                | Antall og beløp | Regnskap 2020 | Regnskap 2021 | Regnskap 2022 | Regnskap 2023 | Prognose 2024 |
|-----------------------------|-----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Økonomisk sosialhjelp       | Antall - gj.sn. | 694           | 688           | 751           | 876           | 1002          |
| Økonomisk sosialhjelp       | Enhetspris      | 156 000       | 162 000       | 180 000       | 215 000       | 238 000       |
| Økonomisk sosialhjelp       | Beløp totalt    | 108 432 000   | 111 362 000   | 134 902 000   | 188 247 000   | 238 000 000   |
| %-vis endring fra år til år | Antall - gj.sn. |               | -0,9 %        | 9,2 %         | 16,6 %        | 14,4 %        |
| %-vis endring fra år til år | Enhetspris      |               | 3,8 %         | 11,1 %        | 19,4 %        | 10,7 %        |
| %-vis endring fra år til år | Beløp totalt    |               | 2,7 %         | 21,1 %        | 39,5 %        | 26,4 %        |

Antall personer med behov for økonomisk sosialhjelp har økt vesentlig siden høsten 2022. Bare de to siste årene har det vært en økning i antall saker på mer enn 30%. Grunnet krevende økonomi har bydelen ikke hatt midler til å øke bemanningen for å ta unna antall saker og det har gått på bekostning av andre oppgaver i NAV. Kravet om å kutte i aktiviteten raskt parallelt med denne økningen er derfor meget krevende.

## Folkehelse

Folkehelsearbeid utøves i alle tjenester i bydelen med utgangspunkt i overordnede føringer. Strategisk plan (2024-2027) og folkehelsestrategi for Oslo 2023-2030 gir viktige føringer for lokalt folkehelsearbeid, og bydelen vil i 2025 jobbe med konkretisering og implementering i egen virksomhet.

Ungdata, Oslohelse, lokalkunnskap, tjenesteinnsikt, og Folkehelseinstituttets folkehelseprofil og oppvekstprofil for Bydel Søndre Nordstrand (2024) er viktig kunnskapsgrunnlag for folkehelsearbeidet i 2025.

### Befolkning

- Andelen unge eldre (65-79 år) i bydelen er lavere enn i landet som helhet.
- I aldersgruppen 75 år og eldre er andelen som bor alene ikke signifikant forskjellig fra landsnivået

### Oppvekst og levekår

- Andelen barn som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt, er høyere enn i landet som helhet. Vedvarende lav husholdningsinntekt vil si at den gjennomsnittlige inntekten i en treårsperiode er under 60 prosent av median husholdningsinntekt i Norge.
- I bydelen er andelen unge (15-24 år) som står utenfor arbeid, opplæring eller utdanning (NEETs) høyere enn i landet som helhet. Unge som står utenfor er ofte relasjonelt sårbare og økonomisk utsatt.
- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de har høy tilfredshet med livet, er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået
- Andelen som gjennomfører videregående opplæring, er lavere enn gjennomsnittet i Oslo og landet ellers.

### Nærmiljø

- Unge i bydelen opplever nærmiljøet sitt som mer utrygt og er mindre tilfreds med nærmiljøet enn gjennomsnittet for unge i Oslo og landet ellers.
- Ungdom i bydelen deltar i mindre grad i fritidsaktiviteter enn gjennomsnittet for Oslo og landet ellers.

### Helseatferd og helsetilstand

- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er lite fysisk aktive (andpusten eller svett sjeldnere enn én gang i uka), er høyere enn landsnivået.
- Andelen med hjerte- og karsykdom er høyere i bydelen enn i Oslo og landet ellers.

## Klimavurdering

Bydelen besitter ikke egen kompetanse vedr klimavurdering av budsjett. Vurderingen er gjort på et overordnet nivå basert på planlagte tiltak og investeringer.

Budsjettforslag for 2025 medfører ingen større investeringer eller tiltak som vil kunne øke klimagassutslippene i Oslo kommune.

Nedenfor er det beskrevet noen tiltak som anses å kunne føre til reduserte klimagassutslipp eller positivt påvirke kommunens mulighet til å møte dagens og fremtidens klimaendringer.

### Nytt bydelshus

Flere av bydelens virksomheter flyttet rundt årsskiftet 2021/2022 inn i nytt bydelshus på Holmlia senter. Samlokalisering av flere av bydelens tjenester reduserer transportbehovet i bydelen og den sentrale beliggenheten gjør at bydelens tjenester er lett tilgjengelig via kollektivtransport. Samlokaliseringen har ført til en reduksjon i antall bygg som bydelen benytter, og dermed energibesparelser ved bruk av mindre arealer. Det nye bygget er også BREEAM-sertifisert. BREEAM er en metode for sertifisering av bærekraftige bygg.

Bydelskantinen har tatt i bruk system for å redusere matsvinn.

Det nye bydelshuset har sedumstak, som bidrar til overvannshåndtering, isolering, støydemping, leveplass for insekter, bedrer luftkvaliteten og krever lite vedlikehold. Det ble lagt opp til høy grad av gjenbruk av møbler og inventar ved innflytting i nytt bydelshus. Det er tilrettelagt for at ansatte skal kunne benytte sykkel som transportmiddel til arbeidsplassen med sykkelparkering og garderobe med dusjmuligheter. Det er godt tilrettelagt for kildesortering i det nye bydelshuset med fraksjoner for plast, matavfall, papp/papir, glass/metall, farlig avfall, samt elektrisk og elektronisk avfall (EE-avfall).

### Samkjøpsavtaler og anskaffelser

Virksomhetene er forpliktet til å bruke Oslo kommunes samkjøpsavtaler. Klima- og miljøhensyn er en viktig faktor når disse avtalene inngås. Bydelen vil i budsjettperioden følge opp handlingsplan mot plastforurensning i Oslofjorden gjennom fortsatt fokus på å stille krav om å unngå unødvendig bruk av engangspplast i sine anskaffelser. Bydelen vil videre ha økt fokus på klima- og miljø i forbindelse med anskaffelser.

### Miljøledelse /Miljøfyrtårn

Bydelen har vedtatt å innføre hovedkontormodellen for Miljøfyrtårn som et styringsverktøy for miljøledelse i bydelen. Arbeidet med innføringen av hovedkontormodellen for miljøfyrtårnsertifisering er av ulike årsaker blitt forsinket, bla som følge av pandemien. Bydelen vil fremover videreføre og revitalisere arbeidet med å integrere miljøledelse i bydelens virksomhetsstyring, med sikte på å miljøfyrtårnsertifisere de samlokaliserte virksomhetene i nytt bydelshus, for deretter bredde ut sertifisering av tjenestestedene.



## **Bilpark**

Bydelen benytter i all hovedsak el-biler og vil fortsette å fase ut biler på fossilt drivstoff. Det er kun aktuelt med bensin- eller dieseldrevne biler der det ikke finnes fullgode alternativer eller som beredskap ved eventuelle strømbrudd av en viss varighet.

## **DEL 2. BUDSJETT 2025 OG ØKONOMIPLAN 2025-2028**

### **2.1 Byrådets budsjettforslag 2025 og økonomiplan 2025-2028**

#### **Mål 1 - Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg og leve gode liv**

Dette målet handler om at barn og unge i Oslo skal oppleve trivsel og mestring i gode barnehager og skoler, om folkehelse og livskvalitet, at flest mulig er i arbeid med livslang læring og kvalifisering, at vi har en by med flere gode boliger, nabolag og byrom og et inkluderende idretts- og kulturliv.

Derfor foreslår byrådet blant annet mer penger til skolen, midler til et fritidskort som gir alle barn mulighet til å delta i fritidsaktiviteter og en nødvendig satsing på barnevern.

#### **Mål 2 – Oslo er grønn og levende.**

Dette målet handler om at Oslo skal være klimarobust nullutslippsby, at vi skal utvikle og forbedre miljøvennlig reisemåter, sikre en bærekraftig energiforsyning, redde Oslofjorden og ta vare på Oslomarka, å gi mer plass til natur i byen og fremme en sirkulær økonomi.

Derfor foreslår byrådet blant annet midler til tiltak for trafikkreduksjon, økt satsing på å bedre miljøtilstanden i Oslofjorden, byens elver, parker og nærnatur.

#### **Mål 3 – Oslo er nyskapende og attraktiv**

Dette målet handler om at Oslo skal ha et seriøst arbeidsliv med god rekruttering, å støtte frivilligheten, legge til rette for grønn omstilling, gi gode rammevilkår til næringslivet, styrke Oslos rolle som kunnskapshovedstad og være en pulserende hovedstad for både innbyggere og besøkende.

Derfor foreslår byrådet blant annet en styrking av rammevilkårene for frivilligheten, viktige moderniseringer av kommunens tjenester og en satsing på arbeidstøy i hjemmetjenesten.

#### **Mål 4 – Oslo er åpen, inkluderende og trygg**

Dette målet handler om demokrati og medborgerskap, samfunnssikkerhet og beredskap, at vi skal være en by med toleranse og respekt for andre mennesker, mangfold og inkluderende arenaer, og å gi barn og unge gode alternativer til negative sosiale arenaer for å forebygge utenforskap og redusere ungdomskriminaliteten.

Derfor foreslår byrådet blant annet flere tiltak for rusavhengige og sårbare grupper, viktige trafikksikkerhetstiltak og en satsing på idrettsanlegg.

## Mål 5 – Oslo er velfungerende og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester

Dette målet handler om at det skal være enkelt å være innbygger i Oslo, at kommunen skal ha høy prioritet på digitalisering og innovasjon, og samarbeide på tvers, at kommunen skal føre en ansvarlig økonomisk politikk i et langsiktig perspektiv, og sikre en effektiv bylogistikk. Derfor er byrådets budsjettforslag ansvarlig, nøkternt og prioriterer det viktigste først. Med de foreslåtte kommunemålene har byrådet både en ambisjon om bedre koordinering og mer samarbeid på tvers, og rette ressursene mot prioriterte områder. utfordringene kommunen står overfor gjelder hele kommunen og ingen enkeltsektor kan løse de alene. Nettopp derfor er de foreslåtte målene felles for hele kommunen og går på tvers av sektor og organisering. Under de foreslåtte kommunemålene er det utarbeidet sektormål som viser sektorenes bidrag til å nå kommunemålene og synliggjør at alle må bidra hvis vi skal lykkes.

### *Nødvendige satsinger for trygg oppvekst og en grønnere by*

På særlig to områder foreslås det nødvendige satsinger: klima og miljø og barn og unge.

Klima- og naturkrisen er vår tids største utfordring. Derfor er tiltak som kutter utslipp og bidrar til mer og bedre natur i byen veldig viktig for byrådet. Vi skal sørge for at det alltid lønner seg å ta grønne valg i hverdagen og vi skal gjøre byen fysisk grønnere. Vi er nødt til å trappe opp innsatsen om vi skal nå klimamålene.

De viktigste satsingene for klima og miljø er:

- 53 nye millioner til rimelige billettpriser
- Totalt 50 millioner til parker og nærnatur
- 10 millioner til trafikkreduserende tiltak
- 9,7 millioner til åpning av Østensjøbekken
- 14 millioner til tiltak for renere Oslofjord
- 11 millioner til energitiltak i bygg

Barn og unge skjermes for kutt, og det foreslås nødvendige satsinger for å hindre ungt utenforskap, forebygge kriminalitet og sikre trygge møteplasser for barn og unge.

Det å skjerme skolen og tiltak for barn og unge når vi må gjøre tøffe prioriteringer, har vært svært viktig for byrådet. Ungt utenforskap er en av de største og mest krevende utfordringene vi har, og vi må sørge for at alle som vokser opp i byen vår har gode sosiale arenaer og ser muligheter for seg selv og sitt liv. Det handler om ungene våre.

De viktigste satsingene for barn og unge er

- 198 millioner til ulike tiltak i skolen
- 22 millioner til ny behandlingsinstitusjon for ungdom med alvorlige atferdsutfordringer som rus og kriminalitet
- 28,7 millioner til permanent rammefinansiering av Barne- og familieetatens behandlingsinstitusjoner
- 10,9 millioner til å etablere Ringen akuttinstitusjon som et permanent tilbud
- Innføring av en fritidskortordning som skal sikre at alle barn og unge, uavhengig av foreldrenes inntekt, kan delta på fritidsaktiviteter

Byrådet har prioritert hardt innenfor stramme rammer. Politiske satsinger som reduksjon i eiendomsskatten og ytterligere kutt i billettprisene må tas i et ansvarlig tempo. Byrådet har funnet rom til en moderat reduksjon i eiendomsskatten på bolig ved å sette ned skattesatsen fra 2,8 til 2,5 promille.

## **2.2 Budsjettrammer i økonomiplanperioden 2025-2028**

I byrådets budsjettforslag for 2025, som ble lagt frem av byrådet 25. september, ble bydel Søndre Nordstrand tildelt kr 2 113 280 000 i budsjettramme for 2025. I tillegginnstillingen ble rammen økt med 21,9 mill. kroner, hvorav 10 mill. kroner er økt ramme til økonomisk sosialhjelp. Den totale rammen for 2025 blir da kr 2 135 264 000.

Av bydelens totale budsjettramme fordeles 89,3 prosent gjennom kriteriesystemet i Oslo kommune. Fordelingssystemet fordeler budsjettrammer mellom 15 bydeler og målet er å gi bydelen mulighet til likeverdig tjenestetilbud til tross for aldersmessige, sosiale og helsemessige forskjeller på tvers av bydelene. Dette beregnes på bakgrunn av demografiske kjennetegn som alder, familietype, etnisk bakgrunn og dødelighet, samt sosioøkonomiske kjennetegn som utdanning, inntekt og arbeid. Bydel Søndre Nordstrand sin andel av den totale bydelsrammen er på 6,8 prosent. Andelen innbyggere i bydelen er 5,5 prosent ift. totalt antall innbyggere i Oslo kommune.

Bydel Søndre Nordstrand tildeles 6,5 prosent av den totale rammen gjennom særskilte tildelinger. En stor andel av disse gjelder barnehager, det vil si husleie til kommunale barnehager, kapitaltilskudd til ikke-kommunale barnehager og spesialpedagogiske tiltak i barnehagene. I tillegg er flyktningetilskuddet fra og med 2023 fordelt gjennom særskilte tildelinger. Lønns- og prisjustering utgjør 4,2 prosent av bydelens tildelte budsjettramme i 2025.

Budsjett 2025 / Økonomiplan 2025-2028

| Funksjonsområde  | Kriteriefordelt  | Særskilt tildeling | Forventet lønns-og prisvekst | Byrådets budsjett 2025 |
|--|------------------|--------------------|------------------------------|------------------------|
| FO1 - Administrasjon og fellestjenester                                      | 27 044           | -2 000             | 1 239                        | 26 282                 |
| FO2A - Barnehage   | 376 089          | 82 680             | 18 647                       | 477 415                |
| FO2B - Barnevern   | 257 075          | 0                  | 11 811                       | 268 886                |
| FO2C - Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste | 72 757           | 16 995             | 3 577                        | 93 328                 |
| FO3 - Helse og omsorg  | 842 926          | 13 013             | 38 600                       | 894 539                |
| FO4 - Sosiale tjenester  | 111 586          | 54 252             | 8 524                        | 174 361                |
| FO4B - Kvalifiseringsprogram (KVP)   | 45 293           | 0                  | 2 089                        | 47 382                 |
| FO4C - Økonomisk sosialhjelp   | 173 749          | 0                  | 6 358                        | 180 106                |
| Inndekning av merforbruk (fra 2023)  | 0                | -27 036            | 0                            | -27 036                |
| <b>Totalt</b>  | <b>1 888 612</b> | <b>134 234</b>     | <b>90 434</b>                | <b>2 135 264</b>       |

Byrådets forslag til budsjett for 2025 gir bydel Søndre Nordstrand en negativ realendring på 0,6 prosent. i forhold til korrigert budsjett 2024 utgjør dette en netto realnedgang på 12,3 millioner kroner.

Realendringen knytter seg til følgende forhold:

|   |                |
|---|----------------|
| Oppdaterte kriterieandeler FO1-FO4                        | -6 280         |
| Oppdaterte regnskapsandeler barnevern og sosialhjelp      | 4 699          |
| FO1 Reduksjon i administrative stillinger                 | -669           |
| FO1 Justert kriteriesett                                  | 640            |
| FO2B Økt rammefinansiering Barne- og familieetaten        | -993           |
| FO3 Aktivitetstid redusere - gjøres frivillig             | -2 863         |
| FO4C Sosialhjelp videreført nivå i revidert budsjett 2024 | -499           |
| FO3 Revidert tilskuddsordning ressurskrevende tjenester   | 7 860          |
| Andre forhold   | -1 846         |
| Andre forhold som har realteffekt                         | 1 230          |
| Generelt rammekutt  | -13 598        |
| <b>Totalt Bydel Søndre Nordstrand</b>                     | <b>-12 319</b> |

I tillegg til kuttene skissert over har også bydelen fått et trekk i forhold til "Styrket eldreomsorg" (budsjettforlik 2024) på 5,4 mill. kroner.

Den aller største realendringen knytter seg imidlertid til manglende kompensasjon for demografi og sosioøkonomiske utfordringer, dvs. samfunnsutfordringer de siste 2 til 3 årene.

For bydel Søndre Nordstrand utgjør dette ca. 45 mill. kroner for økonomisk sosialhjelp og ca. 90 mill. kroner innenfor habiliteringstjenesten. Disse to områdene er hovedårsaken til det økonomiske utfordringsbildet som bydelen har per i dag.

I økonomiplanperioden 2025-2028 er det varslet en generell rammereduksjon innenfor bydelssektoren på 658 millioner kroner.

| Bydelene - rammereduksjon        | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | Totalt |
|----------------------------------|------|------|------|------|--------|
| Generell rammereduksjon          | -195 | -479 | -149 | -150 | -973   |
| Bydel Søndre Nordstrand - anslag | -14  | -34  | -10  | -11  | -68    |

Tar man utgangspunkt i bydel Søndre Nordstrand sin andel av kriteriefordelt budsjett for 2025, og beregner bydelens andel av de årlige rammereduksjonene for bydelene, så vil bydelens andel av generell rammereduksjon og konkrete innsparingstiltak ligge på ca. 68 millioner kroner i økonomiplanperioden. Hvor stort det samlede omstillingsbehovet vil være avhenger blant annet av omfanget av nye tiltak og behov, samt hvordan endringer i kriteriefordelt ramme årlig vil slå ut for bydelen i økonomiplanperioden. Det er vanskelig å forutse hvordan oppdatering og endringer årlig i fordelingssystemet vil påvirke bydelens rammer videre.

Det er uansett liten tvil om at bydelen allerede nå må gjennomføre en stor og krevende omstilling for å redusere samlet aktivitetsnivå i samsvar med økonomiske rammer.

|  | 2025           | 2024           | Endring       | Kriteriefordelt fra 2025 |
|--|----------------|----------------|---------------|--------------------------|
| <b>FO1 Administrasjon og fellestjenester</b>                           | <b>26 282</b>  | <b>4 759</b>   | <b>21 523</b> |                          |
| Fordelt etter kriterier  | 27 044         | 5 952          | 21 092        |                          |
| Nedbetaling av lån nytt bydelshus                                      | -2 000         | -2 000         | 0             |                          |
| Styrking av arbeid med informasjonssikkerhet og personvern (1 årsverk) | 0              | 530            | -530          |                          |
| Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling                     | 1 239          | 277            | 961           |                          |
| <b>SUM FO1 Administrasjon og fellestjenester</b>                       | <b>26 282</b>  | <b>4 759</b>   | <b>21 523</b> |                          |
| <b>FO2A Barnehager</b>   |                |                |               |                          |
| Fordelt etter kriterier  | 376 089        | 363 265        | 12 823        |                          |
| Husleie kommunale barnehager etablert t.o.m. 2021                      | 26 159         | 25 516         | 643           |                          |
| Kapitaltilskudd ikke-kommunale barnehager etablert t.o.m. 2021         | 11 347         | 11 221         | 126           |                          |
| Tilskudd til familiebarnehager   | 3 568          | 3 257          | 311           |                          |
| Redusert pensjonspåslag for enkeltstående private barnehager           | 0              | -466           | 466           |                          |
| Kompensasjon ny bemanningsavtale                                       | 0              | 1 263          | -1 263        | X                        |
| Tiltak etter Barnehagelovens Kap. V A. (Pedagogisk fagsenter)          | 41 606         | 37 945         | 3 661         |                          |
| Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling                     | 18 647         | 18 779         | -133          |                          |
| <b>SUM FO2A Barnehager</b>   | <b>477 415</b> | <b>460 780</b> | <b>16 635</b> |                          |
| <b>FO2B Barnevern</b>  |                |                |               |                          |
| Fordelt etter kriterier  | 257 075        | 253 188        | 3 888         |                          |
| Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling                     | 11 811         | 12 352         | -541          |                          |
| <b>SUM FO2B Barnevern</b>  | <b>268 886</b> | <b>265 539</b> | <b>3 347</b>  |                          |

Budsjett 2025 / Økonomiplan 2025-2028

| <b>FO2C Aktivitetstilbud, helsestasjon og skolehelsetjenesten</b>          | <b>2 025</b>  | <b>2 024</b>  | <b>Endring</b> | <b>Kriterie-<br/>fordelt<br/>fra 2025</b> |
|--|---------------|---------------|----------------|---|
| Fordelt etter kriterier  | 72 757        | 70 165        | 2 592          |   |
| Ekstra styrking skolehelsetjeneste barnetrinnet                            | 1 894         | 1 151         | 743            |   |
| Skolehelsetjeneste ungdomstrinn etter elevtall                             |               | 1 707         | -1 707         | X   |
| Skolehelsetjeneste videregående etter elevtall                             | 930           | 750           | 180            |   |
| Ekstra styrking jordmortjenesten   | 1 850         | 1 810         | 40             |   |
| Ettervirkninger av pandemien, styrking av helsestasjon, skolehelsetj. mv.  |               | 734           | -734           |   |
| Nye familier - fra avsetning i 2024 (1,9 mill. kr.) til særskilt tildeling | 1 536         | 0             | 1 536          |   |
| Ferie- og deltidjobber for unge (øremerket)                                | 5 943         | 5 720         | 223            |   |
| SaLTO - stillinger   | 660           | 635           | 25             |   |
| Hvervenbukta motorsenter   | 4 182         | 4 025         | 157            |   |
| Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling                         | 3 577         | 3 348         | 229            |   |
| <b>SUM FO2C Aktivitetstilbud, helsestasjon og skolehelsetjenesten</b>      | <b>93 328</b> | <b>90 046</b> | <b>3 283</b>   |   |

| <b>FO3 Helse og omsorg</b>  | <b>2024</b>    | <b>2 023</b>   | <b>Endring</b> |   |
|---|----------------|----------------|----------------|---|
| Fordelt etter kriterier   | 842 926        | 779 116        | 63 809         |   |
| Tilskudd til leger i spesialisering – trinn 1(LIS1) turnusleger             | 889            | 847            | 42             |   |
| Ung Arena og psykolog Groruddalen   | 3 800          | 3 600          | 200            |   |
| Ekstra årsverk lavterskeltiltak psykisk helse                               | 0              | 950            | -950           | X |
| Aktivitetstid   | 1 272          | 4 075          | -2 802         |   |
| Ekstra aktivitetstilbud seniorsentre  | 0              | 1 372          | -1 372         | X |
| Kompensasjon, leie av omsorgsboliger fra private                            | 801            | 673            | 128            |   |
| Kompensasjon for egenbetaling alders- og sykehjem                           | 3 620          | 3 396          | 224            |   |
| Lovfestet rett til barnekoordinator (fra 01.08.2022)                        | 0              | 1 325          | -1 325         | X |
| Styrking av frisklivssentralene   | 0              | 1 060          | -1 060         |   |
| Klinisk ernæringsfysiolog i hjemmetjenesten - ett fast årsverk fra 01.07.23 | 0              | 1 060          | -1 060         | X |
| Endring egenandel uføre og AFP (endret tilleggsinnstilling)                 | 2 631          | 2 205          | 426            |   |
| Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling                          | 38 600         | 37 970         | 630            |   |
| <b>SUM FO3 Helse og omsorg</b>  | <b>894 539</b> | <b>837 648</b> | <b>56 891</b>  |   |

| <b>FO4 Sosiale tjenester, kvalifiseringsprogram (KVP) og økonomisk sosialhjelp</b> |                |                |               |  |
|--|----------------|----------------|---------------|--|
| Fordelt etter kriterier  | 330 628        | 316 901        | 13 727        |  |
| Bo-oppfølgingstiltak   | 3 332          | 3 281          | 52            |  |
| Styrket rusomsorg  | 6 428          | 6 328          | 100           |  |
| NAV konsulenter i videregående skole   | 955            | 915            | 40            |  |
| Desentraliserte tiltak i bydelene  | 2 311          | 2 275          | 36            |  |
| Ruskonsulent for unge  | 1 177          | 997            | 180           |  |
| Integreringstilskudd år 2-5 - tatt ut av kriteriesystemet fra 2023                 | 37 571         | 33 343         | 4 228         |  |
| Rådgivende enheter for russaker i kommunene  | 1 320          | 1 270          | 50            |  |
| Flere i tilrettelagt arbeid  | 1 158          | 1 115          | 43            |  |
| Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling                                 | 16 970         | 17 238         | -268          |  |
| <b>SUM FO4 Sosiale tjenester, KVP og økonomisk sosialhjelp</b>                     | <b>401 850</b> | <b>383 663</b> | <b>18 187</b> |  |

|                                      |                  |                  |               |  |
|--------------------------------------|------------------|------------------|---------------|--|
| Inndekning av merforbruk fra 2023    | -27 036          | 0                | -27 036       |  |
| <b>Bydelsfordelt budsjett totalt</b> | <b>2 135 265</b> | <b>2 042 435</b> | <b>92 830</b> |  |

I 2025 er flere av de særskilte tildelingene flyttet inn i kriteriesystemet. De dette gjelder er markert med et kryss i kolonnen helt til høyre. I tillegg er nesten all øremerking fjernet. Det eneste som fortsatt er øremerket er "Ferie- og deltidsjobber for unge".

## 2.3 Budsjett og økonomiplan Bydel Søndre Nordstrand

### Budsjett per funksjonsområde

#### FO1 - Funksjonsområde 1: Administrasjon og fellestjenester

Beløp i 1000

| Funksjonsområde, kontogruppe, kontotype                                     | Regn<br>2023   | Oppr.<br>bud<br>2024 | Budsjett<br>2025 | Øk.plan<br>2026 | Øk.plan<br>2027 | Øk.plan<br>2028 |
|---|----------------|----------------------|------------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| 10 - Lønn   | 27 487         | 36 781               | 7 720            | -10 065         | -12 065         | -12 065         |
| 11 - Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon        | 13 237         | -                    | 23 163           | 23 163          | 23 163          | 23 163          |
| 13 - Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon       | 733            | 366                  | 366              | 366             | 366             | 366             |
| 14 - Overføringsutgifter  | 6 853          | 937                  | 11 680           | 11 680          | 11 680          | 11 680          |
| 15 - Finansutgifter   | 630            | 0                    | 0                | 0               | 0               | 0               |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>   | <b>48 939</b>  | <b>-19 801</b>       | <b>42 930</b>    | <b>25 145</b>   | <b>23 145</b>   | <b>23 145</b>   |
| 16 - Salgsinntekter   | -7 102         | -4 127               | -5 288           | -5 288          | -5 288          | -5 288          |
| 17 - Refusjoner   | -7 508         | 0                    | -10 300          | -14 000         | -18 000         | -18 000         |
| 18 - Overføringsinntekter   | -1 002         | 0                    | 0                | 0               | 0               | 0               |
| 19 - Finansinntekter og finansieringstransaksjoner                          | -2 789         | 0                    | 0                | 0               | 0               | 0               |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>  | <b>-18 400</b> | <b>-4 127</b>        | <b>-15 588</b>   | <b>-19 288</b>  | <b>-23 288</b>  | <b>-23 288</b>  |
| <b>Sum total FO1 - Funksjonsområde 1: Administrasjon og fellestjenester</b> | <b>30 539</b>  | <b>-23 928</b>       | <b>27 342</b>    | <b>5 857</b>    | <b>-143</b>     | <b>-143</b>     |



**FO2A - Funksjonsområde 2A: Barnehager**

Beløp i 1000

| Funksjonsområde, kontogruppe, kontotype                               | Regn<br>2023   | Oppr.<br>bud<br>2024 | Budsjett<br>2025 | Øk.plan<br>2026 | Øk.plan<br>2027 | Øk.plan<br>2028 |
|---|----------------|----------------------|------------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| 10 - Lønn   | 295 175        | 299 793              | 310 219          | 310 219         | 310 219         | 310 219         |
| 11 - Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 54 546         | 20 799               | 22 938           | 22 938          | 22 938          | 22 938          |
| 13 - Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 177 071        | 185 770              | 200 365          | 200 365         | 200 365         | 200 365         |
| 14 - Overføringsutgifter  | 7 081          | 0                    | 0                | 0               | 0               | 0               |
| 15 - Finansutgifter   | 253            | 0                    | 0                | 0               | 0               | 0               |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>   | <b>534 125</b> | <b>506 363</b>       | <b>533 522</b>   | <b>533 522</b>  | <b>533 522</b>  | <b>533 522</b>  |
| 16 - Salgsinntekter   | -47 055        | -41 394              | -42 276          | -42 276         | -42 276         | -42 276         |
| 17 - Refusjoner   | -23 297        | -5 500               | -5 927           | -5 927          | -5 927          | -5 927          |
| 18 - Overføringsinntekter   | -1 657         | 0                    | 0                | 0               | 0               | 0               |
| 19 - Finansinntekter og finansieringstransaksjoner                    | 0              | 0                    | 0                | 0               | 0               | 0               |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>  | <b>-72 008</b> | <b>-46 894</b>       | <b>-48 203</b>   | <b>-48 203</b>  | <b>-48 203</b>  | <b>-48 203</b>  |
| <b>Sum total FO2A - Funksjonsområde 2A: Barnehager</b>                | <b>462 117</b> | <b>459 469</b>       | <b>485 319</b>   | <b>485 319</b>  | <b>485 319</b>  | <b>485 319</b>  |

**FO2B - Funksjonsområde 2B: Barnevern**

Beløp i 1000

| Funksjonsområde, kontogruppe, kontotype                               | Regn<br>2023   | Oppr.<br>bud<br>2024 | Budsjett<br>2025 | Øk.plan<br>2026 | Øk.plan<br>2027 | Øk.plan<br>2028 |
|---|----------------|----------------------|------------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| 10 - Lønn   | 120 258        | 146 878              | 134 061          | 132 251         | 129 251         | 129 251         |
| 11 - Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 75 305         | 62 313               | 56 150           | 56 150          | 56 150          | 56 150          |
| 13 - Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 72 282         | 56 049               | 57 910           | 57 910          | 57 910          | 57 910          |
| 14 - Overføringsutgifter  | 60 072         | 29 489               | 31 578           | 31 578          | 31 578          | 31 578          |
| 15 - Finansutgifter   | 17             | 0                    | 0                | 0               | 0               | 0               |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>   | <b>327 934</b> | <b>294 729</b>       | <b>279 698</b>   | <b>277 888</b>  | <b>274 888</b>  | <b>274 888</b>  |
| 16 - Salgsinntekter   | -2 304         | 280                  | 293              | 293             | 293             | 293             |
| 17 - Refusjoner   | -15 274        | -14 344              | -9 318           | -9 318          | -9 318          | -9 318          |
| 18 - Overføringsinntekter   | -555           | -3 371               | 0                | 0               | 0               | 0               |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>  | <b>-18 133</b> | <b>-17 435</b>       | <b>-9 025</b>    | <b>-9 025</b>   | <b>-9 025</b>   | <b>-9 025</b>   |
| <b>Sum total FO2B - Funksjonsområde 2B: Barnevern</b>                 | <b>309 801</b> | <b>277 294</b>       | <b>270 674</b>   | <b>268 864</b>  | <b>265 864</b>  | <b>265 864</b>  |

**FO2C - Funksjonsområde 2C: Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skoleheletjeneste**

Beløp i 1000

| <b>Funksjonsområde, kontogruppe, kontotype</b>   | <b>Regn<br/>2023</b> | <b>Oppr. bud<br/>2024</b> | <b>Budsjett<br/>2025</b> | <b>Øk.plan<br/>2026</b> | <b>Øk.plan<br/>2027</b> | <b>Øk.plan<br/>2028</b> |
|--|----------------------|---------------------------|--------------------------|-------------------------|-------------------------|-------------------------|
| 10 - Lønn  | 112 812              | 86 189                    | 81 880                   | 76 661                  | 76 961                  | 76 961                  |
| 11 - Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon   | 19 411               | 13 027                    | 8 630                    | 8 093                   | 8 093                   | 8 523                   |
| 13 - Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon  | 5 398                | 3 904                     | 3 406                    | 3 158                   | 3 158                   | 3 158                   |
| 14 - Overføringsutgifter   | 9 818                | 4 235                     | 35                       | 35                      | 35                      | 35                      |
| 15 - Finansutgifter  | 846                  | 0                         | 0                        | 0                       | 0                       | 0                       |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>148 286</b>       | <b>107 355</b>            | <b>93 951</b>            | <b>87 947</b>           | <b>88 247</b>           | <b>88 677</b>           |
| 16 - Salgsinntekter  | -5 641               | -6 848                    | -5 392                   | -5 392                  | -5 392                  | -5 392                  |
| 17 - Refusjoner  | -8 103               | -946                      | -1 326                   | -876                    | -876                    | -876                    |
| 18 - Overføringsinntekter  | -9 223               | -6 123                    | -4 251                   | -4 251                  | -4 251                  | -4 251                  |
| 19 - Finansinntekter og finansieringstransaksjoner   | 0                    | 0                         | 0                        | 0                       | 0                       | 0                       |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>   | <b>-22 967</b>       | <b>-13 917</b>            | <b>-10 969</b>           | <b>-10 519</b>          | <b>-10 519</b>          | <b>-10 519</b>          |
| <b>Sum total FO2C - Funksjonsområde 2C: Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skoleheletjeneste</b> | <b>125 319</b>       | <b>93 438</b>             | <b>82 982</b>            | <b>77 428</b>           | <b>77 728</b>           | <b>78 158</b>           |

**FO3 - Funksjonsområde 3: Helse og omsorg**

Beløp i 1000

| <b>Funksjonsområde, kontogruppe, kontotype</b>                        | <b>Regn<br/>2023</b> | <b>Oppr. bud<br/>2024</b> | <b>Budsjett<br/>2025</b> | <b>Øk.plan<br/>2026</b> | <b>Øk.plan<br/>2027</b> | <b>Øk.plan<br/>2028</b> |
|---|----------------------|---------------------------|--------------------------|-------------------------|-------------------------|-------------------------|
| 10 - Lønn   | 391 151              | 394 886                   | 394 021                  | 378 245                 | 371 245                 | 371 245                 |
| 11 - Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 248 462              | 248 200                   | 250 633                  | 307 778                 | 327 478                 | 327 048                 |
| 13 - Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 366 030              | 390 520                   | 432 673                  | 432 673                 | 432 673                 | 432 673                 |
| 14 - Overføringsutgifter  | 8 974                | 4 016                     | 4 016                    | 4 016                   | 4 016                   | 4 016                   |
| 15 - Finansutgifter   | 1 272                | 0                         | 0                        | 0                       | 0                       | 0                       |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>   | <b>1 015 890</b>     | <b>1 037 622</b>          | <b>1 081 343</b>         | <b>1 122 712</b>        | <b>1 135 412</b>        | <b>1 134 982</b>        |
| 16 - Salgsinntekter   | -38 256              | -36 201                   | -36 350                  | -36 350                 | -36 350                 | -36 350                 |
| 17 - Refusjoner   | -157 892             | -146 129                  | -159 880                 | -159 881                | -159 881                | -159 881                |
| 18 - Overføringsinntekter   | -3 591               | -3 907                    | -2 539                   | -2 539                  | -2 539                  | -2 539                  |
| 19 - Finansinntekter og finansieringstransaksjoner                    | -14                  | 0                         | 0                        | 0                       | 0                       | 0                       |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>  | <b>-199 753</b>      | <b>-186 237</b>           | <b>-198 769</b>          | <b>-198 770</b>         | <b>-198 770</b>         | <b>-198 770</b>         |
| <b>Sum total FO3 - Funksjonsområde 3: Helse og omsorg</b>             | <b>816 137</b>       | <b>851 386</b>            | <b>882 574</b>           | <b>923 942</b>          | <b>936 642</b>          | <b>936 212</b>          |

**FO4A - Funksjonsområde 4A: Sosiale tjenester***Beløp i 1000*

| <b>Funksjonsområde, kontogruppe, kontotype</b>                        | <b>Regn<br/>2023</b> | <b>Oppr.<br/>bud<br/>2024</b> | <b>Budsjett<br/>2025</b> | <b>Øk.plan<br/>2026</b> | <b>Øk.plan<br/>2027</b> | <b>Øk.plan<br/>2028</b> |
|---|----------------------|-------------------------------|--------------------------|-------------------------|-------------------------|-------------------------|
| 10 - Lønn   | 144 584              | 142 225                       | 115 091                  | 102 757                 | 98 757                  | 98 757                  |
| 11 - Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 54 017               | 38 879                        | 43 779                   | 43 779                  | 43 779                  | 43 779                  |
| 13 - Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 16 242               | 15 506                        | 15 379                   | 15 194                  | 15 194                  | 15 194                  |
| 14 - Overføringsutgifter  | 4 129                | 150                           | 150                      | 150                     | 150                     | 150                     |
| 15 - Finansutgifter   | 3                    | 0                             | 0                        | 0                       | 0                       | 0                       |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>   | <b>218 975</b>       | <b>196 760</b>                | <b>174 399</b>           | <b>161 880</b>          | <b>157 880</b>          | <b>157 880</b>          |
| 16 - Salgsinntekter   | -23 250              | -11 394                       | -11 436                  | -11 436                 | -11 436                 | -11 436                 |
| 17 - Refusjoner   | -13 717              | -1 257                        | -411                     | -411                    | -411                    | -411                    |
| 18 - Overføringsinntekter   | -12 168              | -3 539                        | -882                     | -882                    | -882                    | -882                    |
| 19 - Finansinntekter og finansieringstransaksjoner                    | -6                   | 0                             | 0                        | 0                       | 0                       | 0                       |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>  | <b>-49 140</b>       | <b>-16 190</b>                | <b>-12 728</b>           | <b>-12 728</b>          | <b>-12 728</b>          | <b>-12 728</b>          |
| <b>Sum total FO4A - Funksjonsområde 4A: Sosiale tjenester</b>         | <b>169 835</b>       | <b>180 570</b>                | <b>161 671</b>           | <b>149 152</b>          | <b>145 152</b>          | <b>145 152</b>          |

**FO4B - Funksjonsområde 4B: Kvalifiseringsprogram***Beløp i 1000*

| <b>Funksjonsområde, kontogruppe, kontotype</b>                       | <b>Regn<br/>2023</b> | <b>Oppr.<br/>bud<br/>2024</b> | <b>Budsjett<br/>2025</b> | <b>Øk.plan<br/>2026</b> | <b>Øk.plan<br/>2027</b> | <b>Øk.plan<br/>2028</b> |
|--|----------------------|-------------------------------|--------------------------|-------------------------|-------------------------|-------------------------|
| 10 - Lønn  | 40 521               | 45 093                        | 44 599                   | 44 599                  | 44 599                  | 44 599                  |
| 11 - Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon | 3 162                | 1 100                         | 706                      | 706                     | 706                     | 706                     |
| 14 - Overføringsutgifter   | 14                   | 0                             | 0                        | 0                       | 0                       | 0                       |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>43 697</b>        | <b>46 193</b>                 | <b>45 305</b>            | <b>45 305</b>           | <b>45 305</b>           | <b>45 305</b>           |
| 16 - Salgsinntekter  | 3                    | -660                          | -408                     | -408                    | -408                    | -408                    |
| 17 - Refusjoner  | -360                 | -300                          | -300                     | -300                    | -300                    | -300                    |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>   | <b>-357</b>          | <b>-960</b>                   | <b>-708</b>              | <b>-708</b>             | <b>-708</b>             | <b>-708</b>             |
| <b>Sum total FO4B - Funksjonsområde 4B: Kvalifiseringsprogram</b>    | <b>43 340</b>        | <b>45 233</b>                 | <b>44 597</b>            | <b>44 597</b>           | <b>44 597</b>           | <b>44 597</b>           |

**FO4C - Funksjonsområde 4C: Økonomisk sosialhjelp**

Beløp i 1000

| Funksjonsområde, kontogruppe, kontotype                           | Regn<br>2023   | Oppr. bud<br>2024 | Budsjett<br>2025 | Øk.plan<br>2026 | Øk.plan<br>2027 | Øk.plan<br>2028 |
|---|----------------|-------------------|------------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| 10 - Lønn   | 0              | 0                 | 0                | 0               | 0               | 0               |
| 14 - Overføringsutgifter  | 192 065        | 163 024           | 184 156          | 184 156         | 184 156         | 184 156         |
| 15 - Finansutgifter   | 2 110          | 1 389             | 1 389            | 1 389           | 1 389           | 1 389           |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>   | <b>194 175</b> | <b>164 414</b>    | <b>185 546</b>   | <b>185 546</b>  | <b>185 546</b>  | <b>185 546</b>  |
| 17 - Refusjoner   | -4 632         | -3 895            | -3 895           | -3 895          | -3 895          | -3 895          |
| 18 - Overføringsinntekter   | -281           | -307              | -307             | -307            | -307            | -307            |
| 19 - Finansinntekter og finansieringstransaksjoner                | -1 141         | -1 238            | -1 238           | -1 238          | -1 238          | -1 238          |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>  | <b>-6 055</b>  | <b>-5 440</b>     | <b>-5 440</b>    | <b>-5 440</b>   | <b>-5 440</b>   | <b>-5 440</b>   |
| <b>Sum total FO4C - Funksjonsområde 4C: Økonomisk sosialhjelp</b> | <b>188 121</b> | <b>158 974</b>    | <b>180 106</b>   | <b>180 106</b>  | <b>180 106</b>  | <b>180 106</b>  |

**2.4 Økonomisk omstillingsbehov 2025-2028**

Bydel Søndre Nordstrand har et omstillingsbehov, for å komme i økonomisk balanse på rett i underkant av 200 mill. kroner i 2025.

| Kategori   | Beløp         |
|--|---------------|
| For høyt aktivitetsnivå i tjenestene (merforbruk)                | -81,7         |
| Økonomisk sosialhjelp - "dyrtid" (merforbruk)                    | -58,3         |
| Underskudd tidligere år (2%-andelen)                             | -34,8         |
| <b>Merforbruk i 2024</b>   | <b>-174,8</b> |
| <b>Konsekvenser SAK1</b>   |               |
| Generelt rammekutt   | -13,6         |
| Spesifisert rammekutt  | -4,6          |
| Justering kriterieandeleler og regnskapsandeler                  | -3,5          |
| Øvrig justering  | -1,0          |
| Styrket eldreomsorg (budsjettforlik 2024), tatt ut i SAK1        | -5,4          |
| Økonomisk sosialhjelp - økt tildeling                            | 20,0          |
| Økte bevilgninger i SAK1 som bydelen har brukt til saldering     | 10,0          |
| Manglende demografikompensasjon - helårseffekt fra 2024 til 2025 | -25,0         |
| <b>Sum netto endring ift. 2024</b>                               | <b>-23,1</b>  |
| <b>Økonomisk utfordring</b>                                      | <b>-197,9</b> |

| Økonomisk utfordring kategorisert                | Beløp        |
|--|--------------|
| Økonomisk sosialhjelp                            | 38,3         |
| Underskudd fra 2024 inn i 2025 (2% av 4%)        | 38,0         |
| For høyt underliggende driftsnivå - helårseffekt | 121,6        |
| <b>Totalt</b>                                    | <b>197,9</b> |

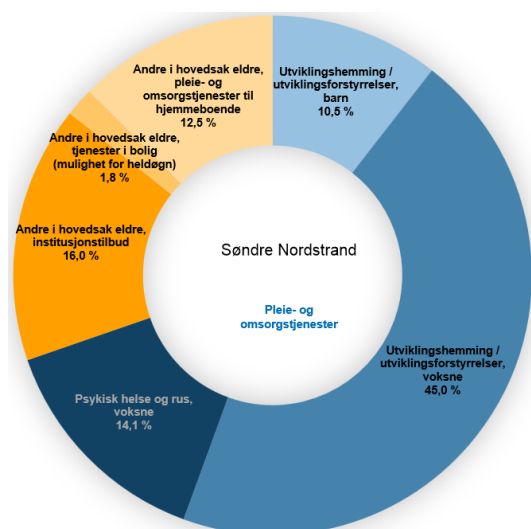
Søndre Nordstrand er med sine nærmere 40.000 innbyggere en mangfoldig og flerkulturell bydel hvor over 50 % av befolkningen har bakgrunn som 2., 3. eller 4. generasjons innvandrere. Bydelen har en ung befolkning med en høyere andel barn og unge enn resten av Oslo. Jevnt over scorer bydelen dårlig på levekårsindikatorer som inntekt, sysselsetting, utdanning og trangboddhet - noe som igjen bidrar til en uro på flere nivåer knyttet til oppvekstvilkår og ungdomskriminalitet. En stor andel av befolkningen lever marginalt. tillegg har bydelen en langt høyere andel innbyggere med funksjonsnedsettelse, f.eks. viser kriteriesystemet at bydelen har dobbelt så mange ressurskrevende brukere i forhold til gjennomsnittet i Oslo kommune, justert for antall innbyggere.

Med den senere tids kraftige vekst i levekostnader, er situasjonen for mange familier blitt mer krevende. Dette gir store utslag i utbetaling av økonomisk sosialhjelp. En merkostnad som kommer i tillegg til allerede store utfordringer innenfor helse- og omsorgsområdet knyttet til yngre innbyggere.

Befolkningens sosioøkonomiske utfordringer hvor mange lever marginalt, påvirker i stor grad bydelens aktivitet og tjenesteproduksjon. Det synes ikke å være samsvar mellom tildelt budsjetttramme og de forventninger som stilles til bydelen om å levere lovmessige og kvalitative tjenester overfor bydelens innbyggere.

Mens mange bydeler har en demografisk utfordring med den voksende eldrebefolkning, er det i Søndre Nordstrand det økende antall mennesker med nedsatt funksjonsevne og med komplekse habiliteringsbehov som i uoverskuelig tid vil utfordre bydelens tjenester. Å få barn med nedsatt funksjonsevne, er i mange kulturer forbundet med skam som igjen blokkerer sorgarbeid. Dette bygger også barrierer opp mot hjelpeapparatet som medfører at det tar tid å bygge tillit og kunne komme tidlig nok inn i et habiliteringsløp. Vi ser at personer med utviklingshemming som tidligere ofte hadde forkortet levetid, i dag lever lengre i likhet med den øvrige befolkningen. Bydelens tjenesteprofil innenfor pleie og omsorg viser flere yngre med store og økende tjenestebehov. Ikke sjelden erfarer bydelen at habiliteringssaker utvikler seg til barnevernssaker.

Ekstern kartlegging viser følgende ressursbruk innenfor helse- og omsorgsområdet:



Innenfor tjenester hjemlet i helse- og omsorgslovgivningen fordeler kostnadene seg med ca. 70% til innbyggere under 67 år, dvs. personer med behov for tjenester i kategoriene utviklingsforstyrrelser, psykisk helse og rus. Innenfor kategorien andre - i all hovedsak eldre - går ca. 30% av kostnadene. Kriteriesystemet i Oslo kommune vektet 46% til yngre under 67 år og 54% til de over 67 år. Bydel Søndre Nordstrand har derfor en tjenesteprofil som avviker vesentlig fra hvordan budsjetttrammer fordeles mellom bydeler i Oslo kommune. I 2025 tildeles bydelen totalt 894 mill. kroner til helse- og omsorgstjenester. Endring i vektning mellom aldersgruppene vil derfor kunne gi store økonomiske omfordelinger bydeler i mellom.

En stor andel av tjenestene innenfor habiliteringsområdet kjøpes fra private leverandører, da bydelen mangler egnede boliger til å gi disse tilbudene i egen regi. Kontraktene har en relativt lang tidshorisont da store deler er kjøp av heldøgnsbemannede boliger. Dette begrenser igjen handlingsrommet ift. å kutte kostnader.

Med dagens økonomiske utfordringsbildet, står nå bydelen overfor en stor og krevende omstillingsprosess. Og dessverre holder det ikke å omstille. Det må kuttes innenfor alle bydelens ansvarsområder. Det kan igjen bety potensielt økte samfunnsutfordringer og derav igjen økte kostnader.

**I bydelsdirektørens forslag til budsjett 2025 er følgende kutt lagt inn:**

| Tiltakskategorier (kutt)   | Reduksjon<br>i årsverk | Innsparing    |               |               |               |
|--|------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|  |                        | 2025          | 2026          | 2027          | 2028          |
| Tilskudd og tildelinger  | 0,0                    | -7,6          | -7,6          | -7,6          | -7,6          |
| Ikke lovpålagte tjenester - nedleggelse og redusert tjenesteomfang | 19,0                   | -12,7         | -19,7         | -19,4         | -19,0         |
| Lovpålagte oppgaver - redusert tjenesteomfang (stillinger og kjøp) | 10,0                   | -59,6         | -61,6         | -64,6         | -64,6         |
| Nedbemanning - utover ikke lovpålagte tjenester og oppgaver        | 75,0                   | -37,0         | -62,6         | -62,6         | -62,6         |
| Prosjektfinansiering av stillinger - midlertidig tiltak            | 11,5                   | -8,3          | -9,2          | -8,7          | -8,7          |
| Omstilling og effektivisering - "Rydde i eget hus"                 | 0,0                    | -12,3         | -36,0         | -56,0         | -56,0         |
| Diverse kostnadskutt   | 0,0                    | -6,6          | -6,6          | -6,6          | -6,6          |
| <b>Totalt</b>  | <b>115,5</b>           | <b>-144,1</b> | <b>-203,3</b> | <b>-225,5</b> | <b>-225,1</b> |

*I tillegg til tiltak over er det også lagt inn 18 mill. kroner i innsparing knyttet til helårseffekt av vedtatte tiltak i 2024. Tildelinger i SAK1 gitt til spesifikke formål, men ikke øremerket - totalt 10 mill. kroner - er også blitt benyttet til å dekke opp merforbruk i 2025.*

*Det forventes for øvrig overføringer i 2025 tilknyttet bosetting av flyktninger og sentralt avsatte midler til økonomisk sosialhjelp, slik at de økonomiske utfordringene ift. økonomisk sosialhjelp vil bli lavere enn anslått ovenfor.*

Tiltak som foreslås i kategoriene ikke lovpålagte tjenester og lovpålagte oppgaver omfatter reduserte åpningstider, redusert tilgjengelighet til ulike type tjenester, redusert vedtaksvolum, nedleggelse av tjenester og tilbud m.m.

I tillegg må bydelen fortsatt jobbe med omstilling og effektivisering - "Rydde i eget hus". Tiltak som foreslås i denne kategorien dreier seg om å vri ressursbruken fra folk til digitale og teknologiske løsninger, reduksjon i sykefravær, bedre bruk av handlingsrommet for ulike type tilskuddsmidler, involvering av sivilsamfunnet, fortsatt satsing på tjenesteutvikling m.m.

Mange av barnevernssakene - også volds- og kriminalitetssakene - knytter seg f.eks. til ulike adferdsdiagnoser som åpenbart burde blitt behandlet av spesialisthelsetjenesten. Å komme tidlig inn i disse familiene med hjelpetiltak, vil ha stor effekt på omfanget av den framtidige ressursinnsats. Stadig yngre barn rekrutteres inn i kriminelle nettverk. Å møte utfordringsbildet med økende antall barn og unge som krever massiv innsats fra bydelen, vil ikke lykkes om vi ikke i større grad involverer sivilsamfunnet. Bydelens ulike tjenesteområder må bli bedre på samhandling internt. Like viktig blir det å mobilisere det potensial som ligger hos foreldre, naboskap, trossamfunn og frivilligheten generelt. Morgendagens utfordringer må løses på en mer effektiv og samhandlende måte enn hva som gjøres i dag.

At mange av bydelens innbyggere til vanlig lever marginalt, tydeliggjøres gjennom den store etterspørselen etter økonomisk sosialhjelp. Den massive pågangen inn mot NAV og søknader om økonomisk sosialhjelp, tydeliggjør behovet for i større grad å digitalisere tjenester og ta i bruk kunstig intelligens (AI) og maskinlæring. Uten mer automatiserte tjenester, vil NAV ikke kunne jobbe målrettet med flyktninger, kvalifiserings- og sysselsettingsarbeid og heller ikke med individuell oppfølging inn mot sårbare grupper. Innovasjon og digitalisering vil være bærende elementer i bydelens omstillingsprogram.

For å løse bydelens store økonomiske utfordringer, kreves langsiktig innsats.

Utfordringen blir derfor nå å balanse langsiktig omstillingsarbeid, med kutt, nedbemanning og rask reduksjon i kostnader. Når mange og store kutt gjennomføres samtidig med det store samfunnsutfordringsbildet bydelen har nå, vil konsekvensen kunne bli stor på sikt, herav økt utenforskap og kriminalitet og igjen økte barnevernskostnader.

I tabellen nedenfor er det synliggjort beløp avsatt til lønnsoppgjør for 2025, underskudd i 2024 - utover trekk i grønt hefte (2%-andelen) og 30% av integreringstilskudd til økonomisk sosialhjelp. I tillegg er det avsatt et beløp til prisvekst utover det som er lagt i SAK1, da de siste årene har vist at spesielt tjenestekjøp har en langt høyere prisvekst enn det som legges til grunn i budsjettpremissene.

| <b>Kategori - tall i mill. kroner</b>                                | <b>2025</b> |
|--|-------------|
| Lønnsoppgjør 2025  | 33,0        |
| Lokalt lønnsoppgjør 2024 - ikke fordelt                              | 14,0        |
| Underskudd 2024 (2%-andelen), beløp utover det som er trukket i SAK1 | 10,7        |
| Integreringstilskudd - 30% til økonomisk sosialhjelp                 | 11,1        |
| Prisvekst - bufferavsetning  | 9,1         |
| <b>Totalt</b>  | <b>77,9</b> |

*I tillegg er det en risiko for at økonomisk sosialhjelp kan bli ca. 20-30 mill. kroner høyere enn det som da er lagt inn, da økonomisk sosialhjelp varierer mye med konjunktursvingninger i markedet.*

Utover dette er budsjettet justert med lønns- og prisvekst iht. det som er lagt til grunn i tilleggsinnstillingen.



## **2.5 Økonomisk risikovurdering**

Bydelen har de to siste årene investert for å omstille og utvikle tjenestene. Oslo kommune står overfor store økonomiske utfordringer - på lik linje med en rekke andre kommuner i landet. Bydelen har derfor fått tydelig tilbakemelding om å levere et saldert budsjett i 2025, iht. instruks for økonomiforvaltning i Oslo kommune. Parallelt har bydelen også fått melding om å sikre omstillingskompetanse- og kapasitet parallelt med store nedbemanninger.

Med de levekårsutfordringene som er i bydelen vil kuttene som foreslås kunne få store konsekvenser.

Den største økonomiske risikoen i budsjett 2025 knytter seg til hvor raskt tiltakene vil kunne gi effekt - spesielt tiltak som dreier seg om nedbemanning. Mange tiltak som gjennomføres samtidig vil også kunne gi økt risiko for kostnadsøkning, spesielt i forhold til kjøp av dyre plasser og manglende kapasitet til å jobbe med omstilling og utviklingsarbeid.

Risikoreduserende tiltak vil være:

- Gjennomføring av lederutviklingsprogram med mål om å styrke ledelse og styring
- Økt satsing på innovasjon og digitalisering
- Videreutvikling av virksomhetsstyring
- Effektmåling og evaluering av planlagte og igangsatte tiltak
- Porteføljestyling av strategiske satsinger
- Økt satsing på analyse og kunnskapsbaserte beslutninger
- Mobilisering av bydelens ulike aktører og enkeltpersoners egne ressurser
- Kontinuerlig forbedringsarbeid – herav tiltaks- og tjenesteutvikling

De risikoreduserende tiltakene, vil bidra i det langsiktige økonomiplanarbeidet, dvs. i forhold til igjen å ha økonomisk kontroll.

## DEL 3 BUDSJETT PER RESULTATENHET

### 3.1 Bydelsadministrasjon

#### Ansvarsområde

Administrasjon og fellestjenester skal legge til rette for god politisk og administrativ styring, og for at ansatte ved bydelens tjenestesteder kan levere tjenester av høy kvalitet til innbyggerne. Administrasjonen skal også ivareta lovpålagte tjenester og rapportere til sentrale instanser. Administrasjonen består av ledergruppen, avdeling HR- og organisasjonsutvikling, avdeling økonomi- og virksomhetsstyring, enhet for kommunikasjon og enhet drift og internservice.

Enhet drift- og internservice, som fra og med 2025 organisatorisk legges inn under HR- og organisasjonsavdelingen, har ansvaret for eiendomsforvaltning, fellestjenester i bydelshuset, arkiv, renhold og transport. Tiltaksavdelingen og politisk sekretariat ligger også under denne enheten.

Enhet kommunikasjon ivaretar bydelens behov for intern og ekstern kommunikasjon.

#### HR- og organisasjonsutvikling:

HR- og organisasjonsutvikling har fått et utvidet mandat og ansvar for flere nye funksjoner. Den tidligere HR-enheten er nå en del av HR- og organisasjonsavdelingen. I tillegg er det opprettet en ny seksjon for innovasjon og digitalisering. Det er store forventninger i bydelen knyttet til organisasjonsutvikling gjennom innovasjon, digitalisering og effektivisering.

Tre hovedområder blir viktige fremover:

- **Sanntidsdata:** Vi skal bruke digitalisering av datastrømmer for å gi ledere oversikt og støtte i styringen mot måloppnåelse, ved hjelp av dashbord og Kompetansemoduleen. Beslutningsgrunnlaget skal være datastyrt og i sanntid.
- **Utvikling og effektivisering:** Vi skal forbedre prosesser, kultur og kvalitet. Dette inkluderer både store og små endringer, med vekt på lederskap og medarbeiderskap. Mange av de kommende endringsprosessene vil baseres på denne forståelsen av organisasjonsutvikling.
- **Innovasjonskraft:** Det er store forventninger til hvordan kunstig intelligens og velferdsteknologi vil endre hvordan ansatte i dag løser oppgaver i framtiden.

Vi vil gjennomføre organisasjonsutvikling i tråd med disse tre områdene.

### **Økonomi- og virksomhetsstyring:**

Avdeling økonomi- og virksomhetsstyring består av tidligere enhet økonomi og enhet juridisk og internkontroll. Avdelingen har ansvar for styring og kontroll for å følge opp budsjett og planer og sikre at lover og regelverk overholdes, samt bidra til å skape best mulig resultater på de områdene der bydelen er tjenesteleverandør, forvaltningsorgan og tilrettelegger.

Begge avdelingene er relativt nyetablerte og har en stor jobb fremover med å koordinere og bistå med gjennomføring av de tiltak og endringer som er beskrevet i budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028. Samtidig med en stor nedbemanningsprosess skal det også gjennomføres organisasjonsutviklingsprosesser og forbedrings- og utviklingsarbeid ift. virksomhetsstyringsperspektivet.

### **Status og utfordringer**

Hver dag går medarbeidere og ledere i Bydel Søndre Nordstrand på jobb for å løse store og små utfordringer, oppdrag og arbeid for å levere gode tjenester for våre innbyggere i bydelen og for at dette skal være et godt sted å leve og bo.

Samtidig står bydelen foran en rekke samfunnsutfordringer og sterkt økonomisk press, hvor vi som bydel må både utvikle og tilpasse oss for å sikre at vi kan både levere kvalitet og effektivitet på våre tjenester. Vi må også utvikle oss for å kunne levere fremtidens tjenester til fremtidens behov. Med andre ord, vi må videreutvikle og forbedre oss i dag for å sikre gode tjenester for bydelen nå og fremover.

Bydelen må i 2025 kutte vesentlig i bemanning og kostnader og samtidig jobbe med innovasjons- og utviklingsprosjekter, effektivisering og forbedring av arbeidsprosesser, kompetanseutvikling i forhold til både ledere og ansatte og ikke minst redusert sykefravær.

Dette vil stille store krav til oss som virksomhet - både i forhold til lederskap og medarbeiderskap, men også hvordan gjennomføre et så stort omstillingsarbeid og samtidig ivareta lover og regler og positive økonomiske effekter.

Sammen skal vi løse oppdraget og utfordringene til beste for våre medarbeidere og våre innbyggere - i dag og i morgen.

### **Behovsutvikling fremover**

Konkrete satsninger framover - for å gjennomføre og oppnå mål iht. budsjett 2025 og økonomi- og handlingsplan 2025-2028 - vil i stor grad rette seg inn mot organisasjonsutvikling og økonomi- og virksomhetsstyring. Dette dreier seg om kompetanseutvikling, innovasjon- og digitalisering, effektivisering og forbedring av arbeidsprosesser, redusert sykefravær og helhetlig økonomi- og virksomhetsstyring.

### **Helhetlig økonomi- og virksomhetsstyring**

Virksomhetsstyring omfatter ledelse, styring og kontroll som er innrettet på å gjennomføre politiske vedtak, herunder følge opp budsjetter og planer. Virksomhetsstyringen skal sikre at lover og regelverk overholdes, samt bidra til å skape best mulige resultater på de områdene der kommunen er tjenesteleverandør, forvaltningsorgan og tilrettelegger.

Oslo kommune vedtok i byrådssak 1036/22 ny instruks for virksomhetsstyring. Instruksen er ett av flere virkemidler for å utvikle styring og ledelse. Formålet med instruksen er å;

- fastsette overordnede krav til virksomhetsstyring som legger til rette for gode styrings- og ledelsesprosesser
- sikre grunnlag for effektiv måloppnåelse i henhold til politiske vedtak, tildelt budsjett og relevante lover og forskrifter, samt instruks og reglementer
- forebygge styringssvikt og motvirke og bekjempe korrupsjon og misligheter
- sikre god tjenesteyting og myndighetsutøvelse overfor innbyggerne
- legge grunnlaget for bedre resultater ved å tilrettelegge for læring, kompetansehevende tiltak og kontinuerlige forbedringer av kvalitet og effektivitet i oppgaveløsningen.

Fokusområder for dette arbeidet er i bydelens strategiplan 2024-2027;

- Mål og resultatstyring
- Analyse og kunnskapsbaserte beslutninger
- Porteføljestyling og strategiske satsinger
- Effektmåling og evaluering av planlagte og igangsatte tiltak
- Risikostyring og internkontroll
- Anskaffelser
- Forebygging av korrupsjon og misligheter

Dette er et omfattende og systematisk arbeid som vil strekke seg over noe tid og også være avhengig av satsinger og prioriteringer innenfor HR- og organisasjonsutviklingsperspektivet.

### **HR- og organisasjonsutvikling**

Det foreligger en rekke rapporter om utfordringsbildet og kompleksiteten bydelen står ovenfor. I den sammenheng understrekes betydningen av at vi tar utgangspunkt i allerede ervervet kunnskap og innsikt slik at vi ikke trenger å gjøre alt på nytt. Her vil samhandling på tvers i virksomheten være avgjørende både i forhold til fart og kraft i våre tiltak.

I avdeling HR- og organisasjonsutvikling vil arbeidet fokusere på fire tilnærminger i forhold til utfordringsbildet bydelen står ovenfor:

1. Omstillingskraft, sammen med implementering av innovasjon og digitalisering.
2. Sykefravær og lav nærværsgrad.
3. Behov for kompetanseledelse og ledelseskompetanse.
4. Fortsatt behov for å styrke systematisk HMS-arbeid.

Bydelen vil ha målekort for å nå strategiske mål innen hvert område. Resultatoppnåelse i perioden vil være avgjørende skal organisasjonsutviklingen sikre økonomiske besparelser.

Nedenfor redegjøres det for pågående og kommende arbeid som vurderes vil gi direkte eller indirekte gevinsteffekt for bydelen i en meget krevende økonomisk situasjon.

### **Økt nærværsgrad - et akutt behov for endring**

Bydelen har det høyeste sykefraværet i Oslo kommune, med 13,8 prosent per andre tertial. Det er en økning fra samme periode i fjor. De totale omkostninger av et så høyt sykefravær er alvorlig, og rammer både økonomien til bydelen, enhetene, de enkelte medarbeidere (både de som er på jobb og de som er syke), og våre tjenestemottakere – innbyggerne i bydelen. Bydelen har over tid arbeidet med en rekke tiltak for å møte dette utfordringsbildet, uten at det har hatt ønsket effekt.

Bydelen må derfor tenke nytt til denne utfordringen, hvor både strategi og tilnærming skifter fra å være tiltaksbasert til å arbeide med organisasjonsutvikling, det vil si hvordan arbeidet planlegges, organiseres og gjennomføres ved de ulike arbeidssteder i bydelen. En slik systematisk tilnærming baserer seg på ulike kunnskapsbaserte tilnærminger som retter seg mot ledelse, fagmiljø og organisasjonsutvikling. Dette for å sikre varige effekter av det målrettede arbeidet. Vi trenger at de forbedringer vi gjør består og endrer måten vi jobber på fremover. Altså økt nærværsgrad gjennom organisasjonsutvikling.

Det skal gjennomføres flere parallelle utviklingsløp, herunder *Tilstede* (som bygger videre på bydelens påbegynte arbeid med nærværssamtaler), og *En bra dag på jobb* (STAMI) som er tilpasset ulike tjenester og arbeidsmiljøer. Det skal skilles mellom hva som gjøres for *hele* virksomheten (*Tilstede*) og hva som gjøres for enheter med høyere sykefravær (*En bra dag på jobb*).

Parallelt er lederutviklingstiltak sentralt for at bydelen skal nå mål.

Det systematiske nærværarbeidet skjer i samarbeid med hovedtillitsvalgte, forankret i AMU og MBU som en strategisk arena.

### **Innovasjon, digitalisering, og ta i bruk kunstig intelligens**

Bydel Søndre Nordstands arbeid med innovasjon og digitalisering skal bidra til å realisere bydelens uttalte mål om omstilling frem mot 2028. Seksjonens arbeid berører især den del av omstillingen som handler om organisasjonsutvikling.

Prosjekter, aktivitetsstrømmer og arbeid som drives av eller som seksjonen er involvert i skal bidra til at bydelen blir mer digital og innovativ i sin interne oppgaveløsning. Bydelen skal nyskape, utvikle og forbedre måten tjenester leveres til innbyggerne. Hvordan bydelen løser oppgaver internt på nye måter vil i mange tilfeller ha en direkte eller indirekte effekt på tjenestene ut mot brukerne.

Som bydel koster det ofte mer å være “*first mover*” på ny teknologi. Bydelen skal derfor hovedsakelig implementere løsninger når teknologien er modnet, og hvor vi kan lære av andres erfaringer. Vi vil derfor prioritere implementering av utprøvede løsninger og å pakke ut og implementere moden teknologi. Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) i Oslo kommune har et særlig mandat for utrulling av slik teknologi, og seksjonen skal sikre et godt mottakerapparat for denne teknologien.

Teknologiutvikling og digitalisering skjer i stadig økende tempo og er vanskelig å forutsi. Fordi bydelen skal implementere modne og utprøvde teknologiløsninger har noen av delmålene både konkete og mer overordnede tiltak.

Gevinstrealisering ved redusert behov for årsverk tilknyttet ledelse, stab- og støtte eller fagressurser forutsetter at aktuelle avdelinger og enheter tar i bruk nye løsninger. Samtidig vil hva som kommer av systemer og løsninger fra Oslo kommune sentralt kunne påvirke gevinstrealiseringen.

### **Ledelse og lederutvikling – skape omstillingskraft**

Bydelen står ovenfor store omstillinger for å imøtekomme behovene i fremtiden. Lederskap og ledelse er avgjørende i slike prosesser. Bydelen skal derfor gjennomføre et lederutviklingsprogram for alle lederne i virksomheten. Dette skal bidra til å sikre at vi arbeider som et lag, helhetlig og enhetlig på tvers av virksomheten, mot felles mål. Særlig vil strategi og det å lede organisasjonsutvikling og innovasjon være sentralt for lederskap i den kommende perioden.

Ledelse av kompetansemedarbeidere stiller spesielle krav, hvor bydelen tidligere har vektlagt kompetanseheving i relasjonsledelse. I tråd med medarbeidernes behov må vi sette lederne i stand til å prioritere tid til ledelse og oppfølging av medarbeiderne. Dette er særlig avgjørende for kompetansemedarbeidere, og er også en viktig del av bydelens mål om å være en attraktiv og ansvarlig arbeidsgiver.

### **Samhandling på tvers – Kjerneprosesser, effektivisering og kvalitet**

Silo-problematikken, dvs. manglende flyt i oppgave- og ansvarsdeling mellom ulike organisatoriske enheter gir både dårligere effektivitet og kvalitet i leveranser spesielt på områdene en bydel er ansvarlig for.

Tilnærming til utfordringen vil ikke være å angripe siloer direkte, men heller vektlegge flyt og kvalitetsforbedring innen konkret tjenesteproduksjon. Gjennom å skape bedre arbeidsflyter og læring vil kvalitetsforbedring av flere prosesser gi en gradvis organisasjonsutvikling som vil kunne hente ut flere effekter samtidig.

Vi må opp fra faglige og avdelingsvise siloer og *“komme opp på broen”* og se ting i et større perspektiv. Først vil kjerneprosesser som oppleves uklare og er gjenstand for en rekke henvendelser og timeverk bli prioritert. Et eksempel kan være prosesser rekruttering og omstilling.

### **Kompetanseledelse og medarbeiderskap**

Bydelen trenger medarbeidere som driver organisasjonen fremover. Flere av våre mål og tiltak styrker medarbeiderskapet og utvikler medarbeidere, noe som er viktig for å beholde og rekruttere kompetanse i bydelen. Medarbeidere og ledere viser høyt engasjement i sitt arbeid, noe som bidrar til arbeidsglede, kvalitet og innovasjon. Tiltak innen kompetanseledelse og nærværarbeid vil derfor vektlegge arbeidsglede. Ved å sikre god ressursstyring og riktig bruk av kompetanse er målet å løse bydelens oppgaver på en mer ressurseffektiv måte.

For å tilby gode tjenester til innbyggerne, trenger bydelen en helhetlig og strategisk tilnærming til kompetanseledelse, som gjenspeiler bydelens strategiske plan og målsettinger. Gjennom opplæring, implementering og bruk av Kompetansemodulen skal vi sikre at medarbeiderne har nødvendig kunnskap, ferdigheter og holdninger for å utføre sine oppgaver.

Det skal utformes opplæringsplaner som beskriver nødvendig kompetanse, med vekt på kunnskap og ferdigheter. Kompetansepakker utvikles for å gi faglig påfyll og støtte, og opplæringsplaner tilpasses ulike avdelinger og seksjoner. Det vil legges til rette for kontinuerlig kompetanseutvikling og et arbeidsmiljø som fremmer mestring, motivasjon og trivsel.

Målet er at dette skal gi en rekke effekter, som bedre ressursutnyttelse, redusert turnover, og økt kvalitet på tjenester.

| Gevinstmål i økonomiplanperioden   | 2024   | 2025   | 2026  | 2027  | 2028  |
|--|--------|--------|-------|-------|-------|
| Sykefravær   | 13,8 % | 10,0 % | 9,5 % | 8,5 % | 8,5 % |
| Ny seksjon innovasjon - reduksjon i årsverk - totalt (akkumulert)          |        | 0      | 10    | 25    | 25    |
| Arbeidsprosesser stab/støtte og ledelse - reduksjon i årsverk (akkumulert) |        | 2      | 7     | 17    | 17    |

#### **Kommentarer til økonomitabeller nedenfor**

I tallene under bydelsadministrasjonen ligger også sentrale avsetninger.

I budsjett 2024 lå det inne 73 mill. kroner i uinndekket merforbruk. I 2025 er dette beløpet tilbakeført med kutt og innsparinger som er fordelt i alle avdelinger, enheter og tjenester - også bydelsadministrasjonen.

Kutt som 50 årsverk som ikke er identifisert, inkludert stillinger i NAV, og effektivisering av stab- og støttetjenester, ny seksjon innovasjon m.m. ligger også under bydelsadministrasjon.

Bemanningsreduksjoner som per i dag ikke er ledig ligger også under bydelsadministrasjonen.

Tallene under bydelsadministrasjonen varierer derfor mye fra år til år. Spesielt når bydelen har økonomiske utfordringer. Tabellen Rammeoversikt viser alle endringer per avdeling - også innenfor bydelsadministrasjon.

## Driftsbudsjett

### Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

|  | Regnskap       | Budsjett      | Økonomiplan    |                |                |                |
|--|----------------|---------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
|  | 2023           | 2024          | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Driftsutgifter</b>  |                |               |                |                |                |                |
| Lønn   | 81 633         | 108 890       | 113 560        | 71 135         | 58 135         | 58 135         |
| Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 55 109         | -10 189       | 78 747         | 137 939        | 157 639        | 157 209        |
| Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 4 635          | 200           | 209            | 209            | 209            | 209            |
| Overføringsutgifter  | 9 965          | 17            | 11 110         | 11 110         | 11 110         | 11 110         |
| Finansutgifter   | 2 226          | 0             | 0              | 0              | 0              | 0              |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>153 568</b> | <b>98 918</b> | <b>203 626</b> | <b>220 393</b> | <b>227 093</b> | <b>226 663</b> |
| <b>Driftsinntekter</b>   |                |               |                |                |                |                |
| Salgsinntekter   | -29 884        | -7 176        | -8 682         | -8 682         | -8 682         | -8 682         |
| Refusjoner   | -16 445        | -545          | -10 845        | -14 545        | -18 545        | -18 545        |
| Overføringsinntekter   | -201           | 0             | 0              | 0              | 0              | 0              |
| Finansinntekter og finansieringstransaksjoner                    | -2 223         | 0             | 0              | 0              | 0              | 0              |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>                                       | <b>-48 754</b> | <b>-7 721</b> | <b>-19 527</b> | <b>-23 227</b> | <b>-27 227</b> | <b>-27 227</b> |
| <b>Sum</b>   | <b>104 814</b> | <b>91 197</b> | <b>184 100</b> | <b>197 167</b> | <b>199 867</b> | <b>199 437</b> |

### Rammeoversikt

Beløp i 1000

| Beskrivelse tiltak  | Økonomiplan    |                |                |                |
|---|----------------|----------------|----------------|----------------|
|   | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Vedtatt budsjett 2024 videreført</b>   | <b>91 197</b>  | <b>91 197</b>  | <b>91 197</b>  | <b>91 197</b>  |
| <b>Vedtatt forrige periode</b>  |                |                |                |                |
| Avdelingsdirektør samfunn og innbyggerdialog, helårseffekt                              | 394            | 394            | 394            | 394            |
| Helga Vaneks vei - 4 nye plasser i egen regi  | 650            | 650            | 650            | 650            |
| <b>Sum Vedtak forrige periode</b>   | <b>1 044</b>   | <b>1 044</b>   | <b>1 044</b>   | <b>1 044</b>   |
| <b>Vedtatt forrige periode</b>  | <b>1 044</b>   | <b>1 044</b>   | <b>1 044</b>   | <b>1 044</b>   |
| <b>Sum Tekniske justeringer</b>   | <b>-4 704</b>  | <b>-4 704</b>  | <b>-4 704</b>  | <b>-4 704</b>  |
| <b>Sum Budsjettendring i år</b>   | <b>-14 144</b> | <b>-14 144</b> | <b>-14 144</b> | <b>-14 144</b> |
| <b>Konsekvensjusteringer</b>  | <b>-18 848</b> | <b>-18 848</b> | <b>-18 848</b> | <b>-18 848</b> |
| <b>Konsekvensjustert ramme</b>  | <b>73 393</b>  | <b>73 393</b>  | <b>73 393</b>  | <b>73 393</b>  |
| <b>Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>                           | <b>48 848</b>  | <b>48 848</b>  | <b>48 848</b>  | <b>48 848</b>  |
| <b>Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>                               | <b>48 848</b>  | <b>48 848</b>  | <b>48 848</b>  | <b>48 848</b>  |
| <b>Demografiske forhold befolkning</b>  |                |                |                |                |
| Avsetning til demografiske endringer i perioden 2026-2028                               | 0              | 59 192         | 78 892         | 78 462         |
| For høyt aktivitetsnivå i 2024, som ikke ble konkretisert med innsparingstiltak         | 73 141         | 73 141         | 73 141         | 73 141         |
| <b>Sum Demografiske forhold befolkning</b>  | <b>73 141</b>  | <b>132 333</b> | <b>152 033</b> | <b>151 603</b> |
| <b>Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold</b>                                   |                |                |                |                |
| <b>Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold</b>                               | <b>0</b>       | <b>0</b>       | <b>0</b>       | <b>0</b>       |
| <b>Spesifiserte rammeendringer</b>  |                |                |                |                |
| Arbeidsleder kokk i tiltaksavdelingen - prosjektfinansiering i 2025                     | -834           | 0              | 0              | 0              |
| Bemanning tiltaksavdeling (2 ÅV) fra 2026 - finansieres av prosjekt- og tilskuddsmidler | 0              | -2 020         | -2 020         | -2 020         |
| Bemanningsreduksjon 10 årsverk i NAV - ikke identifisert per nå                         | -4 250         | -8 500         | -8 500         | -8 500         |
| Bemanningsreduksjon 100% demenskoordinator  | 400            | 0              | 0              | 0              |



Budsjett 2025 / Økonomiplan 2025-2028

| Beskrivelse tiltak   | Økonomiplan    |                |                |                |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|
|  | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| Bemanningsreduksjon 100% stilling assisterende bydelsdirektør                            | -1 480         | -1 800         | -1 800         | -1 800         |
| Bemanningsreduksjon 100% stilling som kreftkoordinator                                   | 420            | 0              | 0              | 0              |
| Bemanningsreduksjon 100% stilling spesialkonsulent enhet fritid                          | 510            | 0              | 0              | 0              |
| Bemanningsreduksjon 150% stilling Bo-oppfølgner  | 600            | 0              | 0              | 0              |
| Bemanningsreduksjon 200% nattevaktstillinger helse, omsorg og mestring                   | 670            | 0              | 0              | 0              |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling Friskliv og nedleggelse av tilbud                      | 790            | 0              | 0              | 0              |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling i barnevernet  | 810            | 0              | 0              | 0              |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling Prinsdal seniorsenter                                  | 600            | 0              | 0              | 0              |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling skolehelsetjenesten (fra 2025)                         | 1              | 0              | 0              | 0              |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling Søndre Ås gård og redusert aktivitetsnivå              | 730            | 0              | 0              | 0              |
| Bemanningsreduksjon 225% stilling Lerdal Fritidsklubb og nedleggelse av tilbud           | 670            | 0              | 0              | 0              |
| Bemanningsreduksjon 250% stilling BROA og nedleggelse av tilbudet                        | 990            | 0              | 0              | 0              |
| Bemanningsreduksjon 300% stilling Rask psykisk helse og nedleggelse av tilbud            | 370            | 0              | 0              | 0              |
| Bemanningsreduksjon 329% stilling Aktivitetstid og nedleggelse av tilbud                 | 1 050          | 0              | 0              | 0              |
| Bemanningsreduksjon totalt 40 årsverk - ikke identifisert per nå                         | -16 000        | -32 000        | -32 000        | -32 000        |
| Bemanningsreduksjons 200% stilling Yrkesnorsk  | 790            | 0              | 0              | 0              |
| BU: Bedre bruk av frivilligheten - tildeling foreslås avsluttet                          | -500           | -500           | -500           | -500           |
| BU: Fritidsstipend - kuttes i sin helhet   | -500           | -500           | -500           | -500           |
| Bydelshuset - flere tjenester inn pluss økte leieinntekter (fortetting)                  | -2 000         | -2 000         | -2 000         | -2 000         |
| Effektivisering av stab- og støtteprosesser, inkl. ledelse                               | -750           | -4 500         | -4 500         | -4 500         |
| FOD-gården - økt husleieinntekt  | -350           | -350           | -350           | -350           |
| Klemetsrud gamle skole - opphør av avtale  | -150           | -150           | -150           | -150           |
| Lederutviklingsprogram - engangstiltak i 2024, som utgår i 2025                          | -1 000         | -1 000         | -1 000         | -1 000         |
| Lofsrud gård/Rideklubben, økte inntekter   | -80            | -80            | -80            | -80            |
| Ny seksjon innovasjon og digitalisering - AI, økt bruk av teknologi, digitalisering m.m. | 0              | -8 000         | -21 000        | -21 000        |
| Opplæringsutvalget - avsatte midler tas ut i sin helhet                                  | -440           | -440           | -440           | -440           |
| Redusert sykefravær i bydelen  | -10 000        | -14 000        | -18 000        | -18 000        |
| SAK1: Integreringstilskudd - andelen til økonomisk sosialhjelp (30%)                     | 11 093         | 11 093         | 11 093         | 11 093         |
| SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader                                | -741           | -741           | -741           | -741           |
| Seterbråtveien 3 - Islamic center, økte inntekter  | -120           | -120           | -120           | -120           |
| Spesialkonsulent i kommunikasjon (50%) holdes vakant i 2025                              | -482           | 0              | 0              | 0              |
| Tolketjenester, reduksjon  | -2 000         | -2 000         | -2 000         | -2 000         |
| Underskudd fra tidligere år (2% av netto driftsramme)                                    | 10 700         | 10 700         | 10 700         | 10 700         |
| Valg - egeninnsats   | -300           | 0              | 0              | 0              |
| Velferdstiltak, tas ut i sin helhet  | -500           | -500           | -500           | -500           |
| <b>Sum Spesifiserte rammeendringer</b>   | <b>-11 283</b> | <b>-57 408</b> | <b>-74 408</b> | <b>-74 408</b> |
| <b>Endringer</b>   | <b>61 858</b>  | <b>74 925</b>  | <b>77 625</b>  | <b>77 195</b>  |
| <b>Ramme 2025-2028</b>   | <b>184 100</b> | <b>197 167</b> | <b>199 867</b> | <b>199 437</b> |

Tiltak med teksten «Bemanningsreduksjon ...» og med positive beløp er stillinger som er kuttet i tjenestene (ikke vakante) og som er overført bydelsadministrasjon for videre oppfølging iht. Avtale i Oslo kommune for omstilling og nedbemanning.

Under følger forklaringer på øvrige kutt og omstillinger.

### **Arbeidsleder kokk i tiltaksavdelingen – prosjektfinsieres i 2025**

Målgruppen Tiltaksavdelingen jobber med er ungdom mellom 16 og 25 år bosatt i Søndre Nordstrand som ikke mottar ytelse fra NAV. Det er ekstra fokus på de som står i fare for å falle ut eller har falt ut fra sitt skoletilbud. Tiltaksavdelingen skal være en ressurs for unge i bydelen og målet er å forebygge kriminalitet, rus og utenforskap, skape mestringsopplevelser og forebygge at unge har behov for økonomisk sosialhjelp.

Inneværende år er lønnskostnader for tre årsverk knyttet til Tiltaksavdelingen budsjettert innenfor bydelens ordinære budsjetttramme. En av disse stillingene er kantineansatt kokk som er arbeidsleder for ungdom i arbeidstrening.

### **Bemanning tiltaksavdeling (2 ÅV) fra 2026 - finansieres av prosjekt- og tilskuddsmidler**

Fra 2026 vil 2 årsverk i tiltaksavdelingen bli finansiert med eksterne midler.

### **Bemanningsreduksjon 10 årsverk i NAV - ikke identifisert per nå**

Bydelen har p.t. ikke identifisert hvilke tjenester og hvilke stillinger som skal kuttes utover de som er beskrevet i de ulike tiltakene.

Arbeidet med nedbemanning vil derfor videreføres.

### **Bemanningsreduksjon 100% stilling assisterende bydelsdirektør**

I Byrådets budsjettforslag – sak 1 for budsjettåret 2025 - gis det klare føringer om effektivisering herunder forventet reduksjon av administrative stillinger. I Bydel Søndre Nordstrand er det i dag ansatt både en bydelsdirektør og en assisterende bydelsdirektør. I en travel hverdag, spesielt i tider med stramme budsjetttrammer og med et utfordringsbilde som ikke nødvendigvis står i forhold til tilgangen på nødvendige ressurser, er forventningene til bydelsdirektør svært omfattende. Samtidig har bydelen de senere årene etablert en organisasjon hvor fagområdene har egne avdelingsdirektører. Med denne måten å organisere virksomheten på vil bydelsdirektøren kunne få den support hen trenger selv om assistentrollen tas bort. I forbindelse med at stillingsinnehaver går av med pensjon foreslås stillingen som assisterende bydelsdirektør inndratt med virkning fra 1.mars 2025. Enhet drift og internservice, som i dag organisatorisk ligger under assisterende bydelsdirektør, foreslås fra og med budsjettåret 2025 organisert inn under avdeling HR og organisasjonsutvikling.

### **Bemanningsreduksjon totalt 40 årsverk - ikke identifisert per nå**

Bydelen har p.t. ikke identifisert hvilke tjenester og hvilke stillinger som skal kuttes utover de som er beskrevet i de ulike tiltakene.

Arbeidet med nedbemanning vil derfor videreføres.

### **Bydelshuset - flere tjenester inn pluss økte leieinntekter (fortetting)**

Flere tjenester har flyttet og planlegger å flytte inn i bydelshuset og tidligere leieavtaler er sagt opp. I tillegg vurderes det å leie ut deler av det ledige arealet til eksterne aktører.

### **Effektivisering av stab- og støtteprosesser, inkl. ledelse**

Sammenlignet med andre bydeler ligger Søndre Nordstrand bak andre bydeler når det gjelder å få fart på nødvendig digitalisering. Det har tidligere år ikke vært satset på spesialkompetanse og satsing innenfor dette fagfeltet og denne type arbeidet har da blitt lagt til fagavdelingene. I 2024 ble det etablert ny seksjon for digitalisering og innovasjon. Ny leder startet våren 2024 og seksjonen er nå snart fullt bemannet.

Bydelen skal i første omgang prioritere implementering av utprøvde løsninger og pakke ut og implementere moden teknologi. Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) i Oslo kommune har et særlig mandat for utrulling av slik teknologi, og seksjonen skal sikre et godt mottakerapparat for denne teknologien.

Gjennom prosesskartlegging, bedre arbeidsflyt og bruk av nye digitale verktøy vil det være mulig å hente ut gevinster innenfor stab, støtte og ledelse.

### **Ny seksjon innovasjon og digitalisering - AI, økt bruk av teknologi, digitalisering m.m.**

Sammenlignet med andre bydeler ligger Søndre Nordstrand bak andre bydeler når det gjelder å få fart på nødvendig digitalisering. Det har tidligere år ikke vært satset på spesialkompetanse og satsing innenfor dette fagfeltet og denne type arbeidet har da blitt lagt til fagavdelingene. I 2024 ble det etablert ny seksjon for digitalisering og innovasjon. Ny leder startet våren 2024 og seksjonen er nå snart fullt bemannet.

Bydelen skal i første omgang prioritere implementering av utprøvde løsninger og pakke ut og implementere moden teknologi. Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) i Oslo kommune har et særlig mandat for utrulling av slik teknologi, og seksjonen skal sikre et godt mottakerapparat for denne teknologien.

Gevinstrealisering ved redusert behov for årsverk tilknyttet ledelse, stab- og støtte og fagressurser kommer etter hvert som nye løsninger implementeres i de ulike fagområdene/tjenestene. Foreløpig er innsparingen derfor budsjettet sentralt og vil bli lagt i de tjenester og avdelinger hvor endringen gjennomføres.

### **Redusert sykefravær i bydelen**

Bydelen har p.t. et sykefravær på 13,8 prosent. De totale omkostninger av et så høyt sykefravær er alvorlig, og rammer både økonomien til bydelen, enhetene, de enkelte medarbeidere (både de som er på jobb og de som er syke), og våre tjenestemottakere. Bydelen har over tid arbeidet med en rekke tiltak for å møte dette utfordringsbildet, uten at det har hatt ønsket effekt.

Bydelen må derfor tenke nytt til denne utfordringen, hvor både strategi og tilnærming skifter fra å være tiltaksbasert til å arbeide med organisasjonsutvikling, det vil si hvordan arbeidet planlegges, organiseres og gjennomføres ved de ulike arbeidssteder i bydelen. En slik systematisk tilnærming baserer seg på ulike kunnskapsbaserte tilnærminger som retter seg mot ledelse, fagmiljø og organisasjonsutvikling. Dette for å sikre varige effekter av det målrettede arbeidet. Vi trenger at de

forbedringer vi gjør består og endrer måten vi jobber på fremover. Altså økt nærværsgrad gjennom organisasjonsutvikling.

Det skal gjennomføres flere parallelle utviklingsløp, herunder Tilstede (som bygger videre på bydelens påbegynte arbeid med nærværssamtaler), og En bra dag på jobb (STAMI) som er tilpasset ulike tjenester og arbeidsmiljøer. Det skal skilles mellom hva som gjøres for hele virksomheten (Tilstede) og hva som gjøres for enheter med høyere sykefravær (En bra dag på jobb).

Parallelt er lederutviklingstiltak sentralt for at bydelen skal nå mål.

**Målet for sykefraværet i økonomiplanperioden er:**

2025: 10,0%

2026: 9,5%

2027: 8,5%

2027: 8,5%

**SAK1: Integreringstilskudd - andelen til økonomisk sosialhjelp (30%)**

30% av integreringstilskudd skal gå til å dekke økonomisk sosialhjelp.

Beløpet avsettes foreløpig på "Sentralt avsatte midler" og fordeles til økonomisk sosialhjelp etter budsjettvedtak, jfr. vedtaksformulering;

"BU vedtar ved budsjettbehandlingen å omdisponere kr 11 093 000 fra flyktningetilskudd til økonomisk sosialhjelp".

**SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader**

Pensjonssatsen er nedjustert fra 19,3% til 18,1%.

Bydel Søndre Nordstrand ble trukket kr 10 821 000. Reell besparelse er kr 9 095 000, justert for prosjekt kr 8 500 000.

Bydelen er trukket 1,7 mill. kr. mer enn det som er reelt reduserte kostnader.

Dette tiltaket gjelder alle avdelinger og enheter.

**Underskudd fra tidligere år (2% av netto driftsramme)**

Instruks for økonomiforvaltningen i bydeler gir mulighet for å dekke merforbruk på to måter, enten i sin helhet eller fordelt over to år.

*Pkt 6.4 Årsavslutning, tredje avsnitt, lyder slik:*

Merforbruk for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), skal dekkes inn på neste års budsjett.

Bydelen kan vedta å dekke merforbruket over en toårsperiode, men slik at minimum 2 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), dekkes inn påfølgende budsjettår og resten i år to.

Kommunalt øremerkede bevilgninger gitt i Dok. 3 skal trekkes ut før beregning av maksimalgrensen gjøres.

Bydelen anslår at 2% vil utgjøre ca. 37,7 mill. kroner. I byrådets budsjettforslag (SAK1) er bydelen allerede trukket 27 mill. kroner.

Det avsettes derfor 10,7 mill. kroner for å dekke tidligere års merforbruk i 2025.

### Valg - egeninnsats

I 2025 er det valgår og bydelen forventes å organisere aktiviteten i tilknytning til avviklingen av valget. To av resepsjonens tre ansatte er oppnevnt som bydelens kontaktpersoner inn mot valg 2025 henholdsvis som valgansvarlig og nestleder. For dette kompenseres bydelen time for time med inntil kr 500 000. Grunnet den økonomiske situasjonen foreslås det i budsjett 2025 at det ikke leies inn vikar tilsvarende kr 300 000, men at valg i stor grad håndteres innenfor fast bemanning.

### Aktivitetsnøkkeltall

| Indikatornavn                                    | Resultat 2022 | Resultat 2023 | Anslag 2024 | Planlagt 2025 |
|--|---------------|---------------|-------------|---------------|
| Andel fast ansatte i heltidsstillinger (Alle FO) | 65,9 %        | 68,2 %        | 70,0 %      | 70,0 %        |
| Sykefravær i prosent                             | 13,3 %        | 13,4 %        | 13,5 %      | 10,0 %        |

### Oppdrag

| Oppdrag  | Delmål   | Mål   | Satsingsområde  |
|--|--|---|---|
| <b>Alle avdelinger har en strategisk kompetanseutviklingsplan</b>        | Bydelen implementer og videreutvikler bruk av styringsverktøy for kompetanseledelse i bydelen (Kompetansemodule) | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke kompetansemodule som styringsverktøy | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Alle gjennomfører standardisert rekrutteringsprosess i Webcruiter</b> | Rekrutterer riktig kompetanse og satser på mangfold  | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke kompetansemodule som styringsverktøy | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Alle ledere gjennomfører opplæring i Kompetansemodule</b>             | Bydelen implementer og videreutvikler bruk av styringsverktøy for kompetanseledelse i bydelen (Kompetansemodule) | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke                                      | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |

| Oppdrag   | Delmål  | Mål  | Satsingsområde  |
|---|---|--|---|
|   |   | kompetansemodulen som styringsverktøy  |   |
| <b>Attføringsutvalget benyttes etter gjeldende rutiner</b>  | Bydelen gjennomfører systematisk prosess med standardisert oppfølging og avklaring av medarbeidere med gjentakende, hyppig, langvarig sykefravær (maksdato) | BSN: Økt nærværsgrad gjennom organisasjonsutvikling  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Avdelingene skal ha oversikt over aktuelle saker og tilhørende dokumentasjon til hver enkelt sak</b>   | Bydelen gjennomfører systematisk prosess med standardisert oppfølging og avklaring av medarbeidere med gjentakende, hyppig, langvarig sykefravær (maksdato) | BSN: Økt nærværsgrad gjennom organisasjonsutvikling  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Beslutte og implementere rutiner og prosedyrer for kontraktsoppfølging</b>   | Sikre god kontrakt- og tjenesteoppfølging   | BSN: I balanse med økonomisk handlingsrom  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>BSN-skolen skal gi ledere og medarbeidere kompetanse</b>   | Utvikler og implementerer BSN-skolen for ledere og medarbeidere   | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke kompetansemodulen som styringsverktøy | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Bydelen tildeler kompetanseplaner til alle ansatte</b>   | Bydelen implementer og videreutvikler bruk av styringsverktøy for kompetanseledelse i bydelen (Kompetansemodulen)   | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke kompetansemodulen som styringsverktøy | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Det iverksettes metoden #RåBra for å bli oppmerksom på og løfte frem gode prestasjoner, handlinger eller løsninger i bydelens fagmiljøer</b> | Bydelen implementerer #RåBra i bydelens fagmiljøer for å fremme arbeidsglede og helsefremmende arbeidsplasser   | BSN: Økt nærværsgrad gjennom organisasjonsutvikling  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Driver målrettet aktivitet på LinkedIn for omdømmebygging</b>  | Bydel Søndre Nordstrand har oppnådd et betydelig omdømmeløft som arbeidsgiver innen 2028  | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke kompetansemodulen som styringsverktøy | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Etablere analyseteam</b>   | Helhetlige og kunnskapsbaserte beslutninger   | BSN: I balanse med økonomisk handlingsrom  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |

| Oppdrag   | Delmål   | Mål   | Satsingsområde  |
|---|--|---|---|
| Etablere innkjøps- og vurderingsteam  | Helhetlige og kunnskapsbaserte beslutninger  | BSN: I balanse med økonomisk handlingsrom   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Etablere erfaringsnettverk med ledere som har eller skal delta i opplegget  | Bydelen videreutvikler og implementerer en felles plattform for nærværsoppfølging av medarbeidere i bydelen innen utgangen av 2025 | BSN: Økt nærværsggrad gjennom organisasjonsutvikling  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Etablere ressursgruppe som kan bistå ledere med veiledning og gjennomføring av forbedrings- og omstillingsarbeid i virksomheten         | Bydelen etablerer kultur for samhandling og organisasjonsutvikling på tvers av virksomheten gjennom Opp på broen-modellen          | BSN: Bærekraftig utvikling av virksomheten for å sikre en effektiv og attraktiv organisasjon                                  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Etablering av seksjon, rekruttering, roller, rammer, struktur og strategi   | Etablering og rigging av seksjon innovasjon og digitalisering  | BSN: Bydelen digitaliserer interne prosesser og oppgaver og samhandler på nye, smarte måter                                   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Evaluerer erfaringer med bydelshuset for om målene for bruken er oppnådd  | Bydelshus 2.0 – Et bydelshus som en arena for trivsel, samhandling og effektivitet   | BSN: Bærekraftig utvikling av virksomheten for å sikre en effektiv og attraktiv organisasjon                                  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Formidler Opp på broen-modellen i hele virksomheten som et kulturmål gjennom kompetanseheving innen strategi, samhandling og innovasjon | Bydelen etablerer kultur for samhandling og organisasjonsutvikling på tvers av virksomheten gjennom Opp på broen-modellen          | BSN: Bærekraftig utvikling av virksomheten for å sikre en effektiv og attraktiv organisasjon                                  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Gjennomføre kontroll og tilsyn med leverandører (mål 2025 - antall avvik i kvalitetssystemet (EQS))                                     | Sikre god kontrakt- og tjenesteoppfølging  | BSN: I balanse med økonomisk handlingsrom   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Gjennomføre tiltak for å forbedre kvaliteten i rekrutterings- og seleksjonsprosesser  | Bydel Søndre Nordstrand har oppnådd et betydelig omdømmeløft som arbeidsgiver innen 2028   | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke kompetansemodule som styringsverktøy | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Gjennomfører "En bra dag på jobb" (STAMI) for utvalgte enheter og seksjoner med særlige utfordringer med sykefravær                     | Bydelen videreutvikler og implementerer en felles plattform for nærværsoppfølging av medarbeidere i bydelen innen utgangen av 2025 | BSN: Økt nærværsggrad gjennom organisasjonsutvikling  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Gjennomfører systematisk arbeid med forsterket oppfølging fra HR- og organisasjonsavdelingen  | Bydelen videreutvikler og implementerer en felles plattform for nærværsoppfølging av medarbeidere i bydelen innen utgangen av 2025 | BSN: Økt nærværsggrad gjennom organisasjonsutvikling  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |

| Oppdrag   | Delmål   | Mål   | Satsingsområde  |
|---|--|---|---|
| <b>Gjennomfører Tilstede-seminarer med obligatorisk deltagelse for seksjonsledere</b>                                   | Bydelen videreutvikler og implementerer en felles plattform for nærværsoppfølging av medarbeidere i bydelen innen utgangen av 2025 | BSN: Økt nærværsggrad gjennom organisasjonsutvikling  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Gjennomfører utrullinger fra UKE, implementerer KI i intern oppgaveløsning, opplæring i bruk av KI</b>               | Bydelen tar i bruk KI internt  | BSN: Bydelen digitaliserer interne prosesser og oppgaver og samhandler på nye, smarte måter                                   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Gjennomgang av IT driftsoppgaver, løse driftsoppgaver på nye måter og med nye ressurser (læringer, Nav, med mer)</b> | Bydelen rigger seg for økt digitalisering  | BSN: Bydelen digitaliserer interne prosesser og oppgaver og samhandler på nye, smarte måter                                   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Holder kurs i skriving av utlysningstekster</b>  | Bydel Søndre Nordstrand har oppnådd et betydelig omdømmeløft som arbeidsgiver innen 2028   | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke kompetansemodule som styringsverktøy | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Implementere måltavle for ledere i Framsikt</b>  | Bydelen implementerer resultatoppfølging av ledere med bruk av måltavlefunksjonen i Framsikt                                       | BSN: Bærekraftig utvikling av virksomheten for å sikre en effektiv og attraktiv organisasjon                                  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Implementere nytt delegasjonsreglement</b>   | God og forsvarlig forvaltning  | BSN: Sikre helhetlig styring og ressursbruk   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Implementere nytt virksomhetsstyringssystem</b>  | Økt kompetanse innenfor virksomhetsstyring   | BSN: I balanse med økonomisk handlingsrom   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Implementerer resultatoppfølging av ledere med bruk av måltavlefunksjonen i Framsikt</b>                             | Bydelen implementerer resultatoppfølging av ledere med bruk av måltavlefunksjonen i Framsikt                                       | BSN: Bærekraftig utvikling av virksomheten for å sikre en effektiv og attraktiv organisasjon                                  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Implementerer velferdsteknologi i tjenestene til innbyggerne</b>   | Velferdsteknologi  | BSN: Bydelen leverer bedre, mer effektive og brukervennlige tjenester til innbyggerne   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Jobber sammen med ledergruppen for å øke kompetanse på digitalisering og innovasjon på strategisk nivå</b>           | Bydelen tar gode og strategiske digitaliseringsvalg  | BSN: Bydelen digitaliserer interne prosesser og oppgaver og samhandler på nye, smarte måter                                   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |



| Oppdrag  | Delmål   | Mål   | Satsingsområde  |
|--|--|---|---|
| <b>Kompetansedeling og nettverksbygging på tvers av både virksomheten og Oslo kommunen</b>   | Bydelen bidrar til økt kunnskapsdeling i bydelen, og på tvers i Oslo kommune   | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke kompetansemodule som styringsverktøy | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Kompetanseheving innen mangfold, likestilling og inkludering tilpasset bydelen</b>  | Bydelen øker sin mangfoldsledelse og kompetanse  | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke kompetansemodule som styringsverktøy | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Kompetansemodule er implementert som styringsverktøy i virksomheten</b>   | Preboarding, Onboarding og Offboarding er heldigitalisert for å sikre en god medarbeiderreise i virksomheten innen 2028            | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke kompetansemodule som styringsverktøy | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Kompetansemodule iverksettes i alle avdelinger</b>  | Bydelen implementer og videreutvikler bruk av styringsverktøy for kompetanseledelse i bydelen (Kompetansemodule)                   | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke kompetansemodule som styringsverktøy | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Ledere bruker Kompetansemodule for å få oversikt over kompetansebeholdning og -gap</b>  | Bydelen implementer og videreutvikler bruk av styringsverktøy for kompetanseledelse i bydelen (Kompetansemodule)                   | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke kompetansemodule som styringsverktøy | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Ledere gjennomfører nærværssamtaler i tråd med plattform</b>  | Bydelen videreutvikler og implementerer en felles plattform for nærværsoppfølging av medarbeidere i bydelen innen utgangen av 2025 | BSN: Økt nærværsgard gjennom organisasjonsutvikling   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Prioritere systematisk internkontroll og tilsyn knyttet til dokumentert risiko og avvik fra EQS (mål 2025 - antall avvik i kvalitetssystemet (EQS))</b> | God og forsvarlig forvaltning  | BSN: Sikre helhetlig styring og ressursbruk   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Retten kompetanse til retten sted og retten tid</b>   | Rekrutterer riktig kompetanse og satser på mangfold  | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke                                      | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |

| Oppdrag  | Delmål  | Mål   | Satsingsområde  |
|--|---|---|---|
|  |   | kompetansemodule<br>som styringsverktøy   |   |
| <b>Samarbeide internt og med eksterne aktører for å ansette personer med innvandrerbakgrunn, hull i CV-en og funksjonsnedsettelse, for å fremme mangfold og inkludering i arbeidsstyrken</b> | Bydelen øker sin mangfoldsledelse og kompetanse   | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke kompetansemodule som styringsverktøy | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Standardisert oppfølging og saksbehandling gjennomføres</b>   | Bydelen gjennomfører systematisk prosess med standardisert oppfølging og avklaring av medarbeidere med gjentakende, hyppig, langvarig sykefravær (maksdato) | BSN: Økt nærværsgrad gjennom organisasjonsutvikling   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Styrke kompetansen på employer branding og rekruttering</b>   | Bydel Søndre Nordstrand har oppnådd et betydelig omdømmeløft som arbeidsgiver innen 2028  | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke kompetansemodule som styringsverktøy | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Tilbyr ekspertbistand til utforming av stillingsannonser og veiledning i rekrutteringsprosesser</b>   | Bydel Søndre Nordstrand har oppnådd et betydelig omdømmeløft som arbeidsgiver innen 2028  | BSN: Øke kompetansenivået for å imøtekomme nåværende og fremtidige utfordringer og bruke kompetansemodule som styringsverktøy | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Utarbeide felles årshjul for avdelingene organisasjonsutvikling og økonomi- og virksomhetsstyring opp mot bydelens omstillingsbehov og gjennomføring av vedtatte tiltak</b>               | Sikre helhetlig og «riktig» prioritering av satsinger og ressurser  | BSN: Sikre helhetlig styring og ressursbruk   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Utarbeide og etablere rutiner for å sikre fullført saksbehandling i alle saker, herav fag, økonomi, organisasjon og juridisk perspektiv</b>   | Helhetlige og kunnskapsbaserte beslutninger   | BSN: I balanse med økonomisk handlingsrom   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Utarbeide og implementere kompetanseutviklingsplan for kontraktsoppfølging</b>  | Sikre god kontrakt- og tjenesteoppfølging   | BSN: I balanse med økonomisk handlingsrom   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Utarbeide og implementere kompetanseutviklingsplan for økonomistyring</b>   | Økt kompetanse innenfor virksomhetsstyring  | BSN: I balanse med økonomisk handlingsrom   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Utarbeide og implementere kompetanseutviklingsplan i forhold</b>  | God og forsvarlig forvaltning   | BSN: Sikre helhetlig styring og ressursbruk   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og                          |

| Oppdrag  | Delmål   | Mål  | Satsingsområde  |
|--|--|--|---|
| til obligatorisk lov- og avtaleverk i offentlig forvaltning  |  |  | sammenhengende tjenester  |
| Utarbeide og implementere rutiner og prosedyrer for å sikre inntekter  | Økt kompetanse innenfor virksomhetsstyring   | BSN: I balanse med økonomisk handlingsrom  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Utvikle modell for gevinst- og effektmåling (mål 2025 - %-avvik per vedtatt økonomisk tiltak)  | Oppnå økonomisk effekt iht. vedtatte tiltak  | BSN: I balanse med økonomisk handlingsrom  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Utvikle og beslutte struktur for målstyring (mål 2025 - %-avvik ift. fastsatte mål)  | Utarbeide og implementere målstyring i bydelen   | BSN: Sikre helhetlig styring og ressursbruk  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Utvikler grunnkurs i saksbehandling som legges inn i lederes kompetanseplaner i Kompetansemodulen, med oversikt over gjennomføringsgrad                                  | Bydelen er en profesjonell arbeidsgiver og virksomhet med etablerte systemer for saksbehandling og internrevisjon, med etterlevelse av virksomhetens rutiner | BSN: Bærekraftig utvikling av virksomheten for å sikre en effektiv og attraktiv organisasjon | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Utvikling og implementering av Dashboard for bedre oversikt for ledere   | Bydelen utvikler og implementerer digitale verktøy basert på Power BI plattformen  | BSN: Bydelen digitaliserer interne prosesser og oppgaver og samhandler på nye, smarte måter  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Utvikling og implementering av løsninger for digitalisering av tjenester til innbyggerne (eks chatbots)  | Bydelen bruker KI til å forbedre og/eller automatisere innbyggertjenester  | BSN: Bydelen leverer bedre, mer effektive og brukervennlige tjenester til innbyggerne        | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Videreutvikler lederens kompetanse og ferdigheter i fremme kvalitet i tjenester gjennom samhandling, innovasjon og endringsprosesser til beste for innbyggerne i bydelen | Lederutviklingsprogram er gjennomført med kunnskap om strategisk arbeid, samhandling, innovasjon og samfunnsutvikling.                                       | BSN: Bærekraftig utvikling av virksomheten for å sikre en effektiv og attraktiv organisasjon | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Vurderer arealutnyttelse og hvordan flere medarbeidere kan bruke bydelshuset som arbeidsplass  | Bydelshus 2.0 – Et bydelshus som en arena for trivsel, samhandling og effektivitet   | BSN: Bærekraftig utvikling av virksomheten for å sikre en effektiv og attraktiv organisasjon | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |

## 3.2 Oppvekst

### Ansvarsområde

Avdelingen består av enhetene barnehage, barnevern, fritid og helsetjenester barn og unge. Avdelingen skal skape gode oppvekstsvilkår og god omsorg for barn og unge i bydelen.

### Status og utfordringer

Bydel Søndre Nordstrand har mange barn og unge bosatt i bydelen, og i 2024 bor det totalt 12 849 barn og unge mellom 0-24 år. Dette er en større andel barn og unge enn Oslosnittet. Samtidig har det vært en nedgang i antall fødsler og i antall barn og unge som bor i bydelen de siste årene.

Det er lagt inn vesentlige kutt i bydelsrammene i årene fremover, og dette gjelder også for oppvekstområdet. Avdelingen har et for høyt aktivitetsnivå og må justere ned aktivitet i tråd med tildelt ramme innenfor de ulike enhetene. Det jobbes med omstillingstiltak og avdelingen har klart å snu og bremse den økonomiske utviklingen, spesielt innenfor barnevernet. Det er likevel fortsatt behov for å se på ytterligere nedjusteringer og vurdere organisering og drift i samtlige enheter for å se om det er muligheter for å optimalisere driften ytterligere.

Oppvekstreformen tydeliggjør kommunens ansvar med å fremme gode oppvekstsvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker, og kommunens ansvar for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier. Bydelen må derfor ha gode universelle tjenester for alle, gode hjelpetjenester som er nyttige for noen og spesialiserte tjenester som er nødvendige for enkelte.

Det er utfordrende for bydel å skulle ivareta føringene som følger med Oppvekstreformen samtidig som driften skal nedjusteres. Bydelen må finne en bedre balanse mellom forebyggende innsats og innsats rettet mot målgruppen som har behov for mer omfattende tiltak. Dette krever en omdisponering av ressurser fra reparerende individrettede tiltak, til målrettede forebyggende tilbud, og helhetlig felles innsats og kompetanseheving på tvers av tjenester og ledelsesnivåer. For øvrig vises det til enhetenes egne oppsummeringer.

### Behovsutvikling fremover

Tidlig innsats, og gode universelle- og individrettede tilbud er viktige i det forebyggende og helsefremmende arbeidet med barn og unges oppvekstsvilkår. Bydelen har gode muligheter for å identifisere risikoutsatte barn tidlig, da svært mange barn og foresatte er brukere av helsestasjonene, barnehagene, og skolene.

Bydelen har mange tiltak, men ser at samordning av tilbud og koordinering av tjenester ikke er god nok, og herunder trekkes følgende utfordringer frem:

- Manglende oversikt over tjenester og tilbud
- Godt samarbeid oppleves personavhengig, mangler felles system for samarbeid og samordnet innsats
- Tjenestene kommer inn for sent, klarer ikke å fange opp og gi virksomme tiltak til de mest sårbare barna
- Samarbeidsavtaler, oslostandarder og rutiner følges opp i mangelfull grad.

For å imøtekomme disse utfordringene har bydelen utarbeidet en handlingsplan til Bystyrets Strategi for å fremme gode oppvekstvilkår i Oslo. Handlingsplanen har tiltak innen tidlig innsats, kompetanse, internkontroll, medvirkning og samarbeid. Handlingsplanen er bydelens forebyggende plan og skal bidra til nevnte omdisponering av ressurser, samt sikre at bydelen ivaretar det ansvaret som er gitt gjennom Oppvekstreformen. Prioriterte fokusområder i 2025 er samarbeid og målrettet helhetlig innsats i barnehager samt videreutvikling av ungdomsvennlige tjenester.

Avdelingens tiltak må sees i lys av den forebyggede planen, samt avdelingens handlingsplan til bydelens strategiske plan.

Det er lagt inn vesentlige kutt i bydelsrammene i årene fremover. Avdeling oppvekst har et for høyt aktivitetsnivå og må justere ned aktivitet i tråd med tildelt ramme innenfor de ulike FO2 områder med tilhørende enheter. Det jobbes med omstillingstiltak og avdelingen har klart å snu og bremse den økonomiske utviklingen. Det er allikevel behov for å se på ytterligere nedjusteringer og vurdere organisering og drift i enhetene for å se om det er muligheter for å optimalisere driften ytterligere.

Dette henger også sammen med at deler av avdelingens ungdomstilbud i stor grad er basert på øremerkede tilskudd og prosjektmidler som avsluttes i 2025. Det er behov for å se på organisering av ungdomstjenestene samlet som en oppfølging av arbeidet med Ungdomsvennlige tjenester og samlokalisering i 5 etasje i bydelshuset. I den sammenheng er det også et behov for å se hele FO2C området samlet i tråd med budsjett og kriteriefordeling. Dette er prosesser som iverksettes nå i 2024 og vil slutføres i 2025 inn mot budsjettarbeidet for 2026.

## Driftsbudsjett

### Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

|  | Regnskap        | Budsjett       | Økonomiplan    |                |                |                |
|--|-----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
|  | 2023            | 2024           | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Driftsutgifter</b>  |                 |                |                |                |                |                |
| Lønn   | 512 172         | 527 491        | 489 461        | 485 438        | 485 738        | 485 738        |
| Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 134 941         | 75 509         | 68 645         | 68 108         | 68 108         | 68 538         |
| Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 254 639         | 245 723        | 261 681        | 261 433        | 261 433        | 261 433        |
| Overføringsutgifter  | 73 026          | 33 024         | 31 613         | 31 613         | 31 613         | 31 613         |
| Finansutgifter   | 589             | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>975 368</b>  | <b>881 747</b> | <b>851 400</b> | <b>846 592</b> | <b>846 892</b> | <b>847 322</b> |
| <b>Driftsinntekter</b>   |                 |                |                |                |                |                |
| Salgsinntekter   | -43 235         | -48 684        | -48 410        | -48 410        | -48 410        | -48 410        |
| Refusjoner   | -47 621         | -22 997        | -21 266        | -20 817        | -20 817        | -20 817        |
| Overføringsinntekter   | -11 472         | -13 034        | -5 133         | -5 133         | -5 133         | -5 133         |
| Finansinntekter og finansieringstransaksjoner                    | -542            | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>                                       | <b>-102 870</b> | <b>-84 715</b> | <b>-74 809</b> | <b>-74 360</b> | <b>-74 360</b> | <b>-74 360</b> |
| <b>Sum</b>   | <b>872 498</b>  | <b>797 032</b> | <b>776 591</b> | <b>772 232</b> | <b>772 532</b> | <b>772 962</b> |

## Rammeoversikt

Beløp i 1000

| Beskrivelse tiltak   | Økonomiplan    |                |                |                |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|
|  | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Vedtatt budsjett 2024 videreført</b>                                  | <b>797 032</b> | <b>797 032</b> | <b>797 032</b> | <b>797 032</b> |
| <b>Vedtatt forrige periode</b>   |                |                |                |                |
| 1 nytt årsverk barnevernet 2024, helårseffekt                            | 312            | 312            | 312            | 312            |
| 6 nye årsverk barnevernet 2024, helårseffekt                             | 906            | 906            | 906            | 906            |
| Gruppetiltak 10 gutter   | -4 875         | -4 875         | -4 875         | -4 875         |
| Gruppetiltak 10 gutter - drift og lønn til ungdommer                     | 190            | 190            | 190            | 190            |
| Gruppetiltak 10 gutter, to nye årsverk 2024, helårseffekt                | 410            | 410            | 410            | 410            |
| Hybeltiltak  | -454           | -454           | -454           | -454           |
| Ny seksjon forebyggende habilitering                                     | 790            | 790            | 790            | 790            |
| Ny seksjon forebyggende habilitering, 5,1 nye årsverk 2024, helårseffekt | 1 149          | 1 149          | 1 149          | 1 149          |
| Nye hjemler  | -5 900         | -5 900         | -5 900         | -5 900         |
| Sammen om barnet   | -250           | -250           | -250           | -250           |
| Tidlig innsats- familiekontakt og familieråd i barnehage                 | -500           | -500           | -500           | -500           |
| <b>Sum Vedtak forrige periode</b>  | <b>-8 223</b>  | <b>-8 223</b>  | <b>-8 223</b>  | <b>-8 223</b>  |
| <b>Vedtatt forrige periode</b>   | <b>-8 223</b>  | <b>-8 223</b>  | <b>-8 223</b>  | <b>-8 223</b>  |
| <b>Sum Tekniske justeringer</b>  | <b>2 572</b>   | <b>2 572</b>   | <b>2 572</b>   | <b>2 572</b>   |
| <b>Sum Budsjettendring i år</b>  | <b>11 382</b>  | <b>11 382</b>  | <b>11 382</b>  | <b>11 382</b>  |
| <b>Konsekvensjusteringer</b>   | <b>13 954</b>  | <b>13 954</b>  | <b>13 954</b>  | <b>13 954</b>  |
| <b>Konsekvensjustert ramme</b>   | <b>802 763</b> | <b>802 763</b> | <b>802 763</b> | <b>802 763</b> |

Budsjett 2025 / Økonomiplan 2025-2028

| Beskrivelse tiltak  | Økonomiplan  |              |              |              |
|---|--------------|--------------|--------------|--------------|
|   | 2025         | 2026         | 2027         | 2028         |
| <b>Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>   | <b>5 251</b> | <b>5 251</b> | <b>5 251</b> | <b>5 251</b> |
| <b>Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>   | <b>5 251</b> | <b>5 251</b> | <b>5 251</b> | <b>5 251</b> |
| <b>Spesifiserte rammeendringer</b>  |              |              |              |              |
| Barnehage - Bemanning iht. reelt barnetall og iht. bemanningsavtale for barnehager  | -7 674       | -7 674       | -7 674       | -7 674       |
| Barnehage - Redusert åpningstid 1 timer per dag og stengt jul/påske og 3 uker om sommeren                                   | -3 798       | -3 798       | -3 798       | -3 798       |
| Barnevern - redusert kjøp av plasser  | -9 300       | -9 300       | -9 300       | -9 300       |
| Barnevern - Reduserte kostnader til kjøp av konsulenter   | -1 640       | -1 640       | -1 640       | -1 640       |
| Bemanningsreduksjon 100% enhetslederstilling oppvekst (fra 2026)  | 0            | -1 341       | -1 341       | -1 341       |
| Bemanningsreduksjon 100% stilling seksjonsleder avdeling oppvekst   | -405         | -1 120       | -1 120       | -1 120       |
| Bemanningsreduksjon 100% stilling spesialkonsulent enhet fritid   | -1 100       | -1 100       | -1 100       | -1 100       |
| Bemanningsreduksjon 100% stilling spesialkonsulent i oppvekst (vakant)  | -1 080       | -1 080       | -1 080       | -1 080       |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling i barnevernet   | -1 800       | -1 800       | -1 800       | -1 800       |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling skolehelsetjeneste (fra 2026)   | 0            | -1 967       | -1 967       | -1 967       |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling skolehelsetjenesten (fra 2025)  | -1 967       | -1 967       | -1 967       | -1 967       |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling Søndre Ås gård og redusert aktivitetsnivå   | -1 432       | -1 432       | -1 432       | -1 432       |
| Bemanningsreduksjon 225% stilling Lerdal Fritidsklubb og nedleggelse av tilbud  | -2 537       | -3 322       | -3 322       | -3 322       |
| Bemanningsreduksjon 300% stilling Rask psykisk helse og nedleggelse av tilbud   | 843          | 842          | 842          | 842          |
| BU: Driftsmidler til Barne- og ungdomssenteret på Holmlia (BUSH) - kuttes   | -3 000       | -3 000       | -3 000       | -3 000       |
| BU: Tilskudd til Bjørndal idrettsklubb - kuttes   | -150         | -150         | -150         | -150         |
| BU: Tilskudd til idrettsklubbene - kuttes   | -300         | -300         | -300         | -300         |
| BU: Tilskudd til idrettslag - kuttes  | -200         | -200         | -200         | -200         |
| BU: Torsdagsklubben - tilbud til barn med nedsatt funksjonsevne. Driftsmidler reduseres fra 1,0 mill. kr. til 0,5 mill. kr. | -500         | -500         | -500         | -500         |
| BU: Ungdomsrådet og ungdommens BU - ekstratildeling kuttes  | -100         | -100         | -100         | -100         |
| Fagkonsulent holdes vakant 8 måneder i 2025   | -450         | 0            | 0            | 0            |
| Furukvisten spesialbarnehage - særskilt tildeling   | -5 150       | -5 150       | -5 150       | -5 150       |
| Mortenrud aktivitetshus - redusert husleie og prosjektfinansiering av stilling  | -730         | -730         | -430         | 0            |
| Overføre 1 årsverk fra barnevern til FACT Ung - prosjektfinansiere 60% av stillingen  | -562         | -562         | -562         | -562         |
| Overføre 2 årsverk fra Oslohjelpe til FACT Ung - prosjektfinansiere 60% av stillingene                                      | -1 225       | -1 225       | -1 225       | -1 225       |
| SAK1: Driftstilskudd til private barnehager   | 12 600       | 12 600       | 12 600       | 12 600       |
| SAK1: Endring foreldrebetaling iht. vedtatt makspris i barnehage  | 6 000        | 6 000        | 6 000        | 6 000        |
| SAK1: Ferie- og deltidsjobber for unge - øremerket tildeling  | 223          | 223          | 223          | 223          |
| SAK1: Inntekter matpenger er justert iht. endring i antall barn i barnehage   | -800         | -800         | -800         | -800         |



| Beskrivelse tiltak  | Økonomiplan    |                |                |                |
|---|----------------|----------------|----------------|----------------|
|   | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| SAK1: Nye familier - midlene er overført fra sentralt avsatt til særskilt tildeling | 1 536          | 1 536          | 1 536          | 1 536          |
| SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader                           | -3 910         | -3 910         | -3 910         | -3 910         |
| SAK1: Barnehage, justering av husleie iht. SAK1                                     | 825            | 825            | 825            | 825            |
| Økt grunnbemanning i barnehage - prosjektfinansiering av 1 årsverk Helseesykepleier | -870           | -870           | -870           | -870           |
| Økt grunnbemanning i barnehage - prosjektfinansiering av 3 årsverk i Oslohjelpa     | -2 769         | -2 769         | -2 769         | -2 769         |
| <b>Sum Spesifiserte rammeendringer</b>  | <b>-31 423</b> | <b>-35 782</b> | <b>-35 482</b> | <b>-35 052</b> |
| <b>Endringer</b>  | <b>-31 423</b> | <b>-35 782</b> | <b>-35 482</b> | <b>-35 052</b> |
| <b>Ramme 2025-2028</b>  | <b>776 591</b> | <b>772 232</b> | <b>772 532</b> | <b>772 962</b> |

Nedenfor følger kort beskrivelse av tiltak:

### Barnehage - Bemanning iht. reelt barnetall og iht. bemanningsavtale for barnehager

Nedgangen i søkertall til barnehageplasser i bydelen, sammen med synkende fødselstall, har ført til en overkapasitet av barnehageplasser. Dette har nødvendiggjort en tilpasning av tjenestene for å sikre god økonomistyring.

Bydelen har også flere gamle barnehagebygg som Oslobygg planlegger rehabilitering av med oppstart i august 2025.

Med bakgrunn i nedgang i søkertall og ledig kapasitet vil aktuell barnehage ikke bli flyttet, men midlertidig stenge i rehabiliteringsperioden. Barn og ansatte vil bli omfordelt til andre barnehager, i samsvar med gjeldende retningslinjer og lovkrav. Tiltaket viser til bydelens forpliktelse om å kunne tilpasse seg endringer i befolkningens behov og sikre en bærekraftig fremtid for sine tjenester.

I tillegg til midlertidig stenging blir bemanningen til enhver tid tilpasset det reelle antallet barn som er i barnehagen. Det kan også bety at avdelinger vil kunne bli stengt i perioder.

### Barnehage - Redusert åpningstid 1 timer per dag og stengt jul/påske og 3 uker om sommeren

Åpningstiden for barnehagene i Søndre Nordstrand er på 9,5 timer hver dag. Med en daglig åpningstid på 9,5 timer (0730 – 1700) og ansatte med arbeidstid på 7,5 timer per dag, så er lovens krav til grunnbemanning kun oppfylt i noen få timer hver dag.

Høykvalitetsbarnehager kjennetegnes av ansatte som har positivt samspill med barna. Positivt samspill omfatter sensitive og engasjerte ansatte som møter barnas behov for omsorg og trygghet, og som støtter inkluderingen i fellesskapet av jevnaldrende (Kunnskapsdepartementets rapport fra februar 2024: Et jevnere utdanningsløp - Barnehage og skole/SFO som innsats mot ulikhet blant barn). Vilårene for å få til gode samspill er tilstrekkelig bemanning, lavt sykefravær og lav turnover. Vi vet at emosjonelt stress/belastning er en av hovedårsakene til at barnehageansatte sykemeldes. Det emosjonelle stresset kommer ofte av en opplevelse av å ikke få gjort jobben sin tilstrekkelig.



Det foreslås å endre åpningstidene til barnehagene til 08.00-16.30, som innebærer en reduksjon på 60 minutter. Det kan optimalisere driften og sikre at personalet er tilgjengelig når det er mest behov for dem. Ved å strukturere vaktplanen slik at flest ansatte er på jobb samtidig som flest barn er til stede, kan man sikre en høyere bemanning i barnehagens kjernetid når barna trenger det mest.

Endring av vaktplan kan bidra til en jevnere fordeling av arbeidsoppgaver og sikre at barnehagen har tilstrekkelig dekning gjennom hele dagen, noe som kan forbedre kvaliteten på omsorgen og tilbudet som tilbys til barna.

Ved å tilpasse driften av barnehager i ferieperioder som jul og påske gjennom redusert åpningstid og samle driften i færre bygninger, har bydelen mulighet for å optimalisere ressursbruken. Dette kan føre til en mer kostnadseffektiv drift ved at man reduserer behovet for renhold og vikarbruk. Ved å holde en barnehage åpen i hvert geografisk område, sikres fortsatt tilgjengelighet for de som trenger det, samtidig som man kan oppnå besparelser. Åpningstiden i jul og påske kan reduseres med 1,5 time hver dag, med ny åpningstid 08.30.- 16.00.

#### **Barnevern - redusert kjøp av plasser**

Det jobbes målrettet med bedre systematikk og kontrolltiltak i barnevernet som skal redusere kostnader på eksterne kjøp og tiltak i egen regi. Bedre systematikk i og utvikling av fosterhjemsarbeid.

Mobilt akutteam og flere andre tiltak iverksatt i barnevernet de siste årene har gitt en nedgang i kjøp av dyre tiltak. I budsjett 2025 legges det inn en ytterligere innsparing i kjøp av en institusjonsplass pluss kjøp av et heldøgnsbemannet botilbud.

#### **Barnevern - Reduserte kostnader til kjøp av konsulenter**

Det jobbes målrettet med bedre systematikk og kontrolltiltak i barnevernet som skal redusere kostnader på eksterne kjøp og tiltak i egen regi. Bedre systematikk i og utvikling av fosterhjemsarbeid.

#### **Bemanningsreduksjon 100% enhetslederstilling oppvekst (fra 2026)**

Det er behov for å vurdere organisering og drift av tjenester som ligger under FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste, for å se muligheter for å optimalisere driften. Det er i dag to enheter innenfor dette funksjonsområdet. Det vil bli igangsatt en prosess for å samkjøre disse enhetene til en enhet.

#### **Bemanningsreduksjon 100% stilling seksjonsleder avdeling oppvekst**

Det er behov for å vurdere organisering og drift av tjenester som ligger under FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste, for å se muligheter for å optimalisere driften. Det er i dag to enheter innenfor dette funksjonsområdet. Det vil bli igangsatt en prosess for å samkjøre disse enhetene til en enhet.

#### **Bemanningsreduksjon 100% stilling spesialkonsulent enhet fritid**

Det er et krav om effektiviserings kutt og kutt av administrative stillinger. Det foreslås derfor å kutte to årsverk spesialkonsulent i henholdsvis staben i avdeling oppvekst og staben i enhet fritid.

### **Bemanningsreduksjon 100% stilling spesialkonsulent i oppvekst (vakant)**

Det er et krav om effektiviserings kutt og kutt av administrative stillinger. Det foreslås derfor å kutte to årsverk spesialkonsulent i henholdsvis staben i avdeling oppvekst og staben i enhet fritid.

### **Bemanningsreduksjon 200% stilling i barnevernet**

Barnevernet har for høyt aktivitetsnivå i forhold til tildelt ramme. Tjenesten har over år jobbet med omstilling og det har derfor vært investert i stillinger og tiltak som har og skal ha god økonomisk effekt. Med dagens økonomiske situasjon er det ikke mulig å videreføre alle disse stillingene og det legges derfor inn kutt av årsverk.

### **Bemanningsreduksjon 200% stilling skolehelsetjeneste (fra 2026)**

Nedgang i barne- og ungdomsbefolkningen i bydelen medfører reduksjon i tildeling til skolehelsetjenesten. Skolehelsetjenesten er et satsningsområde for Byrådet som foreslår følgende verbalvedtak: Skolehelsetjenesten skal styrkes i tråd med vedtatt økonomi- og handlingsplan, slik at skolehelsetjenesten som effektivt lavterskeltilbud gjøres mer tilgjengelig for barn og unge. Kommunal norm for bemanningstetthet i skolehelsetjenesten oppheves, slik at bydelene gis større handlingsrom til å vurdere hvilket kompetansebehov som er hensiktsmessig lokalt.

Skolehelsetjenesten i bydelen har blitt styrket over år og ligger nå noe over norm. Det foreslås en nedjustering i årsverk for å både møte redusert ramme, men samtidig fortsatt ha fokus på skolehelsetjenesten i tråd med Byrådets verbalforslag.

### **Bemanningsreduksjon 200% stilling skolehelsetjenesten (fra 2025)**

Nedgang i barne- og ungdomsbefolkningen i bydelen medfører reduksjon i tildeling til skolehelsetjenesten. Skolehelsetjenesten er et satsningsområde for Byrådet som foreslår følgende verbalvedtak: Skolehelsetjenesten skal styrkes i tråd med vedtatt økonomi- og handlingsplan, slik at skolehelsetjenesten som effektivt lavterskeltilbud gjøres mer tilgjengelig for barn og unge. Kommunal norm for bemanningstetthet i skolehelsetjenesten oppheves, slik at bydelene gis større handlingsrom til å vurdere hvilket kompetansebehov som er hensiktsmessig lokalt.

Skolehelsetjenesten i bydelen har blitt styrket over år og ligger nå noe over norm. Det foreslås en nedjustering i årsverk for å både møte redusert ramme, men samtidig fortsatt ha fokus på skolehelsetjenesten i tråd med Byrådets verbalforslag.

### **Bemanningsreduksjon 200% stilling Søndre Ås gård og redusert aktivitetsnivå**

Det foreslås å redusere bemanning på gården med 2 årsverk. Gården er åpen 365 dager i året og besøkstallet i 2023 var 1800 unike brukere i alderen 9 – 19 år. Gården er en viktig arena for mange jenter og de med psykiske helseutfordringer. Søndre Aas gård er en viktig støttefunksjon som drifter tiltak for flere bydelstjenester; barneverntjeneste, habiliteringstjeneste, skoler og NAV. Tiltakene krever en lav kostnad for tjenestene som benytter seg av tiltakene. Konsekvenser ved å kutte to årsverk er redusert tilbud på gården, og det kan også få konsekvenser for tilbud rettet mot barnevern og habiliteringstjenesten.

### **Bemanningsreduksjon 225% stilling Lerdal Fritidsklubb og nedleggelse av tilbud**

Det foreslås å kutte Lerdal fritidsklubb. Bydelen har i oktober 2024 signert ny partnerskapsavtale med Forandringshuset Søndre. Intensjonen med avtalen er å styrke det forebyggende barne- og ungdomsarbeidet i bydelen og gjennom samarbeid/ samskaping, fortsette å tilby et fritidstilbud til barn/ unge på Holmlia. Lerdal hadde i 2023 et besøkstall på 5266 og gjennomsnittet for ukentlig besøk i 2024 er på ca 200. En stor andel av brukerne er jenter, noe som er unikt for denne klubben. Konsekvenser av nedleggelse er at barn og unge som i dag benytter seg av klubben må benytte bydelens øvrige tilbud som Forandringshuset Søndre.

### **Overføring av 2 årsverk fra helse, omsorg og mestring til FACT Ung**

Det foreslås å overføres 2 årsverk fra helse, omsorg og mestring til FACT Ung. Stillinger i FACT Ung finansieres de to første årene med 60% per 100% stilling.

### **BU: Driftsmidler til Barne- og ungdomssenteret på Holmlia (BUSH) - kuttet**

Bydelen har en avtale om kjøp av tilbud til barn og unge på BUSH tilsvarende aktivitet for 22 timer pr uke. Tilbudet omfatter Etter skoletid tilbud 15 timer pr uke, juniorklubb 3 timer pr uke og ungdomsklubb 4 timer pr uke. Ved nedjustering av aktivitet er ikke dette et tilbud bydelen kan fortsette å kjøpe. Bydelen kan fortsatt ha et samarbeid med BUSH om ferie og fritidsaktiviteter.

### **Fagkonsulent holdes vakant 8 måneder i 2025**

Grunnet permisjon og bydelens økonomiske situasjon holdes fagkonsulent stilling vakant i 8 mnd.

### **Mortensrud aktivitetshus - redusert husleie og prosjektf finansiering av stilling**

Mortensrud aktivitetshus flytter inn i midlertidige lokaler og får dermed redusert husleiekostnader i leieperioden. Leder ved aktivitetshuset frikjøpes i 30% stilling til å lede den øremerkede innsatsen "Innsats Mortensrud".

### **Overføre 1 årsverk fra barnevern til FACT Ung - prosjektf finansiere 60% av stillingen**

Bydelen har vedtatt og fått innvilget midler til Fact Ung. Det krever stillinger som skal jobbe i et Fact ung team. Disse stillingene må etableres med allerede eksisterende årsverk slik at det innebærer et omstillingsarbeid der dette tilbudet prioriteres til fordel for noe annet. Det betyr at vi omdisponerer årsverk fra Oslohjelpa og barnevernet til FACT Ung. Stillingene finansieres 60% i 2025 og 2026 med tilsvarende økonomisk innsparing for bydelen.

### **Overføre 2 årsverk fra Oslohjelpa til FACT Ung - prosjektf finansiere 60% av stillingene**

Bydelen har vedtatt og fått innvilget midler til Fact Ung. Det krever stillinger som skal jobbe i et Fact ung team. Disse stillingene må etableres med allerede eksisterende årsverk slik at det innebærer et omstillingsarbeid der dette tilbudet prioriteres til fordel for noe annet. Det betyr at vi omdisponerer årsverk fra Oslohjelpa og barnevernet til FACT Ung. Stillingene finansieres 60% i 2025 og 2026 med tilsvarende økonomisk innsparing for bydelen.

### **SAK1: Driftstilskudd til private barnehager**

I forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd §3 Kommunens ansvar står det;

Det er kommunen som skal sørge for at alle godkjente barnehager i kommunen mottar offentlig tilskudd på en samlet sett likeverdig måte.

Kommunen skal dekke kostnader til ordinær drift i barnehage som ikke dekkes av dnre offentlige tilskudd og foreldrebetaling.

Endring i budsjett er iht. satser per plass beregnet i Oslo kommune og ift. barnetall i de private barnehagene.

### **SAK1: Endring foreldrebetaling iht. vedtatt makspris i barnehage**

#### *Betaling for barnehageplass:*

Foreldre skal ikke betale mer enn makspris for en barnehageplass. Fra 1. august 2024 ble denne redusert fra kr 3 000 til kr 2 000 per måned.

Maksprisen gjelder alle typer barnehager, uavhengig av om de er offentlige eller private. Grensen fastsettes av Stortinget.

I 2024 vil redusert makspris få helårskonsekvens, dvs. en ytterligere reduksjon i inntektene. Imidlertid budsjetterte bydelen for lave inntekter i 2024, som betyr at budsjetterte inntekter for 2025 ikke må reduseres.

#### *Moderasjonsordninger:*

I tillegg til makspris for barnehageplass, vedtas det også årlig ulike moderasjonsordninger. Herav i forhold til:

Om man har flere barn i barnehage  
Familier og husholdninger med lav inntekt  
Gratis kjernetid

Endret budsjetttramme er i forhold til endringer i makspris og ulike type moderasjoner.

Bydelen har en høy andel innbyggere som mottar ulike typer av moderasjoner. Når maksprisen reduseres vil også kompensasjon for moderasjoner redusere.

### **SAK1: Ferie- og deltidsjobber for unge - øremerket tildeling**

Årlig tildeling er økt fra kr 5.720.000 til kr 5 943 000.

### **Økt grunnbemanning i barnehage - prosjektfinansiering av 3 årsverk i Oslohjelpa og 1 årsverk Helsepsykeleier**

I tråd med Oppvekstreformen og Strategi for gode oppvekstvilkår i Oslo vil bydelen prioritere en målrettet forebyggende innsats i barnehagene. Samarbeidet mellom barnehager, helsestasjon og Oslohjelpa vil videreutvikles og ses i sammenheng med tildelinger til økt grunnbemanning. Det er behov for en mer helhetlig og tverrfaglig innsats i arbeidet med å avdekke hjelpebehov og komme i posisjon til å tilby hjelp så tidlig som mulig. Stillinger fra Oslohjelpa og helsestasjonen vil jobbe ute i barnehagene der barn og foreldre er.

## Oppdrag

| Oppdrag  | Delmål   | Mål   | Satsingsområde  |
|--|--|---|---|
| <b>Aktiv bruk av nettressursene morsmal.no og nafo.no</b>  | Styrke arbeid med språk og kompetanse i barnehagene                    | 1.6 Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Alle skole-starter-familier ved Slime gård barnehage inviteres til felles matlagingskurs i regi av prosjektet "Nabolag og matglede på Bjørndal"</b>     | Samarbeide med andre aktører om tilbud innen klima, miljø og bærekraft | 2.1 Barnehager og skoler bidrar til grønne, levende nærmiljøer og er tilgjengelige for innbyggere og frivillighet                         | 2. Oslo er grønn og levende   |
| <b>Ambulant Team bidrar til å styrke kvaliteten på barnehagens allmennpedagogiske tilbud, inkludert leke- og språkmiljøet i barnehagene</b>                | Videreutvikle inkluderende leke- og språkmiljø i barnehagene           | 4.1 Barn, elever, læringer og ansatte har et trygt og inkluderende lærings- og arbeidsmiljø   | 4. Oslo er åpen, inkluderende og trygg  |
| <b>Ansatte bidrar med sitt språkkompetanse når de har felles morsmål med barn og foresatte</b>   | Styrke arbeid med språk og kompetanse i barnehagene                    | 1.6 Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Arenafleksible tilbud videreutvikles og modell Innsats Mortensrud innføres flere steder i bydelen</b>   | Bydelene skal tilby fritidstilbud til barn og unge i alderen 10-18 år  | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og deltar i meningsfulle fritidstilbud   | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Barn og unge deltar på fritidsaktiviteter gjennom "Fritidskort"</b>   | Bydelene skal tilby fritidstilbud til barn og unge i alderen 10-18 år  | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og deltar i meningsfulle fritidstilbud   | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Barnehageansattes kompetanse øker etter veiledning fra Ambulant team</b>  | Videreutvikle det spesialpedagogiske tilbudet på barnehageområdet      | 1.6 Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Barnehagene arbeider aktivt med kvalitet og utvikling av egen kompetanse, herunder gjennom observasjonsverktøyet CLASS og metoden Trygghetssirkelen</b> | Videreutvikle profesjonsfellesskapet i barnehagene                     | 5.2 Barnehagebarn, elever og læringer møter medarbeidere med riktig kompetanse  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Barnehagene fremmer språkmiljø og utvikler tett samarbeid med foresatte gjennom bruk av appene Trall, Musikk på Broen, Polyline og Kiddy</b>            | Videreutvikle inkluderende leke- og språkmiljø i barnehagene           | 4.1 Barn, elever, læringer og ansatte har et trygt og inkluderende lærings- og arbeidsmiljø   | 4. Oslo er åpen, inkluderende og trygg  |

| Oppdrag   | Delmål  | Mål   | Satsingsområde  |
|---|---|---|---|
| <b>Barnehagene følger Oslostandard for inkluderende leke- og språkmiljø</b>   | Styrke arbeid med språk og kompetanse i barnehagene   | 1.6 Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Barnehagene og fagsenteret fremmer økt foreldreinvolvering i det spesialpedagogiske tilbudet</b>                               | Videreutvikle det spesialpedagogiske tilbudet på barnehageområdet                                 | 1.6 Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Barnehagenes uteområder er tilgjengelig for innbyggere og er en naturlig og lavterskel møteplass for familier i nærområdet</b> | Legge til rette for at barnehagebygg kan brukes etter åpningstid                                  | 2.1 Barnehager og skoler bidrar til grønne, levende nærmiljøer og er tilgjengelige for innbyggere og frivillighet                         | 2. Oslo er grønn og levende   |
| <b>Barnehager forsker på egen praksis ved bruk av aksjonsforskning som metode i samarbeid med OsloMet</b>                         | Styrke arbeid med språk og kompetanse i barnehagene   | 1.6 Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Barnehager lager lokale barnehagebibliotek og låner boksamlinger gjennom et samarbeidsprosjekt "Lesefrø"</b>                   | Samarbeide med andre aktører om tilbud innen klima, miljø og bærekraft                            | 2.1 Barnehager og skoler bidrar til grønne, levende nærmiljøer og er tilgjengelige for innbyggere og frivillighet                         | 2. Oslo er grønn og levende   |
| <b>Barnehager tar i bruk kreativt gjenbrukssenter som er en del av pedagogisk tilbud "Mulighetens verksted" (MUV)</b>             | Samarbeide med andre aktører om tilbud innen klima, miljø og bærekraft                            | 2.1 Barnehager og skoler bidrar til grønne, levende nærmiljøer og er tilgjengelige for innbyggere og frivillighet                         | 2. Oslo er grønn og levende   |
| <b>Barnevernet har opprettet en seksjon som arbeider spisset med kriminalitet og rus</b>  | Bydelene skal gi utsatte ungdom tett oppfølging som kan bidra til et liv uten rus og kriminalitet | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Barnevernet og Fritid viderefører samarbeidstiltak "Oppfølging 10 ungdommer"</b>   | Bydelene skal gi utsatte ungdom tett oppfølging som kan bidra til et liv uten rus og kriminalitet | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Barneverntjenesten gjennomfører familieråd med fokus på å finne</b>  | Bydelene skal sørge for helhetlig oppfølging av utsatte barnefamilier                             | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og   | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære,                                    |

| Oppdrag  | Delmål   | Mål   | Satsingsområde  |
|--|--|---|---|
| <b>ressurser i familie og nettverk (mål 2025 - 40 familieråd)</b>  |  | deltar i meningsfulle fritidstilbud   | utvikle seg, og leve gode liv   |
| <b>Barneverntjenesten ivaretar en samarbeidsavtale med alle bydelens helsetjenester og har intern og ekstern opplæring i prosedyre for tjenestetilbudet Nasjonalt forløp</b> | Bydelene skal benytte Nasjonalt forløp for kartlegging og utredning av psykisk, somatisk og seksuell helse, tannhelse og rus i arbeidet med det enkelte barn   | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Brobyggere jobber aktivt opp mot foresatte</b>  | Videreutvikle inkluderende leke- og språkmiljø i barnehagene   | 4.1 Barn, elever, lærlinger og ansatte har et trygt og inkluderende lærings- og arbeidsmiljø  | 4. Oslo er åpen, inkluderende og trygg  |
| <b>Bruk av visuell støtte i barnehagene i samarbeid med Haukåsen skole</b>   | Videreutvikle det spesialpedagogiske tilbudet på barnehageområdet  | 1.6 Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Bydelen gjennomfører Barnevernøvelser i barnehagene (mål 2025 - 4 øvelser)</b>  | Bydelene skal sammen med andre virksomheter i kommunen sikre gjennomføring av kompetansehevende tiltak som fremmer kunnskap og kompetanse blant ansatte om hverandres tjenester, handlingsrom og forpliktelser for samarbeid | 1.3 Barn og unge møter tilgjengelige og sammenhengende tjenester som forebygger og forhindrer ungt utenforskap                            | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Bydelen har en handlingsplan til Bystyrets Strategi for å fremme gode oppvekstvilkår i Oslo. Handlingsplanen er bydelens forbyggende plan.</b>                            | Bydelene skal sørge for helhetlig oppfølging av utsatte barnefamilier  | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og deltar i meningsfulle fritidstilbud   | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Bydelen har en SaLTo (handlingsprogram for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid blant barn og unge) handlingsplan og god struktur for Salto-samarbeidet</b>           | Bydelene skal bidra til å forebygge rus og kriminalitet blant barn og unge gjennom SaLTo-modellen  | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Bydelen har tiltak som retter seg mot barn og unge som begår gjentatt kriminalitet</b>  | Bydelene skal gi utsatte ungdom tett oppfølging som kan bidra til et liv uten rus og kriminalitet  | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Bydelen har to ruskonsulenter som jobber både oppsøkende og tilbyr kurs til foresatte og ansatte</b>  | Bydelene skal bidra og legge til rette for rusfrie oppvekstmiljø   | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og deltar i meningsfulle fritidstilbud   | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Bydelen jobber aktivt med tiltaket "Ung i jobb" og sikrer god oppfølging av både ungdom og arbeidsgivere</b>  | Bydelene skal tilrettelegge for og tilby jobb til ungdom   | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring   | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| <b>Bydelen jobber aktivt ut mot bydelens innbyggere med mål om å</b>   | Satse på informasjon- og rekrutteringstiltak, herunder åpne barnehager, for å bidra til at flere   | 1.5 Andelen barn som går i barnehage, øker  | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære,                                    |

| Oppdrag   | Delmål   | Mål   | Satsingsområde   |
|---|--|---|--|
| rekruttere flere barn til barnehagene   | foreldre velger tidligere barnehagestart for sine barn   |   | utvikle seg, og leve gode liv  |
| Bydelen legger til rette for barn og unges medvirkning gjennom deltakelse i brukerråd for ungdom i barnevernet (mål 2025 - 3 brukerråd) | Bydelene skal legge til rette for at barn og unge får medvirke i alle tiltak som påvirker barn og unge   | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og deltar i meningsfulle fritidstilbud   | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| Bydelen legger til rette for barn og unges medvirkning gjennom deltakelse i ungdomspanel og råd i klubbene (mål 2025 - 6 møter)         | Bydelene skal legge til rette for at barn og unge får medvirke i alle tiltak som påvirker barn og unge   | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og deltar i meningsfulle fritidstilbud   | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| Bydelen legger til rette for barn og unges medvirkning gjennom deltakelse i ungdomsråd (mål 2025 - 10 råd)                              | Bydelene skal legge til rette for at barn og unge får medvirke i alle tiltak som påvirker barn og unge   | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og deltar i meningsfulle fritidstilbud   | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| Bydelen tilpasser kapasitet og bemanning i henhold til reelt barnetall  | Legge til rette for at flere får barnehageplass når de har behov, ved å etablere barnehager i områder med underkapasitet   | 1.5 Andelen barn som går i barnehage, øker  | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| Deltakelse i fagforum for pedagogiske ledere på tvers av barnehagene  | Videreutvikle kvalitet på arbeid med tidlig innsats og grunnleggende ferdigheter   | 1.6 Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| Deltakelse i kurs i barnehagefaglig grunnkompetanse i samarbeid med OsloMet   | Videreutvikle kvalitet på arbeid med tidlig innsats og grunnleggende ferdigheter   | 1.6 Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| Det gjennomføres en felles ASK-dag der både pedagogiske ledere og støttepedagoger deltar  | Videreutvikle det spesialpedagogiske tilbudet på barnehageområdet  | 1.6 Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| Det gjennomføres workshops hvor alle oppveksttjenester deltar (mål 2025 - 2 ganger)   | Bydelene skal sammen med andre virksomheter i kommunen sikre gjennomføring av kompetansehevende tiltak som fremmer kunnskap og kompetanse blant ansatte om hverandres tjenester, handlingsrom og forpliktelser for samarbeid | 1.3 Barn og unge møter tilgjengelige og sammenhengende tjenester som forebygger og forhindrer ungt utenforskap                            | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| Flere av bydelens barnehager har så- og plantekasser som barna bruker aktivt  | Gjennomføre et grønt løft for barnehagenes utearealer  | 2.1 Barnehager og skoler bidrar til grønne, levende nærmiljøer og er tilgjengelige for innbyggere og frivillighet                         | 2. Oslo er grønn og levende  |



| Oppdrag  | Delmål  | Mål   | Satsingsområde  |
|--|---|---|---|
| <b>Foreldre som har mistet omsorgen får veiledning gjennom tilbudet "Sammen om Barnet"</b>   | Barneverntjenesten skal tilby alle foreldre som har mistet omsorgen for sine barn oppfølging  | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og deltar i meningsfulle fritidstilbud   | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Grunnkurs i barnehagefaglig kompetanse for barnehagemedarbeidere og barne- og ungdomsarbeidere gjennomføres i samarbeid med OsloMet (mål 2025 - 40 deltakere)</b> | Tilby kompetansehevingstiltak som gir flere kvalifiserte ansatte i barnehagene  | 5.2 Barnehagebarn, elever og lærlinger møter medarbeidere med riktig kompetanse   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Gårdshuset i Slimegård er tilgjengelig og åpen for alle innbyggere gjennom Oslonøkkel</b>   | Legge til rette for at barnehagebygg kan brukes etter åpningstid  | 2.1 Barnehager og skoler bidrar til grønne, levende nærmiljøer og er tilgjengelige for innbyggere og frivillighet                         | 2. Oslo er grønn og levende   |
| <b>Internt kompetanse- og utviklingskurs for pedagogiske ledere gjennomføres gjennom Fagforum</b>  | Tilby kompetansehevingstiltak som gir flere kvalifiserte ansatte i barnehagene  | 5.2 Barnehagebarn, elever og lærlinger møter medarbeidere med riktig kompetanse   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Modell for tidlig innsats (Forebyggende plan) er utviklet i samarbeid med Oslohjelpa og helsestasjonstjenesten</b>  | Videreutvikle kvalitet på arbeid med tidlig innsats og grunnleggende ferdigheter  | 1.6 Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Pedagogtetthet fra andre faggrupper er økt</b>  | Tilby kompetansehevingstiltak som gir flere kvalifiserte ansatte i barnehagene  | 5.2 Barnehagebarn, elever og lærlinger møter medarbeidere med riktig kompetanse   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>PROKUS kurs med fokus på kultursensitivitet gjennomføres årlig (mål 2025 - 80% skal ha gjennomført kurset)</b>  | Barneverntjenesten skal ha kunnskap om ulike diskrimineringsgrunnlag  | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og deltar i meningsfulle fritidstilbud   | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Skolehelsetjenesten deltar på foreldremøter på alle skoler</b>  | Øke tilgjengeligheten til helsesykepleier og andre yrkesgrupper, og sørge for at skolehelsetjenesten er et effektivt lavterskeltilbud | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte  | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Skolehelsetjenesten er samlokalisert og styrket samarbeid med andre relevante tjenester</b>   | Øke tilgjengeligheten til helsesykepleier og andre yrkesgrupper, og sørge for at skolehelsetjenesten er et effektivt lavterskeltilbud | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte  | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Skolehelsetjenesten har bemanning tilsvarende norm</b>  | Øke tilgjengeligheten til helsesykepleier og andre yrkesgrupper, og sørge for at skolehelsetjenesten er et effektivt lavterskeltilbud | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte  | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |

| Oppdrag  | Delmål  | Mål   | Satsingsområde  |
|--|---|---|---|
| <b>Skolehelsetjenesten har et årshjul som gjør elevene/ foresatte kjent med tjenesten</b>  | Øke tilgjengeligheten til helsesykepleier og andre yrkesgrupper, og sørge for at skolehelsetjenesten er et effektivt lavterskeltilbud                   | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte  | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Skolehelsetjenesten kvalitetssirkler samarbeidet med skolene og følger samarbeidsavtale</b>   | Øke tilgjengeligheten til helsesykepleier og andre yrkesgrupper, og sørge for at skolehelsetjenesten er et effektivt lavterskeltilbud                   | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte  | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Styrket kapasitet og et godt tilbud i barnehagene gjennom bruk av Ambulant team</b>   | Videreutvikle kvalitet på arbeid med tidlig innsats og grunnleggende ferdigheter  | 1.6 Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Tiltakspakker utviklet av Ambulant team og Fagsenteret er et kompetansehevings tiltak for pedagogiske ledere og styrere som tilbys flere ganger i løpet av året</b> | Tilby kompetansehevings tiltak som gir flere kvalifiserte ansatte i barnehagene   | 5.2 Barnehagebarn, elever og lærlinger møter medarbeidere med riktig kompetanse   | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Økt pedagognorm gjennom fagpedagoger i flere barnehager</b>   | Videreutvikle det spesialpedagogiske tilbudet på barnehageområdet   | 1.6 Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Økt pedagogtetthet og grunnbemanning i barnehager med høy andel minoritetsbakgrunn</b>  | Videreutvikle kvalitet på arbeid med tidlig innsats og grunnleggende ferdigheter  | 1.6 Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Åpen barnehage i Slime- og Nordseter barnehage er et målrettet tiltak for å rekruttere flere barn til bydelens barnehager</b>                                       | Satse på informasjon- og rekrutteringstiltak, herunder åpne barnehager, for å bidra til at flere foreldre velger tidligere barnehagestart for sine barn | 1.5 Andelen barn som går i barnehage, øker  | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Åpningstidene i barnehagen er redusert</b>  | Videreutvikle kvalitet på arbeid med tidlig innsats og grunnleggende ferdigheter  | 1.6 Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |

### 3.2.1 Stab/støtte oppvekst

#### Driftsbudsjett

##### Fordeling på hovedart

|  | Regnskap      | Budsjett      | Økonomiplan   |               |               |               |
|--|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|  | 2023          | 2024          | 2025          | 2026          | 2027          | 2028          |
| <b>Driftsutgifter</b>  |               |               |               |               |               |               |
| Lønn   | 11 545        | 16 890        | 12 621        | 10 565        | 10 565        | 10 565        |
| Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 528           | 62            | 63            | 63            | 63            | 63            |
| Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 194           | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| Overføringsutgifter  | 37            | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| Finansutgifter   | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>12 305</b> | <b>16 951</b> | <b>12 685</b> | <b>10 629</b> | <b>10 629</b> | <b>10 629</b> |
| <b>Driftsinntekter</b>   |               |               |               |               |               |               |
| Salgsinntekter   | -311          | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| Refusjoner   | -180          | -161          | -161          | -161          | -161          | -161          |
| Overføringsinntekter   | -628          | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>                                       | <b>-1 119</b> | <b>-161</b>   | <b>-161</b>   | <b>-161</b>   | <b>-161</b>   | <b>-161</b>   |
| <b>Sum</b>   | <b>11 185</b> | <b>16 790</b> | <b>12 524</b> | <b>10 468</b> | <b>10 468</b> | <b>10 468</b> |

#### Rammeoversikt

| Beskrivelse tiltak   | Økonomiplan   |               |               |               |
|--|---------------|---------------|---------------|---------------|
|  | 2025          | 2026          | 2027          | 2028          |
| <b>Vedtatt budsjett 2024 videreført</b>                                | <b>16 790</b> | <b>16 790</b> | <b>16 790</b> | <b>16 790</b> |
| Sum Tekniske justeringer   | -322          | -322          | -322          | -322          |
| Sum Budsjettendring i år   | -2 350        | -2 350        | -2 350        | -2 350        |
| <b>Konsekvensjusteringer</b>   | <b>-2 672</b> | <b>-2 672</b> | <b>-2 672</b> | <b>-2 672</b> |
| <b>Konsekvensjustert ramme</b>   | <b>14 118</b> | <b>14 118</b> | <b>14 118</b> | <b>14 118</b> |
| Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling                 | 2             | 2             | 2             | 2             |
| <b>Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>              | <b>2</b>      | <b>2</b>      | <b>2</b>      | <b>2</b>      |
| <b>Spesifiserte rammeendringer</b>                                     |               |               |               |               |
| Bemanningsreduksjon 100% enhetslederstilling oppvekst (fra 2026)       | 0             | -1 341        | -1 341        | -1 341        |
| Bemanningsreduksjon 100% stilling seksjonsleder avdeling oppvekst      | -405          | -1 120        | -1 120        | -1 120        |
| Bemanningsreduksjon 100% stilling spesialkonsulent i oppvekst (vakant) | -1 080        | -1 080        | -1 080        | -1 080        |
| SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader              | -111          | -111          | -111          | -111          |
| <b>Sum Spesifiserte rammeendringer</b>                                 | <b>-1 596</b> | <b>-3 652</b> | <b>-3 652</b> | <b>-3 652</b> |
| <b>Endringer</b>   | <b>-1 596</b> | <b>-3 652</b> | <b>-3 652</b> | <b>-3 652</b> |
| <b>Ramme 2025-2028</b>   | <b>12 524</b> | <b>10 468</b> | <b>10 468</b> | <b>10 468</b> |

### 3.2.2 Barnehage

#### Ansvarsområde

Enhet barnehage har eieroppgaver for 20 kommunale barnehager. I tillegg har enheten ansvar for opptak og moderasjoner, samt vedtak og oppfølging av spesialpedagogiske tiltak for alle de kommunale og ikke-kommunale barnehagene. Det er 16 ikke-kommunale barnehager i bydelen hvorav 15 ordinære barnehager og en familiebarnehager. Myndighetsoppgaver innen tilsyn, godkjenning og dispensasjoner ligger under enhet Juridisk og internkontroll.

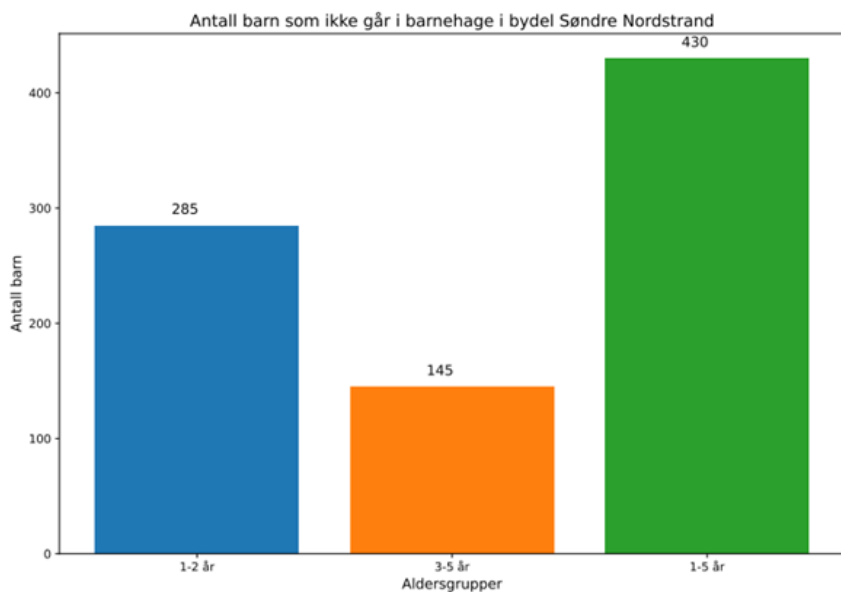
Enhet barnehager er ansvarlig for at bydelens barnehage tilbud til enhver tid er i samsvar med føringer fra Byråd for Utdanning (UTD) samt øvrige nasjonale retningslinjer for barnehagedrift.

#### Status og utfordringer

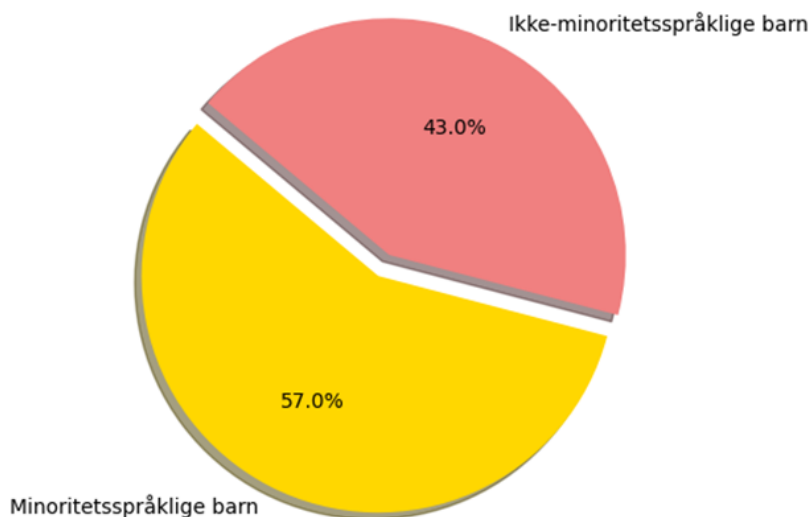
Antall barn i de kommunale barnehagene viser en nedgang fra tidligere år. Nedgang i antall barn fører til overkapasitet og økonomiske utfordringer for barnehagene.

|      |                   |        | Bosatte | Barn i barnehage | Andel |
|------|-------------------|--------|---------|------------------|-------|
| 2023 | Oslo i alt        | 1-2 år | 16 314  | 13 723           | 84,1  |
|      |                   | 3-5 år | 21 884  | 20 434           | 93,3  |
|      |                   | 1-5 år | 38 198  | 34 157           | 89,4  |
|      | Søndre Nordstrand | 1-2 år | 950     | 665              | 70,0  |
|      |                   | 3-5 år | 1 474   | 1 329            | 90,1  |
|      |                   | 1-5 år | 2 424   | 1 994            | 82,2  |
| 2024 | Oslo i alt        | 1-2 år | 15 852  | 13 567           | 85,5  |
|      |                   | 3-5 år | 21 761  | 20 583           | 94,5  |
|      |                   | 1-5 år | 37 613  | 34 150           | 90,7  |
|      | Søndre Nordstrand | 1-2 år | 871     | 633              | 72,6  |
|      |                   | 3-5 år | 1 419   | 1 298            | 91,4  |
|      |                   | 1-5 år | 2 290   | 1 931            | 84,3  |

Med en samlet dekningsgrad på 84,3 prosent ligger bydelen under snittet for byen som helhet, som ligger på rundt 90,7 prosent. Felles for alle delbydeler er at det er høyest deltagelse i barnehage blant de større barna (3-5 år). 91,4 prosent av barn i denne alderen går i barnehage, en liten økning fra året før. Lavest deltagelse er det fortsatt blant barn 1-2 år med en gjennomsnittlig deltakelse på 72,6 prosent, som er noe høyere enn året før.



Prosentandel minoritetsspråklige barn i BSN



Bydelen har en høy andel minoritetsspråklige barn i barnehagene, noe som forplikter oss til å tilby et tilpasset pedagogisk tilbud. Kompetanseutvikling blant personalet er en viktig prioritering for å kunne levere høy kvalitet i bydelens barnehager, og dette vil være et hovedfokus for enhet barnehage i tiden fremover.

Rekruttering av kvalifisert personale er en vedvarende utfordring. Pedagogiske ledere er nøkkelpersonell i barnehagene, og det er i dag utfordrende å rekruttere kvalifiserte ansatte. Mangelen på kvalifiserte pedagogiske ledere kan påvirke kvaliteten på det pedagogiske arbeidet og gå ut over barnas trivsel. For å sikre høy kvalitet i barnehagene er det derfor avgjørende å tiltrekke og beholde dyktige og kvalifiserte ansatte.

Vedtak om spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging har vært stabile de siste årene, med 120-130 vedtak per 30. juni. De siste to årene har det samtidig vært en økning i henvendelser om tilrettelegging etter barnehagelovens §37. Det er jobbet aktivt med dette for å forebygge søknader og redusere antall vedtak om tilrettelegging, i tråd med kompetanseløftet og inkluderende praksis.

Som del av kompetanseløftet har bydelen et ambulant team med internt fagpersonell både fra allmennpedagogikk og spesialpedagogikk som skal veilede barnehagene i en mer inkluderende praksis for å skape varige endringer i arbeidsmåter. Målet er å gjøre spesialpedagogisk hjelp og det allmennpedagogiske tilbudet mer helhetlig og likeverdig, slik at flere barn får tidlig hjelp uten behov for enkeltvedtak.

Kompetanseløftet, i samarbeid med Pedagogisk Fagsenter og PP-tjenesten, fokuserer på en mer inkluderende praksis.

## **Behovsutvikling fremover**

For å møte utfordringene barnehagesektoren har er det nødvendig med en helhetlig tilnærming. Et godt samarbeid mellom barnehagene, foreldrene og andre relevante instanser, som Oslohjelpa og helsestasjonen, er essensielt for å kunne gi barna og familiene den støtten de trenger. Videre er kontinuerlig kompetanseheving blant de ansatte viktig.

Bydel Søndre Nordstrand starter opp et samarbeid med Haukåsen skole om Visuell støtte i barnehagen. Dette handler om å bruke tegn-til-tale og bilder eller symboler for å støtte den daglige kommunikasjonen. Målet med prosjektet er å styrke språktreningen til barn i bydelen.

Ved å fokusere på tilpasset hjelp og støtte kan alle barn få muligheten til å utvikle seg i et trygt og inkluderende miljø. Dette krever en helhetlig tilnærming og et sterkt engasjement fra alle involverte parter. Det legges vekt på å opprettholde høy kvalitet i barnehagetilbudet slik at alle barn får en god start på livet.

Kapasiteten i de kommunale barnehagene tilpasses løpende til behovet i de ulike delbydelene og enkeltavdelinger holdes vakante ved overkapasitet. Ved en fleksibel utnyttelse av barnehagekapasiteten vil et mål i 2025 være å øke den totale dekningsgraden i bydelen ved å gi tilbud der behovet er størst. Det er spesielt behov for å omgjøre storbarnsplasser til småbarnsplasser.

Åpen barnehage er en viktig møteplass og rekrutteringsarena til et ordinært barnehagetilbud. Nordskrenten åpne barnehage fortsetter i 2025, det samme gjør prosjektet Barne- og familiehaven, som inkluderer barnehagene Slime Gård og Lofsrud barnehage.

Gjennom midler fra Regional kompetanseordning (REGKOMP) vil alle de kommunale barnehagene arbeide i tett samarbeid med den tverrfaglige forskergruppen STORBYBARN og OsloMet. Samarbeidet med OsloMet-Holmlia har også som mål å rekruttere flere barnehagelærere med flerkulturell bakgrunn slik at barnehagene i større grad gjenspeiler bydelens befolkning også i ledende roller.

Gjennom nye statlige midler til økt pedagogtetthet har bydelen mulighet til å styrke bemanning i utvalgte barnehager som har overvekt av minoritetsspråklige barn.

## Driftsbudsjett

### Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

|  | Regnskap       | Budsjett       | Økonomiplan    |                |                |                |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
|  | 2023           | 2024           | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Driftsutgifter</b>  |                |                |                |                |                |                |
| Lønn   | 270 658        | 270 844        | 266 106        | 266 106        | 266 106        | 266 106        |
| Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 49 585         | 13 456         | 13 663         | 13 663         | 13 663         | 13 663         |
| Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 177 071        | 185 770        | 200 365        | 200 365        | 200 365        | 200 365        |
| Overføringsutgifter  | 5 390          | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |
| Finansutgifter   | 253            | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>502 957</b> | <b>470 070</b> | <b>480 135</b> | <b>480 135</b> | <b>480 135</b> | <b>480 135</b> |
| <b>Driftsinntekter</b>   |                |                |                |                |                |                |
| Salgsinntekter   | -34 433        | -40 964        | -41 833        | -41 833        | -41 833        | -41 833        |
| Refusjoner   | -22 045        | -5 250         | -5 677         | -5 677         | -5 677         | -5 677         |
| Overføringsinntekter   | -1 595         | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |
| Finansinntekter og finansieringstransaksjoner                    | -243           | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>                                       | <b>-58 315</b> | <b>-46 214</b> | <b>-47 510</b> | <b>-47 510</b> | <b>-47 510</b> | <b>-47 510</b> |
| <b>Sum</b>   | <b>444 641</b> | <b>423 857</b> | <b>432 625</b> | <b>432 625</b> | <b>432 625</b> | <b>432 625</b> |

### Rammeoversikt

Beløp i 1000

| Beskrivelse tiltak  | Økonomiplan |         |         |         |
|---|-------------|---------|---------|---------|
|   | 2025        | 2026    | 2027    | 2028    |
| Vedtatt budsjett 2024 videreført  | 423 857     | 423 857 | 423 857 | 423 857 |
| Sum Tekniske justeringer  | -204        | -204    | -204    | -204    |
| Sum Budsjettendring i år  | 8 851       | 8 851   | 8 851   | 8 851   |
| Konsekvensjusteringer   | 8 647       | 8 647   | 8 647   | 8 647   |
| Konsekvensjustert ramme   | 432 504     | 432 504 | 432 504 | 432 504 |
| Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling                                    | 671         | 671     | 671     | 671     |
| Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling  | 671         | 671     | 671     | 671     |
| <b>Spesifiserte rammeendringer</b>  |             |         |         |         |
| Barnehage - Bemanning iht. reelt barnetall og iht. bemanningsavtale for barnehager        | -7 674      | -7 674  | -7 674  | -7 674  |
| Barnehage - Redusert åpningstid 1 timer per dag og stengt jul/påske og 3 uker om sommeren | -3 798      | -3 798  | -3 798  | -3 798  |
| Furukvisten spesialbarnehage - særskilt tildeling   | -5 150      | -5 150  | -5 150  | -5 150  |
| SAK1: Driftstilskudd til private barnehager   | 12 600      | 12 600  | 12 600  | 12 600  |
| SAK1: Endring foreldrebetaling iht. vedtatt makspris i barnehage                          | 6 000       | 6 000   | 6 000   | 6 000   |

| Beskrivelse tiltak  | Økonomiplan    |                |                |                |
|---|----------------|----------------|----------------|----------------|
|   | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| SAK1: Inntekter matpenger er justert iht. endring i antall barn i barnehage | -800           | -800           | -800           | -800           |
| SAK1: Redusert pensjonssats og reduserte pensjonskostnader                  | -2 552         | -2 552         | -2 552         | -2 552         |
| SAK1:Barnehage, justering av husleie iht. SAK1                              | 825            | 825            | 825            | 825            |
| <b>Sum Spesifiserte rammeendringer</b>                                      | <b>-550</b>    | <b>-550</b>    | <b>-550</b>    | <b>-550</b>    |
| <b>Endringer</b>  | <b>-550</b>    | <b>-550</b>    | <b>-550</b>    | <b>-550</b>    |
| <b>Ramme 2025-2028</b>  | <b>432 625</b> | <b>432 625</b> | <b>432 625</b> | <b>432 625</b> |

## Aktivitetesnøkkeltall

| Indikatornavn  | Resultat 2022 | Resultat 2023 | Anslag 2024 | Planlagt 2025 |
|--|---------------|---------------|-------------|---------------|
| Foreldreundersøkelse: Barns trivsel  | 4,7 %         | 4,7 %         | 4,7 %       | 4,7 %         |
| Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen i kommunale barnehager | 38,2 %        | 45,0 %        | 46,0 %      | 46,0 %        |
| Andelen pedagogiske ledere med godkjent utdanning i kommunale barnehager   | 88,0 %        | 86,8 %        | 94,0 %      | 94,0 %        |
| Andelen barne- og ungdomsarbeidere i kommunale barnehager                  | 16,5 %        | 18,9 %        | 25,0 %      | 25,0 %        |
| Foreldreundersøkelse: Barnets utvikling                                    | 4,6 %         | 4,7 %         | 4,7 %       | 4,7 %         |
| Foreldreundersøkelse: Forberedelse til skolestart                          | 4,2 %         | 4,3 %         | 4,5 %       | 4,5 %         |
| Foreldreundersøkelse: Språklig og sosial utvikling                         | 4,5 %         | 4,5 %         | 4,7 %       | 4,7 %         |
| Dekningsgrad 1-5 åringer   | 81,0 %        | 81,2 %        | 84,0 %      | 84,0 %        |
| Andel ansatte annen pedagogisk utdanning (fagpedagog)                      | 6,0 %         | 9,0 %         | 10,0 %      | 10,0 %        |
| Andel ufaglærte i prosent av grunnbemanning                                | 40,3 %        | 35,0 %        | 25,0 %      | 25,0 %        |



### **3.2.3 Barnevern**

#### **Ansvarsområde**

Barneverntjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid og bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår. Barnevernets arbeid er regulert av lovverket, spesielt i Lov om barnevern (barnevernsloven). Denne loven gir barnevernet myndighet til å gripe inn når et barn lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, og tilby tjenester og støtte til familier i vanskelige situasjoner. Barnevernet jobber etter "minste inngreps-prinsipp". Dette betyr at barnevernet alltid skal velge den minst inngripende løsningen som er tilstrekkelig for å sikre barnets beste. Familier som har tiltak hos barnevernet, er i hovedsak frivillige hjelpetiltak.

Barneverntjenestens hovedmålgruppe er barn og unge i alderen 0 til fylte 18 år, men tiltak og bistand kan fortsette som frivillig hjelpetiltak etter fylte 18 år og frem til fylte 25 år.

#### **Status og utfordringer**

Barneverntjenesten mottar fremdeles et stort antall bekymringsmeldinger, selv om det ligger an til en nedgang fra toppåret 2023 (se grafen nedenfor). 35 % av alle bekymringsmeldinger i 2024 kommer fra politiet, som er den største aktøren til å melde. Et stort antall av disse omhandler alvorlig kriminalitet hos barn og unge helt ned i 12 års alder. Tjenesten har over tid jobbet med utvikling og omstilling av tjenestetilbudet for å sikre god kvalitet og treffsikkerhet på hjelpetiltakene, på en måte som er økonomisk bærekraft. Hjelpetiltak i egen regi er utviklet for å oppnå bedre faglig kontroll og for å redusere dyre kjøp. Dette arbeidet fortsetter i 2025.

Utvikling av flere treffende hjelpetiltak i egen regi gir resultater som reduserte kostnader til institusjonsplasseringer og redusert behov for å kjøpe dyre eksterne tiltak. Tjenesten har i 2024 økt antall akutte familieråd, noe som også har bidratt til færre plasseringer utenfor hjemmet, samt til flere nettverksplasseringer. Arbeidet med Oppvekstreformen bidrar til økt bevissthet rundt bruk av bydelens resurser, samt bidrar til mer konkrete samarbeid og økt kostnadskontroll i barneverntjenesten.

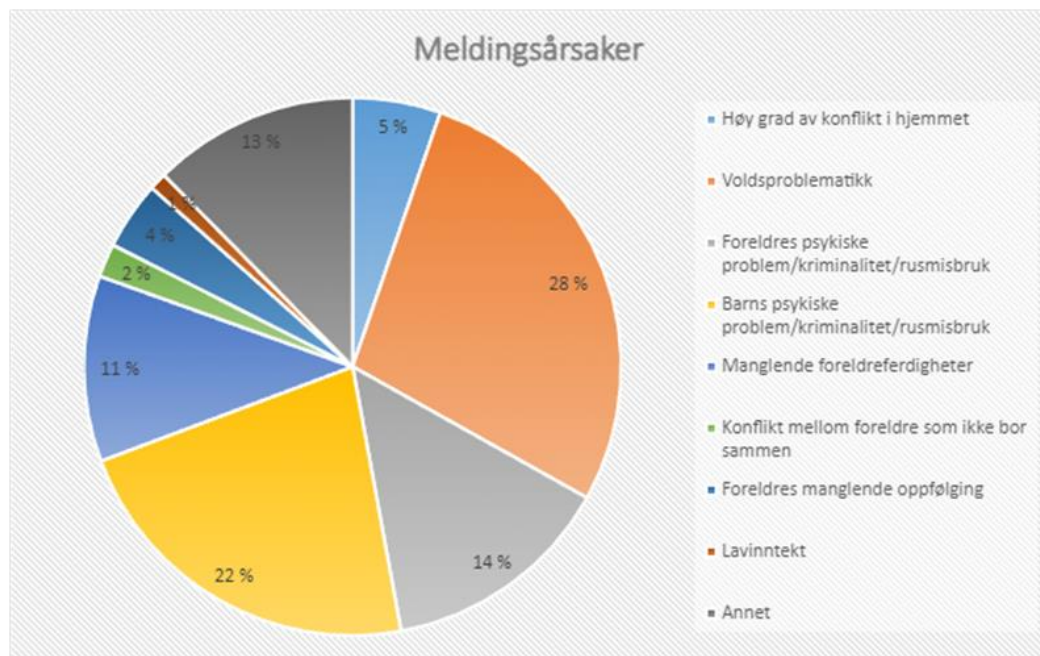
Barneverntjenesten har et høyt sykefravær og har i 2024 satt inn flere arbeidsmiljøtiltak. Tjenesten har etablert kontakt med Arbeidslivssenteret og startet opp tiltaket "En bra dag på jobb". En positiv utvikling er at tjenesten fra 2021 til 2023 hadde redusert turnover fra nesten 30% til 10%.

#### **Nøkkeltall**

Når det gjelder tallene etter 13. oktober 2023, er validiteten preget av at barnevernstjenesten har gått over til nytt saksbehandlingssystem. Dette systemet har noen «barnesykdommer» i rapporteringsmodulen som per dags dato ikke er løst. Bydelens tjeneste er relativ stor og inneholder store datamengder om mange barn, noe som begrenser muligheten til å manuelt ettergå alle tall fra det nye systemet. Det er gjennomført avanserte søk og avstemminger der det har vært mulig, for å hente ut tall som mest sannsynlig ligger tett opp mot faktiske forhold.

## Meldinger

Barnevernstjenesten har fra 2020 og frem til 2022 registrert en nedgang i bekymringsmeldinger. Fra 2023 er det registret en markant oppgang i meldinger. Hittil i år er det mottatt færre meldinger sett opp mot samme tidspunkt i 2023. Politiet er den instansen som sender flest meldinger etterfulgt av barnevernstjenesten og skolen.

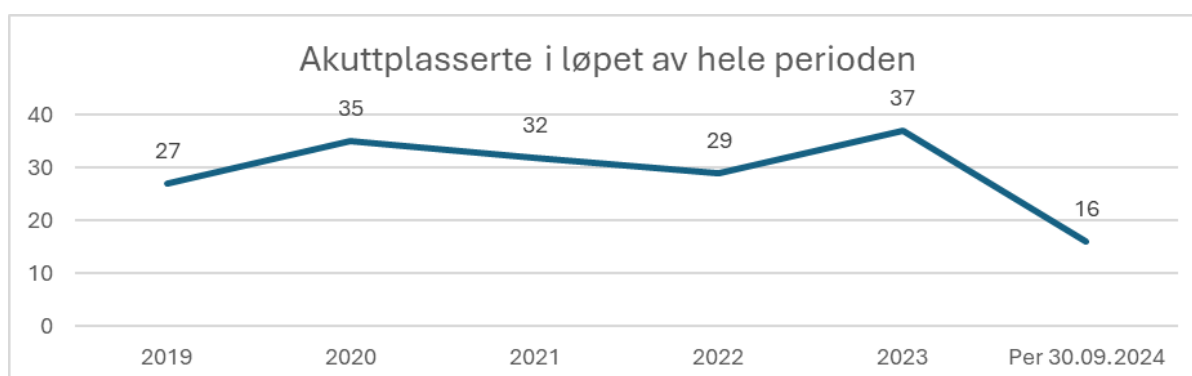


Figur 2 - registrerte meldingsårsaker per 30.09.2024. Kilde: avansert søk i Modulus Barn

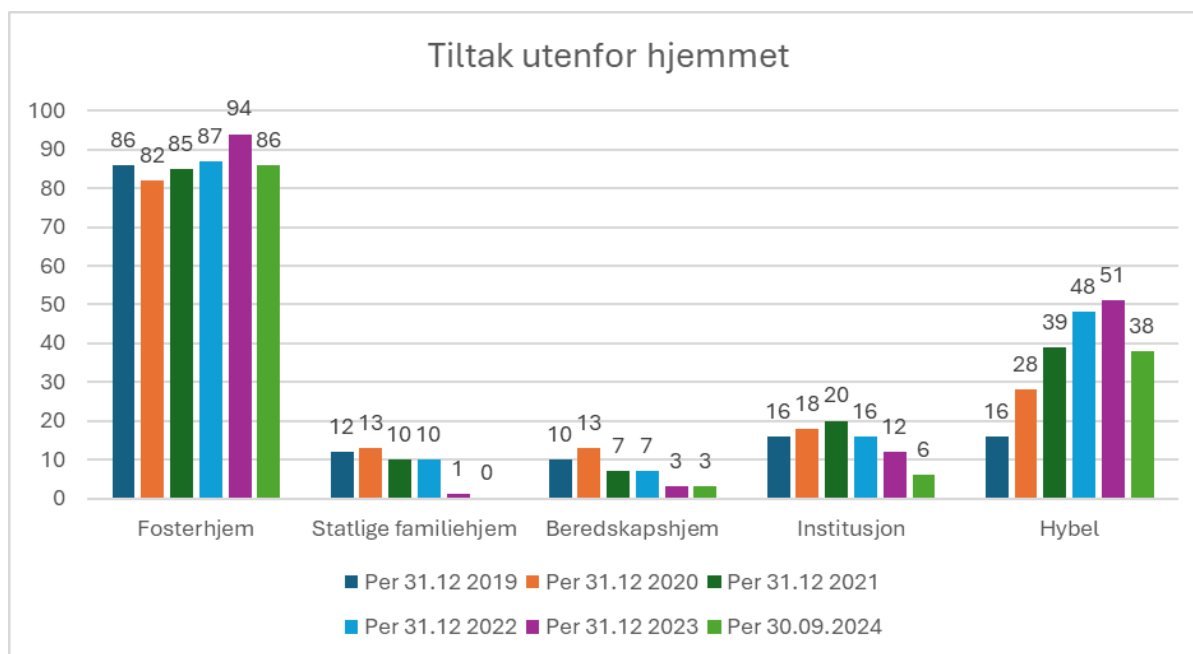
Hovedandelen av meldingene handler om voldsproblematikk, barns utfordringer og foreldres utfordringer. Flere av meldingene kan handle om flere årsaker. For eksempel rus, vold og høy konflikt i samme melding.

## Tiltak og plasseringer i barnevernet

Antall akutt plasseringer økte fra 2022 til 2023. Derimot ser trenden ut til å synke i 2024, da det er langt færre plasseringer sammenlignet med samme tidspunkt i 2023. Barnevernstjenesten har et Mobilt Akutteam som jobber med å forebygge akutt plassering, samt redusere lengden der det har skjedd en akutt plassering. Teamet har aktivt bidratt med å finne alternative løsninger, gjennomført akutte familieråd, og stabilisering av akutt situasjoner og hendelser.



Hybeltiltakene har vist en oppadgående trend de siste årene, som kan knyttes til økt faglig fokus på ettervern i tjenesten fra både bydel og fagmyndigheter. Ettervernsansvaret til barneverntjenesten økte fra 23 år til 25 år fra og med 2021, noe som kan være årsaken til en tydelig økning av hybeltiltak fra 2021. Tjenesten opprettet høsten 2023 en egen seksjon for ettervern. Nedgangen av institusjonstiltak kan forklares noe ved at det er jobbet målrettet for å sette inn flere og mer omfattende tiltak i hjemmet til familier og i hybler til unge voksne.



## Behovsutvikling fremover

Hovedfokus i 2025 er å videreutvikle og spisse de interne hjelpetiltakene for å redusere behovet for kjøp av eksterne hjelpetiltak. Tiltak for å styrke foreldreferdigheter, samt bruke ressurser i familie og nettverk skal videreutvikles. Tjenesten har mål om å øke antall familieråd betraktelig i 2025.

Bydelen har testet ut Mobilt Akutteam (MAT) som har bidratt til å redusere konflikter og kriser i hjemmet og redusert behovet for akutt plasseringer og langtids plasseringer av barn og unge utenfor hjemmet. MAT skal i 2025 jobbe videre med utvikling av målgruppe og metodikk for ytterligere å spisse sitt tiltak til det beste for målgruppa.

Utvidelse og faglig utvikling av eget Ressursteam med familieterapeuter har bidratt til, og skal ytterligere, redusere kjøp av eksterne hjelpetiltak, samt øke kvaliteten på tjenestene i barnevernet. Ressursteamet har også utviklet en Voldsspesifikk foreldreveileder i samarbeid med organisasjonen Alternativ til Vold (ATV). Veilederen skal i 2025 innføres i tjenesten og skal bidra til en mer treffsikker innsats mot vold i nære relasjoner, som igjen bør bidra til en reduksjon i retur av voldssaker i barneverntjenesten.

Tjenesten etablerte høsten 2024 en ny seksjon med særlig ansvar for ungdom med atferdsproblemer, hvor de ansatte har lang erfaring og særlig kompetanse på blant annet kriminalitetsutfordringer.

Etableringen av «Sammen om Barnet» (2024) har bidratt til at tjenesten selv tar over ansvaret for samvær mellom barn og biologiske foreldre, og gir foreldre som har mistet omsorgen utviklingsstøtte. «Sammen om barnet» har allerede bidratt i tilbakeføring av barn til biologiske foreldre. Dette tiltaket videreføres i 2025.

Det er fremdeles utfordrende å rekruttere nye fosterhjem, noe som bidrar til bruk av dyrere familiehjem tilknyttet private aktører og til langvarige plasseringer i beredskapshjem. Rekruttering av nye fosterhjem vil derfor prioriteres i tiden fremover.

## Driftsbudsjett

### Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

|  | Regnskap       | Budsjett       | Økonomiplan    |                |                |                |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
|  | 2023           | 2024           | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Driftsutgifter</b>  |                |                |                |                |                |                |
| Lønn   | 114 896        | 139 396        | 116 969        | 116 969        | 116 969        | 116 969        |
| Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 65 288         | 50 573         | 43 416         | 43 416         | 43 416         | 43 416         |
| Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 74 337         | 56 049         | 57 910         | 57 910         | 57 910         | 57 910         |
| Overføringsutgifter  | 60 103         | 29 489         | 31 578         | 31 578         | 31 578         | 31 578         |
| Finansutgifter   | 17             | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>314 641</b> | <b>275 508</b> | <b>249 872</b> | <b>249 872</b> | <b>249 872</b> | <b>249 872</b> |
| <b>Driftsinntekter</b>   |                |                |                |                |                |                |
| Salgsinntekter   | -3 444         | -695           | -999           | -999           | -999           | -999           |
| Refusjoner   | -15 306        | -14 250        | -9 218         | -9 218         | -9 218         | -9 218         |
| Overføringsinntekter   | -555           | -3 371         | -0             | -0             | -0             | -0             |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>                                       | <b>-19 305</b> | <b>-18 315</b> | <b>-10 216</b> | <b>-10 216</b> | <b>-10 216</b> | <b>-10 216</b> |
| <b>Sum</b>   | <b>295 336</b> | <b>257 192</b> | <b>239 656</b> | <b>239 656</b> | <b>239 656</b> | <b>239 656</b> |

### Rammeoversikt

Beløp i 1000

| Beskrivelse tiltak                                       | Økonomiplan    |                |                |                |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|
|  | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Vedtatt budsjett 2024 videreført</b>                  | <b>257 192</b> | <b>257 192</b> | <b>257 192</b> | <b>257 192</b> |
| <b>Vedtatt forrige periode</b>                           |                |                |                |                |
| 1 nytt årsverk barnevernet 2024, helårseffekt            | 312            | 312            | 312            | 312            |
| 6 nye årsverk barnevernet 2024, helårseffekt             | 906            | 906            | 906            | 906            |
| Gruppetiltak 10 gutter                                   | -4 875         | -4 875         | -4 875         | -4 875         |
| Hybeltiltak  | -454           | -454           | -454           | -454           |
| Nye hjemler  | -5 900         | -5 900         | -5 900         | -5 900         |
| Sammen om barnet   | -250           | -250           | -250           | -250           |
| Tidlig innsats- familiekontakt og familieråd i barnehage | -500           | -500           | -500           | -500           |
| <b>Sum Vedtak forrige periode</b>                        | <b>-10 762</b> | <b>-10 762</b> | <b>-10 762</b> | <b>-10 762</b> |
| <b>Vedtatt forrige periode</b>                           | <b>-10 762</b> | <b>-10 762</b> | <b>-10 762</b> | <b>-10 762</b> |
| <b>Sum Tekniske justeringer</b>                          | <b>1 005</b>   | <b>1 005</b>   | <b>1 005</b>   | <b>1 005</b>   |
| <b>Sum Budsjettendring i år</b>                          | <b>2 293</b>   | <b>2 293</b>   | <b>2 293</b>   | <b>2 293</b>   |
| <b>Konsekvensjusteringer</b>                             | <b>3 298</b>   | <b>3 298</b>   | <b>3 298</b>   | <b>3 298</b>   |

| Beskrivelse tiltak   | Økonomiplan    |                |                |                |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|
|  | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Konsekvensjustert ramme</b>   | <b>249 729</b> | <b>249 729</b> | <b>249 729</b> | <b>249 729</b> |
| <b>Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>                        | <b>4 321</b>   | <b>4 321</b>   | <b>4 321</b>   | <b>4 321</b>   |
| <b>Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>                            | <b>4 321</b>   | <b>4 321</b>   | <b>4 321</b>   | <b>4 321</b>   |
| <b>Spesifiserte rammeendringer</b>   |                |                |                |                |
| Barnevern - redusert kjøp av plasser   | -9 300         | -9 300         | -9 300         | -9 300         |
| Barnevern - Reduserte kostnader til kjøp av konsulenter                              | -1 640         | -1 640         | -1 640         | -1 640         |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling i barnevernet                                      | -1 800         | -1 800         | -1 800         | -1 800         |
| Overføre 1 årsverk fra barnevern til FACT Ung - prosjektfinansiere 60% av stillingen | -936           | -936           | -936           | -936           |
| SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader                            | -718           | -718           | -718           | -718           |
| <b>Sum Spesifiserte rammeendringer</b>   | <b>-14 394</b> | <b>-14 394</b> | <b>-14 394</b> | <b>-14 394</b> |
| <b>Endringer</b>   | <b>-14 394</b> | <b>-14 394</b> | <b>-14 394</b> | <b>-14 394</b> |
| <b>Ramme 2025-2028</b>   | <b>239 656</b> | <b>239 656</b> | <b>239 656</b> | <b>239 656</b> |

## Aktivitetsnøkkeltall

| Indikatornavn  | Resultat 2022 | Resultat 2023 | Anslag 2024 | Planlagt 2025 |
|--|---------------|---------------|-------------|---------------|
| Tiltak i hjemmet: driftsutgifter   | 0             | 0             | 31 088      | 35 450        |
| Tiltak utenfor hjemmet - institusjon: antall barn                                      | 0,0           | 0,0           | 7,4         | 5,0           |
| Tiltak utenfor hjemmet - institusjon - pris per plass (1000 kr)                        | 0             | 0             | 6 028       | 6 443         |
| Tiltak utenfor hjemmet - institusjon - totalt (1000 kr)                                | 0             | 0             | 44 605      | 32 216        |
| Tiltak utenfor hjemmet - bolig med oppfølging: antall barn                             | 0,0           | 0,0           | 6,7         | 4,0           |
| Tiltak utenfor hjemmet - bolig med oppfølging - pris per plass (1000 kr)               | 0             | 0             | 3 404       | 3 431         |
| Tiltak utenfor hjemmet - bolig med oppfølging - totalt (1000 kr)                       | 0             | 0             | 22 805      | 13 725        |
| Tiltak utenfor hjemmet - statlige fosterhjem/beredskapshjem: antall barn               | 0,0           | 0,0           | 23,4        | 19,0          |
| Tiltak utenfor hjemmet - statlige fosterhjem/beredskapshjem - pris per plass (1000 kr) | 0             | 0             | 1 574       | 1 711         |
| Tiltak utenfor hjemmet - statlige fosterhjem/beredskapshjem - totalt (1000 kr)         | 0             | 0             | 36 830      | 32 518        |
| Tiltak utenfor hjemmet - andre tiltak: antall barn                                     | 0,0           | 0,0           | 145,0       | 138,0         |
| Tiltak utenfor hjemmet - andre tiltak - pris per plass (1000 kr)                       | 0             | 0             | 436         | 440           |
| Tiltak utenfor hjemmet - andre tiltak - totalt (1000 kr)                               | 0             | 0             | 63 188      | 60 731        |

### **3.2.4 Fritid**

#### **Ansvarsområde**

Enhet Fritid har følgende tjenester innenfor sitt ansvarsområde:

- Tre ordinære fritidsklubber, Mortensrud, Bjørndal Fritidsklubb og Lerdal fritidsklubb
- Osloulngdommens Motorsenter, Hvervenbukta; tilsvarende særskilte budsjett tildelinger
- Søndre Aas gård
- Vangen leirskole – tilsvarende særskilte årlige tilskudd
- Driftstilskudd til Barne- og ungdomssenteret på Holmlia (BUSH)
- Innsats Ung
- Innsats Mortensrud
- Ung i jobb og ferie – og fritidsaktiviteter i alle skolens ferier

#### **Status og utfordringer**

Fritid er en viktig støttefunksjon opp mot de andre tjenestene i bydelen, og fritidstilbudene er viktig tilbud for barn og unge i bydelen og har gode besøkstall. Enheten består av ansatte med kompetanse innen miljøterapeutisk oppfølging, innen rusfeltet, helhetlig oppfølging av familie og kompetanse innen psykiske helseutfordringer. Enheten har tiltak som er en kostnadsbesparende støttefunksjon opp imot barnevernet og habilitering i HOM.

Enheten involverer barn og unge i utvikling av tjenester og tilbud. Fokus i dette arbeidet er å legge til rette for medvirkning i daglig drift og i utvikling av tilbudet for å treffe målgruppens behov.

Styrking av barn og unges muligheter til å fullføre skole og utdanning er en prioritert satsing, og det arbeides systematisk og målrettet med å skape alternative læringsmuligheter og arenaer. Jobb for ungdom "Ung i jobb (hele året)" bidrar til jobb til ca. 450 ungdommer, som igjen bidrar til å utjevne levekårsforskjeller og legger til rette for fremtidig deltakelse i arbeidslivet. Enheten jobber tett med blant annet NAV, barnevernet, politiet, skolene, bydelens Tiltaksavdeling og OsloMet, for å koordinere flere av jobbskapingsprosjektene i bydelen.

Behovet for kriminalitetsforebyggende arbeid er stort. Bydelen har gjennom "Mortensrud satsingen fokus på økt tilstedeværelse av trygge voksne" sikret langsiktighet og stabilitet i det forebyggende arbeidet, og det arbeides kontinuerlig med videreutvikling av satsingen.

#### **Behovsutvikling fremover**

Kriminalitetsbildet, uro og utfordringer i ungdomsmiljøet krever en samordnet innsats som bygger på samarbeid med frivillige og offentlige instanser. Forutsigbare rammebetingelser og god kompetanse blant ansatte vil være svært viktig for å kunne imøtekomme utfordringer og opprettholde kontinuitet. Det vil derfor være fokus på å bruke de gode erfaringene fra det forebyggende arbeidet etter Mortensrud modellen, flere steder i bydelen.

## Driftsbudsjett

### Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

|  | Regnskap       | Budsjett      | Økonomiplan   |               |               |               |
|--|----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|  | 2023           | 2024          | 2025          | 2026          | 2027          | 2028          |
| <b>Driftsutgifter</b>  |                |               |               |               |               |               |
| Lønn   | 50 996         | 37 604        | 30 078        | 30 078        | 30 378        | 30 378        |
| Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 10 175         | 5 580         | 5 561         | 5 024         | 5 024         | 5 454         |
| Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 1 318          | 1 997         | 1 592         | 1 344         | 1 344         | 1 344         |
| Overføringsutgifter  | 5 800          | 3 535         | 35            | 35            | 35            | 35            |
| Finansutgifter   | 320            | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>68 608</b>  | <b>48 715</b> | <b>37 266</b> | <b>36 481</b> | <b>36 781</b> | <b>37 211</b> |
| <b>Driftsinntekter</b>   |                |               |               |               |               |               |
| Salgsinntekter   | -5 178         | -6 876        | -5 421        | -5 421        | -5 421        | -5 421        |
| Refusjoner   | -3 471         | -144          | -726          | -276          | -276          | -276          |
| Overføringsinntekter   | -3 672         | -2 600        | -38           | -38           | -38           | -38           |
| Finansinntekter og finansieringstransaksjoner                    | -300           | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>                                       | <b>-12 621</b> | <b>-9 620</b> | <b>-6 185</b> | <b>-5 735</b> | <b>-5 735</b> | <b>-5 735</b> |
| <b>Sum</b>   | <b>55 987</b>  | <b>39 095</b> | <b>31 080</b> | <b>30 745</b> | <b>31 045</b> | <b>31 475</b> |

### Rammeoversikt

Beløp i 1000

| Beskrivelse tiltak   | Økonomiplan   |               |               |               |
|--|---------------|---------------|---------------|---------------|
|  | 2025          | 2026          | 2027          | 2028          |
| <b>Vedtatt budsjett 2024 videreført</b>  | <b>39 095</b> | <b>39 095</b> | <b>39 095</b> | <b>39 095</b> |
| <b>Vedtatt forrige periode</b>   |               |               |               |               |
| Gruppetiltak 10 gutter - drift og lønn til ungdommer                           | 190           | 190           | 190           | 190           |
| Gruppetiltak 10 gutter, to nye årsverk 2024, helårseffekt                      | 410           | 410           | 410           | 410           |
| <b>Sum Vedtatt forrige periode</b>   | <b>600</b>    | <b>600</b>    | <b>600</b>    | <b>600</b>    |
| <b>Vedtatt forrige periode</b>   | <b>600</b>    | <b>600</b>    | <b>600</b>    | <b>600</b>    |
| <b>Sum Tekniske justeringer</b>  | <b>1 009</b>  | <b>1 009</b>  | <b>1 009</b>  | <b>1 009</b>  |
| <b>Sum Budsjettendring i år</b>  | <b>866</b>    | <b>866</b>    | <b>866</b>    | <b>866</b>    |
| <b>Konsekvensjusteringer</b>   | <b>1 875</b>  | <b>1 875</b>  | <b>1 875</b>  | <b>1 875</b>  |
| <b>Konsekvensjustert ramme</b>   | <b>41 571</b> | <b>41 571</b> | <b>41 571</b> | <b>41 571</b> |
| <b>Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>                  | <b>63</b>     | <b>63</b>     | <b>63</b>     | <b>63</b>     |
| <b>Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>                      | <b>63</b>     | <b>63</b>     | <b>63</b>     | <b>63</b>     |
| <b>Spesifiserte rammeendringer</b>   |               |               |               |               |
| Bemanningsreduksjon 100% stilling spesialkonsulent enhet fritid                | -1 100        | -1 100        | -1 100        | -1 100        |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling Søndre Ås gård og redusert aktivitetsnivå    | -1 432        | -1 432        | -1 432        | -1 432        |
| Bemanningsreduksjon 225% stilling Lerdal Fritidsklubb og nedleggelse av tilbud | -2 537        | -3 322        | -3 322        | -3 322        |
| BU: Driftsmidler til Barne- og ungdomssenteret på Holmlia (BUSH) - kuttes      | -3 000        | -3 000        | -3 000        | -3 000        |
| BU: Tilskudd til Bjørndal idrettsklubb - kuttes                                | -150          | -150          | -150          | -150          |
| BU: Tilskudd til idrettsklubbene - kuttes                                      | -300          | -300          | -300          | -300          |
| BU: Tilskudd til idrettslag - kuttes   | -200          | -200          | -200          | -200          |

| Beskrivelse tiltak  | Økonomiplan    |                |                |                |
|---|----------------|----------------|----------------|----------------|
|   | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| BU: Torsdagsklubben - tilbud til barn med nedsatt funksjonsevne. Driftsmidler reduseres fra 1,0 mill. kr. til 0,5 mill. kr. | -500           | -500           | -500           | -500           |
| BU: Ungdomsrådet og ungdommens BU - ekstratildeling kuttes  | -100           | -100           | -100           | -100           |
| Fagkonsulent holdes vakant 8 måneder i 2025   | -450           | 0              | 0              | 0              |
| Mortensrud aktivitetshus - redusert husleie og prosjektfinansiering av stilling   | -730           | -730           | -430           | 0              |
| SAK1: Ferie- og deltidsjobber for unge - øremerket tildeling  | 223            | 223            | 223            | 223            |
| SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader   | -277           | -277           | -277           | -277           |
| <b>Sum Spesifiserte rammeendringer</b>  | <b>-10 553</b> | <b>-10 888</b> | <b>-10 588</b> | <b>-10 158</b> |
| <b>Endringer</b>  | <b>-10 553</b> | <b>-10 888</b> | <b>-10 588</b> | <b>-10 158</b> |
| <b>Ramme 2025-2028</b>  | <b>31 080</b>  | <b>30 745</b>  | <b>31 045</b>  | <b>31 475</b>  |

### 3.2.5 Helsetjenester

#### Ansvarsområde

Tjenestene skal jobbe etter en helsefremmende tankegang og er sentral i å forebygge sykdom og fremme god fysisk, psykisk og seksuell helse hos barn, unge og gravide i bydelen. Helsetilbudene er rettet mot alle gravide, barn, unge og deres familier, og det skal være et likeverdig tilbud til hele befolkningen, tilpasset den enkeltes forutsetninger og behov.

Helsetjenester er et lavterskeltilbud til alle barn, unge og deres foresatte, og består av følgende ansvarsområder:

Helsestasjonstjenesten med ansvar for:

- Svangerskaps- og barselomsorgen
- Helsestasjonstjeneste til barn

Skolehelsetjenesten med ansvar for:

- Skolehelsetjeneste i grunn- og videregående skoler
- Helsestasjon for ungdom (HFU)

Oslohjelpe og Ung Arena med ansvar

- Lavterskel psykisk helsehjelp barn, unge og deres familier

Ergo/fysio og hjemmeveiledning med ansvar for:

- Ergo- og fysioterapitjenester til barn og unge 0-18 år
- Hjemmeveiledningsteamet – Veiledning i hjemmet til familier med barn med ulike utviklingsvariasjoner



## Status og utfordringer

Tjenestene har hatt et økt aktivitetsnivå i 2024, med både individuelle konsultasjoner/samtaler, grupper og hjemmebesøk. Tjenestene har fortsatt mange henvendelser knyttet til temaet psykisk helse, rus og voldsproblematikk. Dette viser behov for kontinuerlig oppdatert kompetanse innen disse temaene. I tillegg til dette opplever tjenestene brukere som i stor grad strever økonomisk, noe som igjen påvirker den psykiske helsen.

Hjemmeveiledningsteamet har fremdeles venteliste med ventetid på flere måneder. Bydelens befolkning er sammensatt. Høy grad av tolkebruk, utvidet vaksinasjonsprogram, oppfølging av mottaksklasser og stort informasjonsbehov i befolkningen fører til at tjenesten utfører flere tilleggsoppgaver som medfører økt ressursbruk.

Fysio- og ergotjenesten har hatt en økt pågang av alvorlig syke barn med komplekse utfordringer som krever mye ressurser i hver enkelt familie. Det ligger et stort potensial i å øke, kvalitetssikre og målrettet samarbeide på tvers av tjenester i bydelen.

Rekruttering av helsesykepleiere har i lang tid vært utfordrende spesielt knyttet til vikariater og midlertidige stillinger.

## Behovsutvikling fremover

Det tverrfaglige samarbeidet må styrkes og settes i et helhetlig system, oppfølging av bydelens Forebyggende plan er sentralt i dette arbeidet. Ergo- og fysioterapitjenesten har registrert stor økning i antall barn med spesielle og sammensatte behov som trenger oppfølging, hjelp og behandling. Tilbudet til barn med sammensatte og langvarige behov er ikke helhetlig og sømløst nok slik det er i dag. Noe fast tverrfaglig samarbeid er etablert, men dette er et område som fortsatt må jobbes mye med både på tjenestenivå og bydelsnivå. Det jobbes også videre med et mer målrettet samarbeid og samkjøring mellom skolehelsetjenesten og skolene. "Sammen for Søndre" er et prosjekt i bydel som har som mål å styrke og undersøke dette samarbeidet. Det vil mest sannsynlig være utfordringer knyttet til rekruttering av visse faggrupper.

## Driftsbudsjett

### Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

|  | Regnskap      | Budsjett      | Økonomiplan   |               |               |               |
|--|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|  | 2023          | 2024          | 2025          | 2026          | 2027          | 2028          |
| <b>Driftsutgifter</b>  |               |               |               |               |               |               |
| Lønn   | 64 077        | 62 757        | 63 687        | 61 720        | 61 720        | 61 720        |
| Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 9 365         | 5 839         | 5 942         | 5 942         | 5 942         | 5 942         |
| Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 1 720         | 1 907         | 1 814         | 1 814         | 1 814         | 1 814         |
| Overføringsutgifter  | 1 695         | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| Finansutgifter   | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>76 857</b> | <b>70 503</b> | <b>71 442</b> | <b>69 475</b> | <b>69 475</b> | <b>69 475</b> |
| <b>Driftsinntekter</b>   |               |               |               |               |               |               |
| Salgsinntekter   | 129           | -150          | -157          | -157          | -157          | -157          |

Budsjett 2025 / Økonomiplan 2025-2028

|                            | Regnskap       | Budsjett       | Økonomiplan    |                |                |                |
|----------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
|                            | 2023           | 2024           | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| Refusjoner                 | -6 618         | -3 193         | -5 484         | -5 485         | -5 485         | -5 485         |
| Overføringsinntekter       | -5 021         | -7 063         | -5 095         | -5 095         | -5 095         | -5 095         |
| <b>Sum Driftsinntekter</b> | <b>-11 510</b> | <b>-10 405</b> | <b>-10 736</b> | <b>-10 737</b> | <b>-10 737</b> | <b>-10 737</b> |
| <b>Sum</b>                 | <b>65 347</b>  | <b>60 097</b>  | <b>60 706</b>  | <b>58 738</b>  | <b>58 738</b>  | <b>58 738</b>  |

**Rammeoversikt**

Beløp i 1000

| Beskrivelse tiltak   | Økonomiplan   |               |               |               |
|--|---------------|---------------|---------------|---------------|
|  | 2025          | 2026          | 2027          | 2028          |
| <b>Vedtatt budsjett 2024 videreført</b>  | <b>60 097</b> | <b>60 097</b> | <b>60 097</b> | <b>60 097</b> |
| <b>Vedtak forrige periode</b>  |               |               |               |               |
| Ny seksjon forebyggende habilitering   | 790           | 790           | 790           | 790           |
| Ny seksjon forebyggende habilitering, 5,1 nye årsverk 2024, helårseffekt               | 1 149         | 1 149         | 1 149         | 1 149         |
| <b>Sum Vedtak forrige periode</b>  | <b>1 939</b>  | <b>1 939</b>  | <b>1 939</b>  | <b>1 939</b>  |
| <b>Vedtak forrige periode</b>  | <b>1 939</b>  | <b>1 939</b>  | <b>1 939</b>  | <b>1 939</b>  |
| <b>Sum Tekniske justeringer</b>  | <b>1 084</b>  | <b>1 084</b>  | <b>1 084</b>  | <b>1 084</b>  |
| <b>Sum Budsjettendring i år</b>  | <b>1 722</b>  | <b>1 722</b>  | <b>1 722</b>  | <b>1 722</b>  |
| <b>Konsekvensjusteringer</b>   | <b>2 806</b>  | <b>2 806</b>  | <b>2 806</b>  | <b>2 806</b>  |
| <b>Konsekvensjustert ramme</b>   | <b>64 842</b> | <b>64 842</b> | <b>64 842</b> | <b>64 842</b> |
| <b>Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>                          | <b>194</b>    | <b>194</b>    | <b>194</b>    | <b>194</b>    |
| <b>Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>                              | <b>194</b>    | <b>194</b>    | <b>194</b>    | <b>194</b>    |
| <b>Spesifiserte rammeendringer</b>   |               |               |               |               |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling skolehelsetjeneste (fra 2026)                        | 0             | -1 967        | -1 967        | -1 967        |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling skolehelsetjenesten (fra 2025)                       | -1 967        | -1 967        | -1 967        | -1 967        |
| Bemanningsreduksjon 300% stilling Rask psykisk helse og nedleggelse av tilbud          | 843           | 842           | 842           | 842           |
| Overføre 1 årsverk fra barnevern til FACT Ung - prosjektfinansiere 60% av stillingen   | 374           | 374           | 374           | 374           |
| Overføre 2 årsverk fra Oslohjelpe til FACT Ung - prosjektfinansiere 60% av stillingene | -1 225        | -1 225        | -1 225        | -1 225        |
| SAK1: Nye familier - midlene er overført fra sentralt avsatt til særskilt tildeling    | 1 536         | 1 536         | 1 536         | 1 536         |
| SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader                              | -252          | -252          | -252          | -252          |
| Økt grunnbemanning i barnehage - prosjektfinansiering av 1 årsverk Helsesykepleier     | -870          | -870          | -870          | -870          |
| Økt grunnbemanning i barnehage - prosjektfinansiering av 3 årsverk i Oslohjelpe        | -2 769        | -2 769        | -2 769        | -2 769        |
| <b>Sum Spesifiserte rammeendringer</b>   | <b>-4 330</b> | <b>-6 298</b> | <b>-6 298</b> | <b>-6 298</b> |
| <b>Endringer</b>   | <b>-4 330</b> | <b>-6 298</b> | <b>-6 298</b> | <b>-6 298</b> |
| <b>Ramme 2025-2028</b>   | <b>60 706</b> | <b>58 738</b> | <b>58 738</b> | <b>58 738</b> |

## 3.3 Helse, omsorg og mestring

### Ansvarsområde

Avdeling Helse, omsorg og mestring består av tre tjenesteenheter, en forvaltningsenhet og en stab. Tjenestene gis etter Lov om helse- og omsorgstjenester, men det gis også lavterskeltjenester uten vedtak i lov. De tre tjenesteenhetene er Enhet tilrettelagte tjenester, Enhet hjemmetjenester, og Enhet psykisk helse voksne.

### Status og utfordringer

Helse og omsorgstjenestene vil i fremtiden ha behov for omfattende endringer og omstillinger for å møte utfordringsbildet som ligger foran oss. Økt bruk av velferdsteknologiske løsninger, nye samhandlings- og samarbeidsformer, ressursutnyttelse på tvers av tjenester, og økt samhandling med pårørende og sivilsamfunnet er eksempler på slike endringer. Fremtidens helse- og omsorgstjenester står overfor økende forventninger samtidig som ressursene er under betydelig press.

Den økende andelen eldre i befolkningen vil med stor sannsynlighet føre til et betydelig større behov for ulike typer helse- og omsorgstjenester. Dette inkluderer alt fra hjemmebasert omsorg til spesialiserte behandlinger. I bydel Søndre Nordstrand er innslagspunktet for alderdomsproblematikk betydelig lavere enn for andre bydeler, med et gjennomsnitt på +/- 60 år.

Stadig sykere pasienter skrives ut fra sykehus og overføres til kommunehelsetjenesten. Dette gir et økt press på en allerede presset helsetjeneste. Det vil være behov for spesialisert kompetanse til avansert pleie, medisinsk behandling og samhandling med andre tjenestenivåer.

Framskrivninger viser mer enn en dobling i antall innbyggere med demens innen år 2040, hvilket utgjør betydelig økt ressursinnsats for bydelen.

En av de store kostnadsdriverne for avdelingen ligger innenfor habiliteringsområdet. Bydel Søndre Nordstrand har over 100 hjemmeboende psykisk utviklingshemmede som bor sammen med foreldre eller øvrig familie. Flere av disse er over 30 år, og vil i løpet av de nærmeste årene ha behov for ulik grad av offentlige tjenester.

Antall innbyggere i bydelen med nedsatt funksjonsevne utgjør 19% av den totale innbyggermassen, og ligger sammen med bydel Grorud høyest av bydelene i Oslo. Antall palliative barn og unge antas å være et sted mellom 50 og 60. Dette innebærer at disse innbyggerne har forventet forkortet levetid, og er i behov av tjenester fra både spesialisthelsetjeneste og bydel.

Aktivitetsnivået i avdelingen er for høyt, og det vil kreve store omstillinger og kutt for å komme innenfor tildelt ramme i økonomiplanperioden.

## Behovsutvikling fremover

På bakgrunn av utviklingstrekk innenfor området helse- og omsorgstjenester, er det grunn til å fastslå at behovene for tjenester vil øke betydelig i årene som kommer. Dette vil kreve store omstillinger fra bydelene, og den mest «lavhengende frukten» er økt bruk av velferdsteknologiske løsninger. Her er avdelingen i behov av å få fart på utprøving og implementering i alle deler av tjenestene. Dette arbeidet vil få høy prioritering i økonomiplanperioden.

Utvikling av samarbeidet med frivillige og ideelle organisasjoner er et annet prioritert område, og helt nødvendig dersom alle oppgavene skal kunne løses innenfor gitte rammer i tiden som kommer. Et annet virkemiddel som er under arbeid, handler om oppgavefordeling mellom faglærte og ufaglærte. Her er det iverksatt et arbeid i samarbeid med Oslo KS, der oppgaveglidning i hjemmetjenesten er et utvalgt område. Om få år vil det være mangel på kvalifisert helsepersonell som for eksempel sykepleiere. Det betyr at sykepleieroppgaver må rendyrkes, og alle andre oppgaver hos innbygger må utføres av andre. Dette arbeidet videreføres i 2025, og vil i løpet av økonomiplanperioden også iverksettes i de øvrige tjenestene i avdelingen.

Det er varslet betydelige kutt i bydelens tildelte budsjetttrammer i årene som kommer. I avdeling Helse, omsorg og mestring ligger et spekter av tjenester til alle aldersgrupper, men med et særskilt høyt aktivitetsnivå innenfor habiliteringsområdet. Ca 19% av innbyggerne i bydel Søndre Nordstrand har en funksjonsnedsettelse av lettere eller alvorlig grad, hvilket medfører behov for tjenester enten i hjemmet eller i heldøgns omsorgstilbud. Behovene er ofte av livslang karakter, og bydelen opplever en økning i antall henvendelser fra målgruppa. Det vil utvilsomt bli en utfordring å nedskalere aktivitetsnivået, som ligger langt over budsjetttrammen. Samtidig er det områder der det er muligheter for omstilling og effektivisering.

Oppskalering av velferdsteknologiske løsninger, økt bruk av frivillighet og mobilisering av pårørende og brukere, vil kunne hjelpe oss med fremtidens løsninger på den kommende helseflokken. Gjennomgang av alle turnustjenester, med sikte på mer helsefremmende og effektive turnusordninger er iverksatt. Oppgaveglidning i hjemmetjenesten er et annet område det satses tungt på. Videre er etablering av egne tiltak i form av flere tilpassede boliger til ulike målgrupper et pågående arbeid, noe som på sikt vil gi oss større handlingsrom og kontroll over tjenestene som ytes. Omstilling og utvikling vil i 2025 og fremover i planperioden ha et stort fokus i avdelingen, og ikke minst i samarbeid med øvrige tjenester i bydelen. Innbyggere er ikke inndelt i båser – dette utfordrer bydelens tjenester til å fremstå som mer samlet og yte tjenester i en sammenhengende og koordinert organisering.

## Driftsbudsjett

### Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

|  | Regnskap        | Budsjett        | Økonomiplan      |                 |                 |                 |
|--|-----------------|-----------------|------------------|-----------------|-----------------|-----------------|
|  | 2023            | 2024            | 2025             | 2026            | 2027            | 2028            |
| <b>Driftsutgifter</b>  |                 |                 |                  |                 |                 |                 |
| Lønn   | 358 753         | 349 795         | 338 638          | 330 638         | 327 638         | 327 638         |
| Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 225 832         | 226 313         | 225 656          | 223 656         | 223 656         | 223 656         |
| Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 371 648         | 398 538         | 439 103          | 439 103         | 439 103         | 439 103         |
| Overføringsutgifter  | 7 397           | 4 016           | 4 016            | 4 016           | 4 016           | 4 016           |
| Finansutgifter   | 179             | 0               | 0                | 0               | 0               | 0               |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>963 809</b>  | <b>978 662</b>  | <b>1 007 413</b> | <b>997 413</b>  | <b>994 413</b>  | <b>994 413</b>  |
| <b>Driftsinntekter</b>   |                 |                 |                  |                 |                 |                 |
| Salgsinntekter   | -36 744         | -35 535         | -35 663          | -35 663         | -35 663         | -35 663         |
| Refusjoner   | -146 974        | -143 048        | -153 428         | -153 428        | -153 428        | -153 428        |
| Overføringsinntekter   | -1 729          | -2 568          | 0                | 0               | 0               | 0               |
| Finansinntekter og finansieringstransaksjoner                    | -14             | 0               | 0                | 0               | 0               | 0               |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>                                       | <b>-185 461</b> | <b>-181 151</b> | <b>-189 090</b>  | <b>-189 090</b> | <b>-189 090</b> | <b>-189 090</b> |
| <b>Sum</b>   | <b>778 349</b>  | <b>797 511</b>  | <b>818 322</b>   | <b>808 322</b>  | <b>805 322</b>  | <b>805 322</b>  |

### Rammeoversikt

Beløp i 1000

| Beskrivelse tiltak  | Økonomiplan    |                |                |                |
|---|----------------|----------------|----------------|----------------|
|   | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Vedtatt budsjett 2024 videreført</b>   | <b>797 511</b> | <b>797 511</b> | <b>797 511</b> | <b>797 511</b> |
| <b>Vedtatt forrige periode</b>  |                |                |                |                |
| Ambulerende team, 2 nye årsverk 2024, helårseffekt  | 1 093          | 1 093          | 1 093          | 1 093          |
| Helga Vaneks vei - 4 nye plasser i egen regi  | -1 709         | -1 709         | -1 709         | -1 709         |
| Helga Vaneks vei, 4 nye plasser, to nye årsverk 2024, helårseffekt                          | 899            | 899            | 899            | 899            |
| Ny seksjon forebyggende habilitering  | -2 000         | -2 000         | -2 000         | -2 000         |
| Redusere antall overliggenderdøgn - 10 pr. mnd. à kr 5 500                                  | -660           | -660           | -660           | -660           |
| Samle forvaltningen i en enhet og styrke kontraktsoppfølgingen                              | -500           | -500           | -500           | -500           |
| Styrke ambulante tjenester  | 80             | 80             | 80             | 80             |
| Styrke ambulante tjenester - utsette behov og øke kapasiteten med 6 brukere i omsorgsnivå 1 | -2 200         | -2 200         | -2 200         | -2 200         |
| Styrke kontraktsoppfølging/tilsyn hos private leverandører                                  | -1 000         | -1 000         | -1 000         | -1 000         |
| Tjenesteshop - Innsparing 6 døgn per mnd. i 2024 (9000 døgn)                                | -550           | -550           | -550           | -550           |
| Tjenesteshop - programvare  | -300           | -300           | -300           | -300           |
| <b>Sum Vedtak forrige periode</b>   | <b>-6 847</b>  | <b>-6 847</b>  | <b>-6 847</b>  | <b>-6 847</b>  |
| <b>Vedtatt forrige periode</b>  | <b>-6 847</b>  | <b>-6 847</b>  | <b>-6 847</b>  | <b>-6 847</b>  |
| <b>Sum Tekniske justeringer</b>   | <b>-282</b>    | <b>-282</b>    | <b>-282</b>    | <b>-282</b>    |
| <b>Sum Budsjettendring i år</b>   | <b>15 107</b>  | <b>15 107</b>  | <b>15 107</b>  | <b>15 107</b>  |
| <b>Konsekvensjusteringer</b>  | <b>14 825</b>  | <b>14 825</b>  | <b>14 825</b>  | <b>14 825</b>  |
| <b>Konsekvensjustert ramme</b>  | <b>805 490</b> | <b>805 490</b> | <b>805 490</b> | <b>805 490</b> |
| <b>Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>                               | <b>18 849</b>  | <b>18 849</b>  | <b>18 849</b>  | <b>18 849</b>  |
| <b>Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>                                   | <b>18 849</b>  | <b>18 849</b>  | <b>18 849</b>  | <b>18 849</b>  |

Budsjett 2025 / Økonomiplan 2025-2028

| Beskrivelse tiltak   | Økonomiplan    |                |                |                |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|
|  | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Demografiske forhold befolkning</b>   |                |                |                |                |
| Demografi og aktivitetsendring: Kostbare tjenester i all hovedsak innenfor habiliteringsområdet                      | 42 557         | 42 557         | 42 557         | 42 557         |
| <b>Sum Demografiske forhold befolkning</b>   | <b>42 557</b>  | <b>42 557</b>  | <b>42 557</b>  | <b>42 557</b>  |
| <b>Spesifiserte rammeendringer</b>   |                |                |                |                |
| Bemanningsreduksjon 100% demenskoordinator   | -925           | -925           | -925           | -925           |
| Bemanningsreduksjon 100% stilling akutt klinisk sykepleier hjemmetjenesten (vakant)                                  | -920           | -920           | -920           | -920           |
| Bemanningsreduksjon 100% stilling palliasjonssykepleier i hjemmetjenesten (vakant)                                   | -920           | -920           | -920           | -920           |
| Bemanningsreduksjon 100% stilling som kreftkoordinator   | -925           | -925           | -925           | -925           |
| Bemanningsreduksjon 200% nattevaktstillinger helse, omsorg og mestring   | -1 505         | -1 505         | -1 505         | -1 505         |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling ambulans habiliteringstjeneste (vakante)   | -1 647         | -1 647         | -1 647         | -1 647         |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling Friskliv og nedleggelse av tilbud  | -1 806         | -1 806         | -1 806         | -1 806         |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling Prinsdal seniorsenter  | -2 300         | -2 300         | -2 300         | -2 300         |
| Bemanningsreduksjon 300% stilling Rask psykisk helse og nedleggelse av tilbud  | -3 986         | -3 986         | -3 986         | -3 986         |
| Bemanningsreduksjon 329% stilling Aktivitetstid og nedleggelse av tilbud   | -2 406         | -2 406         | -2 406         | -2 406         |
| Effektivisering turnustjenester helse, omsorg og mestring  | -1 000         | -7 000         | -10 000        | -10 000        |
| Habilitering - Redusere antall avlastningsplasser i bolig med to   | -12 000        | -12 000        | -12 000        | -12 000        |
| Habilitering - Redusere antall plasser tilrettelagt arbeid med 10  | -1 300         | -1 300         | -1 300         | -1 300         |
| Habilitering - Redusere antall timer brukerstyrt personlig assistent med 20 000 timer, fra 150 000 timer til 130 000 | -8 600         | -8 600         | -8 600         | -8 600         |
| Omstilling praktisk bistand  | -500           | -2 500         | -2 500         | -2 500         |
| Reduksjon TT-kort, i forhold til innføring av "Rosa busser"  | -1 000         | -3 000         | -3 000         | -3 000         |
| SAK1: Frisklivssentral - To ekstra årsverk i 2 år. Ordningen avvirket siste halvår 2024                              | -1 018         | -1 018         | -1 018         | -1 018         |
| SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader  | -3 010         | -3 010         | -3 010         | -3 010         |
| SAK1: Styrket eldreomsorg - budsjettforlik 2024, tatt ut i budsjett 2025   | -5 140         | -5 140         | -5 140         | -5 140         |
| TILLEGG: Omlegging av tilskuddsordning ressurskrevende brukere - økt overføring                                      | 4 390          | 4 390          | 4 390          | 4 390          |
| TILLEGG: Responstjenester - ny avtale med leverandør   | 1 145          | 1 145          | 1 145          | 1 145          |
| TT-kort: Redusere antall kort med 100 fra dagens nivå - vedtaksgjennomgang   | -3 200         | -3 200         | -3 200         | -3 200         |
| <b>Sum Spesifiserte rammeendringer</b>   | <b>-48 573</b> | <b>-58 573</b> | <b>-61 573</b> | <b>-61 573</b> |
| <b>Endringer</b>   | <b>-6 016</b>  | <b>-16 016</b> | <b>-19 016</b> | <b>-19 016</b> |
| <b>Ramme 2025-2028</b>   | <b>818 322</b> | <b>808 322</b> | <b>805 322</b> | <b>805 322</b> |

## Tiltaksbeskrivelser:

### **Bemanningsreduksjon 100% demenskoordinator**

Stilling som 100% demenskoordinator foreslås kuttet.

Demenskoordinator foretar utredninger og fungerer som et bindeledd mellom innbygger, pårørende og hjelpeapparatet. Utredninger kan utføres av andre enn demenskoordinator i bydelen. Fastlege, hukommelsesklinikken, sykehjemslege eller alderspsykiatrisk har også som ansvar å utføre slike utredninger. Oppgaver som ligger til spesialisthelsetjenesten, men som er overført til kommunene, bør i større grad overføres tilbake, all den tid ressurser ikke følger med oppgavene.

### **Bemanningsreduksjon 100% stilling akutt klinisk sykepleier hjemmetjenesten (vakant)**

Stilling som akutt klinisk sykepleier foreslås kuttet.

Enhet hjemmetjenester har to årsverk som henholdsvis akutt sykepleier og palliasjons-sykepleier som begge har blitt holdt ledig i 2024. Oppgavene knyttet til de spesifikke fagområdene har blitt ivaretatt av øvrige sykepleiere og helsepersonell i tjenesten. Det vurderes ikke som en høy risiko å fortsette oppfølgingen fra øvrig helsepersonell.

### **Bemanningsreduksjon 100% palliasjonssykepleier i hjemmetjenesten (vakant)**

Stilling som 100% palliasjonssykepleier foreslås kuttet.

Enhet hjemmetjenester har to årsverk som henholdsvis akutt sykepleier og palliasjons-sykepleier som begge har blitt holdt ledig i 2024. Oppgavene knyttet til de spesifikke fagområdene har blitt ivaretatt av øvrige sykepleiere og helsepersonell i tjenesten. Det vurderes ikke som en høy risiko å fortsette oppfølgingen fra øvrig helsepersonell som i dagens ordning.

### **Bemanningsreduksjon 100% stilling som kreftkoordinator**

100% stilling som kreftkoordinator foreslås kuttet.

En kreftkoordinator hjelper til med å koordinere og tilrettelegge hverdagen for kreftsyke og pårørende på en best mulig måte, samordne tilbud og tjenester i bydelen, og bidra med avklaring av behov og sørge for at pasienter og pårørende får relevant hjelp på rett nivå til riktig tid. Oppgavene må overføres til fastlege eller sykehus.

### **Bemanningsreduksjon 200% nattevaktstillinger helse, omsorg og mestring**

Det foreslås å redusere bemanning på natt tilsvarende 2 årsverk ved å erstatte fysisk tilsyn med digitalt tilsyn i utvalgte tjenester.

Videre vil det være et alternativ å se på muligheten for å opprette en ambulans natt-tjeneste, som kan tjene flere tjenestesteder i avdelingen.

### **Bemanningsreduksjon 200% stilling ambulant habiliteringstjeneste (vakante)**

I budsjett 2024 ble det vedtatt en styrking av ambulante tjenester til målgruppen funksjonshemmede. Ambulant team gir i dag tjenester til mellom 20-25 innbyggere som bor i eget hjem. Målet med å øke tilbudet til innbyggere med behov for oppfølging hjemmet er å utsette behovet for tyngre tjenester. Tiltaket videreføres, men må i stedet løses gjennom å omdisponere stillinger i tilsvarende tjenester.

### **Bemanningsreduksjon 200% stilling Friskliv og nedleggelse av tilbud**

I en vanskelig økonomisk situasjon, er det nødvendig å se på alle ikke-lovpålagte tjenester i bydelen. Frisklivsentralen er en helsefremmende og forebyggende helsetjeneste som tilbyr innbyggere hjelp til røykeslutt, kostholdsveiledning, treningsgrupper, stressmestring m.m. Ansatte i Frisklivsentralen er fysioterapeut og klinisk ernæringsfysiolog. Alternativer til tjenestene som tilbys i Frisklivsentralen, er fastleger, treningssentre, frivilligsentraler, frivillige foreninger og lag.

### **Bemanningsreduksjon 200% stilling Prinsdal seniorsenter**

Prinsdal seniorsenter foreslås kuttet med to årsverk samt driftsmidler utover husleie og forvaltning av eiendommen. Gjenstående budsjetttramme er iht. bydelens tildelte ramme i SAK1.

### **Bemanningsreduksjon 300% stilling Rask psykisk helse og nedleggelse av tilbud**

Rask psykisk helsehjelp er et lavterskeltilbud til personer med milde til moderate psykiske helseplager. Tilbudet gis fra 16 år og oppover. Fordelene med tilbudet er at det er gratis, kort ventetid og uten behov for henvisning. Det gis tilbud om digitale kurs, individuell terapi og grupper/kurs. Alternativer til tilbudet vil være å kontakte fastlege, bruke nettverk eller privat psykolog. For den yngre brukergruppen har bydelen tilbud som f.eks. Ung Arena.

### **Bemanningsreduksjon 329% stilling Aktivitetstid og nedleggelse av tilbud**

I byrådets forslag til budsjett, er det foreslått en reduksjon i rammen for tiltaket aktivitetstid til eldre. I dag består tjenesten av i overkant av tre årsverk. Disse bistår eldre med ulike praktiske oppgaver, som handling, enkle oppgaver hjemme, eller sosialisering på kafe eller tur. Ordningen foreslås avvirket i sin helhet, all den tid bydelens rammefinansiering er kuttet tilnærmet bydelens budsjett for tjenesten. Eldre med behov for aktivisering må oppfordres til å kontakte frivillige foreninger og lag, frivilligsentraler eller pårørende for å få hjelp til ulike oppgaver og sosialisering.

### **Effektivisering av turnustjeneste helse, omsorg og mestring**

Analyser viser at bydelens egne turnustjenester koster mer enn kjøp fra private, jfr. fritt brukervalg. Spesielt gjelder dette hjemmetjenesten. Det er derfor behov for å omstille og effektivisere turnustjenestene.

### **Habilitering – redusere antall avlastningsplasser med to**

Kostnadene til avlastning har økt vesentlig de siste årene. Grunnet den økonomiske situasjonen er det behov for å kutte i dette tjenestetilbudet. For å kutte i disse kostnadene må vedtakene revurderes.

### **Habilitering – redusere antall timer brukerstyrt personlig assistent (BPA) med 20 000 timer, fra 150 000 til 130 000**

Kostnadene til brukerstyrt personlig assistent har økt vesentlig de siste årene. Grunnet den økonomiske situasjonen må vedtak vurderes på nytt og antall timer reduseres. Det foreslås å redusere antall timer med ca. 20 000 - fra 150 000 til 130 000.

For å kutte i disse kostnadene må vedtak revurderes.



### **Omstilling praktisk bistand**

Praktisk bistand i hjemmet utføres i dag av til sammen 6,4 årsverk. Bydelen ser behov for å omstille denne tjenesten da den per i dag har en høyere kostnad i forhold til kjøp fra private leverandører, jfr. avtale om fritt brukervalg. Tjenestemottakerne vurderes å i liten eller ingen grad bli berørt av en slik endring.

### **Reduksjon TT-kort, i forhold til innføring av «Rosa busser»**

Høsten 2024 fikk bydel Søndre Nordstrand ordningen med Rosa busser, som er et tilbud til eldre over 67 år. Tidligere har alternativet for mange eldre vært å søke om TT-kort for å kunne forflytte seg fra sted til sted. Det vurderes derfor som forsvarlig å trekke ned antall vedtak om TT-kort, samt innføre en strengere praksis for innvilgelse av denne tjenesten.

### **SAK1: Frisklivssentral - To ekstra årsverk i 2 år. Ordningen avvirket siste halvår 2024**

Frisklivssentralene har vært styrket med to ekstra årsverk i perioden 01.07.22-30.06.24. Herav;

2022: kr 1 mill.

2023: kr 2 mill.

2024: kr 1 mill.

2025: kr 0

Tiltaket ble avvirket sommeren 2024, jfr. SAK1.

### **SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader**

Pensjonsraten er nedjustert fra 19,3% til 18,1%.

Bydel Søndre Nordstrand ble trukket kr 10 821 000. Reell besparelse er kr 9 095 000, justert for prosjekt kr 8 500 000.

Bydelen er trukket 1,7 mill. kr. mer enn det som er reelt reduserte kostnader.

### **TILLEGG: Omlegging av tilskuddsordning ressurskrevende brukere - økt overføring**

Stortinget har vedtatt å justere den statlige tilskuddsordningen for brukere med særlig ressurskrevende tjenester fra og med statsbudsjett 2025. Det vil påvirke kommunesektorens inntekter fra og med 2024, og er klart koplet mot regjeringens endring av inntektssystemet til kommunene. Oslo kommune vil få reduserte inntekter, og det er behov for å kompensere bydelene med 69 mill. fra 2025. Midlene fordeles bydelene på FO3 Helse og omsorg basert på kostnadsnøkklene i fordelingsystemet.

### **TILLEGG: Responstjenester - ny avtale med leverandør**

I Sak 1/25 ble det satt av 18 mill. på kap. 308 som en sikkerhetsavsetning for eventuelle merutgifter ved anskaffelse og inngåelse av ny avtale med leverandør for responstjenester. Ny avtale er inngått og merutgiften for bydelene samlet er beregnet til 18 mill. Midlene fordeles fra kap. 308 til bydelene etter helse- og omsorgsnøkklene (FO3).

### **TT-kort: Redusere antall kort med 100 fra dagens nivå - vedtaksgjennomgang**

Høsten 2024 fikk bydel Søndre Nordstrand ordningen med Rosa busser, som er et tilbud til eldre over 67 år. Tidligere har alternativet for mange eldre vært å søke om TT-kort for å kunne forflytte seg fra sted til sted. Det vurderes derfor som forsvarlig å trekke ned antall vedtak om TT-kort, samt innføre en strengere praksis for innvilgelse av denne tjenesten.

## Aktivitetsnøkkeltall

| Indikatornavn   | Resultat 2022 | Resultat 2023 | Anslag 2024 | Planlagt 2025 |
|---|---------------|---------------|-------------|---------------|
| Andel av kommunale årsverk i omsorgstjenestene med relevant fagutdanning  | 83,0 %        | 73,0 %        | 0,0 %       | 78,0 %        |
| Andel av mottagere av helsetjenester i hjemmet over 67 år som er vurdert for risiko for underernæring i løpet av siste 12 måneder | 58,0 %        | 27,0 %        | 0,0 %       | 50,0 %        |
| Antall brukere som har mottatt tjenestene hverdagsrehabilitering og avklaring og mestring   | 857           | 713           | 0           | 200           |
| Antall innbyggere 65 år og eldre innlagt på sykehus med hoftebrudd (pr 1000 innbyggere)   | 6,0           | 7,1           | 0,0         | 5,0           |

## Oppdrag

"-" benyttes der det ikke er registrert data

| Oppdrag   | Delmål   | Mål  | Satsingsområde  |
|---|--|--|---|
| <b>Aktuelle innbyggere med behov for rehabilitering skal tilbys hjemmetrening ved hjelp av digitale hjelpemidler</b>  | BSN - Utnytte mulighetsrommet som ligger teknologiske løsninger i alle tjenester   | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte             | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Alle tjenester innenfor FO3 området skal inngå et samarbeid med ny avdeling for Samfunn og innbyggerdialog, med mål om å mobilisere befolkningen og frivilligheten</b> | SAK1: Bydelene skal legge til rette for at frivillige organisasjoner, frivillighetssentraler og nærmiljøsentre kan bidra i integreringsarbeidet                        | 3.2 Det er enkelt å være frivillig i Oslo  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| <b>Avdeling Helse, omsorg og mestring (HOM) implementerer aktuelle deler fra Handlingsplan for gode oppvekstvilkår for barn og unge</b>                                   | Bydelene skal delta i samarbeid om utvikling og implementering av Oslostandard for samarbeid og samordning av tjenester til det beste for barn, unge og deres familier | 1.3 Barn og unge møter tilgjengelige og sammenhengende tjenester som forebygger og forhindrer ungt utenforskap | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Barn og unge som mottar tjenester etter Helse, og omsorgstjenesteloven, samt deres søsken skal høres og medvirke ved utforming av tjenester</b>                        | SAK1: Bydelene skal legge til rette for at barn og unge får medvirke i alle tiltak som påvirker barn og unge   | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og deltar i meningsfulle fritidstilbud                                      | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Barn, unge og familier med behov for flere og sammensatte tjenester, får tilbud om koordinator der det er behov for dette</b>  | SAK1: Bydelene skal sørge for helhetlig oppfølging av utsatte barnefamilier  | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og deltar i meningsfulle fritidstilbud                                      | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Bydelen deltar i Oslo kommunes arbeid med å gjeninnføre Brukerplan for målgruppen</b>  | SAK1: Bydelene skal undersøke og dokumentere opplevd livskvalitet hos personer med rusproblemer som mottar tjenester   | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester                              | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Bydelen drifter et fritidstilbud til barn og unge med funksjonsnedsettelse hver torsdag</b>  | Bydelene skal tilby fritidstilbud til barn og unge i alderen 10-18 år  | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og deltar i meningsfulle fritidstilbud                                      | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |

| Oppdrag  | Delmål   | Mål  | Satsingsområde  |
|--|--|--|---|
| <b>Bydelen er i prosess med etablering av tre nye samlokaliserte omsorgsboliger for tre ulike målgrupper; 1 bolig for innbyggere med psykiske lidelser, 1 bolig for utviklingshemmede og 1 bolig for innbyggere med rus og psykiske lidelser</b> | Kartlegge behov for samlokaliserte omsorgsboliger til ulike målgrupper. Kartleggingen skal inneholde en prioritert liste over prosjekter.                              | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte             | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Bydelen gjennomfører en samlet boligbehovskartlegging i uke 48</b>  | Kartlegge behov for samlokaliserte omsorgsboliger til ulike målgrupper. Kartleggingen skal inneholde en prioritert liste over prosjekter.                              | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte             | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Bydelen vurderer en ny organisering av tjenestene til innbyggere med rusutfordringer, med mål om mer helhetlige tjenester til det beste for innbyggeren</b>   | BSN - strategisk plan 2024-2027  | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester                              | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Det avholdes en SPRINT workshop i samarbeid med seksjon innovasjon og digitalisering for å finne løsninger</b>  | BSN - Behovet for nattlig tilsyn erstattes av digitalt tilsyn og/eller ambulant nattjeneste  | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte             | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Det er under utarbeidelse en KVV i samarbeid med byrådsavdelingen, VEL og Oslobygg knyttet til nye rus- og psykiatriboliger (ROP-boliger) i bydelen</b>   | Kartlegge behov for samlokaliserte omsorgsboliger til ulike målgrupper. Kartleggingen skal inneholde en prioritert liste over prosjekter.                              | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte             | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Det gjennomføres en brukerundersøkelse hos aktuelle familier som mottar tjenester fra avd. Helse, omsorg og mestring (HOM)</b>  | Bydelene skal delta i samarbeid om utvikling og implementering av Oslostandard for samarbeid og samordning av tjenester til det beste for barn, unge og deres familier | 1.3 Barn og unge møter tilgjengelige og sammenhengende tjenester som forebygger og forhindrer ungt utenforskap | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Det utarbeides og implementeres et flytskjema som sikrer at alle nye søknader og søkere av tjenester vurderes for velferdsteknologiske løsninger fremfor fysiske tjenester</b>  | BSN - Utnytte mulighetsrommet som ligger teknologiske løsninger i alle tjenester   | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte             | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Digitalt tilsyn testes ut i utvalgte tjenester i avdelingen</b>   | BSN - Behovet for nattlig tilsyn erstattes av digitalt tilsyn og/eller ambulant nattjeneste  | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte             | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Enhet forvaltning har rutiner for involvering av barn, unge og deres søsken</b>   | SAK1: Bydelene skal legge til rette for at barn og unge får medvirke i alle tiltak som påvirker barn og unge   | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og deltar i meningsfulle fritidstilbud                                      | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Handlingsplanen er bydelens overordnede plan, og skal implementeres i alle avdelinger</b>   | BSN -strategiplan 2024-2027  | 1.3 Barn og unge møter tilgjengelige og sammenhengende tjenester som forebygger og                             | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |

| Oppdrag  | Delmål  | Mål  | Satsingsområde   |
|--|---|--|--|
|  |   | forhindrer ungt utenforskap  |  |
| <b>Initiere og utvikle samarbeidet med frivillige og ideelle aktører</b>   | BSN - Økt samarbeid med frivillige og ideelle aktører for å styrke de forebyggende tjenestene i Enhet psykisk helse voksne                                    | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| <b>Initiere til samarbeid med Nav knyttet til de ca 100 hjemmeboende med behov for fremtidig bolig, for å kartlegge hvor mange av disse som kan være aktuelle for startlån</b> | Bydelene skal bidra til å identifisere leietakerne i kommunale boliger som er aktuelle for startlån og til at flere gis mulighet til å kjøpe egen bolig       | 1.4 Forskjeller i levekår er redusert  | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| <b>Innbyggere skal få kunnskap om viktige tiltak for å ivareta egen helse uten/ redusert behov for hjelp fra det offentlige</b>  | Bydelene skal legge til rette for at frivillige organisasjoner, frivillighetsentraler og nærmiljøsentre kan bidra i integreringsarbeidet                      | 3.2 Det er enkelt å være frivillig i Oslo  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |
| <b>Oppskalering av samarbeidet med Nav knyttet til prosjektet Kompetansejobber (har fem i tjenestene pr 2024)</b>  | Bydelene skal tilby kvalifiseringsprogram og andre kompetansehevende tiltak som øker mulighetene for å få og beholde ordinært og relevant arbeid              | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |
| <b>Rask psykisk helsehjelp er foreslått - nedlagt i budsjett 2025 grunnet en svært alvorlig økonomisk situasjon i bydelen</b>  |   | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| <b>Videreutvikle og øke antall plasser i tiltaket «Menn i helse»</b>   | SAK1: Bydelene skal tilby kvalifiseringsprogram og andre kompetansehevende tiltak som øker mulighetene for å få og beholde ordinært og relevant arbeid (FO4A) | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |

### 3.3.1 Stab og støtte helse, omsorg og mestring

#### Driftsbudsjett

##### Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

|  | Regnskap      | Budsjett      | Økonomiplan   |              |              |              |
|--|---------------|---------------|---------------|--------------|--------------|--------------|
|  | 2023          | 2024          | 2025          | 2026         | 2027         | 2028         |
| <b>Driftsutgifter</b>  |               |               |               |              |              |              |
| Lønn   | 8 399         | 10 214        | 11 910        | 5 910        | 2 910        | 2 910        |
| Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 2 105         | 1 927         | 1 984         | 1 984        | 1 984        | 1 984        |
| Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | -105          | 878           | 2 049         | 2 049        | 2 049        | 2 049        |
| Overføringsutgifter  | 154           | 0             | 0             | 0            | 0            | 0            |
| Finansutgifter   | 0             | 0             | 0             | 0            | 0            | 0            |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>10 553</b> | <b>13 019</b> | <b>15 944</b> | <b>9 944</b> | <b>6 944</b> | <b>6 944</b> |
| <b>Driftsinntekter</b>   |               |               |               |              |              |              |
| Salgsinntekter   | -534          | -340          | -354          | -354         | -354         | -354         |
| Refusjoner   | -152          | -50           | -50           | -50          | -50          | -50          |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>                                       | <b>-686</b>   | <b>-390</b>   | <b>-404</b>   | <b>-404</b>  | <b>-404</b>  | <b>-404</b>  |
| <b>Sum</b>   | <b>9 868</b>  | <b>12 629</b> | <b>15 540</b> | <b>9 540</b> | <b>6 540</b> | <b>6 540</b> |

#### Rammeoversikt

Beløp i 1000

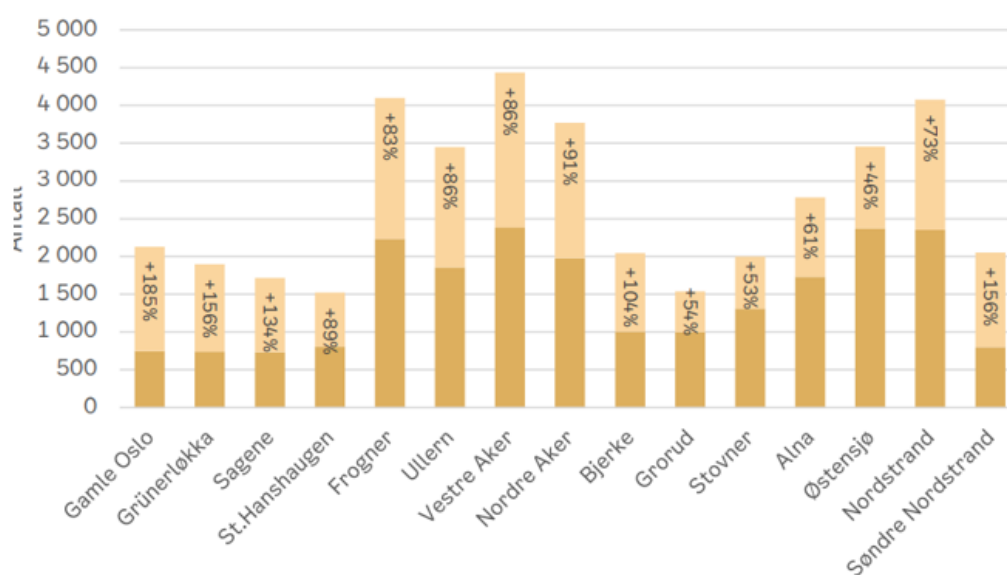
| Beskrivelse tiltak   | Økonomiplan   |               |                |                |
|--|---------------|---------------|----------------|----------------|
|  | 2025          | 2026          | 2027           | 2028           |
| <b>Vedtatt budsjett 2024 videreført</b>                                | <b>12 629</b> | <b>12 629</b> | <b>12 629</b>  | <b>12 629</b>  |
| Sum Tekniske justeringer   | 5 392         | 5 392         | 5 392          | 5 392          |
| Sum Budsjettendring i år   | -1 060        | -1 060        | -1 060         | -1 060         |
| <b>Konsekvensjusteringer</b>   | <b>4 332</b>  | <b>4 332</b>  | <b>4 332</b>   | <b>4 332</b>   |
| <b>Konsekvensjustert ramme</b>   | <b>16 961</b> | <b>16 961</b> | <b>16 961</b>  | <b>16 961</b>  |
| Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling                 | 70            | 70            | 70             | 70             |
| <b>Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>              | <b>70</b>     | <b>70</b>     | <b>70</b>      | <b>70</b>      |
| <b>Spesifiserte rammeendringer</b>                                     |               |               |                |                |
| Bemanningsreduksjon 200% nattevaktstillinger helse, omsorg og mestring | -1 505        | -1 505        | -1 505         | -1 505         |
| Effektivisering turnustjenester helse, omsorg og mestring              | -1 000        | -7 000        | -10 000        | -10 000        |
| SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader              | -131          | -131          | -131           | -131           |
| TILLEGG: Responstjenester - ny avtale med leverandør                   | 1 145         | 1 145         | 1 145          | 1 145          |
| <b>Sum Spesifiserte rammeendringer</b>                                 | <b>-1 491</b> | <b>-7 491</b> | <b>-10 491</b> | <b>-10 491</b> |
| <b>Endringer</b>   | <b>-1 491</b> | <b>-7 491</b> | <b>-10 491</b> | <b>-10 491</b> |
| <b>Ramme 2025-2028</b>   | <b>15 540</b> | <b>9 540</b>  | <b>6 540</b>   | <b>6 540</b>   |

### 3.3.2 Hjemmetjenester

#### Ansvarsområde

Enhet hjemmetjenester består av to geografiske seksjoner som tilbyr hjemmesykepleie og praktisk bistand til bydelens innbyggere. I tillegg er seksjon lavterskel, forebygging og rehabilitering, som inkluderer fysio-ergotjenester, seniorsenter og aktivitetstid, organisert i denne enheten.

#### Status og utfordringer



Figur 1.3 Antall personer over 80 år i 2023 og 2040 (framskrevet) og prosentvis vekst, etter bydel. Kilde: Oslo kommune statistikkbank

Figuren over viser befolkningsframskriving for aldersgruppen 80+ innen 2040. Selv om bydel Søndre Nordstrand er en ung bydel, vil økningen blant eldre stige med 156% innenfor tidsintervallet. Den økende andelen eldre i befolkningen vil med stor sannsynlighet føre til et betydelig større behov for ulike typer helse- og omsorgstjenester. Med stadig sykere pasienter som skrives ut fra sykehusene, gir dette en ytterligere belastning på en allerede presset tjeneste. Innslagspunktet for alderdomsproblematikk i bydelen, innebærer at mange av våre eldre er unge eldre som gjerne bor hjemme. Mange eldre opplever å ha god helse, og holder seg friske uten behov for hjelp fra det offentlige. Dette er imidlertid ikke en gjeldende trend i bydel Søndre Nordstrand.

Mange eldre i bydel Søndre Nordstrand opplever også å ha familie som ivaretar dem da de kommer fra kulturer/miljøer der dette er både naturlig og forventet. Dette kan gi avlastning for ytterligere tjenester i regi av bydelen. Flere mottar omsorgstønad for innsats som legges i å ivareta sine egne.

Framskrivninger viser også mer enn en dobling i antall innbyggere med demens innen år 2040, hvilket vil medføre en betydelig økt ressursinnsats for bydelen.

## Behovsutvikling fremover

Fremtidens helse- og omsorgstjenester vil stå overfor store utfordringer. Befolkningen blir eldre og mange vil ha god helse. Det vil imidlertid gi ulike utslag, og påvirkes av en rekke faktorer. Bydeler med levekårsutfordringer vil oppleve at den eldre befolkningen også i fremtiden vil være i behov av tjenester fra det offentlige. Mangel på helsepersonell vil kreve omstilling, og denne må skje raskt. Bydelen er derfor avhengig av å få fart på bruk av velferdsteknologiske løsninger som kan friggi helsepersonell til de som trenger det aller mest. Videre må det etableres alternative arbeids- og turnusordninger som ivaretar behovet for fagpersonell på kveld og i helger. Her er bydelen i gang med dette arbeidet både innenfor hjemmetjenesten og i tilrettelagte tjenester.

Bydelen bør også vurdere kostnadene ved å kjøpe enkelte tjenester fra private aktører, fremfor å drifte alle tjenester selv.

## Driftsbudsjett

### Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

|  | Regnskap       | Budsjett       | Økonomiplan    |               |               |               |
|--|----------------|----------------|----------------|---------------|---------------|---------------|
|  | 2023           | 2024           | 2025           | 2026          | 2027          | 2028          |
| <b>Driftsutgifter</b>  |                |                |                |               |               |               |
| Lønn   | 111 278        | 97 924         | 88 078         | 86 078        | 86 078        | 86 078        |
| Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 14 912         | 5 151          | 4 670          | 4 670         | 4 670         | 4 670         |
| Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 6 283          | 7 167          | 7 259          | 7 259         | 7 259         | 7 259         |
| Overføringsutgifter  | 725            | 0              | 0              | 0             | 0             | 0             |
| Finansutgifter   | 25             | 0              | 0              | 0             | 0             | 0             |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>133 223</b> | <b>110 242</b> | <b>100 007</b> | <b>98 007</b> | <b>98 007</b> | <b>98 007</b> |
| <b>Driftsinntekter</b>   |                |                |                |               |               |               |
| Salgsinntekter   | -2 483         | -1 904         | -1 907         | -1 907        | -1 907        | -1 907        |
| Refusjoner   | -10 057        | -1 382         | -1 636         | -1 636        | -1 636        | -1 636        |
| Overføringsinntekter   | -246           | 0              | 0              | 0             | 0             | 0             |
| Finansinntekter og finansieringstransaksjoner                    | -14            | 0              | 0              | 0             | 0             | 0             |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>                                       | <b>-12 800</b> | <b>-3 286</b>  | <b>-3 543</b>  | <b>-3 543</b> | <b>-3 543</b> | <b>-3 543</b> |
| <b>Sum</b>   | <b>120 423</b> | <b>106 956</b> | <b>96 464</b>  | <b>94 464</b> | <b>94 464</b> | <b>94 464</b> |



## Rammeoversikt

Beløp i 1000

| Beskrivelse tiltak  | Økonomiplan    |                |                |                |
|---|----------------|----------------|----------------|----------------|
|   | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Vedtatt budsjett 2024 videreført</b>   | <b>106 956</b> | <b>106 956</b> | <b>106 956</b> | <b>106 956</b> |
| Sum Tekniske justeringer  | -1 127         | -1 127         | -1 127         | -1 127         |
| Sum Budsjettendring i år  | 1 595          | 1 595          | 1 595          | 1 595          |
| Konsekvensjusteringer   | 469            | 469            | 469            | 469            |
| <b>Konsekvensjustert ramme</b>  | <b>107 425</b> | <b>107 425</b> | <b>107 425</b> | <b>107 425</b> |
| Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling  | 341            | 341            | 341            | 341            |
| Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling  | 341            | 341            | 341            | 341            |
| <b>Demografiske forhold befolkning</b>  |                |                |                |                |
| Demografi og aktivitetsendring: Kostbare tjenester i all hovedsak innenfor habiliteringsområdet | -1 547         | -1 547         | -1 547         | -1 547         |
| <b>Sum Demografiske forhold befolkning</b>  | <b>-1 547</b>  | <b>-1 547</b>  | <b>-1 547</b>  | <b>-1 547</b>  |
| <b>Spesifiserte rammeendringer</b>  |                |                |                |                |
| Bemanningsreduksjon 100% demenskoordinator  | -925           | -925           | -925           | -925           |
| Bemanningsreduksjon 100% stilling akutt klinisk sykepleier hjemmetjenesten (vakant)             | -920           | -920           | -920           | -920           |
| Bemanningsreduksjon 100% stilling palliasjonssykepleier i hjemmetjenesten (vakant)              | -920           | -920           | -920           | -920           |
| Bemanningsreduksjon 100% stilling som kreftkoordinator  | -925           | -925           | -925           | -925           |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling Prinsdal seniorsenter   | -2 300         | -2 300         | -2 300         | -2 300         |
| Bemanningsreduksjon 329% stilling Aktivitetstid og nedleggelse av tilbud                        | -2 406         | -2 406         | -2 406         | -2 406         |
| Omstilling praktisk bistand   | -500           | -2 500         | -2 500         | -2 500         |
| SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader                                       | -859           | -859           | -859           | -859           |
| <b>Sum Spesifiserte rammeendringer</b>  | <b>-9 755</b>  | <b>-11 755</b> | <b>-11 755</b> | <b>-11 755</b> |
| <b>Endringer</b>  | <b>-11 302</b> | <b>-13 302</b> | <b>-13 302</b> | <b>-13 302</b> |
| <b>Ramme 2025-2028</b>  | <b>96 464</b>  | <b>94 464</b>  | <b>94 464</b>  | <b>94 464</b>  |

## Aktivitetsnøkkeltall

| Indikatornavn                                      | Resultat | Resultat | Anslag | Planlagt |
|--|----------|----------|--------|----------|
|  | 2022     | 2023     | 2024   | 2025     |
| Hjemmetjeneste (kommunal) - antall timer pr år     | 34 044   | 36 320   | 41 187 | 40 437   |
| Hjemmetjeneste (kommunal) - pris pr time (1000 kr) | 1,4      | 1,4      | 1,7    | 1,3      |



### **3.3.3 Psykisk helse voksne**

#### **Ansvarsområde**

Enhet psykisk helse voksne gir tilbud til innbyggere fra 16 år, med lette, moderate eller alvorlige psykiske lidelser eller tilstander. Tilbudet Rask psykisk helse er et tilbud til dem med lette til moderate psykiske helseplager, og gis til innbyggere over 16 år. Tilbudet gis enten digitalt, i gruppe eller individuelt og er ment å være kortvarig. Frisklivsentralen gir tilbud til deltakere gjennom ulike gruppetilbud som trening, yoga, dansegruppe m.m. I tillegg holdes kurs i kosthold, søvn og livsmestring. Frisklivsentralen tilbyr også oppfølging etter senfølger av Covid-19.

Ambulant psykisk helseteam gir individuell oppfølging til innbyggere med moderate til alvorlige psykiske lidelser eller tilstander. Teamet er også ansvarlige for bydelens psykosiale kriseteam, som består av ansatte fra enheten, samt ansatte fra andre tjenester i bydelen. Enhet psykisk helse voksne har i tillegg tre heldøgns omsorgsboliger for innbyggere med alvorlige psykiske lidelser.

#### **Status og utfordringer**

Det registreres en økning i antall henvendelser til psykiske helsetjenester over tid. Det er en særlig merkbar økning i lavterskeltilbudene Rask psykisk helsehjelp og Frisklivssentralen. I tillegg øker henvendelsene til ambulant psykisk helseteam, som tilbyr tjenester til innbyggere med moderate til alvorlige psykiske helseplager. Som i Enhet tilrettelagte tjenester, er beboergruppen i bydelens tre heldøgns bemannede boliger relativt stabil. Beboerne som får dette tilbudet er i all hovedsak innbyggere med alvorlige psykiatriske diagnoser. Dette innebærer at det er krevende for mange av disse å etablere seg i egen bolig. For flere er av beboerne vil botilbudet være av livslang karakter. Det er merkbart press fra spesialisthelsetjenesten, med utskrivningsklare pasienter som trenger et tilbud. Bydelen er i mangel av egnede og mange nok kommunale leiligheter, og flere av pasientene trenger en gradvis opptrening til en selvstendig botilværelse. Også innenfor dette tjenestområdet er bydelen i behov av å kjøpe plasser til målgruppen, hvilket innebærer store årlige kostnader pr beboer. Det kjøpes tilnærmet like mange plasser som bydelen har i egen regi (34-36 stk).

#### **Behovsutvikling fremover**

Mange opplever økte helseplager i form av angst, depresjon og søvnmangel. Dette kan knyttes til at det er en økt bevissthet og åpenhet i samfunnet, hvilket fører til at flere søker hjelp som igjen gir økt press på tjenestene. Sosioøkonomiske faktorer som lav inntekt og utenforskap gir økt risiko for psykiske helseplager. Krig i Europa og ettervirkninger etter pandemien er andre faktorer man ser har hatt en påvirkning på befolkningens helse. Det vil være behov for gode forebyggende tjenester som kan komme tidlig inn for å gi tjenester uten henvisning og lang ventetid. Tjenestene bør være lett tilgjengelige og gratis, noe som er særskilt viktig i en bydel med høy arbeidsledighet, drop-out og utenforskap i mange lag av befolkningen. Innenfor området psykisk helse finnes nå gode digitale selvhjelpsløsninger som tas i bruk i tjenestene og som bør videreutvikles.

## Driftsbudsjett

### Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

|  | Regnskap       | Budsjett      | Økonomiplan   |               |               |               |
|--|----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|  | 2023           | 2024          | 2025          | 2026          | 2027          | 2028          |
| <b>Driftsutgifter</b>  |                |               |               |               |               |               |
| Lønn   | 57 317         | 55 826        | 46 887        | 46 887        | 46 887        | 46 887        |
| Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 3 089          | 1 568         | 1 676         | 1 676         | 1 676         | 1 676         |
| Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 0              | 85            | -1 776        | -1 776        | -1 776        | -1 776        |
| Overføringsutgifter  | 411            | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| Finansutgifter   | 0              | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>60 818</b>  | <b>57 479</b> | <b>46 788</b> | <b>46 788</b> | <b>46 788</b> | <b>46 788</b> |
| <b>Driftsinntekter</b>   |                |               |               |               |               |               |
| Salgsinntekter   | -1 085         | -910          | -938          | -938          | -938          | -938          |
| Refusjoner   | -10 461        | -820          | -820          | -820          | -820          | -820          |
| Overføringsinntekter   | -200           | -2 568        | 0             | 0             | 0             | 0             |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>                                       | <b>-11 746</b> | <b>-4 298</b> | <b>-1 758</b> | <b>-1 758</b> | <b>-1 758</b> | <b>-1 758</b> |
| <b>Sum</b>   | <b>49 072</b>  | <b>53 181</b> | <b>45 030</b> | <b>45 030</b> | <b>45 030</b> | <b>45 030</b> |

### Rammeoversikt

Beløp i 1000

| Beskrivelse tiltak  | Økonomiplan   |               |               |               |
|---|---------------|---------------|---------------|---------------|
|   | 2025          | 2026          | 2027          | 2028          |
| <b>Vedtatt budsjett 2024 videreført</b>   | <b>53 181</b> | <b>53 181</b> | <b>53 181</b> | <b>53 181</b> |
| <b>Vedtak forrige periode</b>   |               |               |               |               |
| Helga Vaneks vei - 4 nye plasser i egen regi  | -1 750        | -1 750        | -1 750        | -1 750        |
| Helga Vaneks vei, 4 nye plasser, to nye årsverk 2024, helårseffekt                      | 899           | 899           | 899           | 899           |
| <b>Sum Vedtak forrige periode</b>   | <b>-851</b>   | <b>-851</b>   | <b>-851</b>   | <b>-851</b>   |
| <b>Vedtak forrige periode</b>   | <b>-851</b>   | <b>-851</b>   | <b>-851</b>   | <b>-851</b>   |
| <b>Sum Tekniske justeringer</b>   | <b>-1 491</b> | <b>-1 491</b> | <b>-1 491</b> | <b>-1 491</b> |
| <b>Sum Budsjettendring i år</b>   | <b>1 495</b>  | <b>1 495</b>  | <b>1 495</b>  | <b>1 495</b>  |
| <b>Konsekvensjusteringer</b>  | <b>3</b>      | <b>3</b>      | <b>3</b>      | <b>3</b>      |
| <b>Konsekvensjustert ramme</b>  | <b>52 333</b> | <b>52 333</b> | <b>52 333</b> | <b>52 333</b> |
| <b>Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>                           | <b>-30</b>    | <b>-30</b>    | <b>-30</b>    | <b>-30</b>    |
| <b>Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>                               | <b>-30</b>    | <b>-30</b>    | <b>-30</b>    | <b>-30</b>    |
| <b>Spesifiserte rammeendringer</b>  |               |               |               |               |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling Friskliv og nedleggelse av tilbud                     | -1 806        | -1 806        | -1 806        | -1 806        |
| Bemanningsreduksjon 300% stilling Rask psykisk helse og nedleggelse av tilbud           | -3 986        | -3 986        | -3 986        | -3 986        |
| SAK1: Frisklivssentral - To ekstra årsverk i 2 år. Ordningen avvirket siste halvår 2024 | -1 018        | -1 018        | -1 018        | -1 018        |
| SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader                               | -463          | -463          | -463          | -463          |
| <b>Sum Spesifiserte rammeendringer</b>  | <b>-7 273</b> | <b>-7 273</b> | <b>-7 273</b> | <b>-7 273</b> |
| <b>Endringer</b>  | <b>-7 273</b> | <b>-7 273</b> | <b>-7 273</b> | <b>-7 273</b> |
| <b>Ramme 2025-2028</b>  | <b>45 030</b> | <b>45 030</b> | <b>45 030</b> | <b>45 030</b> |

## Aktivitetesnøkkeltall

| Indikatornavn                                   | Resultat<br>2022 | Resultat<br>2023 | Anslag<br>2024 | Planlagt<br>2025 |
|---|------------------|------------------|----------------|------------------|
| Boliger psykisk helse - antall beboere          | 34               | 34               | 34             | 37               |
| Boliger psykisk helse - pris pr plass (1000 kr) | 1 059            | 1 093            | 1 081          | 1 082            |

### 3.3.4 Forvaltning

#### Ansvarsområde

Enhet forvaltning var nyopprettet i 2024 og er tverrfaglig sammensatt. Enheten har ansvar for saksbehandling knyttet til lovpålagte helse- og omsorgstjenester. Saksbehandlingen omfatter behandling av søknader ved kartlegging, vurdering og utarbeidelse av vedtak, samt klagesaksbehandling og koordinering av brukernes tjenester. Helse- og omsorgstjenester som forvaltningen saksbehandler er hjemmesykepleie, praktisk bistand, korttids- og langtidsplass på sykehjem, brukerstyrt personlig assistanse (BPA), omsorgsstønad og dagsenter for eldre.

Videre har enheten ansvar for avlastning, støttekontakt, barnebolig, dagsentertilbud til utviklingshemmede, heldøgns omsorg i bolig og etter skoletidstilbud (EST) for barn over 12 år med spesielle behov. I tillegg har enheten ansvar for saksbehandling av kommunal medfinansiering av varig tilrettelagt arbeid og TT-kort som ikke er lovpålagte tjenester, men nedfelt i forskrift. Enheten har videre ansvar for å kontraktsfeste kjøp av tjenestetilbud hos private leverandører, samt ansettelse og oppfølging av avlastere og støttekontakter. Enheten har i samarbeid med ressurs fra enhet juridisk og internkontroll, samt nyopprettet ressurs i avdelingen (april 2024), ansvar for å føre tilsyn med private leverandører.

#### Status og utfordringer

Forvaltningen av helse- og omsorgstjenester har siden 2019 og innføring av tillitsmodellen vært fordelt på tre ulike enheter i avdeling for helse, omsorg og mestring. Fra 2024 er forvaltningsressursene i avdelingen samorganisert. Målet med samorganiseringen er å sikre høy forvaltningskompetanse ved å samle fagmiljøet, sikre likebehandling og lik praksis i vurdering og utmåling av vedtak, bedre styring og kontroll, samt skape bedre flyt i tjenestene. Samtidig vil man sikre en systematisk kunnskap- og erfaringsdeling, redusert sårbarhet ved fravær, høyere grad av lederstøtte med en mer homogen faggruppe.

En løpende utfordring er å oppnå samsvar mellom de faglige vurderinger som gjøres, de vedtak og beslutninger som fattes og en effektiv utnyttelse av de ressurser som er til disposisjon. Riktige tjenester til rett tid og i tilpasset omfang krever en høy grad av både fagkompetanse og juridisk kompetanse, samt brukermedvirkning og samhandling på tvers av sektorer, avdelinger og enheter.

Pr. i dag ser man utfordringer knyttet til tilstrekkelig tilgang på boliger, avlastningsplasser og sykehjemsplasser. For å møte dette kreves det høy aktivitet på kontraktsoppfølging og at bydelen er pådriver for å sikre tilgjengelige tjenester gjennom både kommunale og private tjenesteleveranser. Videre ser man en økning i både nye søknader, og søknader om økning i allerede eksisterende vedtak innenfor de fleste tjenester i helse- og omsorgsområdet, hvilket medfører kostnader langt ut over vedtatte budsjetttrammer.

## Behovsutvikling fremover

Befolkningsframskrivingen indikerer at flere innbyggere i bydelen vil ha behov for helse- og omsorgstjenester i fremtiden. Med en stadig økende andel eldre mennesker i samfunnet, vil behovet for helse- og omsorgstjenester øke betydelig. Eldre mennesker har ofte komplekse helseproblemer som krever spesialisert behandling og omsorg, som igjen vil kreve at man har god kompetanseutvikling på området og en innovativ tjenesteutvikling. Videre ser man en stor økning i antall barn og unge med autismspekterdiagnoser, samt en økning av barn, unge og voksne med psykiske og fysiske helseutfordringer. Dette vil stille økte og endrede krav til den kommunale saksbehandlingen og myndighetsutøvelsen. Likebehandlingsprinsippet i forvaltningssaker legger til grunn at like saker behandles likt, upartisk, objektivt og nøytralt. De individuelle forskjellene i sakene vil være førende for det skjønnsmessige handlingsrommet som i fremtidens helse- og omsorgstjenester vil bli utfordret av stadig nye myndighetskrav kombinert med reduserte budsjetter i årene som kommer. Det tvinger seg frem en streng praksis for tildeling av tjenester, hvilket kan utfordre både lovverk, rettigheter og etisk og faglig forsvarlighet. Kravene som stilles til saksbehandlere i forvaltningen vil øke, og særskilt behovet for kompetanseheving knyttet til velferdsteknologiske løsninger må intensiveres gjennom planperioden.

## Driftsbudsjett

### Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

|  | Regnskap        | Budsjett        | Økonomiplan     |                 |                 |                 |
|--|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
|  | 2023            | 2024            | 2025            | 2026            | 2027            | 2028            |
| <b>Driftsutgifter</b>  |                 |                 |                 |                 |                 |                 |
| Lønn   | 31 095          | 39 211          | 42 442          | 42 442          | 42 442          | 42 442          |
| Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 200 090         | 212 256         | 211 221         | 209 221         | 209 221         | 209 221         |
| Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 364 607         | 389 966         | 431 570         | 431 570         | 431 570         | 431 570         |
| Overføringsutgifter  | 4 681           | 4 016           | 4 016           | 4 016           | 4 016           | 4 016           |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>600 473</b>  | <b>645 449</b>  | <b>689 249</b>  | <b>687 249</b>  | <b>687 249</b>  | <b>687 249</b>  |
| <b>Driftsinntekter</b>   |                 |                 |                 |                 |                 |                 |
| Salgsinntekter   | -29 984         | -29 797         | -29 772         | -29 772         | -29 772         | -29 772         |
| Refusjoner   | -116 979        | -136 536        | -146 661        | -146 661        | -146 661        | -146 661        |
| Overføringsinntekter   | -1 143          | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>                                       | <b>-148 106</b> | <b>-166 334</b> | <b>-176 433</b> | <b>-176 433</b> | <b>-176 433</b> | <b>-176 433</b> |
| <b>Sum</b>   | <b>452 367</b>  | <b>479 115</b>  | <b>512 815</b>  | <b>510 815</b>  | <b>510 815</b>  | <b>510 815</b>  |

**Rammeoversikt**

Beløp i 1000

| Beskrivelse tiltak   | Økonomiplan    |                |                |                |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|
|  | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Vedtatt budsjett 2024 videreført</b>  | <b>479 115</b> | <b>479 115</b> | <b>479 115</b> | <b>479 115</b> |
| <b>Vedtak forrige periode</b>  |                |                |                |                |
| Ny seksjon forebyggende habilitering   | -2 000         | -2 000         | -2 000         | -2 000         |
| Redusere antall overliggerdøgn - 10 pr. mnd. à kr 5 500  | -660           | -660           | -660           | -660           |
| Samle forvaltningen i en enhet og styrke kontraktsoppfølgingen   | -500           | -500           | -500           | -500           |
| Styrke ambulante tjenester - utsette behov og øke kapasiteten med 6 brukere i omsorgsnivå 1                          | -2 200         | -2 200         | -2 200         | -2 200         |
| Styrke kontraktsoppfølging/tilsyn hos private leverandører   | -1 000         | -1 000         | -1 000         | -1 000         |
| Tjenesteshop - Innsparing 6 døgn per mnd. i 2024 (9000 døgn)   | -550           | -550           | -550           | -550           |
| Tjenesteshop - programvare   | -300           | -300           | -300           | -300           |
| <b>Sum Vedtak forrige periode</b>  | <b>-7 210</b>  | <b>-7 210</b>  | <b>-7 210</b>  | <b>-7 210</b>  |
| <b>Vedtak forrige periode</b>  | <b>-7 210</b>  | <b>-7 210</b>  | <b>-7 210</b>  | <b>-7 210</b>  |
| <b>Sum Tekniske justeringer</b>  | <b>-1 781</b>  | <b>-1 781</b>  | <b>-1 781</b>  | <b>-1 781</b>  |
| <b>Sum Budsjettendring i år</b>  | <b>7 235</b>   | <b>7 235</b>   | <b>7 235</b>   | <b>7 235</b>   |
| <b>Konsekvensjusteringer</b>   | <b>5 454</b>   | <b>5 454</b>   | <b>5 454</b>   | <b>5 454</b>   |
| <b>Konsekvensjustert ramme</b>   | <b>477 358</b> | <b>477 358</b> | <b>477 358</b> | <b>477 358</b> |
| <b>Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>  | <b>18 393</b>  | <b>18 393</b>  | <b>18 393</b>  | <b>18 393</b>  |
| <b>Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>  | <b>18 393</b>  | <b>18 393</b>  | <b>18 393</b>  | <b>18 393</b>  |
| <b>Demografiske forhold befolkning</b>   |                |                |                |                |
| Demografi og aktivitetsendring: Kostbare tjenester i all hovedsak innenfor habiliteringsområdet                      | 44 104         | 44 104         | 44 104         | 44 104         |
| <b>Sum Demografiske forhold befolkning</b>   | <b>44 104</b>  | <b>44 104</b>  | <b>44 104</b>  | <b>44 104</b>  |
| <b>Spesifiserte rammeendringer</b>   |                |                |                |                |
| Habilitering - Redusere antall avlastningsplasser i bolig med to   | -12 000        | -12 000        | -12 000        | -12 000        |
| Habilitering - Redusere antall plasser tilrettelagt arbeid med 10  | -1 300         | -1 300         | -1 300         | -1 300         |
| Habilitering - Redusere antall timer brukerstyrt personlig assistent med 20 000 timer, fra 150 000 timer til 130 000 | -8 600         | -8 600         | -8 600         | -8 600         |
| Reduksjon TT-kort, i forhold til innføring av "Rosa busser"  | -1 000         | -3 000         | -3 000         | -3 000         |
| SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader  | -190           | -190           | -190           | -190           |
| SAK1: Styrket eldreomsorg - budsjettforlik 2024, tatt ut i budsjett 2025   | -5 140         | -5 140         | -5 140         | -5 140         |
| TILLEGG: Omlegging av tilskuddsordning ressurskrevende brukere - økt overføring                                      | 4 390          | 4 390          | 4 390          | 4 390          |
| TT-kort: Redusere antall kort med 100 fra dagens nivå - vedtaksgjennomgang   | -3 200         | -3 200         | -3 200         | -3 200         |
| <b>Sum Spesifiserte rammeendringer</b>   | <b>-27 040</b> | <b>-29 040</b> | <b>-29 040</b> | <b>-29 040</b> |
| <b>Endringer</b>   | <b>17 064</b>  | <b>15 064</b>  | <b>15 064</b>  | <b>15 064</b>  |
| <b>Ramme 2025-2028</b>   | <b>512 815</b> | <b>510 815</b> | <b>510 815</b> | <b>510 815</b> |

## Aktivitetsnøkkeltall

| Indikatornavn  | Resultat<br>2022 | Resultat<br>2023 | Anslag<br>2024 | Planlagt<br>2025 |
|--|------------------|------------------|----------------|------------------|
| Avlastning i bolig - antall plasser                      | 6,3              | 8,6              | 12,1           | 8,9              |
| Avlastning i bolig - pris pr plass (1000 kr)             | 4 990            | 5 684            | 5 993          | 4 495            |
| Avlastning i gruppe - pris pr plass (1000 kr)            | 201              | 204              | 267            | 311              |
| Avlastning i gruppe (antall plasser)                     | 16               | 16               | 16             | 14               |
| EST - barn med særskilte behov - antall pr år            | 25,0             | 23,7             | 24,3           | 20,5             |
| EST - barn med særskilte behov - pris pr plass (1000 kr) | 390              | 383              | 346            | 434              |
| Heldøgnsomsorg i bolig - antall pr år                    | 69,4             | 69,3             | 71,2           | 72,0             |
| Heldøgnsomsorg i bolig - pris pr plass (1000 kr)         | 2 562            | 2 846            | 3 279          | 3 491            |
| Individuell avlastning - antall beboere/brukere          | 53,6             | 51,6             | 57,9           | 53,4             |
| Individuell avlastning - pris pr bruker (1000 kr)        | 134              | 90               | 93             | 102              |
| Kjøp av dagsenterplasser - antall pr år                  | 56,0             | 61,0             | 62,5           | 64,8             |
| Kjøp av dagsenterplasser - pris pr plass (1000 kr)       | 568              | 700              | 731            | 791              |
| Omsorgsstønad - antall brukere                           | 114              | 106              | 106            | 106              |
| Omsorgsstønad - pris pr bruker                           | 104              | 109              | 113            | 125              |
| Omsorgsstønad - timer pr bruker                          | 441              | 443              | 448            | 449              |
| Omsorgsstønad - timer pr år                              | 50 353           | 46 975           | 47 474         | 47 604           |
| Personlig assistent - antall brukere                     | 42               | 50               | 53             | 55               |
| Personlig assistent - antall timer                       | 108 287          | 125 553          | 139 281        | 131 917          |
| Personlig assistent - pris pr bruker (1000 kr)           | 1 047            | 1 098            | 1 232          | 1 306            |
| Personlig assistent - timer pr bruker                    | 2 578            | 2 511            | 2 627          | 2 398            |
| Støttekontakter - antall pr år                           | 194              | 195              | 186            | 205              |
| Støttekontakter - antall vedtatte timer                  | 27 087           | 27 017           | 29 805         | 28 075           |
| Støttekontakter - antall vedtatte timer pr bruker        | 139              | 139              | 160            | 137              |
| Støttekontakter - pris pr støttekontakt (1000 kr)        | 19               | 23               | 22             | 22               |
| VTA-plasser - antall pr år                               | 54               | 58               | 60             | 47               |
| VTA-plasser - pris pr plass (1000 kr)                    | 103              | 129              | 129            | 139              |

**Budsjettforutsetninger helse og omsorg - institusjonsplasser (Funksjon 253)**

| <b>Institusjonsplasser for brukere 67 år og over 1)</b>      | <b>Planlagt aktivitetsnivå - gjennomsnittlig bruk pr måned i perioden 01.01.25-31.12.25</b> |                                      |                                       |                                    |
|--|---|--------------------------------------|---------------------------------------|------------------------------------|
| <b>Kategori</b>  | <b>Kjøp fra Sykehjemsetaten</b>   | <b>Andre kjøp innenbys / utenbys</b> | <b>Plasser drevet av bydelen selv</b> | <b>Sum planlagt aktivitetsnivå</b> |
| Ordinær langtidsplass  | 75  |                                      |                                       | 75                                 |
| Plass i skjermet avdeling for demens                         | 23  |                                      |                                       | 23                                 |
| Øvrige forsterkede langtidsplasser                           | 8   |                                      |                                       | 8                                  |
| Spesialplass   |   |                                      |                                       | 0                                  |
| Ordinær korttidsplass (Helsehusplasser)                      | 13  |                                      |                                       | 13                                 |
| Rehabiliteringsplass   |   |                                      |                                       | 0                                  |
| Øvrige forsterkede korttidssplasser                          |   |                                      |                                       | 0                                  |
| Plasser i andre boformer med heldøgns omsorg og pleie        |   |                                      |                                       | 0                                  |
| Nattopphold  |   |                                      |                                       | 0                                  |
| Dagopphold   |   |                                      |                                       | 0                                  |
| <b>Sum institusjonsplasser for brukere 67 år og over</b>     | <b>119</b>  | <b>0</b>                             | <b>0</b>                              | <b>119</b>                         |
| <b>Institusjonsplasser for brukere 66 år og under 1)</b>     | <b>Planlagt aktivitetsnivå - gjennomsnittlig bruk pr måned i perioden 01.01.25-31.12.25</b> |                                      |                                       |                                    |
| <b>Kategori</b>  | <b>Kjøp fra Sykehjemsetaten</b>   | <b>Andre kjøp innenbys / utenbys</b> | <b>Plasser drevet av bydelen selv</b> | <b>Sum planlagt aktivitetsnivå</b> |
| Ordinær langtidsplass  | 5   |                                      |                                       | 5                                  |
| Plass i skjermet avdeling for demens                         | 2   |                                      |                                       | 2                                  |
| Øvrige forsterkede langtidsplasser                           | 1   | 1                                    |                                       | 2                                  |
| Spesialplass (Furuset Hageby)                                | 1   |                                      |                                       | 1                                  |
| Ordinær korttidsplass (Helsehusplasser)                      | 8   |                                      |                                       | 8                                  |
| Rehabiliteringsplass   |   |                                      |                                       | 0                                  |
| Øvrige forsterkede korttidssplasser                          |   |                                      |                                       | 0                                  |
| Plasser i andre boformer med heldøgns omsorg og pleie        |   | 12                                   | 4                                     | 16                                 |
| Nattopphold  |   |                                      |                                       | 0                                  |
| Dagopphold   |   |                                      |                                       | 0                                  |
| <b>Sum institusjonsplasser for brukere 66 år og under</b>    | <b>17</b>   | <b>13</b>                            | <b>4</b>                              | <b>34</b>                          |
| <b>Sum institusjonsplasser totalt for alle aldersgrupper</b> | <b>136</b>  | <b>13</b>                            | <b>4</b>                              | <b>153</b>                         |

1) Sykehjem,

aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i lov om kommunale helse og omsorgstjenester. Dette er boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon. Barneboliger og avlastningsboliger skal med. Omsorgsplass og rehabiliteringsplass i institusjon for personer med rusproblemer tas ikke med her. Slike plasser utgiftsføres på Kostrafunksjon 243 og hører inn under FOA Sosiale tjenester. *Det er også egne kategorier for dagopphold og nattopphold som er hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester i kommunene, og hvor det kan fattes vedtak om vederlag etter vederlagsforskriften.*

### 3.3.5 Tilrettelagte tjenester

#### Ansvarsområde

Enhet tilrettelagte tjenester tilbyr tjenester til innbyggere med nedsatt funksjonsevne, og består av fem heldøgns omsorgsboliger, en avlastningsbolig og et dagsenter. I tillegg driftes et ambulanseteam som følger opp innbyggere og deres pårørende i eget hjem eller i bydelens egne botilbud. Alle som mottar tjenester fra enheten, har vedtak etter Helse, og omsorgstjenesteloven.

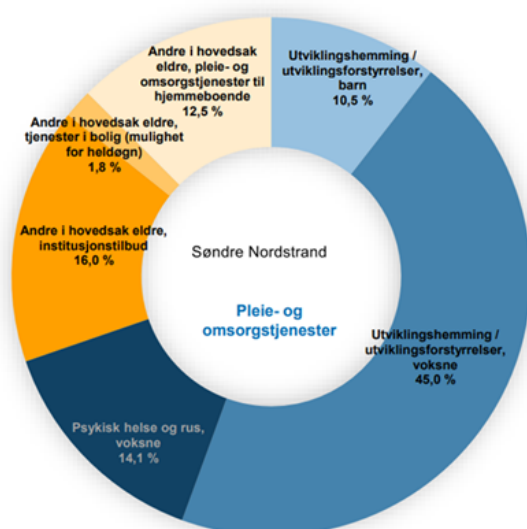
#### Status og utfordringer

Bydelens heldøgns bemannede boliger består av en relativt stabil beboergruppe. Innbyggere med behov for døgnbaserte tjenester blir ofte boende over flere år, hvilket betyr at omløpet i boligene er relativt lav. Mennesker med ulike former for funksjonsnedsettelse blir også eldre, og dagens tilbud i sykehjemsetaten er ikke faglig eller fysisk rustet for å ivareta disse etter hvert som aldersproblematikk inntreffer. Bydelen er i langt større behov for boliger enn det bydelen har i egen regi. Dette innebærer at disse plassene må kjøpes, enten via Velferdsetaten, eller hos private aktører. Det er bydelens erfaring at Velferdsetatens plasser er underdimensjonert, og ikke klarer å tilby bydelens reelle behov. Kostnadene knyttet til disse kjøpene er svært høye, og til tross for refusjon for ressurskrevende brukere, utgjør dette området en markant andel av bydelens merforbruk.

## 2.1 Overordnet analyse

### Den største andelen av ressursene brukes på brukergruppene tjenester til mennesker med utviklingshemming og utviklingsforstyrrelser

Fordeling av pleie- og omsorgskostnader i Søndre Nordstrand kommune



Figuren viser hvor stor andel av netto driftsutgifter innen pleie- og omsorgstjenestene (PLO) som gikk til de ulike brukergruppene i 2023:

- ▶ 30 prosent av ressursene innen pleie og omsorg ble brukt på brukergruppen «Andre, i hovedsak eldre». Rundt 16 prosent av utgiftene til denne målgruppen gikk til ulike institusjonstilbud.
- ▶ 56 prosent av utgiftene innen PLO gikk til «Tjenestemottakere med utviklingshemming og utviklingsforstyrrelser». Hovedvekten ble benyttet til voksne (45 prosent).
- ▶ 14 prosent av de totale utgiftene innen PLO ble benyttet til «Tjenestemottakere med psykiske helseplager/rusrelaterte sykdommer». Ressursene omhandler kun tjenester innen pleie- og omsorgsbegrepet. Store deler av bydelens ressurser rettet mot denne gruppen kommer fra andre tjenester som f.eks. helse, NAV mv., og inngår ikke i denne analysen.



## Behovsutvikling fremover

Bydelen har kartlagt i overkant av 100 hjemmeboende innbyggere med nedsatt funksjonsevne/psykisk utviklingshemming. Disse mottar i ulik grad tjenester, og ivaretas i hovedsak av familie og øvrig nettverk. De fleste av disse er over 30 år, og har aldrende foreldre som opplever store og krevende omsorgsoppgaver. Bydelen vil, dersom tiltak ikke iverksettes, i løpet av de nærmeste årene oppleve en «bølge» av innbyggere med behov for tunge tjenester i form av heldøgns omsorg eller omfattende avlastning. Dette vil kreve omstilling av nåværende tjenester, utstrakt bruk og implementering av velferdsteknologiske løsninger, også for denne målgruppen. Dagens måter å organisere og tilby tjenester til målgruppen er ikke bærekraftig. Mangel på helsepersonell fremtvinger en utvikling for å erstatte flere av de fysiske tjenestene som i dag tilbys målgruppen, med digitale løsninger. Økt innsats på ambulante tjenester vil kunne avhjelpe behovet for tyngre tjenester, slik at omsorgspersoner i hjemmet orker å stå i oppgavene over tid.

## Driftsbudsjett

### Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

|  | Regnskap       | Budsjett       | Økonomiplan    |                |                |                |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
|  | 2023           | 2024           | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Driftsutgifter</b>  |                |                |                |                |                |                |
| Lønn   | 150 664        | 146 620        | 149 321        | 149 321        | 149 321        | 149 321        |
| Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 5 636          | 5 411          | 6 105          | 6 105          | 6 105          | 6 105          |
| Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 863            | 442            | 0              | 0              | 0              | 0              |
| Overføringsutgifter  | 1 426          | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |
| Finansutgifter   | 154            | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>158 743</b> | <b>152 473</b> | <b>155 426</b> | <b>155 426</b> | <b>155 426</b> | <b>155 426</b> |
| <b>Driftsinntekter</b>   |                |                |                |                |                |                |
| Salgsinntekter   | -2 658         | -2 583         | -2 692         | -2 692         | -2 692         | -2 692         |
| Refusjoner   | -9 325         | -4 260         | -4 260         | -4 260         | -4 260         | -4 260         |
| Overføringsinntekter   | -140           | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>                                       | <b>-12 123</b> | <b>-6 843</b>  | <b>-6 952</b>  | <b>-6 952</b>  | <b>-6 952</b>  | <b>-6 952</b>  |
| <b>Sum</b>   | <b>146 620</b> | <b>145 630</b> | <b>148 474</b> | <b>148 474</b> | <b>148 474</b> | <b>148 474</b> |

## Rammeoversikt

Beløp i 1000

| Beskrivelse tiltak   | Økonomiplan    |                |                |                |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|
|  | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Vedtatt budsjett 2024 videreført</b>                                    | <b>145 630</b> | <b>145 630</b> | <b>145 630</b> | <b>145 630</b> |
| <b>Vedtak forrige periode</b>  |                |                |                |                |
| Ambulerende team, 2 nye årsverk 2024, helårseffekt                         | 1 093          | 1 093          | 1 093          | 1 093          |
| Helga Vaneks vei - 4 nye plasser i egen regi                               | 41             | 41             | 41             | 41             |
| Styrke ambulante tjenester   | 80             | 80             | 80             | 80             |
| <b>Sum Vedtak forrige periode</b>  | <b>1 214</b>   | <b>1 214</b>   | <b>1 214</b>   | <b>1 214</b>   |
| <b>Vedtak forrige periode</b>  | <b>1 214</b>   | <b>1 214</b>   | <b>1 214</b>   | <b>1 214</b>   |
| <b>Sum Tekniske justeringer</b>  | <b>-1 274</b>  | <b>-1 274</b>  | <b>-1 274</b>  | <b>-1 274</b>  |
| <b>Sum Budsjettendring i år</b>  | <b>5 842</b>   | <b>5 842</b>   | <b>5 842</b>   | <b>5 842</b>   |
| <b>Konsekvensjusteringer</b>   | <b>4 568</b>   | <b>4 568</b>   | <b>4 568</b>   | <b>4 568</b>   |
| <b>Konsekvensjustert ramme</b>   | <b>151 412</b> | <b>151 412</b> | <b>151 412</b> | <b>151 412</b> |
| <b>Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>              | <b>75</b>      | <b>75</b>      | <b>75</b>      | <b>75</b>      |
| <b>Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</b>                  | <b>75</b>      | <b>75</b>      | <b>75</b>      | <b>75</b>      |
| <b>Spesifiserte rammeendringer</b>   |                |                |                |                |
| Bemanningsreduksjon 200% stilling ambulant habiliteringstjeneste (vakante) | -1 647         | -1 647         | -1 647         | -1 647         |
| SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader                  | -1 367         | -1 367         | -1 367         | -1 367         |
| <b>Sum Spesifiserte rammeendringer</b>                                     | <b>-3 014</b>  | <b>-3 014</b>  | <b>-3 014</b>  | <b>-3 014</b>  |
| <b>Endringer</b>   | <b>-3 014</b>  | <b>-3 014</b>  | <b>-3 014</b>  | <b>-3 014</b>  |
| <b>Ramme 2025-2028</b>   | <b>148 474</b> | <b>148 474</b> | <b>148 474</b> | <b>148 474</b> |

## Aktivitetsnøkkeltall

| Indikatornavn   | Resultat 2022 | Resultat 2023 | Anslag 2024 | Planlagt 2025 |
|---|---------------|---------------|-------------|---------------|
| Boliger med bemanning - antall beboere                    | 33            | 33            | 33          | 33            |
| Boliger med bemanning - pris pr plass (1000 kr)           | 3 516         | 3 460         | 3 594       | 3 450         |
| Grensestien avlastningsbolig - antall plasser             | 4             | 4             | 4           | 4             |
| Grensestien avlastningsbolig - pris pr plass (1000 kr)    | 3 540         | 3 736         | 3 825       | 3 942         |
| Hallagerbakken aktivitetssenter - antall brukere/plasser  | 15            | 16            | 17          | 17            |
| Hallagerbakken aktivitetssenter - pris pr plass (1000 kr) | 864           | 834           | 804         | 802           |

## 3.4 NAV

### Ansvarsområde

Nav-kontoret omfatter både statlig og kommunal linje, og hovedoppdraget til kontoret er å bistå innbyggere over i jobb og økonomisk selvhjulpenhet. Navs samfunnsoppdrag er å bidra til sosial og økonomisk trygghet, og fremme overgang til arbeid og aktivitet. Arbeidsrettet brukeroppfølging er derfor en viktig oppgave for kontoret, uavhengig av brukers ytelsesmottak.

Bydels ansvar i Nav-kontoret er etter [sosialtjenestelovens kapittel 4](#) der ansvar for Kvalifiseringsprogram, individuell plan, midlertidig bolig, økonomisk sosialhjelp, og økonomisk råd og veiledning er tjenester som skal være i Nav-kontoret. Pr. 2024 er i tillegg rus og boligjenester en del av kontoret, så vel som bosetting av flyktninger og Introduksjonsprogrammet, Fleksibelt oppfølgings-team (FOT), bo-oppfølgere og bomiljøarbeid. Nav-kontoret har også engasjert egne midlertidige helseavklarere som jobber med å få kartlagt om sosialhjelpsmottakere av helsemessige årsaker har behov for tiltak som arbeidsavklaring, eller varige stønader som uføretrygd.

Områdesatsingen Oslo Sør treffer Nav-kontoret først og fremst gjennom delprogram sysselsetting (DSY), der vi har en rekke prosjekter. [Kompetansejobber](#) er et av prosjektene i DSY der vi samarbeider tett med Oslo Voksenopplæring om å via oppgavegliding skape nye jobber til ufaglærte. I tillegg har Nav-kontoret andre prosjekter som Jobbsjansen, som er finansiert ved hjelp av tilskudd fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.

Bestemmelser og lover som styrer Nav-kontorets drift omfatter alt fra Nav-loven, Forvaltningsloven, Folketrygdloven, Lov om sosiale tjenester, Introduksjonsloven mm. Vi har, siden rus- og boligjenester pt. er en del av kontoret, ansvar for rus-tjenester etter helselovgivningen, samt lover innenfor boligfeltet som boligsosial lov, forvaltning av Startlån og andre ting.

Bydel Søndre Nordstrand er en av bydelene som ligger høyest i arbeidsledighets-sjiktet<sup>[1]</sup>. Det er derfor langsiktig viktig for bydelen at kontoret rendyrker oppfølgingen mot arbeid, og økonomisk selvhjulpenhet. Det er en pågående prosess med en evt. sammenslåing av rus- og psykisk helsetjenester i bydel. Bydel evaluerer også om det er behov for å samle boligjenester i bydel i tråd med Nav-kontorets langsiktige plan.

### Status og utfordringer

Nav-kontoret har siden 2022 pga «dyrtid» hatt en stigende kurve på utbetaling av økonomisk sosialhjelp og har derfor ikke kunnet holde seg innenfor budsjett-rammen, i likhet med de fleste sammenlignbare Nav-kontor i Oslo kommune. Pr. 2 tertial 2024 er prognosen på overforbruk på ca. 60 millioner kroner. Kontoret har hatt en nær 64% økning i søknadsmassen sett opp mot status på samme tid i 2021 (17.736 søknader i i periode januar-oktober 2024 mot 10.857 søknader i tilsvarende periode i 2021), det har ikke vært tilsvarende økning i bemanning.

Bydelen ligger, som tidligere beskrevet, i det øvre sjiktet knyttet opp mot arbeidsledighet. Mange av de registrerte ledige i bydelen har lite/ingen utdanningsbakgrunn, lite/ingen arbeidserfaring og språklige utfordringer som gjør det krevende å komme i arbeid. Flere av innbyggerne lever marginalisert til tross for at de er i jobb, mange er i lavtlønnsyrker -og de vil derfor ha behov for supplerende sosialhjelp opptil flere ganger på et år. Dette, sett opp i mot den økte søknadsmengder som binder ressurser til manuell saksbehandling, gir kontoret en utfordrende situasjon knyttet til vår mulighet for å drive god arbeidsrettet oppfølging av brukere, og å samarbeide med arbeidsgivere.

På rusområdet er det en tendens til at brukerne er dårligere fungerende enn de har vært tidligere, og det gjør det krevende å holde budsjett-rammen og klare å bosette brukerne i ordinær boligmasse i Oslo. Flere har uttømt de mulighetene som Oslo kommune har til rådighet i form av Velferdsetatens tilbud, og bydelen har da ofte ikke annet valg enn å benytte dyre private institusjoner. Vi har de senere år i større grad enn før hatt samarbeid med bydelsoverlege. Dette er nødvendig for å sikre en god overgang fra spesialisthelsetjeneste til bydel i de saker der det er aktuelt, og for å sikre at de i tilfeller der brukerne ikke er klare for utskrivning forblir i behandling i regi av spesialisthelsetjenesten.

Boligmarkedet er krevende i hele Oslo. Tilgangen til boliger er ikke tilstrekkelig, leieutgiftene øker som følge av dyrtid, og det er stor konkurranse i boligmarkedet. Samtidig kommer flere krav til tjenesten i form av endringer i boligsosial lov oa som binder opp mer tid til administrasjon og søknadsbehandling samt dokumentasjonskrav. Det gir oss økte utfordringer med flere på midlertidig døgnovernatting.

Bosetting av flyktninger med tilhørende Introduksjonsprogram krever mye av tjenesteapparatet i bydelen, og er med på å både øke utgifter til helsetjenester mm, og også legge økt press på boligmarkedet. Nav-kontoret samarbeider med avdeling Samfunn- og Innbyggerdialog for å sikre lokalsamfunnets involvering i integreringen av flyktninger.

## **Behovsutvikling fremover**

Innbyggerne i bydelen trenger et Nav-kontor som kan følge de opp godt på vei mot arbeid, og være gode på formidling til arbeid. Det er av den grunn nødvendig å se på hvilke tjenester som fremover skal ligge til kontoret utover de pålagte tjenester, som er statlige tjenester og de fem minstetjenestene i kapittel 4 i Lov om sosiale tjenester(råd og veiledning, Kvalifiseringsprogram, økonomisk sosialhjelp, Individuell plan og midlertidig bolig). Det fører til at vi trenger en økt digitalisering/automatisering av saksbehandlingen på økonomisk sosialhjelp, og å få frigjort kapasitet til oppfølging.

Ungdom er et satsingsområde både i bydel og i Nav. Nav-kontoret er ett av kontorene i Oslo som har en egen Nav-veileder i videregående skole tilknyttet seg, der Nav veileder jobber vekselvis på Bjørnholt videregående og på Nav-kontoret. Nav-kontoret forvalter [Ungdomsgarantien](#) som stiller krav til oppfølging av ungdommer som omfattes av denne, og må da sørge for fast kontaktperson for ungdommen, at de som følger opp ungdommen ikke har mer enn 50 ungdommer i sin oppfølgingsliste – og kan stille sterkere krav til oppfølging mot utdanning/arbeid. Nav-kontoret trenger derfor fremover å kunne frigi kapasitet til oppfølgingen, og samarbeide tett med andre bydelstjenester for å lykkes i å forebygge frafall fra videregående, og sikre overgang til utdanning og jobb.

## Driftsbudsjett

### Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

|  | Regnskap       | Budsjett       | Økonomiplan    |                |                |                |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
|  | 2023           | 2024           | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Driftsutgifter</b>  |                |                |                |                |                |                |
| Lønn   | 157 853        | 152 140        | 129 764        | 129 764        | 129 764        | 129 764        |
| Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 40 291         | 31 092         | 30 431         | 30 384         | 30 384         | 30 384         |
| Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 5 665          | 6 777          | 8 229          | 8 044          | 8 044          | 8 044          |
| Overføringsutgifter  | 194 043        | 163 024        | 184 156        | 184 156        | 184 156        | 184 156        |
| Finansutgifter   | 2 112          | 1 389          | 1 389          | 1 389          | 1 389          | 1 389          |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>399 966</b> | <b>354 423</b> | <b>353 970</b> | <b>353 738</b> | <b>353 738</b> | <b>353 738</b> |
| <b>Driftsinntekter</b>   |                |                |                |                |                |                |
| Salgsinntekter   | -9 576         | -7 181         | -6 257         | -6 257         | -6 257         | -6 257         |
| Refusjoner   | -15 030        | -4 177         | -4 177         | -4 177         | -4 177         | -4 177         |
| Overføringsinntekter   | -12 310        | -307           | -307           | -307           | -307           | -307           |
| Finansinntekter og finansieringstransaksjoner                    | -1 147         | -1 238         | -1 238         | -1 238         | -1 238         | -1 238         |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>                                       | <b>-38 063</b> | <b>-12 903</b> | <b>-11 979</b> | <b>-11 979</b> | <b>-11 979</b> | <b>-11 979</b> |
| <b>Sum</b>   | <b>361 903</b> | <b>341 519</b> | <b>341 991</b> | <b>341 759</b> | <b>341 759</b> | <b>341 759</b> |

### Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000

|                       | Regnskap       | Budsjett       | Økonomiplan    |                |                |                |
|-----------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
|                       | 2023           | 2024           | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| Økonomisk sosialhjelp | 188 247        | 158 974        | 180 106        | 180 106        | 180 106        | 180 106        |
| NAV sosial            | 173 656        | 182 545        | 161 885        | 161 653        | 161 653        | 161 653        |
| <b>Sum</b>            | <b>361 903</b> | <b>341 519</b> | <b>341 991</b> | <b>341 759</b> | <b>341 759</b> | <b>341 759</b> |

### Rammeoversikt

Beløp i 1000

| Beskrivelse tiltak  | Økonomiplan    |                |                |                |
|---|----------------|----------------|----------------|----------------|
|   | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| <b>Vedtatt budsjett 2024 videreført</b>   | <b>341 519</b> | <b>341 519</b> | <b>341 519</b> | <b>341 519</b> |
| <b>Vedtatt forrige periode</b>  |                |                |                |                |
| Midlertidig styrking av bemanningen innen helseavklaringen - 3 midlertidige årsverk         | 672            | 672            | 672            | 672            |
| Permanent etablering av akuttbolig (3 rom)  | 30             | 30             | 30             | 30             |
| Reduksjon i antall langtidsmottakere med 20 klienter ved overføring av de til trygdeytelser | -1 960         | -1 960         | -1 960         | -1 960         |
| Reduksjon i antall sosialhjelpmottakere med 20 klienter (alder 18-30 år)                    | -1 680         | -1 680         | -1 680         | -1 680         |
| Reduksjon i forbruket til døgnovernatting   | -500           | -500           | -500           | -500           |
| <b>Sum Vedtatt forrige periode</b>  | <b>-3 438</b>  | <b>-3 438</b>  | <b>-3 438</b>  | <b>-3 438</b>  |
| <b>Vedtatt forrige periode</b>  | <b>-3 438</b>  | <b>-3 438</b>  | <b>-3 438</b>  | <b>-3 438</b>  |
| <b>Sum Tekniske justeringer</b>   | <b>4 269</b>   | <b>4 269</b>   | <b>4 269</b>   | <b>4 269</b>   |
| <b>Sum Budsjettendring i år</b>   | <b>-7 029</b>  | <b>-7 029</b>  | <b>-7 029</b>  | <b>-7 029</b>  |

| Beskrivelse tiltak   | Økonomiplan    |                |                |                |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|
|  | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
| Konsekvensjusteringer  | -2 761         | -2 761         | -2 761         | -2 761         |
| Konsekvensjustert ramme  | 335 321        | 335 321        | 335 321        | 335 321        |
| Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling   | 1 165          | 1 165          | 1 165          | 1 165          |
| Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling   | 1 165          | 1 165          | 1 165          | 1 165          |
| <b>Spesifiserte rammeendringer</b>   |                |                |                |                |
| Arealeffektivisering i Ravnåsveien 1-3 (NAV)   | -620           | -620           | -620           | -620           |
| Bemanningsreduksjon 100% merkantil stilling NAV (vakant)                                       | -843           | -843           | -843           | -843           |
| Bemanningsreduksjon 150% stilling Bo-oppfølginger  | -1 290         | -1 290         | -1 290         | -1 290         |
| Bemanningsreduksjon 250% stilling BROA og nedleggelse av tilbudet                              | -2 460         | -2 692         | -2 692         | -2 692         |
| Bemanningsreduksjons 200% stilling Yrkesnorsk  | -1 900         | -1 900         | -1 900         | -1 900         |
| Rusinstitusjoner - redusere antall kjøp fra 49 til 36 plasser                                  | -5 300         | -5 300         | -5 300         | -5 300         |
| SAK1: Bosetting av flyktninger - færre bosettes og kostnader til introduksjonsstønad reduseres | -5 940         | -5 940         | -5 940         | -5 940         |
| SAK1: Kvalifiseringsprogrammet - fra 161 i 2024 til 153 i 2025                                 | -552           | -552           | -552           | -552           |
| SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader                                      | -862           | -862           | -862           | -862           |
| SAK1: Økonomisk sosialhjelp, justert iht. tildeling  | 15 224         | 15 224         | 15 224         | 15 224         |
| TILLEGG: Økonomisk sosialhjelp - økt ramme i tilleggssinnstilling                              | 10 048         | 10 048         | 10 048         | 10 048         |
| <b>Sum Spesifiserte rammeendringer</b>   | <b>5 505</b>   | <b>5 273</b>   | <b>5 273</b>   | <b>5 273</b>   |
| <b>Endringer</b>   | <b>5 505</b>   | <b>5 273</b>   | <b>5 273</b>   | <b>5 273</b>   |
| <b>Ramme 2025-2028</b>   | <b>341 991</b> | <b>341 759</b> | <b>341 759</b> | <b>341 759</b> |

## Tiltaksbeskrivelser:

### Arealeffektivisering i Ravnåsveien 1-3 (NAV)

Husleie på deler av arealene i Ravnåsveien 1-3 (NAV) er sagt opp.

### Bemanningsreduksjon 100% merkantil stilling NAV (vakant)

NAV-kontoret har hatt vakant 100% stilling som teamkoordinator merkantil. I tråd med Byrådets ønske om kutt i administrasjon, vurderes det at driften i seksjonen vil kunne opprettholdes etter at NAV i fjor fikk rekruttert inn leder til avdelingen.

### Bemanningsreduksjon 150% stilling Bo-oppfølginger

Booppfølging er en ikke lovpålagt tjeneste. Per i dag ser det ut til at behovet for ordinær bo-oppfølging ikke er like stort som behovet for tjenester fra fleksibelt oppfølgingsteam. Rapportering hittil i år viser at behovet for tjenesten har blitt redusert og at det per nå ikke er brukere i påvente av oppfølging fra teamet. I januar 2024 fulgte teamet tett opp 24 brukere og i september følges det opp 17 brukere. Det vurderes at det er mulig å trekke ned tjenesten med 1,5 årsverk.

### **Bemanningsreduksjon 250% stilling BROA og nedleggelse av tilbudet**

BROA er et ikke lovpålagt kommunalt aktivitetstilbud til innbyggere i aldersgruppen 18-64 år med rus- eller psykiske helseutfordringer. På BROA foregår det aktiviteter som maling, keramikk, gåturer mm. Mandager er BROAs tilbud tiltenkt innbyggere med rusutfordringer, og det samarbeides med FOT-teamet om mandagstilbudet. Tilbudet er mest brukt av voksne innbyggere med psykiske helseutfordringer. Bydelen foreslår å legge ned tilbudet og kutte 2,5 årsverk. Tilsvarende tilbud gis også av frivillige, ideelle organiseringer, lag og foreninger m.m. Ved å kutte i BROA vil Fleksibelt oppfølgingsteam (FOT-teamet) kunne frigi kapasitet til mer individuell oppfølging av brukere en dag pr. uke.

### **Bemanningsreduksjons 200% stilling Yrkesnorsk**

Det foreslås å kutte 200% stilling i Yrkesnorsk.

NAV kontoret holder kurs i Yrkesnorsk for innvandrere som er i behov av norskopplæring, men ikke nødvendigvis har rettigheter til språkopplæringen. Dette er ikke en lovpålagt tjeneste. Målsetning til kurset er at det i etterkant skal tilrettelegges for språkpraksis. Opplæringen er basert på en spesiell metode. Deltagerne kan gå over i andre tilbud enten innenfor Voksenopplæringen, eller lokale prosjekter som Kompetansejobber, Jobbsjansen eller lignende. Risikoen for å legge ned knyttet opp mot deltagerne anses derfor som lav.

### **Rusinstitusjoner - redusere antall kjøp fra 49 til 36 plasser**

Kostnadene til kjøp av rusinstitusjonsplasser har økt vesentlig de siste årene. Grunnet den økonomiske situasjonen er det behov for å redusere kjøp av plasser.

Det foreslås å redusere kjøp av plasser med 13 - fra 49 til 36 plasser.

### **SAK1: Bosetting av flyktninger - færre bosettes og kostnader til introduksjonsstønad reduseres**

Basert på signaler i statsbudsjettet og foreløpig kvote for bosetting av flyktninger nedjusterer bydelen antallet som skal på introduksjonsstønad med 30 personer, fra 60 til 30 personer.

Nytt budsjett baserer seg på: 30 personer \* kr 222 000 per person. Totalt kr 6 660 000

### **SAK1: Kvalifiseringsprogrammet - fra 161 i 2024 til 153 i 2025**

I snitt utbetaler bydelen kr 19 200 per måned per deltaker - kr 230 000 per deltaker per år.

I 2024 var det budsjettet med 161 deltakere \* kr 222 000 per deltaker. Totalt kr 35 742 000.

I 2025 budsjetteres det med 153 deltakere \* kr 230 000 per deltaker. Totalt kr 35 190 000.

### **SAK1: Redusert pensjonssats og reduserte pensjonskostnader**

Pensjonssatsen er nedjustert fra 19,3% til 18,1%.

Bydel Søndre Nordstrand ble trukket kr 10 821 000. Reell besparelse er kr 9 095 000, justert for prosjekt kr 8 500 000.

Bydelen er trukket 1,7 mill. kr. mer enn det som er reelt reduserte kostnader.

### **SAK1: Økonomisk sosialhjelp, justert iht. tildeling**

Bydelene skal budsjettere økonomisk sosialhjelp tilsvarende det som er tildelt i byrådets budsjettforslag.

Justeringer iht. tildeling vedtas i BU og legges inn som en budsjettendring etter at opprinnelig budsjett er vedtatt.

**TILLEGG: Økonomisk sosialhjelp - økt ramme i tilleggsinnstilling**

Basert på utgiftene til og med september 2024, og den forventede utviklingen i utgifter til sosialhjelp ut året, økes sosialhjelpsbudsjettet til bydelene med 100 mill.

Endringer i loven om folketrygd gjør at det kreves minimum 12 måneders sammenhengende medlemskap i folketrygden for å få rett til engangsstønad ved fødsel og adopsjon. Det vil øke kommunenes kostnader til sosialhjelp. Det fordeles 5,6 mill. til bydelene som tilsvarer Oslos andel av kompensasjonen som foreslås til kommunene i statsbudsjettet. Midlene fordeles sosialhjelpsbudsjettet etter kriteriene for FO4 Økonomisk sosialhjelp.

**Aktivitetsnøkkeltall**

| Indikatornavn  | Resultat<br>2022 | Resultat<br>2023 | Anslag<br>2024 | Planlagt<br>2025 |
|--|------------------|------------------|----------------|------------------|
| Introduksjonsprogram - Gjennomsnittlig antall deltakere per måned  | 26               | 47               | 60             | 30               |
| Introduksjonsprogram - Gjennomsnittlig utbetalt per måned  | 15 111           | 16 949           | 17 500         | 18 333           |
| Kvalifiseringsprogram - Gjennomsnittlig antall deltakere per klient per måned  | 144              | 153              | 161            | 153              |
| Kvalifiseringsprogram - Gjennomsnittlig utbetalt per deltaker per måned  | 17 724           | 19 168           | 18 500         | 19 167           |
| Økonomisk sosialhjelp - Gjennomsnittlig antall klienter med utbetalt økonomisk sosialhjelp per måned   | 751              | 876              | 768            | 810              |
| Økonomisk sosialhjelp - Gjennomsnittlig utbetalt per klient per måned  | 14 971           | 17 871           | 19 173         | 18 529           |
| Introduksjonsprogram - Andel som tilbys introduksjonsprogram innen 3 mnd. etter bosetting (Kilde: IMDI)  | 69,0 %           | 16,0 %           | 0,0 %          | 100,0 %          |
| Kvalifiseringsprogram - Andelen KVP-deltakere som går til arbeid, utdanning eller statlig arbeidsrettet tiltak etter fullført program (Kilde: Nav) | 73,0 %           | 69,0 %           | 69,0 %         | 67,0 %           |
| Andelen som bosettes innen 6 mnd. etter oppholdstillatelse   | 98,0 %           | 81,0 %           | 90,0 %         | 90,0 %           |
| Søknad om kommunal bolig - andel behandlet innen 3 mnd   | 98,5 %           | 94,3 %           | 90,0 %         | 95,0 %           |



## Oppdrag

| Oppdrag  | Delmål   | Mål  | Satsingsområde  |
|--|--|--|---|
| <b>Informasjon og veiledning om ulike veier til fagbrev er tilgjengelig</b>  | Bydelene skal tilby kvalifiseringsprogram og andre kompetansehevende tiltak som øker mulighetene for å få og beholde ordinært og relevant arbeid   | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| <b>Andel deltagere som er i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram (mål 2025 - flere enn 65%)</b>  | Bydelene skal arbeidsrette introduksjonsprogram og legge til rette for samarbeid med markedscoordinatorer i NAV  | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| <b>Andel KVP-mottagere som går til arbeid, utdanning eller statlig arbeidsrettet tiltak etter fullført program øker. (mål 2025 - større enn 67%)</b>   | Bydelene skal tilby kvalifiseringsprogram og andre kompetansehevende tiltak som øker mulighetene for å få og beholde ordinært og relevant arbeid   | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| <b>Andelen som bosettes innen 6 mnd. etter oppholdstillatelse (mål 2025 - 90%)</b>   | Bydelene skal bidra til gode boløsninger som legger til rette for økonomisk selvhjelpenhet   | 1.4 Forskjeller i levekår er redusert  | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Barneverntjenesten og Nav har etablert en samarbeidsavtale som har til hensikt å bidra til bedre koordinering og samordning av tjenesten overfor barn, unge og familier som har behov for hjelp fra begge tjenester</b> | Bydelene skal følge opp unge i Oppfølgingstjenestens målgruppe og samarbeide med relevante aktører om å få flere til å fullføre videregående opplæring eller komme i arbeid eller i annen kvalifiserende aktivitet | 1.3 Barn og unge møter tilgjengelige og sammenhengende tjenester som forebygger og forhindrer ungt utenforskap | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Beboere i leide boliger får oppfølgingstilbud fra Fleksibelt Oppfølgingsteam (FOT), Fleksibel aktiv oppfølgende behandling (FACT) og bo-oppfølgere</b>  | Bydelene skal bidra til at innbyggere med rus- og/eller psykiske helseutfordringer får tilpassede boliger  | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester                              | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Bruk av Navs virkemidler har økt blant annet på grunn av tettere samarbeid mellom spesialister i Nav</b>  | Bydelene skal arbeidsrette introduksjonsprogram og legge til rette for samarbeid med markedscoordinatorer i NAV  | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| <b>Bruken av egen tre-roms leilighet til midlertidig bruk for familier med behov for døgnovernatting følges opp</b>  | BSN: Tjenesteperspektiv og Økonomiperspektiv   | 1.4 Forskjeller i levekår er redusert  | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Bydelen dokumenter livskvalitetsmålingen til VEL en gang per år</b>   | Bydelene skal undersøke og dokumentere opplevd livskvalitet hos personer med rusproblemer som mottar tjenester   | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester                              | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Der hvor det ikke finnes egnede boliger i bydel, kjøpes det fortrinnsvis plasser hos VEL og andre med rammeavtaler</b>  | Bydelene skal bidra til at innbyggere med rus- og/eller psykiske helseutfordringer får tilpassede boliger  | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester                              | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |

|   |   |   |   |
|---|---|---|---|
| Det jobbes kontinuerlig med å vurdere andre inntektsmuligheter allerede ved behandling av søknader om økonomisk stønad  | Bydelene skal bidra til gode boløsninger som legger til rette for økonomisk selvhjelpenhet  | 1.4 Forskjeller i levekår er redusert   | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| Det vurderes om beboere i kommunal bolig er aktuelle for innvilgelse av startlån ved fornyelse av kontrakter. Dette kommer i tillegg til at beboere i kommunale boliger selv tar kontakt og søker om startlån | Bydelene skal bidra til å identifisere leietakerne i kommunale boliger som er aktuelle for startlån og til at flere gis mulighet til å kjøpe egen bolig | 1.4 Forskjeller i levekår er redusert   | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| Egne arbeidsmesser rettet mot flyktninger er gjennomført i samarbeid med lokale arbeidsgivere   | Oslo kommunes virksomheter skal åpne for å ta imot flyktninger i praksis og gi muligheter for ordinært arbeid   | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring                                     | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| Erfaren veileder jobber med boligframskaffing generelt, oppfølging av beboere i midlertidig bolig spesielt og sørger for overgang til ordinær bolig   | Bydelene skal følge opp personer som bor i midlertidig botilbud   | 1.4 Forskjeller i levekår er redusert   | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| Flere skal flytte ut av Velferdsetatens rusomsorgstilbud og bosettes i bydel (mål 2025 - 2 brukere ut av Velferdsetatens sitt tilbud)   | BSN Strategiplan 2024-2027: Samfunnsperspektivet og Tjenesteperspektivet  | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Fokus på treffsikre tiltak ved søknad om sosialhjelp  | Bydelene skal tilby kvalifiseringsprogram og andre kompetansehevende tiltak som øker mulighetene for å få og beholde ordinært og relevant arbeid        | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring                                     | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| For å finne egnede boliger til målgruppen samarbeides det tett internt i Nav-kontoret mellom bolig-fremskaffer og boligkontoret   | Bydelene skal bidra til at innbyggere med rus- og/eller psykiske helseutfordringer får tilpassede boliger   | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Fremskaffe boliger i det private boligmarkedet til prioriterte grupper (mål 2025 - min.60 boliger)  | BSN - Strategiplan 2024-2027: Samfunnsperspektiv, Tjenesteperspektiv, Arbeidsgiverperspektiv og Økonomiperspektiv                                       | 1.4 Forskjeller i levekår er redusert   | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| Internt samarbeid skal videreutvikles slik at kontorets markeds koordinatør og integreringsressurs matcher kandidater og stillinger, og sammen får til gode overganger til relevante tiltak og utdanning      | Bydelene skal arbeidsrette introduksjonsprogram og legge til rette for samarbeid med markeds koordinatører i NAV  | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring                                     | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| Konseptvalgutredning (KVU) for rus og psykiatri boliger (ROP-boliger) i bydelen er utarbeidet   | Bydelene skal bidra til at innbyggere med rus- og/eller psykiske helseutfordringer får tilpassede boliger   | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| Lederne har egne samtaler med Nav-leder månedlig med fokus på sykefraværsoppfølging og  | Nav-kontoret har et godt og inkluderende arbeidsmiljø preget av medarbeiderskap og tillit   | 4.1 Barn, elever, lærlinger og ansatte har et trygt og                            | 4. Oslo er åpen, inkluderende og trygg  |

|   |   |  |  |
|---|---|--|--|
| <b>resultater (mål 2025 - reduksjon av sykefravær til 8,5%)</b>   |   | inkluderende lærings- og arbeidsmiljø  |  |
| <b>Medarbeiderne har tilgang til, og tilegner seg, relevant fagkompetanse gjennom porteføljegjennomganger med teamkoordinatorer, deltagelse i fagmøter mm.</b>    | Nav-kontoret har et godt og inkluderende arbeidsmiljø preget av medarbeiderskap og tillit   | 4.1 Barn, elever, lærlinger og ansatte har et trygt og inkluderende lærings- og arbeidsmiljø | 4. Oslo er åpen, inkluderende og trygg                                     |
| <b>Medarbeiderskap preger enheten, der lederne har struktur med faste samtaler med medarbeidere for å sikre forventninger gjennom å gi og få tilbakemeldinger</b> | Nav-kontoret har et godt og inkluderende arbeidsmiljø preget av medarbeiderskap og tillit   | 4.1 Barn, elever, lærlinger og ansatte har et trygt og inkluderende lærings- og arbeidsmiljø | 4. Oslo er åpen, inkluderende og trygg                                     |
| <b>Nav etablerer et samarbeid med bydel Østensjø og OsloMet (avd. Holmlia) for å utvikle arbeidsrettede programmer</b>  | Bydelene skal arbeidsrette introduksjonsprogram og legge til rette for samarbeid med markedscoordinatorer i NAV   | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |
| <b>Nav har enkle prosedyrer for henvisning til kvalifiseringsprogrammet</b>   | Bydelene skal tilby kvalifiseringsprogram og andre kompetansehevende tiltak som øker mulighetene for å få og beholde ordinært og relevant arbeid        | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |
| <b>Nav har økt kontakt med lokalt næringsliv i Oslo, enten direkte eller via kontorets markedskontakt</b>   | Bydelene skal tilby kvalifiseringsprogram og andre kompetansehevende tiltak som øker mulighetene for å få og beholde ordinært og relevant arbeid        | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |
| <b>Nav kartlegger hver barn for seg, og ser familien under ett ved søknad om økonomisk stønad</b>   | Bydelene skal sørge for helhetlig oppfølging av utsatte barnefamilier   | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og deltar i meningsfulle fritidstilbud                    | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| <b>Nav saksbehandler søknader om kommunal bolig innen 3 mnd (mål 2025 - 95%)</b>  | Bydelene skal bidra til å identifisere leietakerne i kommunale boliger som er aktuelle for startlån og til at flere gis mulighet til å kjøpe egen bolig | 1.4 Forskjeller i levekår er redusert  | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| <b>Nav synliggjør behov for praksis og arbeidsplasser ved å bruke flere kommunikasjonskanaler som for eksempel LinkedIn og Workplace</b>                          | Oslo kommunes virksomheter skal åpne for å ta imot flyktninger i praksis og gi muligheter for ordinært arbeid   | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |
| <b>Nav tar aktivt i bruk virkemidler som lønnstilskudd, mentortilskudd og inkluderingstilskudd for å sikre overgang til arbeid for flyktninger</b>                | Oslo kommunes virksomheter skal åpne for å ta imot flyktninger i praksis og gi muligheter for ordinært arbeid   | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |
| <b>Nav veiledere har oppdatert kunnskap om behov i arbeidsmarkedet basert på strategisk samarbeid med arbeidsgivere</b>   | Bydelene skal tilby kvalifiseringsprogram og andre kompetansehevende tiltak som øker mulighetene for å få og beholde ordinært og relevant arbeid        | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |

|   |  |  |  |
|---|--|--|--|
| <b>Nav-kontoret har en egen onboardings-plan der basiskompetanse inngår, planen evalueres og justeres jevnlig. Avdelingene har egne fagspesifikke planer for sine områder</b>     | <b>Nav-kontoret har et godt og inkluderende arbeidsmiljø preget av medarbeiderskap og tillit</b>   | <b>4.1 Barn, elever, lærlinger og ansatte har et trygt og inkluderende lærings- og arbeidsmiljø</b>            | <b>4. Oslo er åpen, inkluderende og trygg</b>                              |
| <b>Nav-kontoret sørger i samarbeid med avdeling Samfunn- og innbyggerdialog, for å mobilisere lokalsamfunn og organisasjoner for tilgang til språkpraksis, skaffe mentorer mm</b> | Bydelene skal legge til rette for at frivillige organisasjoner, frivillighetssentraler og nærmiljøsentre kan bidra i integreringsarbeidet  | 3.2 Det er enkelt å være frivillig i Oslo  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |
| <b>OT-kontakter i bydel og øvrige OT-kontakter i Oslo samarbeider tett for å sikre at ungdom kommer tilbake til utdanning eller i arbeid</b>                                      | Bydelene skal følge opp unge i Oppfølgingstjenestens målgruppe og samarbeide med relevante aktører om å få flere til å fullføre videregående opplæring eller komme i arbeid eller i annen kvalifiserende aktivitet | 1.3 Barn og unge møter tilgjengelige og sammenhengende tjenester som forebygger og forhindrer ungt utenforskap | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| <b>Reduksjon i antall langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp ved helseavklaring (mål 2025 - 60 over i arbeids, helserelevante ytelser eller uføretrygd)</b>                   | BSN - Strategiplan 2024-2027. Tjenesteperspektivet   | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |
| <b>Reduksjon i antall unge sosialhjelpsmottagere (18-30 år) (mål 2025 - 30 ungdommer over i jobb/utdanning)</b>   | BSN - Strategiplan 2024-2027. Tjenesteperspektivet   | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |
| <b>Samarbeid med lokalsamfunn og frivillige er økt</b>  | Bydelene skal legge til rette for at frivillige organisasjoner, frivillighetssentraler og nærmiljøsentre kan bidra i integreringsarbeidet  | 3.2 Det er enkelt å være frivillig i Oslo  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |
| <b>Sikre økt andel som tilbys Introduksjonsprogram innen 3 mnd. etter bosetting (mål 2025 - 100%)</b>   | Bydelene skal arbeidsrette introduksjonsprogram og legge til rette for samarbeid med markedscoordinatorer i NAV  | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |
| <b>Språkpraksisavtaler er opprettet med kommunale tjenester i bydelen, og på tvers av bydeler</b>   | Oslo kommunes virksomheter skal åpne for å ta imot flyktninger i praksis og gi muligheter for ordinært arbeid  | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |
| <b>Søknad om kvalifiseringsprogram er tilgjengelig i publikumsmottaket ved Nav-kontoret</b>   | Bydelene skal tilby kvalifiseringsprogram og andre kompetansehevende tiltak som øker mulighetene for å få og beholde ordinært og relevant arbeid   | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |
| <b>Tett samarbeid innad i Nav-kontoret for å gi best mulig tilbud til bydelens beboere som mangler arbeid</b>   | Bydelene skal tilby kvalifiseringsprogram og andre kompetansehevende tiltak som øker mulighetene for å få og beholde ordinært og relevant arbeid   | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv   |

Budsjett 2025 / Økonomiplan 2025-2028

|   |   |  |  |
|---|---|--|--|
| <b>Tjenesten overfor barn, unge og familier er bedre koordinert og samordnet</b>  | Bydelenes tjenester til barn og unge skal samarbeide med hverandre og med barn og unge og deres familier, for å gi riktig hjelp til riktig tid          | 1.3 Barn og unge møter tilgjengelige og sammenhengende tjenester som forebygger og forhindrer ungt utenforskap | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| <b>Ved søknad om økonomisk stønad etter Sosialtjenesteloven, kartlegger Nav-kontoret hvert barn for seg, og ser familien under ett</b>  | Bydelene skal sørge for helhetlig oppfølging av utsatte barnefamilier   | 1.2 Barn og unge opplever trygghet og deltar i meningsfulle fritidstilbud                                      | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| <b>Veiledere i Nav-kontoret gir råd og veiledning til beboere i kommunale boliger som også mottar økonomisk stønad, dersom veileder avdekker at de kan være berettiget til å søke om startlån</b> | Bydelene skal bidra til å identifisere leietakerne i kommunale boliger som er aktuelle for startlån og til at flere gis mulighet til å kjøpe egen bolig | 1.4 Forskjeller i levekår er redusert  | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| <b>Veilederne i Nav-kontoret har god kunnskap om husleieloven: kontrakter gjennomgås nøye ved inngåelse og det forhandles om husleie pris om nødvendig</b>  | Bydelene skal bidra til gode boløsninger som legger til rette for økonomisk selvhjelpenhet  | 1.4 Forskjeller i levekår er redusert  | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv |
| <b>Vi kjører nærværssamtaler etter fastsatt metode</b>  | Nav-kontoret har et godt og inkluderende arbeidsmiljø preget av medarbeiderskap og tillit   | 4.1 Barn, elever, lærlinger og ansatte har et trygt og inkluderende lærings- og arbeidsmiljø                   | 4. Oslo er åpen, inkluderende og trygg                                     |
| <b>Vi tilrettelegger for medarbeidere der det er mulig, med formål om å forebygge fravær</b>  | Nav-kontoret har et godt og inkluderende arbeidsmiljø preget av medarbeiderskap og tillit   | 4.1 Barn, elever, lærlinger og ansatte har et trygt og inkluderende lærings- og arbeidsmiljø                   | 4. Oslo er åpen, inkluderende og trygg                                     |

## 3.5 Samfunn og innbyggerdialog

### Ansvarsområde

Avdeling Samfunn og innbyggerdialog ble opprettet i april 2024 som et svar på de store samfunnsflokene nærmere beskrevet i kommuneplanens samfunnsdel. Utfordringer som utenforskap, økende ulikhet og fattigdom, krevende boligmarked og økt press på omsorgstjenester kan i fremtiden ikke løses av kommunen alene. For å løse disse flokene må vi i større grad lykkes med å involvere sivilsamfunnet, frivilligheten og andre samarbeidspartnere.

Avdeling Samfunn og innbyggerdialog har som hovedmål å bidra til bedre inkludering og innenforskap for alle bydelens innbyggere. For å skape økt tillitt hos innbyggerne skal avdelingen også bidra til økt mangfoldskompetanse og representasjon i tjenestene. Det er et uttalt mål at bydelens ansatte, også på ledernivå, kan gjenspeile bydelens mangfoldige befolkning i fremtiden.

OsloMet-Holmlia, Pådriv, Oslo sør-satsningen, Deichman og bydelens frivilligsentraler er blant flere sentrale partnere for å lykkes i omstillingsarbeidet. Avdeling HR og Organisasjon er en viktig støttespiller for å utvikle mer effektiv samhandling internt og eksternt.

### Inkludering/Innenforskap

**PARTNERE:** OsloMet Holmlia - OsloSør - Pådriv – Deichman - Frivilligsentraler -HR og Organisasjon

#### HOVEDSPOR 1

Innbyggerdialog og inkluderende møteplasser

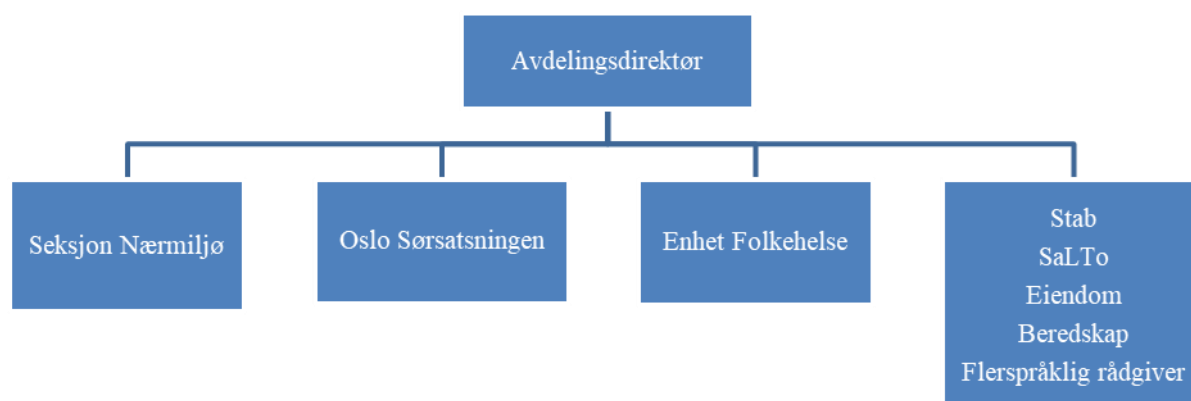
#### HOVEDSPOR 2

Næring og arbeidsplasser

#### HOVEDSPOR 3

Bolig, folkehelse og samfunnsutvikling

Følgende funksjoner er flyttet til avdeling i dag, det vil være en prioritert oppgave å utvikle en hensiktsmessig organisasjonsstruktur for avdelingen i løpet av planperioden. Flere funksjoner kan bli samlokalisert i avdelingen i løpet av de neste årene.



## Status og utfordringer

Med dagens økonomiske utfordringsbilde vil avdelingen måtte bidra til omstilling fra **utfører** til **fasilitator** på tjenesteområder der det er mulig. Derfor søker avdelingen å samarbeide tett med andre aktører i bydelen, og legge til rette for at nyskaping kan blomstre uten at bydelen nødvendigvis driver selve tilbudet. Gjennom partnerskapsavtalen med Pådriv får vi støtte til å fange opp innbyggernes initiativ.

Oslo Sør-prosjektet «Bedre ressursutnyttelse» vil bli sentralt i planperioden for å bidra til mer effektiv bruk av kommunale midler. Avdelingen er ansvarlig i tett samarbeid med avdeling HR og organisasjon representert ved seksjon Innovasjon og digitalisering. Ved å kartlegge behov og utfordringer i ulike avdelinger kan behov for arbeidskraft på et område kobles mot tiltak for arbeidsinkludering annet sted.

Det planlegges også implementering av en egen innbyggerapp for å samordne informasjon om tjenestetilbud og aktiviteter ut til bydelens innbyggere. I et tettere samarbeid med organisasjonslivet og frivilligheten, vil det bli avgjørende at tilbudene i fremtiden er godt koordinert og lett tilgjengelige for alle som bor i bydelen.

## Driftsbudsjett

### Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

|  | Regnskap       | Budsjett      | Økonomiplan   |               |               |               |
|--|----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|  | 2023           | 2024          | 2025          | 2026          | 2027          | 2028          |
| <b>Driftsutgifter</b>  |                |               |               |               |               |               |
| Lønn   | 21 578         | 13 529        | 16 170        | 17 694        | 17 694        | 17 694        |
| Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon  | 11 967         | 3 709         | 2 519         | 2 519         | 2 519         | 2 519         |
| Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon | 1 170          | 877           | 877           | 877           | 877           | 877           |
| Overføringsutgifter  | 4 574          | 1 770         | 720           | 720           | 720           | 720           |
| Finansutgifter   | 23             | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| <b>Sum Driftsutgifter</b>  | <b>39 312</b>  | <b>19 885</b> | <b>20 286</b> | <b>21 810</b> | <b>21 810</b> | <b>21 810</b> |
| <b>Driftsinntekter</b>   |                |               |               |               |               |               |
| Salgsinntekter   | -4 165         | -1 768        | -1 846        | -1 846        | -1 846        | -1 846        |
| Refusjoner   | -4 714         | -1 603        | -1 641        | -1 641        | -1 641        | -1 641        |
| Overføringsinntekter   | -2 765         | -1 339        | -2 539        | -2 539        | -2 539        | -2 539        |
| Finansinntekter og finansieringstransaksjoner                    | -23            | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| <b>Sum Driftsinntekter</b>                                       | <b>-11 666</b> | <b>-4 709</b> | <b>-6 026</b> | <b>-6 026</b> | <b>-6 026</b> | <b>-6 026</b> |
| <b>Sum</b>   | <b>27 646</b>  | <b>15 176</b> | <b>14 260</b> | <b>15 784</b> | <b>15 784</b> | <b>15 784</b> |

## Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000

|                            | Regnskap      | Budsjett      | Økonomiplan   |               |               |               |
|----------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|                            | 2023          | 2024          | 2025          | 2026          | 2027          | 2028          |
| Folkehelse                 | 8 233         | 10 905        | 6 635         | 8 159         | 8 159         | 8 159         |
| Samfunn og innbyggerdialog | 16 340        | -0            | 7 200         | 7 200         | 7 200         | 7 200         |
| Nærmiljø                   | 3 073         | 4 271         | 425           | 425           | 425           | 425           |
| <b>Sum</b>                 | <b>27 646</b> | <b>15 176</b> | <b>14 260</b> | <b>15 784</b> | <b>15 784</b> | <b>15 784</b> |

## Rammeoversikt

Beløp i 1000

| Beskrivelse tiltak  | Økonomiplan   |               |               |               |
|---|---------------|---------------|---------------|---------------|
|   | 2025          | 2026          | 2027          | 2028          |
| <b>Vedtatt budsjett 2024 videreført</b>                         | <b>15 176</b> | <b>15 176</b> | <b>15 176</b> | <b>15 176</b> |
| Sum Tekniske justeringer  | -331          | -331          | -331          | -331          |
| Sum Budsjettendring i år  | 5 608         | 5 608         | 5 608         | 5 608         |
| Konsekvensjusteringer   | 5 278         | 5 278         | 5 278         | 5 278         |
| <b>Konsekvensjustert ramme</b>                                  | <b>20 454</b> | <b>20 454</b> | <b>20 454</b> | <b>20 454</b> |
| Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling          | -7            | -7            | -7            | -7            |
| Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling              | -7            | -7            | -7            | -7            |
| <b>Spesifiserte rammeendringer</b>                              |               |               |               |               |
| BU: Fritidsstipend - kuttes i sin helhet                        | -350          | -350          | -350          | -350          |
| BU: Frivillighetsmidler kuttes i sin helhet                     | -1 250        | -1 250        | -1 250        | -1 250        |
| BU: Frivilligsentraler. Økt tildeling i 2024, tas ut i 2025     | -150          | -150          | -150          | -150          |
| BU: Grønne midler - kuttes                                      | -200          | -200          | -200          | -200          |
| BU: Ung Bjørndal kuttes   | -400          | -400          | -400          | -400          |
| Frikjøp av 50% stilling - delt stilling med OsloMet             | -500          | 0             | 0             | 0             |
| Prosjektfinansiering 100% stilling i samfunn og innbyggerdialog | -1 200        | -1 200        | -1 200        | -1 200        |
| SAK1: Redusert pensjonsats og reduserte pensjonskostnader       | -73           | -73           | -73           | -73           |
| Vakant 100% stilling - Implementeringskoordinator               | -1 040        | -1 040        | -1 040        | -1 040        |
| Vakant 100% stilling Folkehelsekoordinator (2025)               | -1 024        | 0             | 0             | 0             |
| <b>Sum Spesifiserte rammeendringer</b>                          | <b>-6 187</b> | <b>-4 663</b> | <b>-4 663</b> | <b>-4 663</b> |
| <b>Endringer</b>  | <b>-6 187</b> | <b>-4 663</b> | <b>-4 663</b> | <b>-4 663</b> |
| <b>Ramme 2025-2028</b>  | <b>14 260</b> | <b>15 784</b> | <b>15 784</b> | <b>15 784</b> |



## Oppdrag

| Oppdrag  | Delmål  | Mål   | Satsingsområde  |
|--|---|---|---|
| <b>Boligkartlegging gjennomføres årlig</b>   | Kartlegge behov for samlokaliserte omsorgsboliger til ulike målgrupper. Kartleggingen skal inneholde en prioritert liste over prosjekter.               | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte                | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Bruk av Oslonøkkel utvides i samarbeid med Oslo Origo</b>   | Legge til rette for at barnehagebygg kan brukes etter åpningstid  | 2.1 Barnehager og skoler bidrar til grønne, levende nærmiljøer og er tilgjengelige for innbyggere og frivillighet | 2. Oslo er grønn og levende   |
| <b>Bydelen arbeider intensivt med forum for dialog og samarbeid</b>  | BSN: Mangfoldsressurser motiveres til frivillighetsarbeid   | 3.2 Det er enkelt å være frivillig i Oslo   | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| <b>Bydelen bidrar til bedret skolemiljø gjennom prosjektet "Sammen for Søndre"</b>   | Bydelene skal gi utsatte ungdom tett oppfølging som kan bidra til et liv uten rus og kriminalitet   | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester                                 | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Bydelen jobber med nettverk og veiledning for frivilligsentralene</b>   | BSN: Mangfoldsressurser motiveres til frivillighetsarbeid   | 3.2 Det er enkelt å være frivillig i Oslo   | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| <b>Bydelen samarbeider med eksterne leverandører</b>   | Bydelene skal tilrettelegge for og tilby jobb til ungdom  | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring   | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| <b>Bydelen samarbeider tett med OsloMet-Holmlia om praksisopplæring og økt mangfoldskompetanse</b>                           | BSN: Motivere og rekruttere ungdom til videre studier og utdanning  | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring   | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| <b>Eget ressursteam for kobling mot frivilligheten er etablert</b>   | Bydelene skal legge til rette for at frivillige organisasjoner, frivillighetssentraler og nærmiljøsentre kan bidra i integreringsarbeidet               | 3.2 Det er enkelt å være frivillig i Oslo   | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| <b>Etablere prosjekt Nyskapende i Søndre i samarbeid med Pådriv og Søndre Unlimited</b>                                      | BSN: Legge til rette for næringsaktivitet i bydelen   | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring   | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| <b>Inkluderende møteplasser som åpen barnehage, FABEL Kreativt språksenter og tett samarbeid med Deichman videreutvikles</b> | Satse på informasjon- og rekrutteringstiltak, herunder åpne barnehager, for å bidra til at flere foreldre velger tidligere barnehagestart for sine barn | 1.5 Andelen barn som går i barnehage, øker  | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Innbyggerapp for aktiviteter og tjenestetilbud innføres</b>   | BSN: Styrket og tilgjengelig kommunikasjon med innbyggerne  | 2.1 Barnehager og skoler bidrar til grønne, levende nærmiljøer og er tilgjengelige for innbyggere og frivillighet | 2. Oslo er grønn og levende   |
| <b>Innsatser for arbeidsinkludering og behovene for arbeidskraft samordnes i prosjekt «Bedre ressursutnyttelse»</b>          | BSN: Flere innbyggere i lønnet arbeid   | 1.4 Forskjeller i levekår er redusert   | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |

| Oppdrag   | Delmål  | Mål  | Satsingsområde  |
|---|---|--|---|
| <b>Nettverk for nabolagslokaler etableres basert på erfaringene og kunnskapen fra OsloSør</b>                               | BSN: Bedre samhandling av nærmiljøtiltak  | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Næringsforum etableres</b>   | BSN: Legge til rette for næringsaktivitet i bydelen   | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| <b>Opprettelse av eget boligkontor for bedre samordning er vurdert</b>  | Kartlegge behov for samlokaliserte omsorgsboliger til ulike målgrupper. Kartleggingen skal inneholde en prioritert liste over prosjekter. | 1.1 Forebyggende tilbud og tjenester bidrar til livsmestring og økt selvstendighet for den enkelte | 1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv      |
| <b>Rollemodellprosjektet «Hvor er mine brødre?»</b>   | Bydelene skal gi utsatte ungdom tett oppfølging som kan bidra til et liv uten rus og kriminalitet   | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester                  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>SaLTo-arbeidet organiseres under Samfunn og innbyggerdialog og i tett samarbeid med bydelens forebyggende prosjekter</b> | Bydelene skal bidra til at innbyggere med rus- og/eller psykiske helseutfordringer får tilpassede boliger                                 | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester                  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |
| <b>Tilbud og behovene i prosjekt «Bedre ressursutnyttelse» samordnes</b>  | Bydelene skal tilrettelegge for og tilby jobb til ungdom  | 3.1 Flere deltar i arbeidsliv eller opplæring  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| <b>Tilbud om språkpraksis og nettverk er tilgjengelig gjennom frivilligsentralene</b>                                       | Bydelene skal legge til rette for at frivillige organisasjoner, frivillighetssentraler og nærmiljøsentre kan bidra i integreringsarbeidet | 3.2 Det er enkelt å være frivillig i Oslo  | 3. Oslo er nyskapende og attraktiv  |
| <b>Utøvernivået i SaLTo-nettverket er prioritert</b>  | Bydelene skal gi utsatte ungdom tett oppfølging som kan bidra til et liv uten rus og kriminalitet   | 5.1 Innbyggere med rusutfordringer møter helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester                  | 5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester |

## VEDLEGG

### Gebyrliste

#### Barnehage

Det er 11 betalingsterminer i et barnehageår.

#### Barnehage og foreldrebetaling

| Gebyr  | Enhet        | Sats 2025 |
|--|--------------|-----------|
| Foreldrebetaling for barn 1                              | kr per måned | 2 200     |
| Foreldrebetaling for barn 2                              | kr per måned | 1 700     |
| Foreldrebetaling fra og med tredje barn (kun kostpenger) | kr per mnd   | 300       |

Kost i barnehage tilsvarer kr 300 per barn per måned og er inkludert i satsene.

Foresatte med årlig inntekt under kr 366 667 skal etter søknad betale en månedlig sats som på årsbasis tilsvarer 6 % av årlig inntekt. Kostpenger kommer i tillegg. Søskenmoderasjon gjelder også for denne gruppen.

Satsene gjelder fulltids plass i kommunale barnehager, dvs. oppholdstid 41 timer pr. uke eller mer. Bydelsutvalgene fastsetter betalingssatser for barn med oppholdstid inntil 41 timer.

Det gis fritak for foreldrebetaling for 20 timer per uke (gratis kjernetid) til alle barn i alderen 2 til 5 år i husholdninger med en samlet inntekt under kr 642 700. Tilsvarende gjelder for barn med utsatt skolestart. For fire- og femåringer i bydelene Alna, Stovner, Bjerke, Grorud og Søndre Nordstrand er inntektsgrensen for gratis kjernetid for barnehageåret 2024/2025 kr 750 500.

Oppholdsbetalingen for fulltids plass i bydeler med gratis kjernetid utover nasjonal ordning, reduseres med betaling tilsvarende 20 timer.

Maksimalprisen for en barnehageplass og inntektsgrensen for den nasjonale ordningen med gratis kjernetid for barn i alderen 2 til 5 år vil bli fastsatt av Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2025. Oppholdsbetalingen i Oslo kommune må justeres i henhold til Stortingets vedtak.

## Aktivitetsskolen

Månedlig oppholdsbetaling i Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) 01.01.2025 – 31.12.2025.

### Aktivitetsskolen og foreldrebetaling

| Gebyr   | Enhet        | Sats 2025 |
|---|--------------|-----------|
| 1. Foreldrebetaling fulltids plass - for inntekt til og med 2,25 G (kr 279 063)             | kr per måned | 283       |
| 2. Foreldrebetaling fulltids plass - for inntekt fra kr 279 073 (2,25G) til kr 496 128 (4G) | kr per måned | 518       |
| 3. Foreldrebetaling fulltids plass - for inntekt fra og med kr 496 129 (4G)                 | kr per måned | 1 200     |
| 4. Foreldrebetaling for barn med særskilte behov fra 8.-10. trinn og på videregående skole  | kr per måned | 0         |

#### 4. Foreldrebetaling for barn med særskilte behov fra 8.-10. trinn og på videregående skole

Det kreves ikke oppholdsbetaling for tilbud før og etter skoletid til barn med særskilte behov fra 8.-10. trinn og på videregående skole.

Inntektsgrensene justeres i samsvar med endring i folketrygdens grunnbeløp (G) pr. 01.05.2025.

Inntektsgrensene er basert på månedlige satser for grunnbeløpet.

Satsene tar utgangspunkt i en sats for fulltids plass uten inntektsmoderasjon på 3 704 kr/mnd.

Alle elever i Osloskolen har tilbud om gratis deltids plass i Aktivitetsskolen (AKS). Det er også innført et nasjonalt krav til inntektsgradert oppholdsbetaling i AKS. Kommunen skal etter søknad gi reduksjon i oppholdsbetalingen slik at oppholdsbetalingen per elev maksimalt utgjør seks prosent av husholdningens inntekt. Oslo kommunes inntektsgrenser kommer i tillegg til denne ordningen. Foresatte får den mest gunstige oppholdsbetalingen av de to.

Det kreves ikke oppholdsbetaling i aktivitetsskolen for barn med særskilte behov fra 5.-7. trinn. Det kreves ikke oppholdsbetaling i aktivitetsskolen for barn av flyktninger som deltar i introduksjonsprogrammet.

## Kulturskole

### Oslo kulturskole

| Gebyr  | Enhet                 | Sats 2025 |
|--|-----------------------|-----------|
| Egenbetaling for ordinære elevplasser i Oslo kulturskole | Beløp per elev per år | 4 691     |

Byrådet gis fullmakt til å fastsette avgifter utenom ordinære elevplasser innen rammen av vedtatt budsjett.

## Helse- og omsorgstjenester

### Korttidsopphold sykehjem

| Gebyr                         | Enhet      | Sats 2025 |
|-------------------------------|------------|-----------|
| Kostpenger per dag i sykehjem | kr per dag | 141       |

### Trygghetsalarm

| Gebyr  | Enhet        | Sats 2025 |
|--|--------------|-----------|
| 1. Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag - iht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester 1) |              |           |
| 2. Fra kr 372 084 (4G)   | kr per måned | 310       |
| Behovsprøving ved vedtak om utvidede trygghetspakker   |              |           |

Egenandel på anskaffelse av utstyr når brukerens husholdningsinntekt er over 2G

Egenandel på installasjon av utstyr når brukerens husholdningsinntekt er over 2G

### 2. Fra kr 372 084 (4G)

Alminnelig inntekt 2023 tillagt evt. utenlandsk pensjon og hjelpestønad til hjelp i huset, og fratrukket evt. omsorgslønnsbidrag i alminnelig inntekt. Inntekten gjelder for husstanden, dvs. hjelpemottaker og ektefelle/partner/samboer, evt. også foreldres inntekt dersom hjelpemottaker er under 18 år. Egenbetaling på kr 310 per måned. Omfatter både analoge og digitale alarmer (inkludert SIM-kort). Bydelene gis fullmakt til å avgjøre om de vil innkreve egenandeler på trygghetsalarmer eller dekke dette selv.

### Behovsprøving ved vedtak om utvidede trygghetspakker

Personer over 75 år skal ha rett på å få trygghetsalarm til innendørs bruk når de selv ønsker dette, dvs. uten at bydelen gjør en behovsvurdering. Søknader om tildeling av alarmer og utstyr utover digital trygghetsalarm til innebruk skal behovsprøves før vedtak om slike utvidede trygghetspakker fattes. Dette skal gjelde for alle aldersgrupper.

### Egenandel på anskaffelse av utstyr når brukerens husholdningsinntekt er over 2G

Innkjøp av trygghetsalarmer for innendørs bruk finansieres 100 % av Oslo kommune. For bærbare digitale trygghetsalarmer til utendørs bruk og tilleggsutstyr utover dette betales 50 % av innkjøpspris som egenandel av brukeren som får vedtak om dette utstyret når brukerens husholdningsinntekt er over 2G. Brukere med husholdningsinntekt under 2G fritas for egenandel.

**Egenandel på installasjon av utstyr når brukerens husholdningsinntekt er over 2G**

Engangskostnaden for installasjon av alle typer trygghetsalarmer og tilleggsutstyr skal betales av brukeren når brukerens husholdningsinntekt er over 2 G. Brukere med husholdningsinntekt under 2G fritas for egenandel. Bydelene gis anledning til å fritta personer som allerede har analog trygghetsalarm for ny installasjonskostnad knyttet til digital alarm.

**Praktisk bistand og opplæring**

**Gebyr** **Enhet** **Sats 2025**

|   |                 |                              |
|---|-----------------|------------------------------|
| 1. Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag - iht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester |                 |                              |
| 2. Fra kr 248 056 (2-3G) - Utgiftstak i kr per mnd./per år (timer)  | kr 93 per time  | kr 220 pr. mnd. (6 timer)    |
| 2. Under kr 248 056 (under 2G) - Utgiftstak i kroner per mnd./per år (timer)  | kr 36 per time  | kr 9 300 per år (100 timer)  |
| 3. Fra kr 372 084 (3-4G) - Utgiftstak i kr per mnd./per år (timer)  | kr 236 per time | kr 23 600 per år (100 timer) |
| 4. Fra kr 496 112 (over 4G) - Utgiftstak i kr per mnd./per år (timer)   | kr 388 per time | kr 38 800 per år (timer)     |

**1. Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag - iht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester**

Alminnelig inntekt 2023 tillagt evt. utenlandsk pensjon og hjelpestønad til hjelp i huset, og fratrukket evt. omsorgslønnsbidrag i alminnelig inntekt. Inntekten gjelder for husstanden, dvs. hjelpemottaker og ektefelle/partner/samboer, evt. også foreldres inntekt dersom hjelpemottaker er under 18 år. Dersom husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag er under 2G, skal samlet vederlag for tjenester ikke overstige et utgiftstak på kroner 220 per måned i 2024. Jfr. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester §10. Utgiftstaket reguleres hvert år i statsbudsjettet som legges fram i oktober og vedtas i desember. Revidert utgiftstak for inntekter under 2G legges derfor fram i tilleggsinnstillingen for budsjett 2025.

**Rusinstisjoner og botilbud under Velferdsetaten**

| <b>Gebyr</b>   | <b>Enhet</b>         | <b>Sats 2025</b> |
|--|----------------------|------------------|
| 10. Egenbetaling ved rusinstisjoner og botilbud under Velferdsetaten | Maks beløp per måned | 9867             |
| 11. Egenbetaling Bjørnerud   | Maks beløp per måned | 7 087            |
| 12. Egenbetaling Bygdøy  | Maks beløp per mnd.  | 5 934            |
| 13. Egenbetaling Karlsborg   | Maks beløp per mnd.  | 7 394            |
| 14. Egenbetaling Lassonløkken  | Maks beløp per mnd.  | 7 548            |
| 15. Egenbetaling Liakollen   | Maks beløp per mnd.  | 7 087            |
| 16. Egenbetaling Fredheim  | Maks beløp per mnd.  | 9 395            |

| Gebyr  | Enhet               | Sats 2025 |
|--|---------------------|-----------|
| 17. Egenbetaling Haugenstua ressurscenter                | Maks beløp per mnd. | 7 555     |
| 18. Egenbetaling Østensjøveien 1. og 2. etasje           | Maks beløp per mnd. | 6 931     |
| 19. Egenbetaling Østensjøveien hus leiligheter 3. etasje | Maks beløp per mnd. | 5 934     |
| 20. Egenbetaling Østensjøveien Svingen                   | Maks beløp per mnd. | 8 241     |
| 21. Egenbetaling Bosatt H25                              | Maks beløp per mnd. | 5 934     |
| 22. Egenbetaling Exit                                    | Maks beløp per mnd. | 9 395     |
| 23. Egenbetaling Vestli rehabiliteringssenter            | Maks beløp per mnd. | 5 934     |

## 10. Egenbetaling ved rusinstitusjoner og botilbud under Velferdsetaten

1. For opphold i omsorgsinstitusjoner under Velferdsetaten med full forpleining beregnes egenbetaling etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Egenbetalingen kan maksimalt utgjøre kr 9 867 pr. måned. 2. For opphold i rehabiliteringsinstitusjoner under Velferdsetaten med redusert forpleining beregnes egenbetaling etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Det er bydelene som beregner og krever inn egenbetalingen. Hvor mye egenbetaling som kan kreves vil variere som følge av ulik forpleining ved de ulike rehabiliteringsinstitusjonene. 3. Byrådet gis fullmakt til å fastsette husleie for beboere i private og kommunale boligtiltak under Velferdsetaten

## TT-tjenester

| Gebyr  | Enhet | Sats 2025 |
|--|-------|-----------|
| 1. Egenandel for TT-reiser innenfor Oslos grenser - barn under 18 år   | Beløp | 28        |
| 2. Egenandel for TT-reiser innenfor Oslo grenser - voksne  | Beløp | 55        |
| 3. Egenandel for faste reiser til dagtilbud som alternativ til arbeid, arbeid og høyere utdanning  |       |           |
| 4. Egenandelstak for reisende til skolefritidsordning annet sted enn lokalisert til grunnskolen  |       |           |
| 5. Egenandel for brukere av transporttjenesten for forflytningshemmede   |       |           |
| 6. Egenandel for fritidsreiser til kommunene Lørenskog, Nittedal, Bærum og Nordre Follo geografisk begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune |       |           |
| 7. Egenandel fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egne flyreiser - barn under 18 år  | Beløp | 136       |
| 8. Egenandel fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egne flyreiser - voksne  | Beløp | 272       |

### 1. Egenandel for TT-reiser innenfor Oslos grenser - barn under 18 år

Egenandelene prisjusteres med 3,9 %. Månedssatsen settes lik et bestemt antall turer for å unngå administrativt merarbeid. Antall turer videreføres og settes dermed til 10 turer for voksne og 20 turer for barn 6-18 år.

### 2. Egenandel for TT-reiser innenfor Oslo grenser - voksne

Egenandelene prisjusteres med 3,9 %. Månedssatsen settes lik et bestemt antall turer for å unngå administrativt merarbeid. Antall turer videreføres og settes dermed til 10 turer for voksne og 20 turer for barn 6-18 år.

### 3. Egenandel for faste reiser til dagtilbud som alternativ til arbeid, arbeid og høyere utdanning

Det settes et egenandelstak tilsvarende egenandelen på 10 turer for voksne og 20 turer for personer under 18 år for faste TT-reiser. Egenandelstaket gjelder både i Oslo og Akershus begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Akershus fylke.

**4. Egenandelstak for reisende til skolefritidsordning annet sted enn lokalisert til grunnskolen**  
Månedlig egenandel for transporttjenester for reiser til skolefritidsordning på annet sted enn lokalisert til grunnskolen settes tilsvarende egenandelen 20 turer for personer under 18 år for reiser i Oslo.

**5. Egenandel for brukere av transporttjenesten for forflytningshemmede**  
Fra og med 6 år settes kvoten til 150 reiser per år. For brukere som for første gang søker etter 1. juli, settes kvoten til 75 fritidsreiser første året. Det gis anledning til å søke om et begrenset antall tilleggsreiser.

**6. Egenandel for fritidsreiser til kommunene Lørenskog, Nittedal, Bærum og Nordre Follo geografisk begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune**

I forskrift om tilrettelagt transport for personer med forflytningsvansker, Oslo kommune, § 9, er følgende gjort gjeldende: Dersom sterke helse- eller sosialmessige grunner tilsier det, og det foreligger et særskilt reisebehov, kan TT-brukere unntaksvis innvilges rett til å benytte et bestemt antall fritidsreiser etter avtalt formål i kommunene Bærum, Lørenskog, Nittedal og Nordre Follo begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune. I Nordre Follo er retten til å benytte et bestemt antall fritidsreiser etter avtalt formål begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Oppegård kommune. Egenandel for fritidsreise til kommunene Bærum, Lørenskog, Nittedal og Nordre Follo begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune, settes til kr 112 for voksne og kr 56 for barn under 18 år.

**7. Egenandel fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egne flyreiser - barn under 18 år**  
I forskrift om tilrettelagt transport med forflytningsvansker, Oslo kommune, § 9, er følgende gjort gjeldende: TT- brukere kan benytte fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egen flyreise.

**8. Egenandel fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egne flyreiser - voksne**  
I forskrift om tilrettelagt transport med forflytningsvansker, Oslo kommune, § 9, er følgende gjort gjeldende: TT- brukere kan benytte fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egen flyreise.

**TT-tjenester**

| Gebyr | Enhet | Sats 2025 |
|-------|-------|-----------|
|-------|-------|-----------|

|                                      |  |  |
|--------------------------------------|--|--|
| 7. Egenandel faste reiser i Akershus |  |  |
|--------------------------------------|--|--|

**7. Egenandel faste reiser i Akershus**

Egenandel for faste TT-reiser i Akershus begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Akershus fylke, settes til kr 55 for voksne og kr 28 for barn under 18 år.



**Økonomisk sosialhjelp**

Veiledende norm for økonomisk sosialhjelp til livsopphold prisjusteres med 3,9 % og fastsettes slik fra 1.1.2025

**Veiledende normer til livsopphold**

| <b>Gebyr</b>                  | <b>Enhet</b>   | <b>Sats 2025</b> |
|-------------------------------|----------------|------------------|
| 1. Enslige aleneboende        | Beløp per mnd. | 9 070            |
| 2. Ektepar/samboere           | Beløp per mnd. | 14 233           |
| 3. Enslige forsørgere         | Beløp per mnd. | 10 585           |
| 4. Mottakere i bofellesskap   | Beløp per mnd. | 6 880            |
| 5. Barn 0-5 år                | Beløp per mnd. | 4 115            |
| 6. Barn 6-10 år               | Beløp per mnd. | 4 115            |
| 7. Barn 11-17 år              | Beløp per mnd. | 5 449            |
| 8. Unge hjemmeboende 18-23 år | Beløp per mnd. | 5 449            |

## **Økonomireglement og instruks for økonomiforvaltning**

### **Kap 3. Budsjettfullmakter delegert til bydelsutvalgene**

Bystyrets vedtak om nettoramme for bydelene er fordelt som driftsramme og sosialhjelpsramme.

#### **3.1 Budsjettfordeling**

Bydelsutvalget skal før budsjettåret vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak. Vedtaket skal umiddelbart sendes byrådet til orientering.

Bydelsutvalget skal vedta et driftsbudsjett for bydelen fordelt på henholdsvis:

- Funksjonsområde, definert gjennom kriteriesystemet
- KOSTRA-funksjoner
- Resultatenhet, definert som det organisasjonsnivå som samsvarer med rapporteringsansvar til bydelsdirektør
- Sammenhengen mellom disse vedtaksnivåene skal fremgå av budsjettdokumentene (både budsjettforslag og bydelsutvalgets budsjettvedtak).

Budsjettet skal for bydelen totalt og for hvert funksjonsområde spesifiseres på artsgrupper. Både brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter skal fremkomme i oppstillingen.

Inndelingen i funksjonsområder er basert på funksjonene i KOSTRA. Nedenstående inndeling i funksjonsområder skal benyttes i bydelsutvalgets vedtak:

- Funksjonsområde1: Administrasjon og fellestjenester
- Funksjonsområde 2A: Barnehager
- Funksjonsområde 2B: Barnevern
- Funksjonsområde 2C: Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste
- Funksjonsområde 3: Helse og omsorg
- Funksjonsområde 4: Sosialtjenester og ytelser
  - FO4A: Sosiale tjenester
  - FO4B: Kvalifiseringsprogram
  - FO4C: Økonomisk sosialhjelp

Budsjettvedtaket pr KOSTRA-funksjon og resultatenhet skal vise henholdsvis brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter.

Bydelsutvalget kan eventuelt vedta et investeringsbudsjett for inventar, transportmidler og utstyr med en økonomisk levetid på minst tre år og innkjøpspris over kr. 100 000. Summen av netto driftsutgifter i driftsbudsjettet og netto forslag til kapitalutgifter i investeringsbudsjettet skal for den enkelte bydel være identisk med bystyrets vedtatte budsjett for netto driftsutgifter.

### 3.2 Budsjettforutsetninger/-regler

a) Bydelsutvalgets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret. Det gis ikke anledning til å justere drifts- eller investeringsbudsjettet ved mer-/mindreinntekter i forhold til budsjettert statstilskudd som kompenseres for merverdiavgift fra investeringsregnskapet. Dette omfatter ikke kompensasjon fra investeringer som er finansiert av virksomheten selv ved overføring av egne driftsmidler til investeringsbudsjettet

b) Bydelsutvalget skal i sitt budsjettvedtak ta utgangspunkt i et netto sosialhjelpsbudsjett tilsvarende den sosialhjelpsramme bydelen får bevilget fra bystyret. Bydelsutvalget gis fullmakt til å foreta omdisponeringer fra bystyrets vedtatte sosialhjelpsramme, artsgruppe 14 til bydelens ordinære driftsramme, artsgruppe 11. Omdisponeringer i forhold til tildelt sosialhjelpsramme skal gjøres eksplisitt, med henvisning til hvilke tiltak som blir finansiert ved en slik omdisponering. Bydelsutvalget gis fullmakt til å foreta omdisponeringer fra bydelens ordinære driftsramme, artsgruppe 11, til styrking av sosialhjelpsrammen utover vedtatt eksternebudsjett på artsgruppe 14. Bydelene skal rapportere disse tiltakene, og sannsynliggjøre effektene i forhold til sosialhjelpsutgiftene i tertial- og årsberetningene til bystyret

c) Bydelsutvalget kan vedta budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer i inventar, transportmidler og utstyr, som i sin helhet skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet

d) Bydelsutvalget kan fremme innstilling overfor byrådet om budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer i fast eiendom som helt eller delvis skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet.

e) Bydelsutvalget gis fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett. Fullmakt til å opprette stillinger innenfor denne rammen gjelder kun for stillingskategorier under saksområder hvor bydelsutvalget har fått delegert avgjørelsesmyndighet. Bydelsutvalget har ansvar for å sikre at driftsutgifter som følger av vedtak om opprettelse av nye stillinger på årsbasis kan dekkes innenfor bydelens budsjett-ramme.

f) Bydelsutvalget gis fullmakt til å fastsette budsjetter, eventuelt inngå driftsavtaler, samt godkjenne regnskaper for private bydelsspesifikke institusjoner som mottar driftstilskudd fra Oslo kommune

g) Bydelsutvalget gis fullmakt til å videredelegere avgjørelsesmyndighet til bydelsdirektøren i saker som bydelsutvalget i medhold av økonomireglementet er gitt myndighet til å fatte vedtak i, men innenfor de rammer som fremgår av punkt 2.3.

### 3.3 Rammer for videre delegering

Adgangen til videre delegering til bydelsdirektøren er begrenset til:

a) Fullmakt til å foreta den detaljerte budsjettfordeling innenfor rammen av bydelsutvalgets vedtak (jf. punkt 2.1)

b) Fullmakt til å foreta budsjettjusteringer for alle artsgrupper på driftsbudsjettets utgifts- og inntektsside og innenfor følgende funksjonsområder:

- Funksjonsområde1: Administrasjon og fellestjenester
- Funksjonsområde 2A: Barnehager
- Funksjonsområde 2B: Barnevern
- Funksjonsområde 2C: Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste
- Funksjonsområde 3: Helse og omsorg
- Funksjonsområde 4: Sosialtjenester og ytelser
  - FO4A: Sosiale tjenester
  - FO4B: Kvalifiseringsprogram
  - FO4C: Økonomisk sosialhjelp

c) Fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a-c:

- Justeringene må ikke føre til endringer i aktivitetsforutsetningene i forhold til bydelsutvalgets vedtak, herunder vedtatte måltall og aktivitetsplaner
- Justeringene må i sum, i løpet av budsjettåret, ikke overstige 10 % av bydelsutvalgets opprinnelig vedtatte bruttobudsjett for det enkelte funksjonsområde.
- Justeringene må ikke berøre bevilgninger som etter bystyrets budsjettvedtak er ført opp til spesielle angitte formål

## Kap 6. Instruks for økonomiforvaltningen i bydeler

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

### 6.1 Bydelsutvalgets ansvar for årsbudsjettet

Bydelsutvalget skal vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak. Bydelsutvalgets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret.

Bydelens budsjett skal gi en oversikt over utgifter og inntekter knyttet til funksjonsområdene bydelen har ansvar for. Det skal, i tråd med bystyrets overordnede mål for bydelens virksomhet, utarbeides måltall for bydelens aktivitet det kommende år. Av bydelsutvalgets budsjettvedtak skal det fremgå hvilke aktivitetsendringer som forutsettes gjennomført i løpet av budsjettåret. Vedtaket skal umiddelbart sendes byrådet til orientering.

Bystyret understreker at de budsjetter som er vedtatt skal overholdes. Det skal ikke legges opp fond fra driftsrammen. Bydelsutvalget har ansvar for den økonomiske utviklingen i løpet av året, og for å iverksette nødvendige tiltak for å hindre merforbruk i forhold til tildelt budsjetttramme. Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige negative avvik i forhold til budsjettet, skal dette snarest mulig varsles overfor byrådet og bystyret. Som hovedregel skal varsling skje som ledd i tertialrapporteringen.

Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett, skal bydelsdirektøren i henhold til bydelsreglementet anke saken inn for byrådet/ bystyret. Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett innen to måneder etter en varslet anke, legges bydelsdirektørens forslag til budsjett til grunn for bydelens aktivitet i påvente av ankebehandlingen.

Dersom bydelsutvalget vedtar permanent avvikling av større deler av bydelens virksomhet, skal et slikt vedtak sendes byrådet til orientering.

## **6.2 Bydelsdirektørens ansvar for årsbudsjettet**

Bydelsdirektøren har ansvar for å fremlegge et saldert budsjettforslag for behandling i bydelsutvalget, og for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året, herunder også foreslå nødvendige justeringer innenfor tildelt budsjetttramme, eller aktivitetsnivå.

Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert årsbudsjett innen den frist som bystyret har fastsatt, har bydelsdirektøren plikt til omgående å fremme ankesak for byrådet. Byrådet plikter å legge frem sak for bystyret innen tre uker etter mottatt anke.

Bydelsdirektøren har ansvar for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året. Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige avvik i forhold til vedtatt tallbudsjett og/eller aktivitetsplaner, skal bydelsdirektøren straks iverksettes nødvendige tiltak. Dersom forutsetningene for å holde vedtatt budsjetttramme eller aktivitetsnivå ikke lenger er til stede skal bydelsdirektøren fremme forslag om nødvendige budsjettjusteringer.

Bydelsdirektøren har ansvar for at godt og effektivt lederskap av bydelens forvaltning utøves, og for at bydelsutvalgets vedtak gjennomføres.

## **6.3 Rapportering**

For 1. kvartal og 2. tertial i året skal det utarbeides en rapport som gir en beskrivelse av den økonomiske utviklingen og av utviklingen i tjenesteproduksjonen i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner. Kvartals- og tertialrapportene skal inneholde en sammenstilling av periodisert budsjett, akkumulert regnskap og prognose for året. Rapportene skal legges frem for bydelsutvalget og oversendes byrådet. Byrådet fastsetter nærmere retningslinjer for kvartals- og tertialrapportenes innhold og form, samt frister.

Til hvert møte i bydelsutvalget skal bydelsdirektøren utarbeide en rapport for utvikling i tjenesteproduksjon og økonomi. Statusrapporten skal vise utviklingen sortert på henholdsvis funksjonsområde, KOSTRA-funksjon og resultatenheter.

Det forutsettes at bydelen har etablert måleindikatorer i bydelens løpende månedsoppfølging, som viser i hvor stor grad mål, strategier, aktivitetsplaner og tiltak blir gjennomført med de effekter som er forutsatt.

Budsjettavvik hittil i år og årsprognose skal som et minimum fremstilles på samme detaljeringsnivå som bydelsutvalgets budsjettvedtak. Bydelsutvalget velger selv om hovedinndelingen av den tekstlige fremstillingen skal være basert på KOSTRA eller resultatenheter. Uansett fremstillingsmåte må sammenhengen mellom KOSTRA og intern ansvarsstruktur komme tydelig frem.

#### **6.4 Årsavslutning**

Hvis ikke bystyret vedtar noe annet, gis det adgang til å styrke neste års budsjett med besparelser for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3). Hvis bydelsutvalget har vedtatt å omdisponere midler fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet som ikke fullt ut er blitt benyttet til å finansiere årets investeringer, skal ikke denne besparelsen og besparelsen i drift samlet sett utgjøre mer enn 4%-grensen. Fremføringsbeløpet i drift skal i så fall reduseres med det overskytende.

For praktisering av bestemmelsen tas det forbehold om at driftsregnskapet for kommunen totalt sett ved regnskapsavslutningen gir et resultat som gir adgang til å styrke neste års budsjett.

Merforbruk for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), skal dekkes inn på neste års budsjett. Bydelen kan vedta å dekke merforbruket over en toårsperiode, men slik at minimum 2 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), dekkes inn påfølgende budsjettår og resten i år to.

Øremerkede overførbare kommunale bevilgninger gitt i Dok. 3 skal trekkes ut før beregning av maksimalgrensen gjøres.

Ubrukte øremerkede midler gitt i medhold av lov, forskrift eller avtale og ubrukte øremerkede overførbare kommunale midler skal holdes utenfor beregningen av fremført mer-/mindreforbruk.

Definisjonen av øremerkede midler er presisert i punkt 1.1 g) - i):  
*g) Med «øremerkede budsjettmidler» menes midler gitt i medhold av lov, forskrift eller avtale reservert til særskilte formål. Denne kategorien av øremerkede midler er overførbare.*

*h) Med «øremerkede ikke-overførbare kommunale midler» menes midler øremerket av bystyret eller byrådet i egne saker til et bestemt formål.*

*i) Med «øremerkede overførbare kommunale midler» menes midler øremerket av bystyret eller byrådet i egne saker til et bestemt formål og overførbare til neste budsjettår.*

Det utarbeides egne retningslinjer i forbindelse med den årlige regnskapsavslutningen.

### **6.5 Årsregnskap og årsberetning**

Bydelsutvalget skal behandle bydelens regnskap. Som grunnlag for bydelsutvalgets behandling fremlegger bydelsdirektøren regnskapet med den spesifisering som ble brukt i bydelsutvalgets budsjettvedtak. Avvik i forhold til opprinnelig vedtatt og justert budsjett skal fremgå av regnskapets oversikter og kommentarer.

I tilknytning til årsregnskapet er bydelsutvalget ansvarlig for å utarbeide, behandle og vedta en årsberetning. Årsberetningen skal, etter byrådets nærmere retningslinjer, redegjøre for hvordan bydelen har disponert sine ressurser i forhold til bystyrets målsettinger. Betydelige avvik i forhold til budsjetttrammen skal forklares. Årsberetningen skal videre gi byrådet et grunnlag for å foreslå ressursdimensjonering og fordeling til bydelene i neste års budsjett.

### **6.6 Inngrep ved brudd på forutsetninger**

Dersom bydelens disponeringer i løpet av året har vist store avvik i forhold til bystyrets forutsetninger, enten i form av mer-/mindreforbruk, eller i form av manglende oppfølging av bystyrets mål, skal byrådet vurdere å innstille overfor bystyret at bydelens budsjett med detaljert fordeling må vedtas av bystyret. Bystyret vil i slike tilfeller også bestemme hvordan og hvor lenge bydelens løpende virksomhet skal følges opp.

## Økonomiske tabeller

## Budsjett per KOSTRA-funksjon

Beløp i 1000

| KOSTRA-funksjon, kontotype   | Regn<br>2023   | Oppr.<br>bud<br>2024 | Budsjett<br>2025 | Øk.plan<br>2026 | Øk.plan<br>2027 | Øk.plan<br>2028 |
|--|----------------|----------------------|------------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| Driftsutgifter   | 2 417          | 2 043                | 2 027            | 2 027           | 2 027           | 2 027           |
| Driftsinntekter  | -544           | 0                    | 0                | 0               | 0               | 0               |
| <b>Sum 100 - Politisk styring</b>  | <b>1 873</b>   | <b>2 043</b>         | <b>2 027</b>     | <b>2 027</b>    | <b>2 027</b>    | <b>2 027</b>    |
| Driftsutgifter   | 300            | 0                    | 0                | 0               | 0               | 0               |
| <b>Sum 110 - Kontroll og revisjon</b>  | <b>300</b>     | <b>0</b>             | <b>0</b>         | <b>0</b>        | <b>0</b>        | <b>0</b>        |
| Driftsutgifter   | 31 663         | 35 420               | 25 136           | 24 101          | 22 101          | 22 101          |
| Driftsinntekter  | -2 596         | -1 409               | -1 759           | -1 459          | -1 459          | -1 459          |
| <b>Sum 120 - Administrasjon</b>  | <b>29 066</b>  | <b>34 011</b>        | <b>23 377</b>    | <b>22 642</b>   | <b>20 642</b>   | <b>20 642</b>   |
| Driftsutgifter   | 8 038          | 5 676                | 2 385            | 2 385           | 2 385           | 2 385           |
| Driftsinntekter  | -5 646         | 0                    | 0                | 0               | 0               | 0               |
| <b>Sum 130 - Administrasjonslokaler</b>  | <b>2 392</b>   | <b>5 676</b>         | <b>2 385</b>     | <b>2 385</b>    | <b>2 385</b>    | <b>2 385</b>    |
| Driftsutgifter   | 1 674          | -67 166              | 8 907            | -7 843          | -7 843          | -7 843          |
| Driftsinntekter  | -510           | 0                    | -10 000          | -14 000         | -18 000         | -18 000         |
| <b>Sum 180 - Diverse fellesutgifter</b>  | <b>1 164</b>   | <b>-67 166</b>       | <b>-1 093</b>    | <b>-21 843</b>  | <b>-25 843</b>  | <b>-25 843</b>  |
| Driftsutgifter   | 430 304        | 425 095              | 440 318          | 440 318         | 440 318         | 440 318         |
| Driftsinntekter  | -50 134        | -46 214              | -42 123          | -42 123         | -42 123         | -42 123         |
| <b>Sum 201 - Barnehage</b>   | <b>380 170</b> | <b>378 881</b>       | <b>398 194</b>   | <b>398 194</b>  | <b>398 194</b>  | <b>398 194</b>  |
| Driftsutgifter   | 51 070         | 44 964               | 49 787           | 49 787          | 49 787          | 49 787          |
| Driftsinntekter  | -7 478         | 0                    | -5 387           | -5 387          | -5 387          | -5 387          |
| <b>Sum 211 - Styrket tilbud til førskolebarn</b>   | <b>43 592</b>  | <b>44 964</b>        | <b>44 400</b>    | <b>44 400</b>   | <b>44 400</b>   | <b>44 400</b>   |
| Driftsutgifter   | 52 751         | 36 303               | 43 418           | 43 418          | 43 418          | 43 418          |
| Driftsinntekter  | -14 396        | -680                 | -693             | -693            | -693            | -693            |
| <b>Sum 221 - Barnehagelokaler og skyss</b>   | <b>38 355</b>  | <b>35 623</b>        | <b>42 725</b>    | <b>42 725</b>   | <b>42 725</b>   | <b>42 725</b>   |
| Driftsutgifter   | 96 117         | 57 305               | 44 437           | 40 401          | 40 701          | 41 131          |
| Driftsinntekter  | -13 643        | -7 140               | -6 156           | -5 706          | -5 706          | -5 706          |
| <b>Sum 231 - Aktivitetstilbud barn og unge</b>   | <b>82 474</b>  | <b>50 165</b>        | <b>38 281</b>    | <b>34 695</b>   | <b>34 995</b>   | <b>35 425</b>   |
| Driftsutgifter   | 52 169         | 50 050               | 49 514           | 47 546          | 47 546          | 47 546          |
| Driftsinntekter  | -9 324         | -6 777               | -4 813           | -4 813          | -4 813          | -4 813          |
| <b>Sum 232 - Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste</b>                                     | <b>42 845</b>  | <b>43 273</b>        | <b>44 701</b>    | <b>42 733</b>   | <b>42 733</b>   | <b>42 733</b>   |
| Driftsutgifter   | 19 266         | 13 680               | 8 131            | 8 495           | 8 495           | 8 495           |
| Driftsinntekter  | -2 683         | -2 001               | -1 401           | -1 401          | -1 401          | -1 401          |
| <b>Sum 233 - Annet forebyggende helsearbeid</b>  | <b>16 583</b>  | <b>11 679</b>        | <b>6 730</b>     | <b>7 094</b>    | <b>7 094</b>    | <b>7 094</b>    |
| Driftsutgifter   | 95 463         | 111 702              | 117 822          | 116 125         | 116 125         | 116 125         |
| Driftsinntekter  | -5 929         | -5 067               | -5 071           | -5 071          | -5 071          | -5 071          |
| <b>Sum 234 - Aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse</b> | <b>89 535</b>  | <b>106 635</b>       | <b>112 751</b>   | <b>111 054</b>  | <b>111 054</b>  | <b>111 054</b>  |



Budsjett 2025 / Økonomiplan 2025-2028

| KOSTRA-funksjon, kontotype  | Regn<br>2023   | Oppr.<br>bud<br>2024 | Budsjett<br>2025 | Øk.plan<br>2026 | Øk.plan<br>2027 | Øk.plan<br>2028 |
|---|----------------|----------------------|------------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| Driftsutgifter  | 23 336         | 24 976               | 40 128           | 40 128          | 40 128          | 40 128          |
| Driftsinntekter   | -7 063         | -5 884               | -10 206          | -10 207         | -10 207         | -10 207         |
| <b>Sum 241 - Diagnose, behandling, re-/habilitering</b>                           | <b>16 272</b>  | <b>19 092</b>        | <b>29 921</b>    | <b>29 920</b>   | <b>29 920</b>   | <b>29 920</b>   |
| Driftsutgifter  | 111 527        | 98 701               | 91 196           | 81 438          | 77 438          | 77 438          |
| Driftsinntekter   | -15 351        | -2 673               | -1 467           | -1 467          | -1 467          | -1 467          |
| <b>Sum 242 - Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid</b>                   | <b>96 175</b>  | <b>96 028</b>        | <b>89 728</b>    | <b>79 970</b>   | <b>75 970</b>   | <b>75 970</b>   |
| Driftsutgifter  | 30 312         | 36 512               | 37 688           | 37 688          | 37 688          | 37 688          |
| Driftsinntekter   | -1 685         | -3 733               | -1 502           | -1 502          | -1 502          | -1 502          |
| <b>Sum 243 - Tilbud til personer med rusproblemer</b>                             | <b>28 627</b>  | <b>32 779</b>        | <b>36 186</b>    | <b>36 186</b>   | <b>36 186</b>   | <b>36 186</b>   |
| Driftsutgifter  | 107 185        | 94 755               | 102 037          | 100 227         | 97 227          | 97 227          |
| Driftsinntekter   | -16 119        | -10 536              | -6 318           | -6 318          | -6 318          | -6 318          |
| <b>Sum 244 - Barnevernstjeneste</b>   | <b>91 066</b>  | <b>84 219</b>        | <b>95 719</b>    | <b>93 909</b>   | <b>90 909</b>   | <b>90 909</b>   |
| Driftsutgifter  | 43 246         | 39 538               | 35 471           | 35 471          | 35 471          | 35 471          |
| Driftsinntekter   | -1 211         | -3 212               | 293              | 293             | 293             | 293             |
| <b>Sum 251 - Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet</b>      | <b>42 035</b>  | <b>36 326</b>        | <b>35 764</b>    | <b>35 764</b>   | <b>35 764</b>   | <b>35 764</b>   |
| Driftsutgifter  | 177 503        | 160 436              | 142 190          | 142 190         | 142 190         | 142 190         |
| Driftsinntekter   | -802           | -3 687               | -3 000           | -3 000          | -3 000          | -3 000          |
| <b>Sum 252 - Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet</b>           | <b>176 700</b> | <b>156 749</b>       | <b>139 190</b>   | <b>139 190</b>  | <b>139 190</b>  | <b>139 190</b>  |
| Driftsutgifter  | 222 040        | 218 872              | 221 932          | 221 932         | 221 932         | 221 932         |
| Driftsinntekter   | -58 316        | -55 533              | -55 458          | -55 458         | -55 458         | -55 458         |
| <b>Sum 253 - Helse- og omsorgstjenester i institusjon</b>                         | <b>163 724</b> | <b>163 339</b>       | <b>166 474</b>   | <b>166 474</b>  | <b>166 474</b>  | <b>166 474</b>  |
| Driftsutgifter  | 617 666        | 631 340              | 0                | 0               | 0               | 0               |
| Driftsinntekter   | -              | -                    | 0                | 0               | 0               | 0               |
|   | 121 487        | 114 437              |                  |                 |                 |                 |
| <b>Sum 254 - Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende (utgår fra 2024)</b>     | <b>496 179</b> | <b>516 904</b>       | <b>0</b>         | <b>0</b>        | <b>0</b>        | <b>0</b>        |
| Driftsutgifter  | 0              | 0                    | 416 991          | 470 183         | 486 383         | 485 953         |
| Driftsinntekter   | 0              | 0                    | -117 906         | -117 906        | -               | -               |
|   |                |                      |                  |                 | 117 906         | 117 906         |
| <b>Sum 257 - Hjemmetjenester – bofellesskap/samløst boliger med personellbase</b> | <b>0</b>       | <b>0</b>             | <b>299 086</b>   | <b>352 278</b>  | <b>368 478</b>  | <b>368 048</b>  |
| Driftsutgifter  | 0              | 0                    | 241 771          | 233 281         | 229 781         | 229 781         |
| Driftsinntekter   | 0              | 0                    | -5 411           | -5 411          | -5 411          | -5 411          |
| <b>Sum 258 - Hjemmetjenester – ambulerende virksomhet med videre</b>              | <b>0</b>       | <b>0</b>             | <b>236 360</b>   | <b>227 870</b>  | <b>224 370</b>  | <b>224 370</b>  |
| Driftsutgifter  | 229            | 179                  | 185              | 185             | 185             | 185             |
| Driftsinntekter   | -24            | 0                    | 0                | 0               | 0               | 0               |
| <b>Sum 261 - Institusjonslokaler</b>  | <b>205</b>     | <b>179</b>           | <b>185</b>       | <b>185</b>      | <b>185</b>      | <b>185</b>      |
| Driftsutgifter  | 19 476         | 11 961               | 11 579           | 11 394          | 11 394          | 11 394          |
| Driftsinntekter   | -14 583        | -7 360               | -7 935           | -7 935          | -7 935          | -7 935          |
| <b>Sum 265 - Kommunalt disponerte boliger</b>                                     | <b>4 892</b>   | <b>4 600</b>         | <b>3 644</b>     | <b>3 459</b>    | <b>3 459</b>    | <b>3 459</b>    |

Budsjett 2025 / Økonomiplan 2025-2028

| KOSTRA-funksjon, kontotype   | Regn<br>2023    | Oppr.<br>bud<br>2024 | Budsjett<br>2025 | Øk.plan<br>2026  | Øk.plan<br>2027 | Øk.plan<br>2028 |
|--|-----------------|----------------------|------------------|------------------|-----------------|-----------------|
| Driftsutgifter   | 36 378          | 13 822               | 8 641            | 6 665            | 6 665           | 6 665           |
| Driftsinntekter  | -15 219         | -65                  | -65              | -65              | -65             | -65             |
| <b>Sum 273 - Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi</b>                     | <b>21 159</b>   | <b>13 757</b>        | <b>8 576</b>     | <b>6 600</b>     | <b>6 600</b>    | <b>6 600</b>    |
| Driftsutgifter   | 17 751          | 20 235               | 13 375           | 13 375           | 13 375          | 13 375          |
| Driftsinntekter  | -528            | 65                   | 65               | 65               | 65              | 65              |
| <b>Sum 275 - Introduksjonsordningen</b>                                    | <b>17 223</b>   | <b>20 300</b>        | <b>13 440</b>    | <b>13 440</b>    | <b>13 440</b>   | <b>13 440</b>   |
| Driftsutgifter   | 43 697          | 46 193               | 45 305           | 45 305           | 45 305          | 45 305          |
| Driftsinntekter  | -357            | -960                 | -708             | -708             | -708            | -708            |
| <b>Sum 276 - Kvalifiseringsordningen</b>                                   | <b>43 340</b>   | <b>45 233</b>        | <b>44 597</b>    | <b>44 597</b>    | <b>44 597</b>   | <b>44 597</b>   |
| Driftsutgifter   | 194 175         | 164 414              | 185 546          | 185 546          | 185 546         | 185 546         |
| Driftsinntekter  | -6 055          | -5 440               | -5 440           | -5 440           | -5 440          | -5 440          |
| <b>Sum 281 - Økonomisk sosialhjelp</b>                                     | <b>188 121</b>  | <b>158 974</b>       | <b>180 106</b>   | <b>180 106</b>   | <b>180 106</b>  | <b>180 106</b>  |
| Driftsutgifter   | 3 523           | 13 730               | 10 896           | 10 296           | 10 296          | 10 296          |
| Driftsinntekter  | -17             | -79                  | -79              | -79              | -79             | -79             |
| <b>Sum 283 - Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig</b>   | <b>3 506</b>    | <b>13 651</b>        | <b>10 817</b>    | <b>10 217</b>    | <b>10 217</b>   | <b>10 217</b>   |
| Driftsutgifter   | 982             | 0                    | 0                | 0                | 0               | 0               |
| Driftsinntekter  | -982            | 0                    | 0                | 0                | 0               | 0               |
| <b>Sum 285 - Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde</b>        | <b>0</b>        | <b>0</b>             | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>        | <b>0</b>        |
| Driftsutgifter   | 0               | 0                    | 0                | 0                | 0               | 0               |
| Driftsinntekter  | 0               | 0                    | 0                | 0                | 0               | 0               |
| <b>Sum 315 - Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak</b>                     | <b>0</b>        | <b>0</b>             | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>        | <b>0</b>        |
| Driftsutgifter   | 1 657           | 0                    | 0                | 0                | 0               | 0               |
| Driftsinntekter  | -106            | 0                    | 0                | 0                | 0               | 0               |
| <b>Sum 335 - Rekreasjon i tettsted</b>                                     | <b>1 551</b>    | <b>0</b>             | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>        | <b>0</b>        |
| Driftsutgifter   | 2 207           | 4 225                | 4 474            | 4 474            | 4 474           | 4 474           |
| Driftsinntekter  | -5 226          | -2 717               | -3 829           | -3 829           | -3 829          | -3 829          |
| <b>Sum 385 - Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg</b> | <b>-3 019</b>   | <b>1 508</b>         | <b>645</b>       | <b>645</b>       | <b>645</b>      | <b>645</b>      |
| Driftsutgifter   | 37 890          | 36 873               | 34 384           | 32 384           | 32 384          | 32 384          |
| Driftsinntekter  | -4 251          | -3 316               | -3 316           | -3 316           | -3 316          | -3 316          |
| <b>Sum 733 - Transport (ordninger) for funksjonshemmede</b>                | <b>33 639</b>   | <b>33 557</b>        | <b>31 068</b>    | <b>29 068</b>    | <b>29 068</b>   | <b>29 068</b>   |
| Driftsutgifter   | 8               | 1 800                | 1 025            | 1 025            | 1 025           | 1 025           |
| Driftsinntekter  | -1 757          | -2 345               | -1 744           | -1 744           | -1 744          | -1 744          |
| <b>Sum 850 - Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v.</b>        | <b>-1 748</b>   | <b>-545</b>          | <b>-720</b>      | <b>-720</b>      | <b>-720</b>     | <b>-720</b>     |
| Driftsinntekter  | -2 789          | 0                    | 0                | 0                | 0               | 0               |
| <b>Sum 860 - Motpost avskrivninger</b>                                     | <b>-2 789</b>   | <b>0</b>             | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>        | <b>0</b>        |
| <b>Sum total</b>   | <b>2 145 21</b> | <b>2 042 43</b>      | <b>2 135 264</b> | <b>2 135 264</b> | <b>2 135 26</b> | <b>2 135 26</b> |
|  | <b>0</b>        | <b>6</b>             |                  |                  | <b>4</b>        | <b>4</b>        |